CARDAVERAZ

EGERCICIOA

ATV
2847

A.T.V.
2847

INSTITUCION SANCHO EL SABIO
OBRA SOCIAL
Caja de Ahorros de Vitoria

M-10055
R-4435

AITA S. IGNACIO LOYOLACOAREN EGERCICIOAC

BEREN

CONSIDERACIO, TA AFECTOAQUIN.

JAUNGOICOAREN MINIStro, ta Confessore Jaun celosoai, Animen provechuraco, Jesus-en Compañiaco Aita *Agustin Cardaveraz*-ec esquentzen, ta dedicatcendieztenac. 1799

BEHARDAN BEZALA.

Iruñeco Libruguille *Antonio Castilla*-ren echean. 1729

AÑO 1725

OCTUBRE

21 De 1822.

Jose de Larrañaga

Lonú Rabal nº 1º

Azpeitia

AITA SAN IGNACIO LOIOLAcoaren Egercicioac, beren consideracio, ta afectoaquin.

IRACURLE EUSCALDUNARI Jesu Cristoren paquea.

CEruco Libru miragarri, mundu guztiaren oneraco, Euscaldun bati ceruac emana, ta gure Eusquerac noizbat icusi bearzuena, Jaincoaren graciaz zure escueran artcendezu. Au da ceruco videa Aita San Ignacioc icasi, ta munduari eracusteco escribituzuena.

Jesu Cristoren, Ama Virgiñaren, ta Santu gucien Vicitcetaco Loreen artean, ta Ispillu eder orien aurrean, Loiolaco

Eche zori onecoan Ignacio beregantcen Jaungoicoa asizan: bere amoriozco beguiaz Ignaciori beguiratucion: eta Ignacioc Ispillu argui artan bere burua icusizuen: eta Jesus onac, ta bere Ama maiteac escu emanic, lurreco gauza, ta vanidadeetatic jaiqui, ta guztia ceruco gaucotara biurtuzan.

Ama Virgiñaren, ta San Pedroren favorez sendatu, ta bere Loiolaco Eche onetatic Monserrateco Virgiña guciz Santaren Echera joan, ta Soldadu berriaren guisa, an beillaturic, bere Armac, ta are guciengo bere biotz prestua Ceruetaco Erreguiñari aguindu, edo betico eman, ta Manresaco lecu jaquiñera igarozan.

Emen Lurruspe, edo Cueba famatu artan, arrigarrizco penitencien artean, ceruco Escolan bezala, Espiritu Santuaren argui andiaquin, ta Ama Virgiñac laguntcenciola Egercicioen Libru au escribituzuen. Ta ez Parisco Universidadean Doctore, edo Maisuaren Gradua artu ezquero; ezpada estudioric batere etzuela, eta Soldadu baliente, guapoaren armac, bere edadearen lorean escutic utci, ta bereala.

Mirarizco Libru onetan, ta Ignacioren escuetatic au aguertceco moduan, mun-

duari

duari Jaincoac aditcera emancion, nola erremienta, edo instrumenturic argalenac bere gloriaren eguitecoric andienetaraco artcencituen; eta beraren eicuetan ambat dala alambre, edo ari me bat, nola burni balencaric sendoena: gloria gucia Jaungoicoari, berea bezala, biurtu daquion. Obrac dira señale, ta Egercicioetaco Santuac muestraric onenac.

Libru onetatic ceruco lecioac Indietaco Apostolo San Francisco Xavier batec artucituen. Egercicio oietatic suac, eta garrac ateracituen; ta aiec alacoac, bere amar urteco Misioan Gentilen artean, mundu berrian erazaqui, ta zabalducituenac. Fedearen arguia aimbeste milla animari emateco, eta Jesu Cristoren graciara ecarteeco. Norc contaditzaque Xavier batec eguincituen azañac, eta milagroac. Milioi bat, eta eun milla anima, ta gueiago bateatucituela, esan oida. Ta gucia Egercicio oien frutua izanzan.

Aita Pedro Fabro miragarri, ta beste Ignacioren Lagun Santuai ori bera guertatucitzaien. Egercicioetatic aterazuten alaco animen egarri, edo zeloa, Gentilen, ta Heregeen artean aimbeste pecatari erabazteco. Aita San Ignacioc bere lenengo La-

gun maite, Ainguern, edo ceruco Mandatari, Aita Fabro au izanzuen, Xavier, ta beste aíco irabazteco, ta gucien artean oni Egercicioac ondo emateco aurreneco lecua ematencion.

Egercicioen ceruco Escola au San Francisco Borjaren egemplo, ta celoac chit aíco aurretatuzuen. Duque andi orañdic zala Egercicio oiec eguin, ta eguiaren etsai irmai argui eguiteco, eta beren ao loiac ichi, edo seculaco tapatceco, Aita Santu Erromacoaren Ondodagoa, edo Espiritu Santuaren arguia, ta Egercicioen Confirmacioa, beranazco Buldan, Ignacioren Libru onenzat, dicha andiaz, mundu guciari aguertucion. Ceruco favore aíco estimatcecoa, ta Libru guchic duen privilegioa.

Egercicioetatic San Juan Francisco Regis batec bere Misioetaco ecin esan alaco nequeiac eramateco caridade, ta paciencia miragarria atera zuen, eta ala Jaincoaren amorora aimbeste anima écarricituen.

Ceruco Suregui Egercicioen onetan, irazaqui, argi, ta añ laster munduarenzat desegunciran, lurrean ceruco Ainguera Santucho gozo biac Luis Gonzaga, ta Estanislao Cosca; au amazazpi urtecoa, ta

Luis

Luis oguei eta iru urteeoa. Libru onetaco leccioaquin, egaca bezala ceruetara igo, edo bolatuciran. Ta orrela beste Santu asco, ta justu, ecin contatu ala, Jesus-en bide erreal seguru onetatic Cerura joandira, ta dijoaz beti.

Beste Libru Santuen artean, Jaungoicoac Ignacioren au berea bezala, señalatu, ta mundu guciari aguertudio. Lecuric esta añ urruti, edo escutaturic, añ atce, edo azturic, non Libru onec, Eguzqui baten guisan bere ceruco argui eder, ta beroac, gucien oneraco banatu ezdituen.

Indietaco Misioneroac escribitcendute, ichaso zabal oiec igaro, eta aronzago, an Gentilen erri, edo zocoetaraño Egercicio santuen, edo Ignacioren argui, edo sugarrac allegatu, ta barrendudirala: ta abereen guisa, Fede gabe, Legue gabe, ta Erregue gabe len biciciranac, orañ Aita S. Ignacioren Egercicioac Indietaco urrutietan, fede miragarri, oracio luce, ta penitencia arrigarrizcoaz eguitendituztela: eta Neofito, edo Cristau berri oiec Egercicioen bide, ta ceruco bicimodu au beren vorondate osoaz, ta naiera chit biotzecoaz artudutela.

Gure errietara gatocen. Eguia da, Es-

cola duten Euscaldun ascoc Egercicioac Gaztelaniaz eguitendituztela; baña ecin ucatucoda, ascoc orien artean guciena ondo aditcen, barrentcen, edo bear bezala penetratcen ezdutela. Beste aldetic orañ dañoco Euscaldunac bacecusten, ta orañgoac ere badacuste, ta eguia aitortu bearda: Eusquerac usoaren faltaz, ceren Libru guchi diran, ta orien usoric, eta gogoric ez, Eusqueraz escribitceco gogoa quentcenduela. Escribitcea, guciac, eta baçoitzac naiduten erara, erraz ezta: edo gure Eusqueran ecin datequean gauza da.

Euscaldunac, ta are gueiago Animen Artzaiac, Guraso, eta Escola Maisuac gogotic equin, ta eraguiñaz, iracurtcea, artcen badute, arazo, edo embarazo guciac desegui̇ngo dira. Equiñaz, egun guchian, Eusqueraz añ erraz, nola Gaztelaniaz, edo Latiñez iracurricodute. Animen onaren zale diranac aitzaquiaric eztute izango: ta Indietan neque andiaz eguin dana, Euscalduenetan aisa, ta chit erraz eguingoda. Gogotic asitcean dago, ta bereala frutu, ta provechua icusicoda.

Escolaco aurrac badira, ta sei urte etcimen nescachacho bat icusidet, Gaztelania, Latiña, ta Eusquera berdin, trebe, ta eder-

qui

qui iracurtencituena. Baña alaco Maestra zuten: errespeto andicoa, ta gracia onecoa. A. Manuel Larramendic gucien Maisuac bezala bere artean ondo diona, iracurten gaitcena diran itzac, *tz*, *ts*, dacartenac dira: *Otza*, *gatza*, *itza*, *otsa*, *lotsa*, *utsa*. Baña chit gozo, ta suave eguitendirala, dio oriec bioc urrengo silabaren parteac bezala, eritcen badira.

Nic nainuqueana da, Escola usia duten, ta erdaraz ondo ezdaquiten Euscaldun garbiac beren animen provechuren bat ateratcea; eta orretaco Egercicio oiec emengo gure itzquerarie usatuenean ezarri: ta ez itzez itz erdarazcoai lotu ta; ezpada cerbaitean A. S. Ignacioren espiritu, fiñ, edo deseoai albaitere jarraituaz, eta lenago orien berri, icusicodezun bezala nolabait emanaz.

Ezagutcen eztan joia, estimatcen ezta. Egercicioen ceruco joia bere ondotic ezagutu, ta estimatceco, lau gauza jaquinbeardira. 1. Egercicioac cer diran. 2. Norc eguin, edo emancituen. 3. Egercicioen frutua, ta orregatic Guizonic andienen artean izanduten estimacioa. 4. Norc, eta nola ondo eguinditzaquean.

I. §.

I. §.

EGERCICIOAC CER DIRAN, EDO CERI *derizten.*

EGercicio espiritualac eztira besteric, ezpada Cristiu batec bere memoria, adimentu, ta vorondateaz bere Salvacioaren gañean, ta gaucetan Jaungoicoarequin jarduteca, edo tratatcea: bere espiritu, edo barrenean lan, edo eguiteco bear, ta bacar betico oni gogotic equitea, onetan ari, ta aritcea. Ta nola ibiltcea, jocatcea, edo saltatcea, gorputzaren egercicio, edo corporalac diran, ta derizten: ala Espiritu, edo animaren Equiera oiec Egercicio espiritualac dira, ta derizte, ceren espiritua oietan aritcen, edo egercitatcendan, ta animac jarduten duen.

Arma espiritualac, ceruco Soldaduaren itzcuntzan Ignacioc dietcendie Egercicioai, ta arrazoi andiarequiin; ceren guizonaren bicitza lurraren gañean, guerra bicia dan, Escritura Santac dionez: ta ala Ignacioc beti armaturic, edo arma oiec beti escuan cituela, beti pelcatceco, prest Cristoren Soldadua icusi naizuen.

Armeria onetan zure anima Ignacioc sar-

tu

tu naidu, emen, ceruco Maisua danez, ango lecio berriaquin, Egercicioetan zure etsaien malicia, ta tramparic escutatuenac zuri eracusteco: espiritu illun gaizto gucien contra, nai, ta bear bezala peleatceco, Jaincoaren argui, ta graciaz zure espiritua armatcendu. Etsai gucien artean, andiena dezu cere burua. Ezdezu gaitcic, zugandic ez datorrenic. Zure etsai caltericç andienecoac dira zure betico deseoac.

Zurequin, ta zure contra, zure arteco, ta zure barrengo, beti celatan, ta gorderic dauden etsai echeco oriec dira gaiztoenac: era gabeco gogo, griña, edo inclinacio, Pasioac deriztenac: ta orien artean bat nabarbenago, Vicio aguintari, ta nagusiago, beste gaitz, ta calte guzien buru, sustrai, edo ondoa, besteac errebelatceen, ta armatcendituena. Equiera oietan, bada, etsai oriec Santuac aguertceen, edo arguitara campora ateratcenditu, zuc obeto icusi, ta ezagutceco, orien eriozco gorroto bici bat zure biotcean betico sortceco, ta orien contra, ill artean, peleatceco.

Egercicio oiec Molde berri bat bezala dira, ceñean ceruco Libruan escribituric dauden animac, edo ango gloriara beardutenac, emen sartu bearduten. Molde

au da Jesu Cristo: Ceruraco predestinatu, ta doatsu izangodiranac, San Pabloc dionez, onen antcera moldatu beardute, ta ori da Egercicio oietan eguitendana.

Jaincoaren Suregui bat dira Egercicioac, Ignacioren icenari dagoquion bezala. Ceruco Suregui, edo Su gar bici Jesu Cristoc berequin lurrera ecarrizuena, ta munduan erazaqui naizuena. Amoriozco Labe onetan Ignacioc adisquide, ta etsai guciac ere, mundu zabal orretan diranac, sartu, erre, ta urtu, edo amorioz consumitu naicituen. Egercicioen Carobi onetan deseguitendira guizon zarra bere culpa, edo vicio, ta orien loi, mancha arrasto, ta cursu guciac, Jaincoaren guizon berrigarbia bere virtuteaquin Jesu Cristoren antcera eguin, ta moldatceco.

Ta nola beste Erreligio guciz santac, animac salvatceco, bacoitzac bere bide, arte, ta moduac dituzten: Ala Jesus-en Compañiac, mundu gucian animac salvatceco (iñoren invidia gabe) berariazco Egercicioen bide, arte, ta medio guciz probatu, ta canonizatu au du, Jaincoac emanic.

Egercicio oiec Evangelioco eguiac, edo maximac diranez, Santu, ta Maisu andi asco-

ascoren Libruetan len, ta guero arquitcendira; baña ez Egercicio oien erreglac, era, edo metodoa, oriez bearbezala baliatu, ta bici modu santu bat zucentceco. Pare gabeco doai au, A. Francisco Suarez Dotore Eximioac, beste ascorequin, dion bezala, Arte berri, ta berariazco Ceruco bide bat da, A. S. Ignaciori, ta ez besteri, gucien oneraco Espiritu Santuac eracatsiciona: eta aviso, ta erregla eder oietan dago Egercicioen guisa, forma, ta Ceruco gracia.

Ala ceruco Maisuac bezala, Santuac Egercicio oietan, chit eraz, nola nai, edo nai bezala, eguia, edo pauso batetic bestera anima darama, indar suave batequin, ta escutic bezala. Bicitzaren Libru oneraco, edo Evangelioco eguiaric arguienac, ta sustrairic sendoenac icusi, iracurri, ausmartu, edo berriz, ta berriro rumiatu, ta zure biotzean ondo chiquitu, ta ceruco janari ori lecioan, oracioan, essamen bietan animari ematen, chit eraz Santuac eracustendu.

Pecatuen carcela illun nazcagarritic a-ra, orien catea pisuac urratu: Viciochittasuna, ta virtuteen edertasuna ondo icusi, eta aietatic igues eguiten, ta oiei jar-

rai-

raitcen icastea: ori da Egercicioetan jardurea: lan oni gogotic biciro equitea, ori da Exercicioac eguitea. Cristoren Soldadu eguin, onen bandera pean ibilli, bere vorondate, ta biotzeco soñeco zarra eranci, ta Jesus-en librea, edo Cristo guztia barrendic, ta campotic jantci, ta arma oriequin pelearcea, ta Egercioac eguitea: eta oni deritza, ta oiec dira A. S. Ignacio-ren Egercicioac.

II. §.

EGERCICIOEN LIBRUA NORC EGUIN, EDO *emanzuen.*

SAn Ignacioren Librua esan oida, ta ondo: Ceruric oni emana da. Baña Libru oni, Ignacioren obrari bezala eztiozu beguiratu biar. Orren Eguille, edo Autore berezcoa Espiritu Santua izanzan: eta onen argui, ta graciaz Ignacioc Libru au bere erregla Jaincoac emanaquin artu, ta escribituzuen. Ala Ignacioc berac Aita Diego Lainez, Maisu andi, ta bere Lagun Gammuari arguiro esancion: ala Aita Joan Polanco bere Secretarioari garbiro aitorruçion.

Rota

Rota Sagraduco Juez adituac, Jaincoaren arguiac obligaturic, esan, ta azaldutuzuten, Libru miragarri au escribitceco izancituen arguiac etcirala guizonenac, edo lurrecoac, ezpada Jaincoaren, edo Cerucoac. Erroman Aita Santuac, ta guizonic andienac, Ignacioc chit asco deseatcenzuen bezala, Libru au ondo icusi, ta essaminatuzuten: ta Espiritu Santuaren Eguia ecin utseguingoduenac bezala, gucia aprobatu, ta canonizatuzuen: eta Aita Santu Paulo Irugarrenac, Cerutic arguituric bere Buldan dio: „ Ignacioc bere Egercicioetan „ dion gucia, ta gauza bacotiza aprobatcen „ dituela: eta Egercicio oiec piedadez, ta san- „ tidadez beteac daudela. „ Alabanza andiagoric ecin emanditeque, au baño.

Egercicioen estimacio, ta devocio andiagoa artceco, Iracurlea jaquizu, Ama Virgiña bere Semearequin Libru onen, edo Egercicioen Eguillea izanzala. Ignacioren aotic A. Lainez-ec ala esanzuen: eta Arcangel S. Gabrielec Ama Virgiñaren icenean ori bera onen adisquide maite bati errevelatucion. Beñ barean anima devota au Egercicioac asitceco cegoela, mandatu gozo bat Ama Virgiñac gaztigatucion: Aren partez Aingueruac esanciozala:

zala: atseguin chit andi bat artcenzuela, ceren Egercicioetan sartcenzan, ta jaquincezala, Jaincoaren Ama bera Egercicioen Fundadora, ta Patrona zala, ta Ama Virgiñac berac Ignaciori lagundu, ta oriec eguiten eracatsiciola. Ala Aita Baltasar Alvarez-en vicitzan Aita Luis de la Puentec eguia au aseguratcendu.

O cer ceruco consuelo gozoa, Egercicioac urte oro, edo ascoran eguiten-dituztenzat! Naiduenac bada jaquin ondo, Egercicioac cer diran, ta orien Autore, edo Emallea nor dan, jaquin beza, Jesus, ta Mariac beren obratzat, ta beren escuetaco Liburutzat Egercicioena daucatela. Ta baldin Liburu, ta obra andiac munduan estimatceco, orien Autoreac aditcera ematen badira: nolacoa, ta ceñ andia izangoda Egercicioen obra au, ceñaren Autore Jesus-ec, eta Mariac beren buruac aguertcen, eta ematendituzte?

Orregatic Ignacioc, bera cerura baño len, iru gauza, bear bezala ontzat emanac icusi naicituen. Lenena, Egercicio oiec Jaunaren Autoridade Apostolicoaz aprobatuac icustea: Bigarrena, Jesus-en Compañia confirmaturic: Irugarrena, constitucioac acabaturic. Iruraç Santuac icusicituen

tuen

tuen, ta Jaincoac gloria andi ori biciza-la, edo lurrean emancion.

Beguira ondo. Iru gauzac andiac ciran: baña lenena, guciena naizuena bezala, Egercicioena izanzan. Ta cergatic ori? Ah! Ignacioc Jaincoaren arguiaz Cerutic cequiē Egercicioen baliòa; ta Jaincoaren, ta Ama Virgiñaren beraren cicuetaco obra, ta joia preciosoa bezala, gauza gucien gañean estimatcen cituen!

Espiritu Santuac gobernatu, ta arguituric Ignacioc, berac bezala, cequien, Egercicioac cer ciran, norenac, ta nola ciran: ta Compañia guztiaren Ama bezala cirala, Jesus onaren beguietaco Niniac, Compañiaren Biotza, bicitza, anima, espiritu, ta izate eguiazco guztia. Ta emendic irogarren gauza.

III. §.

EGERCICIOEN PROVECHUA, TA ESTIMACIOA.

AU itz batean erraz esanliteque. Jesusen Compañiac munduaren lau parte, edo lecu gucietan bere Seme guztiaquin eguinduen provechu, ta ona, dana dala, Egercicioen frutua dala. Ta Arbola,

Salvadoreac dionez, bere frutu-etatic ezagutcen bada: esanal, ta pensa alditequean on gucia Egercicioen Arbola onen frutua da. Aita San Ignacioc, Cerura joanzanean, amaseir urteco Landare, edo Arbola gaztea bezala, bere Egercicioaquin azi, ta utcizuen Compañia; baña Jesus onac landaru, ta bere escutic paratua bezala, Ignacio bére bederatci Lagun santuaquin icusizan mundu berriraño bereala lorez, ta frutuz bereric.

Baldin Jaincoac Egercicioaquin Ignacioren biotza Ceruco Sutegui eguin bazuen, ortic suac, eta garrac bere Lagun, ta Semeai eransicizten. Ta Sutegui oneraco chingar bat, ta Arbola onen adar, edo tintai bacar bat San Francisco Xavier izanic, berau bacarric asco izanzan mundu berri bati bicia, osasuna, ta Ceruco arguiac emateco; eta Jaincoac ara bialdu, ango Apostolo eguiñic, ta aimbeste animа Jesu Cristori irabaziciozcan. Gentil itsuen mundu berria Jaincoac gorderic, edo Xavier-en en beguira bezala ceucan, Egercicioen frutu, ta arguia guciai eman, ta banatceco.

Compañiaco aimbesteSantu miragarri, ta beste asco Compañiaren Escolacoac, Eger-

ciciotac cernetara, ta Aldare- eta aldatu, edo igo izandituzte. Egercicioac aimbeste Martiri gai, Jesu Cristo-gatic beren bicia pocic emateco ala animatu, ta armatudituzte: Egercicioac aimbeste Maisu andi Elizaren favore, ta animen salvacioraco bear bezalaco Liburu ecin contatu ala escribitceco: Egercicioac aimbeste Obrero animen zale, Confessonario, Carcela, Hospitale, ta lecu gucietan, oriec pecatutic atera, ta ceruco bide seguruan sartceera animatudituzte.

Emendic pecatari galdu asco, beguitan ernetan arrtuac, ta anima ascoren caltean, bicio lotsagarrietan begui bietaraño sarturic cebiltzanac, Egercicioetan alaco golpe andico irabia, edo gira eman, ta Jaincoagana biurtuciran. Emendic Universidade, edo Escola andi jaquin orietan aimbeste Guizon, ta Maisu ceruco Escola onetan, edo Egercicioetan sartu, ta bici modu berria artuzuten. Emen letraz beteric sarteenciran, ta virtutez beragoi irtetenciran. Emen Eleizaco Preladu santu asco beren buruac santuago egnin, ta beren ardiac, edo animac zuzentceco, ta salvatceco arte, ta bideac artuciruzten.

Egercicioai, Ignacioren gozo, ta gure

Compañiaren gloria andiarequin, Erligio Sagradu guciac beren Seme prestu, ta Santu asco zordiezte. Cembat munduco esperanza andietaco guizon gazte Egercicioetatic Religioetara, edo salvacioco sagradura erretiratuizandira?

Orregatic, ta orrelaco Egercicioen Paraisuco Arbola onec emanadituen frutuac gatic, aimbeste, ta esanal baño gueiago, ta andiago diran alabanzac Aita Santu guciac, Obispo, ta Guizon andi, ta Erligioetaco Maisu, jaquintsu, ta Santuenac Egercicioai emanizandiezte. Erraz ezta, eguia esateco, cer estimacioa onelaco guizon señalatuac eguinduten, contatcea. Religioetaco persona aundiac Egercicioen Libruáz eguinzuten estimacioa, esangodizut, eta dira San Agustin, San Benito, San Bernardo, Santo Domingo, ta San Franciscoren Semeac.

Ludovico Blosio bere Libru ederráz ondo jaquiña, bere asieran Egercicio oiec eguin, ta añ devoto, ta pagatua gueratuzan, non da Flandesco bere Monje guciai San Ignacioren Oracio, ta Egercicioen modu au aguinducien.

Luis Estrada Maisu andiac Libru onegatic cion: ,, San Ignacioc bere Egercicioaquin,

,, sal-

„ salvacio ," edo perfecccioraco Noviciadu
„ berri bat mundu guciari eman , edo idi-
„ quiciola.

Agustin de Carbajal Maisu guciz andi , ta santuac oguei , ta amar eguneaɲ Egercicioac eguincituen , ta San Agustinen Conventu ascotan eraguin cituen.

Luis de Granada bere virtute , ta ceruco Libruaz ondo ezagutu venegarriac cion: Egercicio oietan Jaincoac bere animan emanciozcan argui ceruccoac azaltceco bici gucia asco erzala. Santo Domingoren Seme andi onec , San Ignacioren Egercicioac , Santuaren Libru onetatic , ta onec emancituen erreglaquin eguincituen : ta orrez gañera berac cion: Egercicioen Consideracio , ta Espiritu Santuaren graciaz S. Ignacioren Libru onetaco argui , bera gucienа movituzutenetatic , mundu guciaren oneraco , *Pecataren Guia* deritzan Libru estimatua berac aterazuela. Ta au da eguiaz Egercicio oien testimonio , gloria , ta alabanza pareric eztuena.

Alcalaco Catedratico famatu Fr. Mancio Dominicoac , Egercicioac defenditu , alabatu , ta honra , ta gloriaz bete , ta coroatucituen.

San Francicoren Seme urte ascoan Jain-

coa servituznen batec, Simancas-en Noviciadua cegoela, berariaz ara joan, ta Egercicioac eguincituen: ta Novicio gazte aien devocio, ta obediencia icusi, ta arrituric bezala, alabanza andiac guero predicatucituen.

Ori bera San Carlos batec; ta San Francisco Sales ec beri Egercicioac eguiñaz eracutsizuten. Orobat Ama Santa Teresac, ta Santa Madalena Pazis, Virgiña, ta Carmeloco Lore eder biac: oiec, eta beste asc... aterazuten argui, ta ftutua beren obra, ta Libruetan munduari guero eracutsicioten.

Argatic S. Carlos Cardenalac Mantuaco Duquecari esancion: „Provechu gueiago „Egercicioen Libruric ateratcenzuela, mun„duco beste Libruetaric baño. Argatic Beronaco Cardenalac cion: „Escritura Sagraduaz, „campora Libru oberic etzala, Egercicioac „baño. Argatic Erromaco Cristoren Vicarioac eztira contentatu Libru au alabatcearequin, ezpada Indulgenciaquin Egercicioac onratuditüzte; ta gure egunetan Benedicto azquenecco A. Santuac, Egercicio oietan zortci egun baño guchiago eguin ta ere, pecatuen Barcacio osoa, edo Indulgencia plenaria emateneda.

IV. §.

NORC, TA NOLA EGERCICIOAC EGUINdizaquean.

EDoceñ Cristau eguiaz vorondate ona duenac bere salvacioraco, ta animaren provechu andiraço eguindizaque. Aita San Ignacioc Egercicioac Jaincoaren escutic artu, ta Jesu Cristoren Vicarioac aprobatu, ta mundu guciari encargatuac icusicituenean, Jaunari bere anima paquean emateco, testamentuan bezala bere Semeai aguinducien lenengo Asteco Egercicioac Guizon, ta Andre edoceñ estadutacoai ematea.

Alere Cristau batzuec bearrago dituzte besteac baño: eta Egercicioac, bear bezala, eguiteco, Cristau batzuec egoquiago dira best ac baño. Egercicioac dira anima galdu, ta lasaieguiac estutceco, ta Jaincoaren bildurrean sartceco: baita estuegui, ta escrupulo-aquin bildurtiegui diranac lasaitu, ta gozatceco ere.

Ignacioc bere adisquide andi, ta errespetoco Sacerdote bati escribitucion modu oneran. ,, Egercicio oiec dira, nic mundu ,, onetan pensatu, sentitu, ta aditu aldezaque ,, dan gauzaric onena, ala guizon, edo

,, Cris-

„ Cristau batec bere buruaren provechuari,
„ noli besteen onari, ta provechuari beguira-
„ tceco. Ta Aita San Ignacioc, añ be-
guiratua zala, au esatea, testimonio chi-
tezco andia da, Egercicio oiec anima gu-
cienzat Jaincoaren beraren gauza guciz be-
rezco señalatua dirala.

Lau Asteraraco, edo oguei, ta amar egunetaco gaia bezala Libru edo Lan santu onetaco Equierac San Ignacioc emancituen, ta guztiac beren erari, ta berariazco Ceruco erreglaquin. Lenengo Asteco Consideracioac, itz batean erraz, ta eguiaz esanditeque Misio andi baten gaia dirala: ta argatic frutu añ andia: ta Misioetan bezala, edo gueiago, ta seguruago Egercicioetan, bear bezala artcen, edo eguiten badira, eguin, edo atera oidala.

Ondo oiec eguiteco, chit contuz artu, ta beguien aurrean iduqui beardezu, Cristau guciac bearren dituzten iru gauza Egercicioac dacarcitela, edo berenez escatcendituztela: ta dira Egercicioen iru fiñac. Lendabicicoa, Anima pecatu, ta vicioetatic atera, ta garbitcea. Bigarrena, Ceruco bide seguru batean sartcea. Irugarrena, bide orretan Jaincoaren vorondatea gauza gucietan eguitea. 1. da culpa

gucien

gucien Confesſio andi, bear bezalaco bat. 2. Animaren ſalvacioraco bicimoduaren auquera, edo Eſtaduaren Eleccioa. 3. Fedebici, eſperanza firme, ta Jaincoaren, ta zure Lagun urcoaren amorio irazaqui batez, egunoro bicitza obea eguitea.

Egercicioen cimendu ſeguru, ta virtueen ſuſtrai animan ſendoro ezarri bearrac oiec dira. Lenengoa da gauza bearra, bigarrena ez guchiago; baña irugarrena da bearrena. Urtean beñ, urte arraco culpen errevista, edo concienciaren beguirada bat, gauza guciz ona, ta provechuzcoa da: Baña ori aſco ezta. Bacoitzac bere eſtaduco obligacioac icaſi, penſatu, ta ondo Jaincoaren aurrean piſatu, ta erremedioac artcea, ta orretan aprovechatcea bearrago baicic ezta! ta iru gauza oiec beren frutua bezala Egercicioac eſcatcen, ta emarenrenituzte.

Nola guizona arrazoiaz zucentcen, edo gobernatcendan; ta nola animaren iru eſtadu, edo bide diran: „ Aſi berriena, aurrera dabiltzanena, ta beren vorondatea „ Jaincoarenaz bat amorioz eguitendute„ nena: ala Aita San Ignacioc argui chitſuave eraguilleaz, eſtadu, edo bicimodu orietan animari laguntcendio, Ceruco erreglac

guci-

guciraco emanaz. Era berri oien arquitzalle paregabe bacarra, alde gucietatic zori onecoa Ignacio izanzan.

Egercicio oiec Jaincoac Ignaciori armonia añ ederraz emanciozcan, non da batac beftea dacarren, ta gauza bateric beftera biotz, edo gogoa chit erara daramaten. Icufiaz icaftenda, ta eguiñaz gufto artcenda. Gauza cierto, ta claroa da, gure Jefuf-en Compañia Egercicioaquin jaiozala, Egercicioaquin aci, ta bicidala; ta Egercicioaquin Echean, ta Campoan Santu afco emandituela.

Efpiritu Santuac, eta Ama Virgiñac Ignaciori eracutlicioten, cer dan, ta Jaincoaren Erreinoa gurequico certan dagoen, ta ara nola deitcengaituen: nola gure zori oneco, ta betico bizitza Jefu Crifto ezagutcea, ta berari jarraitcea dan: guri ori eragozteco cer etfai portitzac gure contra ditugun: nola gu cerruco Erreino onetan fartceco, Jefus gure Erreguea bera cerruco Ate, ta Bidea dan: ta berac dionez, Ate onetatic fartcendanac, bere falvaciotaco bear duen gucia arquitcenduela: ta Ate onetatic fartcen eztiranac, aimbefte herege, ta orien lagun itfuac bezala, bidea utleguin, ta galtcendituala.

Mai-

Maisu oiequin, ta Egercicio oietan Ignacioc icasizuen Jesu Cristoren esana: ,, Ni,
,, naiz munduacren arguia. Ni naiz bidea
,, eguia, ta bicitza. Nere ondoren dabillena, illun bean eztabil, ta bici-
,, tzara daraman arguia izangodu. Nere
,, ondoren ibilli naiduenac, bere burua uca
,, beza, bere gurutcea arbeza, ta Niri jar-
,, raitubizat. Ta orra itz oietan, S. Ignacioren Egercicioac cer diran, edo orien izate, ta substancia guztia: orra Egercicio guztiac certaraco diran, ta orien fin, edo cabua.

Orra Jesu Cristoren aotic Leccio labur, argui, ta guciz bear, ta bacar batean Egercicioen gaia, espiritu, anima, ta bicitza eguiazcoa. Onetan Ignacioc icusizuen claro, Oracio gabe salvacioric eztagoela: Mortificacio gabe, edo bere burua, ta vorondate gaiztoa ucatu, ta autsi gabe, Oraciotic, ta bici onic eztala. Biotzeco consideracio beñ, ta berrizco onen, Egercicio, edo animaco equiera onen faltac mundu guztia galduric daucala. Eta gaitz gucien erremedioraco Jaincoac Ignaciori Egercicio oiec, ta oriec ondo eguiteco modua, eta erreglac emanciozcan.

Orregatic Jesus en Compañia, ta Ignacioc Cerutic artuticaco Oracio modua, ta

bici

bici berria eguitéco bide seguru au aimbesteraño estimatuzuen Santa Teresa batec, eta escribituzuen: „ Compañiarequin, edo „ Jesuitaquin tratatcen ezder, ezpada aien „ gauzac animan dauzcanac bezala, ta bi„ citza aiec gatic emangonuque. Limaco Lore eder Jesus-en Biotceco Santa Rosa batec, lau Confessore Jesuita cituela, ta Santa Madalena Pazis batec: Españaren onragarri, Juan de Avila, ta Luis de Granada Maisu veneragarriac, ta beste Santu ascoc, Compañiaco Egercicio, Oracio, ta biotceco mortificacio onen bidea ceruraco artuzuten, eta anima asco beren egemplo Sermoi, ta Liburuaquin eramancituzten, ta egunoro ara daramazquite.

Onetaraco Vanes deritzan Franciaco erri batean dira Eche andi bi, asteoro iruretun Egercitante cabitcen diranac, ta Egercicioac eguitera, naidutenac sarceco Aita Vincencio Hubij Apostolicoac an beste erri ascotan bezala, eguin, edo fundatuac.

Au da, nere Iracurlea, zure animaren ceruco bidea: ez bildur: seguru sarzaite, ta fede onez bide onetan ibillizaite: ez alde batera, ta ez bestera giratu. Ceruco Ate onetatic sarzaite, ta salvatu nai badezu, argui oni, Jesu Cristori beraren

Ora-

Oracio, mortificacio, ta bici modu ſantuan biotz oſoaz, zure eſtaduan jarraiza iozu: ta orra zure ſalvacioa.

Egercicioac A. S. Ignacioc Gaztelaniaz eſcribitucituen. Baña orietan nic dacuſdana da, animen provechuraco danean, Latinezco itzac, edo bozac, aleric erreparo gabe Santuac artcendituela. Ori bera, bada, bear danean, ta arrazoi andiarequin Euſcaldunoc eguin beardegu: ta are gueiago, ta premia andiagoaz, Eleizaco gauza, ta Miſterio, edo Sacramentuen gañean itzeguitean: eta Oracio, edo mortificacio, ta eſpirituco Dotrinaren puntu, edo gauzaren bat ondo adierazo naideguneau.

Itzqueraren barzuec orrela artceac, eſan nai eztu, Euſquerac berarizco itz garbi, ta berezcoac gauzenzat ezdituela. Ondo daquienarenzat badiru. Eſan naidedaña da, orañ iñori Euſqueraz eracuſtera ez noala, ezpada animai nolerebait laguntcera, eta oriec ſalvatceco bearren diran gauzac ondo adierazotcera.

Beſte aviſo bat: Nola Latin, edo Gaztelaniac, bere itz aſi, edo Abreviatura deriztenac, naidana laburrago eſateco, uſatcendituen; ala gure Euſqueran ori bera aſitcea, orretara oitu, ta eguitea, arrazoi da.

Egem-

Egemplotzat : G. J. esan naidu Gure Jauna A. V. esan naidu Ama Virgiña S. San, Santua, edo Santa. A. S. Aita San. Eliza A. S. Ama Santa. Onela beste itz asiren batzuec erraz aditu, ta ateracodiranac.

Arreta, edo aplicacioa, equiera, ta usoa Eusqueraz, Latinez, edo Gaztelaniaz bezala, iracurteeco, ta escribiteeco bearda. Equin bada gogotic lan oni. Escolaco aurrac egercicio pusca batequin añ erraz icastendutena, oierio zuc eguingoaldezu.

V. §.

EGERCICIOAC ONDO EGUITEco Erreglac.

Olen artean Santuac batzuei deitcendie ANOTACIOAC, ta Besteai ADICIOAC. Aurrenecoac dira EGERcicioac ondo eguiteco: atcenecoac Oracio, edo Meditacioa ondo eguiteco. Bearrenac dira.

Egercicioetan sartcean bereala batec Jaincoari bere biotz guicia, vorondate ugari osoaz ematea, Jaunaren vorondatea bacarric billatu, ezagutu, ta eguiteco. Santuac

tuac chit naizaren, ta encargatcen du asco, Jaincoari berac emandigun libertade, ta vorondatea biurtcea.

Jaincoarequin tratatceco erreverencia; Aita Espiritu alari obediencia, ta oni barren guciaren, edo bere biotzaren contu ematea: ondo considerata gabe, ez Votoric eguitea Egercicioac era onean batetic bestera igaro gabe eguitea. Ta onelaco beste erreglac ematenditu.

Oraciora, edo Jaungoicoarequin itzeguitera baño len, Cristau batec bere anima ondo prestatu beardu, Jaincoa tentatcéra ez dijoan: ta prestatce oni ORACIO PREPARATORIA Santuac deitcendio, Oracioraco maneatce, edo preparacio au obra on gucietan, ta beraniaz Oracioan eguin bearda: esan naidu, Jaunari Oracioa bere onra, ta alabanzaraco Eleiza A. S. ac eracastendigun bezala esqueñtea, zure biotzetic modu onetan esanaz.

ORACIOA ASITCECO PREPARACIOA.

„ JAuna: zure Aitari lurrean Zuc ema„ tenciñiozcan alabanza, ta Oracioa „ eguitenciñion Jaincozco intencioarequin „ batean esqueñtcendizut, ta izan bedi

Ora-

„Oracio au, zure onra, ta alabanzan, ta
„nic zure vorondatea eguiteco. Amen.

Oracio au egunoroco Egercicioan beti bat da. Guero Oracioan sartceco, Jaincoaren aurrean beguira ondo, ta Oraciotic atera naizun frutua, gogoan artu beardezu.

Onela bat beregan sartu, ta fedeaz bere erara devocioz egoteco, pausso, edo Meditacioac escatcenduen lecu modua eguin beardu: ta Santuac oni COMPOSICIOA deitcendio.

Onen ondoren dator Escaria, Egercicioaren gaiac berez naiduen gracia Jaunari escatcea, edo PETICIOA.

Orrela prestatu, ta dio *Santuac*, Jaunaren presencian fede biciaz jarri, devocioz ciñatu, ta animac oracioan sartu beardueela. Onec asibeardu, memoriaz baliatuaz, guero adimentuaz, bere arrazoi, ta consideracioaquin vorondatea afecto bici, ta beroetara moviteeco.

Oracioaren azquenean berariazco itzqueta bat Egercicioari dagoquiona eguin oida, Santuac COLOQUIOA esatenduena.

Oracioa bucatu, ta examinatu bearda, edo beguiratu, nola eguindan: ta cer propositoac, guero cumpliteco, atera, edo artudituen: Oracioa ondo eguin bada,

Jau-

Jaunari esquerrac emateco, ta faltaric izan badu erremediatceco.

Beste erreglac Santuac beren lecuetan ematenditu: bacartasun, edo biotzeco soledadea, ta erretiro aguintcendu, anima beregandu, ta Jaunaren tratu, argui, ta devocioraco prestago arquidedin. Aviso ematendu, contuz beguiac gordetzeco, argui guchirequin egoteco, farraric ez eguin, ta ez eraguiteco, ta era gabeco alegriaric ez artceco, paquean, sosseguz, ta humillago biorza iduquitceco.

Penitencia modu bi santuac dacarci. Bata biotzecoa, bestea gorputcecoa. Biotzeco, edo barrengo ori da, anima damuaz, ta confesioaz garbitu, ta vicio, inclinacio, edo era gabeco pasioetatic, oiec vencituaz, libratcea.

Gorputzaren contraco penitenciac Santuac encargatcenditu, ta ondo beguiraturic, janari, ta edariaren gañean: azote, cilicio, oieco gogortasun, ta lo eguitearen gañean: ta gucietan Santuac billatcendu, ¡ batec bere burua ucatu, bere vorondatea autsi, ta Jaincoaren naia, ta vorondatea billatcea. Penitencia oietan Aita espiritualaren esana eguin bearda: ez utseguiteco onen Erreglac artu, ta cumplitu beardira.

 Eit.-

Estaduaren eleccioa eguiteco, bere persona, ta echea, ta bere bicimodu guzsia bearbezala zucentceco beardiran limosnac eguiteco, ta beste onelaco Erreglac Santuac ematenditu, animaren pasio, ta gucieguiac ebaqui, ta quendu, ta Jaincoaren vorondatearen neurri justuan gure vorondatea ipintceco.

Oien artean Santuac aviso bat ematendu: Lenengo Asteco Egercicioetan, obe dala, Erioazaren, Juicioaren, ta orrelaco egunen gañean, beste gauza on ascotan baño gueiago pensatcea. Ta nola A. S. Ignacio bera Pecatuaren, Infernuaren, ta onelaco Egercicioetan luceago dagoen: ala orregatic beragatic onelaco Consideracioac guc ere luzaroago ematendítugu: orrequin ascotan, ta gueiago iracurtceco gaia izangoda.

Orañ Santua asitcenda, beguien aurrean ipiñiaz, Jaungoicoac cerraco gu eguinguinduen: ta au berau da Egercicio guzien Asiera, edo Cimendua: zure azqueneco fiñ, edo cabua.

AITA

AITA SAN IGNACIOREN EGERcicioac beren consideracio, ta afectoaquin.

EGERCICIOEN ASIERA, EDO *fundamentua.*

CErtaco Jaincoac Guizona eguinzuen, edo gure azqueneco Fiñaren gañean Egercicioa.

Egercicio au, beste guciac bezala, ipiñizuen Aita San Ignacioc, oracioco dembotan animari meditatceco, edo gogoan artu ta pensatceco, gaia, edo materia ematceco.

Badaquizu, Oracio au eguitea dala Jaincoa gana biotza alchatcea, ta zure salvacioraco beardezuna berari escatcea. Oracioa bearbezala eguiteco, gure Jaunarequin jarduteco, ta zure biotzaz itzeguiteco, gorde bear dira contuz, cernco aviso, ta erregla onetaraco Santuac ematen dituenac, ceñai deitcendie ADICIOAC.

Oracioraco bacoitzac bere memoria, adimentu, ta vorondateaz baliatu beardu:

ta au da, eta onetan dago biotza jasotcea, escatcea, ta Jaunari oracio mentala eguitea, Equiera, edo Egercicio oietan eracusten, ta eguiten dana, edo eguin naidana.

Lenengo, memoriara ecarri, oroitu, ta ondo icusi, edo igaro pauso, edo puntua, ceñaren gañean gogartu, edo meditatu naidezun: ori zure buruan artu.

Bigarrena, adimentuaz billatu, ta ondo beguiratu, cer gauzac, nolaco eguiac, ceiñ arrazoi andiac orretan diran, zure biotzean ondo ausmartu, edo rumiatu.

Irugarrena, eguia, ta arrazoi oriequin zure vorondatea muguitu, ta onec bere lanari equin beardio biotzeco gogo, afecto, edo deseo, aldiruen beroen, ta bicienac, pauso, edo puntuac berez escatceen dituenac, edo ari dagozquionac atera, ta eguiñaz, ta lan oni gogotic equiñaz.

Egemplotzat, edo ara nola: Jaincoac eguin zaitu, bera ezagutu, ta servitceco, bera amatceco, ta gozatceco. Aurrera zoaz, ta zurequico esazu: Cembat nere Jaungoicoari zordiot misericordia, ta mesede onegatic? Ta cer castigoa merecicodet, ceren amatu bearrean aimbeste bider ofendiru dedan? Orrela nere biotze-

co

edo damuaz confessatu, ta erremèdiatu beardet. Aurrerago zoaz, ta esazu: Ainguerуac pecatu batequin galduciran betico: beraz aimbesterequin merecì nuen nic infernua, ta aurrera pecatu eguiten badet urrengo pecatuarequin galdu naiteque betico.

Emendic, fedearen argui bici onequin vorondatea berotcenda, ta biotzeco gogo sendoac ateratcera animatcenda, Jaunari esquer andiac emateco, ceren beretzat eguintzuen, ta sufritu, ta dembora, ta gracia emandion beragana biurtceco, bere culpac ezagutu, eguiazco penitencia, bicitza berria, proposítu eraguille indarsuaz eguiteco, pecatuen cateac urratceco, ta are gueiago animaren ersairic andiena, ceñadan vicioric aguintariena, ta calte guztiac dacarciena, sustraietic ateratceco, ta orren contra beti, ta bere aleguin guciaz pelcatceco.

Ta au da, ta ez besteric, Oracioa eguitea, edo oracio mental, edo biotzecoaren Equiera, edo practica bera.

Egercicio bacoitzac, esandan bezala, bere fin, edo frutu oraciotic atera bear dana du berez: au egunoroco meditacioan beguien aurrean idúqui bear dezu, zure anima pecatu, ta vicioetatic libratu, ta

gar-

garbitceco, ta orien contraco virtuteâi jarraitu, ta bici modu ſantu paquezco bat Egercicio oietatic ateratceco.

Oien Cimendua bezala da, ta A. S. Ignacioc ezartcenduen Fundamentua, edo Aſiera, zure azquencco, ta guauza gucien gañeco ſin cerucoa, edo certaco Jaincoac eguin cinduen.

Habetis fructum veſtrum in ſanctificationem, finem verò vitam æternam... Gratia Dei vita æterna in Christo Jeſu Domino noſtro. Rom. 6.

Jaincoa ſervitcean, zuen animac egunoro ſantuago eguitean, daucazute frutua, ta fin, edo ſaria guero betico bicitza, Jeſu Criſto Gure Jaunaren gracian.

Oracioan ſartceco preſtaera, edo preparacioa da beti bat, ta Erregletan eſan dana bera.

Emen lenengo gogoan artu bearda, ta lecua, edo COMPOSICIOA eguin. Ta au izangoda fede bici batequin Jaincoari beguiratcea, ta zure aurrean icuſten bacendu bezala, Eguzqui eder argui, gauza guciac baño arguiago, ta ederrago dan, guztien Eguillea, ta Aſiera, gure Jaungoicoa, bere gloria cabu gabeaz janci, ta beteric beregan, bere edertaſun guciaren jarlecuan, bere Ainguera, ta Cria-

tura

tura gucien erdian, edo gañean, ichaso ondoric gabe, ta ondasunez bete baten guisa. Andic gauza guciac iturriac bezala, sortcendirala. Bera gucien Asiera, ta gucien cabu dala. Argandic asi, ta irten, ta argana biurtcen dirala: ta Jaun andi onec animac ecer ecetic bere itzaz eguin, ta beregana, beren azqueneco siñera, ta beren eguiazco atseden lecu, edo centro bacarrera dacartciela.

ONEN ONDOREN SANTUAC ERACUSTEN du bigarren Oracioraco beardan Escari, edo Peticioa.

AU izangoda, Jaincoari biotz guztitic argui andi bat escatcea zure azqueneco dicha, ta zorion au ezagutceco: Ori irabaztean, edo galtcean cembat dijoaquizun: ta emen lurreco gauza guciac galduco badituzu ere, ceruco dicha ori billatceco, ta arquitceco gracia dizula, David Santuarequin esanaz: „Zure eguiaz„co argui andi bat bialzadazu, Jauna, „munduco bide onetan zuganonz zucen „narabillen, ta goico mendi santura, ta „zure bici lecura betico naraman.

Zure azqueneco siñaren gañean iru gauza dituzu chit ondo considceratu bearrac,

1. da, certaco Jaincoac eguin cinduen.
2. fin orretaraco Jaincoac eman dizquitzun arte, edo medioac.
3. Zure atceneco fiñ onen importancia.

LENENGO PUNTUA.

CErtaco Jainaoac eguin cinduen. Pensaezazu, nola gauza gucien eguille, zure Jaungoicoa, eceren, ta iñoren bearric ecertaco eztuenac, bere onez, bere borondatez, ecer ecetic zu eguin, ta mundura atera cinduen. Baña zure Eguille jaquinsu, ta Jaun andi onec, nola fin gabe ecer eguiten eztuen, ta gauza guztiai, ta bacoitzari bere bide, ta fin, edo cabua ematendien, ala bere jaquintasun amoriozcoaz zuri ere emantcizun. Ecerecetic etcinduen alperric atera: etcinduen alperric bialdu mundura. Cerbait etaco zauzca Jaincoac emen.

Certaco, bada? Galdezaiozu zure Eguilleari: galde cere burtari. Jaincoac certaco eguin ninduen? Certaco nago munduan? Ta zure Jaunac, zure fedeac, zure conciencia, ta biotzac berac eranzungodizute: Etzaudela vanoan, edo alperric: etzaudela besteraco, ezpada zure Jaunaren gloriaraco, ta zure oneraco. Nola

gau-

gauza guciac Jaincoac bere onra, ta gloriaraco eguincituen, ala zu berari gloria emateco, beraren vorondatea beti eguiñaz.

Au da zure fiña: onetaco, ta ez besteraco eguin cinduen, ta zuazca Jaincoac. Onetaco bici izancera? Emandiozu zor diozun onra, ta gloria? Zaude zure Jaincoaren vorondatea ezagutu, aren Leguea gorde, ta zure biotz guztiaz bera amatu, ta servitceco. Onetan dago, dio Jesu Crista toc, zure zori ona: JAINCO bacar eguiazcoa, ta arc bialduzuen Semea ezagutcean: ta salvatu nai badezu, aren Aguinteac gordetcean. *Hæc est vita æterna, ut cognoscant Te solum Deum verum, & quem misisti Iesum Christum. Si vis ad vitam ingredi, serva Mandata.* Ioan. 17. Au da, ta onetan dago Cristau, edo guizon prestuaren izan, ta izate eguiazco gucia: Jaungoicoaren bildur santuaz, aren Aguindeac ondo gordetcean: *Deum time: Mandata eius observa: hoc est enim omnis homo.* Eccles. 12.

Jaincoac eguincinduen, dio San Agustin-ec: bera ezagutu, amatu, ta gozatceco. Au da zuri zure biotzac, Santuari bereac bezala, esatendiona. Jaincoac beretzat eguin gaituela: gure biotzac atseguin, edo zori ona nai, ta billatuagatic Jaincoaz campora

pora gogoric arquitcen eztuela. Alperric zabiltza baretic bestera : alperric lurreco onra, ondasun, ta atseguiñen ondoren, edo billa : or eztago zure zoriona : On, ta ondasun guciac dituen zure Jaungoicoa billaezazu : ta ori bacarric dezu aski, ori da zure guztia. Ori billatceco, amatceco, ta servitceco zaude munduan.

Consideraezazu ondo, zu, ta munduco gauzac eguin baño len, Jaungoicoa orain bezala, beregan cegoela, ta zala beti guciz aberatsa, guciz ugaria berez, ta beregan on gucia ceucana : iñoren, ta eceren bearric etzuena. Ala zure bearric ecertaco etzuen. Ta orregatic ere, ta jaquiñic ondo, nor, ta nolacoa zu izango ciñan, bere borondatez eguin cinduen beretzat, ta bera, zure Eguille, Onguille, ta doai guztien Emaille bacarra servitceco.

Eztago gueiago Eguzquia argui emateco, ta sua berotceco, zu Jaincoa servitceco baño. Eguzquia, ta sua beren jarduera, edo Egercicio orretan daude, ta beti aridira. Ah! ala Jaincoa servitcen, zure fin, edo jarduera dichoso orretan zaude zu, edo beti aricera? Nola erantzuna diozu zure Jaunaren vorondateari?

Munduan jaiotcen dira guizonac, batzuec

tzuec andi, besteac chiqui izateco: batzuec aberats, besteac pobre: batzuec jaquintsu, besteac jaquiñezac: batzuec erregue, edo aguintari, besteac aien servitzari izateco. Baña suerte banacaco orien artean ere, ala aguintariac, nola servitzariac, ala aberatsac, nola pobreac, ala jaquintsuac, nola jaquiñezac, ala andiac, nola chiquiac, guztiac, edo diranac, bacarric Jaincoa servitceco: ta fin onetan guciac dira berdin. Ay suerte doatsu au ezagutcen bacendu: ta nola besteen artean, bera servitceco diña bere vorondatez eguin cinduen!

Consiera-ezazu, bere amorioz Jaunac ecer ez etic eguin cinduen puntu artan bertan, cembat Aingueru, ta Guizon, zu ez bezalaco izango ciranac, ta ain erraz nola zu eguin citzaquean, bere itz, bere vorondate bacarraz. Aiec utci, ta zu eguin cinduen bere ontasunez, zuc escatu, edo mereci gabe, ta onelaco Jaun, ta Jabe Onguillea servitceco.

Nola servituco zuten Aingueru, ta Guizon aiec, zu bezala eguin balitu? Nola zuc servitu dezu? Nola favore andi au pagatu diozu? Misericordia oni nola eranzun diozu? Ay nere Jabe bacarra!

Bace-

Baceneequien lenagoric, ta beti, ni nor, ta nolacoa orain izango nintzan: cein doacabea: cein esquer gaiztocoa: ta orregatic ere, aiec utci, ta ni artu, ta ni eguin ninduzun, ta zu servitceco, ta amatceco! Ah, Jauna! Cerequin, edo nola zor andi, ta zori oneco au pagatuco dizut?

Considera-ezazu, nola zu ecer ecetic ateratcean, etcegoen zure escuan, edo auqueran, ezpada zure Eguillearen escuetan zure fiñ, edo suertea: eta suerte gucien goiena, ta onena: au da, Jaincoa ezagutu, ta servitcea. Bestetaraco eguin cintzaquela, onetaco eguin cinduen, ta au da, ta ez besteric, bici ceran artean, zure lan, ta eguiteco guztia: au da lurrean zure fin, edo suerte ecin mudatu, edo aldatuco dezuna. Baña demagun zure escuan legoquela, naidezun suerte, edo fiña artcea. Jaincoac eman dizuna, bera bacarric servitcea baño obeagoric izan, edo artu cenezaquean?

Ah! Jaincoa servitcea cer da? Pisatu, edo barrendic beguiratu dezu ondo, gucien Jauna servitce au cer dan? Ezta alaco zure etsairic andien bide gabe, edo tirano ren bat, zure odola chuparu, ta

bi-

bicia quendu nai dizuna ſervitcea. Ezta zure gorputz lur puſca uſteltcen, deſeguiten, auts biurtcen dijoan ori ſervitcea. Ez, ez: gauza andiago etaraco jaio ciñan, edo zuazca Jaincoac, ez gorputz orren eſclavo izateco.

Deadar eguin bezate zure vicio, griña, edo gaitceraco inclinacio guciac, gorabite, ta nai duten iſcambilla guztia zure artean, zure contra jaſobezate: orregatio ere beti eguia izango da, etzaudela emen gorputzaren vicioen, ezpada virtuteen ondoren ibiltceco, ta zure Jaincoa bacarric ſervitceco.

Ta Jaincoa ſervitcea, cer da? Ay! Itzic, moduric ezta, au bear bezala zuri eſateco, ta zuc ondo aditceco! Gure Jaungoicoa ſervitcea, eguiaz erreinatcea da: *Servire Deo regnare eſt. Feciſti nos Deo noſtro Regnum, & regnabimus.* O dicha pare gabea! O ſuerte dichoſoa! O zori oneco ſiña, ta eguiteco bacarra!

Zure mundu chiqui, zugan, zure gorputz, ta animan dezun erreino orretan Erregue, ta Aguintari izateco, ta orrela Jaincoa ſervitceco, ta ez beſtetaco zaude mundu oneran. Orain, bada, zuganonz biur zaite, zuregan ſar zaite: zure barre-

nean

nean contuac ateraitzatzu, ta cere buruari galde zaiozu.

Ñere anima, cer da au? Fedeco eguia da, lurrean Jaincoa ſervitceco zaudela? Bai. Ta munduan zaudela, cembat urte da? Oguei, berroguei, edo onembeſte. Ta orietatic, cembat urtetan zure Jaungoicoa bear bezala, ſervitu, ta amatu dezu, ori bacarric zure fin, zure jarduera, ta eguiteco gucia izanic? O contu eſtua, baña eguiazcoa! O lotſa guztien izugarriena!

Ta bear bada, aimbeſte urteratic urte bacar bat, ez ill bat, ez aſte, edo egun oſo bat, Jaincoari zucen bacarric eztiozu eman, ta ez bera billatu. Baña ay! Cer diot, Jaincoa billatu? Baldin beraren igues, beraren contra, pecatu, ta vicioetan begui bi etaraño ſartu, ta beſte lan, edo eguitecoric, Jaincoa ofenditcea baicic ezpacendu bezala, bici izan bacera. Ay zure galdua! Ay, ta cer eguia ecin ucatuco dezuna! Ay calte pareric eztuena!

Munduco beſté gauza, joan etorri, artu eman, ta eguiteco enzat dembora izan dezu: jan, edan, lo, ta alferqueriac, ta are gaiztoago dana, culpa, ta vicioac dembora eramandizute: orretan egunac, aſteac, illac, urteac joan zaizquitzu: ta eguia eta-

teco,

teco, guztiraco ezpada Jaincoa serviceco, dembora arquitu dézu : guztiraco, ezpada zure sin, ta eguiteco bacarreraco : guztiraco, ezpada bearren eraco, ceña dan zure Jaincoa bacarric billatu, ta servitcea: *Unum est necessarium.* Au da zure gauza bacarra : au zure eguiteco guztia, ta chit bearra.

Beste gauza, ta eguitecoac munduan zureac eztira, ezpada besterenac. Au da zurea, ceren bestec ecin eguingo dizun. Au da bearra, ceren beste guciac utseguiñ agatic, au acertatcen badezu, zori onecoa ceran ; baña beste gucietan ondo irtenagatic, bacar, ta bear onetan uts eguiten badezu, betico galdua ceran. Ta zure anima bacarrac bere Jaungo'co bacarra galtcen badu, beste Jaungoico bat non arquituco dezu?

Ay nere Jaun, ta Jabe bacarra! Ta eguia au jaquiñic, zu bacarric serviteco emen nagoela, orregatic ere zuc orretaco bacarric eman didazun dembora, zure argui, ta gracia guciaquin, zure elquer gaiztoan, ta nere animaren caltean biurtu, ta gastatu det? Ay ta nola Jauna? Nere biciaren parte andibat zuzat azturic, edo zure contra biurturic pecatuétan joanzat;

beste

beste parte andibat zoraqueria, ecer ezqueria, edo alperqueria utsean: ta bici guztia, ez bear nuena, ezpada bear ez nuena eguiten.

Etzaitut zu nere Jaun bacar, ta bearra servitu; ezpada zure, ta nere etsairic andien deabrua, mundua, ta araguia. Nere fedea non zan, nere juicio, ta burua? Ay Jauna! Cein gaizqui zure amorioa pagatu dizudan! Ay cein damu andia daucadan, ta bici naizan artean, zu servitu bearrean, ofendituaz, iduquico dedan!

BIGARREN CONSIDERACIOA.

GOgora ecartzu, ta consideraczazu ondo, munduan eguin, ta noraco Jaincoac zauzcan. Jaun andi ceruan, ta lurrean gauza guciac bere escuan dauzcan doneć, ta bere jaquintasunaz gobernatcen dituenac, bere vorondate, ta naiera amoriozcoaz, zurequin, ta besteaquin mirari andi bat eguinzuen: ta au da, emen lurrean Jaincoa servitcen duenac, guero betico ceruan icusi, ta goza dezala: emen dembora pusca batean Jaincoa amatu, ta aren Legue santua gorde, ta ceruan betico amatu, ta bera saritzat gozatcea, ta alabatcea.

Orrela ceruco gloriaraco eguiña cera, ta araco zaude? Bai. O Jaunaren amorio neurri, ta cabu gabea! O misericordia, ta favore esan al guciac baño andiagoa! Nondic, edo nola zori on gucien andien au zuc mereci cenezaquean? Ez, ez: Gure Jaun, ta Jabe guciz aberats, ta ugari onen doaricaco mesede, ta gracia da gucia. Ecera lurreraco, ezpada ceruraco eguiña, ecera lurreco neque, ta negarrezco quezca oietaraco, ezpada ceruco atseden bete, ta atseguin gozoetaraco eguiña.

Au da zure azqueneco dicha, ta goieneco cabua: *Finem verò vitam æternam.* Ea, nere anima, jaso gora aleguin guciaz zure pensamentu, ta gogoac. Gora, gora, nere biotza: gora, gora, nere beguiac, nere intencio, nere nai, edo afectoac: gora gora, Cerura beguira, nere vorondate, ta animaco indar guciac. Ah lurrezco biotz pobre itsua! Lurrean arrastaca ibiltececo eguiña ecera. Emengo anditasun, ondasun, ta atseguin aizezco ursaquin, orain daño bezala, eroturic, ta emengo bagatela, aurren jostallu, ta niniqueriaquin choratu, ta engañaturic bicitececo ecera.

Contu, ta beguira ondo, galdu nai ezpadezu betico. Munduan zaude Jaincoa

ezagutu, adoratu, , ta servitceco, ta gueroCeruco glorian bera icusi, gozatu, ta alabatceco. Zure fin miragarria au da. Orretaco, lurrezco gorputz, atsqueria loi gucien onci orretan dezu, ta or, carcelan bezala, daucazu Anima bat, zuc guchi ezagutcen, ta argatic guchi estimatcen, dezuna, baña Jaincoac beretzat eguin, ta beretzat naiduena.

Zure abere guisaco bicitzari beguiratu, ta norc esanlezaque, Ceruraco Jaincoac eguin, ta emanicaco Espiritu asco balio duen bat zuc dezula? Zure obrac, ta fedea, zure dacartzun bici modua, ta eguia au nola componalditezque? Ala ere, fede casic ill obra gabeco batez bada ere, badaquizu; ta illunean bada ere ezagutcendezu, cer ondasun, cer joia estimagarria, cer margarita preciosoa, zure Animan Jaincoac emantcizun. Noiz, edo berriz baña ere, munduco pozaldi ero gucien artean ere, Anima ori galtceco bildurrac artcenzaituzte, ta zure concienciàn nai ta nai ez, sentitcen dituzu.

Zaude bada, zaude orain pusca bat: biurtu, ta sartzaite, pecataria, zure biotzean: fedeco beguiac arguitu, ta zure Anima ederrari, bear bezala estimatceco beguira.

ra zaiozu ondo. Jaungoico guciz Santu, ta jaquintsuac, bera Espiritu, pensa al baño, ederragoa izanic, zu ecer ezètic ateracinduenean, bere antcera Espiritu, edo izate bat eguinzuen: ta ori da zure Anima, berez Ainguerüen urrengoa, ta laguna, gauza ascotaco, ta andietaraco señalatua. O cer Jaunaren obra!

Anima ori ain prestua, ain lurreco gauza gucien gañecoa Jaincoac eguinzuen, non lurrean gauzaric ezta, ez eta diran guciac ere, zure Animaren diña, edo ori betetceco diña: ori munduan ecin dateque, Espiritu, edo Anima bat Jaunac emandizu, bere gai, bere diña dana: Jaungoico guztiac baicic ecin beteco duena. Ta Anima ori, aurcho bateatu barean bezala, gracian dagoela, Jaincoac arguitu, ta icusico bacendu, aren edertasunaz pocez zoratuco ciñaque, ta munduco gauza ederrac, idusi puscac bezala artuco cinduzque.

Beraz gorputz orretan Espiritu, edo Anima bat dezu, Jainco guztia ceruan icusi, ta gozatceco diña dala? O! Cer diot, Jauna? Zu icusteco diña dala? Zu nor cera, ta ni nor, edo cer naiz, Zu nizaz oroitceco? O Jaun andi, ta nere Jabe bacarra! O zure doai gucien, ta

Zu ceran guztiaren Emallea! Nola, ta nón, Jauna, zure naiera gozo, edo amorio eztizcoen pare gabeac orren ugari isurierazo dizquitzu zure ondasunac, ceran guztia niri onela emateco?

Bai, nere anima. Jaincoa servitcen badezu, ta gorputzeco bici labur onetan, aren vorondatea eguiten badezu emen lurrean dan doacabe ena, pobreen, ta aztuena izanagatic, gueroenéan cerura igo bear dezu, ta an gorputz, ta anima, Doatsu, Aingueru, ta Santuen artean, orien lagun betico izan bear dezu. Zure fin, eta eguiazco zori ona ceruraño igorcenda, ta an dago. An arpeguiz arpequi zure Animac Jaincoaren edertasuna icusicodu, Espiritu eder berez-dan, izan, edo izate gucien iturri gozo ura, beti ematen, ta beiñere aortu gabe isurtcen dagoena.

Jasoitzatzu, bada, Cristava, zure beguiac, zure biotza, ta gogo guciac lurreco aurquerietatic, zure Aita amoroso, Erregue andi onen ceruco Jauregui, edo Palacio eder artara. An zori oneco auzo, ta Santuen lagun izan bear dezu. An ez icentatu bacarric, ezpada eguiaz Jaincoaren Seme, ta alaba, edo ume izan bear degu. An

An zuc, eta nic ez emen bezala jaquiñezac, edo itsuac izan bear degu, ezpada orain eguiazco fedearen illuntasunean siñisten deguna, an jaquintsu arguiac bezala, Jaunaren arpegui̇a claro icusten degula, ta beraren arguitasunean arguiro, nai edo bear degun guztia, ispillu bici eder argui artan. *Nunc per speculum in ænigmate, tunc autem facie ad faciem. In lumine tuo videbimus lumen.* 1. Corin. 13. Ps. 35.

Emen, zure jaquinez agatic ondo barrendic aditcen, edo comprenditcen ez dituzun Sancramentu, edo Misterio escutatu guciac, an claro, ta berenez diran bezala icusi, ta aditu̇co dituzu gozotoro. An amorioz urtu, ta deleguingo cera, ta zure Jaincoaren antececo, edo guztia-Jaincozco eguin, ta bera dan bezala icusi, ta gauza guciac beragan jaquingo dituzu: *Similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est.* 1. Ioan. 3.

An emengo neque, icerdi, gaitz, ta penac irago, ta gose, egarri, ta beste lurreco quezcaz azturic, zure Jaunac diranac quenduco dizquitzu, ta zure anima bere gloria bici guztiaz ase, ta betecodu, gaiñez eguiteraño: *Satiabor cum apparuerit gloria tua.* Ps. 16. Emen Anima, ta gorputza, Jaincoaren Temploa bezala, garbiro gordetcen,

tcen badezu : an izango dira Jaincoaren Jarlecu, edo Trono, ta gloriazco Ceru bici, ta or bere atseguin, ta gozaldi guciac Jaunac izango ditu betico. An Anima, ta gorputza bere paquezco ibai gozo, ta bere Biotzeco atseguin gucien ujola betico artan Jaincoac sartu, ta bere glorian ondatuco ditu : *inebriabuntur ab ubertate domus tuæ, & torrente voluptatis tuæ potabis eos.* Ps. 35. Eta au da, ta onelaco esan al guciac baño gueiago, andiago, ta obeago da zure cernco siña.

Baña cer ? Fede onequin zu bici izan cera ? Espiritu onequin ? Zure obrac, itz, pensamentu, ta descoac, ceruraco bici danarenac bezala izandira ? Jesu Cristo zure Erregue, ta Maisuaren humiltasun, pobreza, paciencia, paque, caridade, oracio, ta mortificacioan ? Edo Cristau antzarequin, gentil baten obra, ta bici moduan, lurreco gaucetan sartu, lotu, ta josiric, Jaincoric, ceruric, ta animaric ezpacendu bezala ? Ah cer fedea ! Cer bicitza !

Lurreco animali, edo lau oñecoen guisa sabela, jana, ta edana, ta orien ondorengo gorputzaren atseguin loiac baitzen, beste Jaincoric ezpaliz bezala bici izan cera. Ay nere Jaun andi, ta Jainco maitea!

Cer

Cer da au? Era gabe, fede, ta legue gabe, esquer gaiztoan onela zuzaz azturic bici izan naiz! Baña zuri esquerrac: Orain gucia ezaguturic, erremediatu naidet: zure misericordiaz baliatu naidet, gucia utci, ta galdu eztezadan. Zure gracia beardet. Ingadazu zure arguia, ta zure escua, nere pecatuen penitencia eguiteco, zu bacarric billatceco, zu servitceco, zuri jarraitceco, ta bici berri santu batean, zu beti amatceco. Amen.

BIGARREN PUNTUA.

ZU SALVATCECO JAINCOAC EMAN dizquitzun Arteac.

AU gogora ecartcea, zure Animari campo zabal, ta guciz eder bat idiqui, ta aguertcea da. Au zure bici guztico Consideracioen diñaco gaia, edo materiaric al datequean ugarien, ta gozoena da, lurreco gauza oietatic cerucoetara zu erraz, ta pozic beti igotceco. Escola andi, letra, edo jaquintasunic ezpadezu ere; fede bici, ta biotz oña badezu, atoz ona, ta munduco ascojaquin arrotu aizezco ascoc baño ascoc obeto, Ceruco Libru eder onetan, zure salvacioraco, bear dezun gucia ira-

iracurri, ta icasico dezu: ta San Pabloc̃ dionez, gorputcezco ganza beguiaz icusten diran oietatic, icusten ezdan, ta gorputcic eztuen Jaincoaren Espiritu garbia, aren virtute, ta Jaincotasuna bera icusi, ta ezagutuco dezu.

Sartu, ta jarri zaite, bada, munduco gauzac, edo criaturac icusten: eta Erreginña Sabá Salomonen Jauregui, edo Palacioan baño ere obeto miretsi, ta arrituzaite, zugatic, zuretzat, ta zu salvatceco Jaincoac eguin duena icusiaz.

Lenengo considera ezazu munduaren Eche andi au zuretzat, ain ederqui eguiña, ta alde gucietatic apaindua. Beguira, alcha begui oriec gora crystalezco bobeda ceruco miragarri orretara: ta Indietaco arri preciosо guciac baño eder, ta arguiago diran, tisteatcen beti dauden orietara: ta izar arguiz josiac bezala, beñere erori gabe, nola beti dabiltzan. Orien artean, gure Jaunaren begui eder bi bezala, Eguzquia egunaren gaia, ta Illargña zuri gabaz argui eguiteco.

Cembat urte, ta dembora da, beñere atseden, ta utseguin gabe, gau, ta egun, zuc Jaincoa billatceco, ta arquitceco, bacoitza bere virtuteaquin zuri laguntzen, beren equiera, edo egercicio orretan dabiltzala?

tzala? Ta oiec ceruco Jaunaren arteac, edo medioac, zuc bera billatceco eztira? Bicitzaren Libru argui bat eztira, Ceruco bidea zuc icasteco, ta oietatic gucien Eguillea gana errazago igotceco?

Bigarrena, consideraitzatzu Jaincoaren lau elementuac, sua, ura, aizea, ta lurra, eta orien artean diran mirariac: nola zure gorputza oriez eguiña dan, oiec zure bicicari, ceruco Aitaren icenean, diran, ta orietan bici ceran. Beguira aimbeste chooricho nabar mota, cantari ederrac airean: aimbeste arrai ichasoan, aimbeste egasti, ta abere lurrean, zure janari, erregalo, ta janteiraco, zu serviteeco, zuri ceruco bidean laguntceco, ta diranac zure mendean: *Omnia subjecisti sub pedibus eius*, &c. Ps. 8.

Galdezaiezu: Norc orrela eguin zaituzte? Ta eranzuten dizute: Ez guc gueren buruac, ezpada zu eguin zinduen Criadoreac berac eguin gaitu: *Ipse fecit nos, & non ipsi nos.* Ps. 99. Zu, ta gu aren escuac, beraren itz, edo vorondateac eguin guinduen: *Ipse dixit, & facta sunt: ipse mandavit, & creata sunt.* Ps. 148. Guztioc berac eguin gaitu: zuc gurequin bera serviteeco; baña gu zuretzat, ta zu beretzat, bera alabatzeco.

Pen-

Penſaezazu ondo, ceruco, ta lurre-co ondatun oiec gatic zure Jaungoicoari cembat zor diozun, emendic aurrera eſ-quer obeac emateco.

Penſaezazu ondo, nola ceruco eſcala bat bezala criatura guztiac beguien aurre-an jarteen zaizquitzun, orietatic, nai ba-dezu, zu cerura igoteeco: nola bacoitzac bere aldetic egoac ematen dizquitzun, aie-tatic gucien Jabea gana, ta zure ſin, ta toquira erazago egatceco.

Penſaezazu ondo, nola guztiac, eta bacoitza Jaunaren vorondatea eguiten beti andiran, ta egercicio ori zuri beti eracuſ-ten: Ceruac beren argui ederrarequin: lur-ra bere frutaquin: ſoroac beren loreaquin: choriac beren cantaquin, abereac beren nequequin. Lotazaite, ta lur peraño hu-millatu, icuſiric, criatura guciac Jaincoa-ren eſana eguiten, ſin orretara ain zucen beti dijoazela: ta zu bacarric, aimbeſte amoriozco locarriz Jaincoac bereganonz tiratcen zaituela, orregatic ere beti ain oquer, aren igues, ta aren vorondatea-ren contra.

Icarazaitez, ceren zure Jauna ofenditce-co, gauza oriez beraz aimbeſte bider ba-liatu ceran, era gabe janaz, edanaz, jan-

tciaz,

tciaz, osasun, ondasun, édertasunaz, ta beste Jaincoaren doaiaz, gaizqui, edo pecaturaco usatuaz, ta zure biorzeco atieguin usia batean zure azquen fin, edo dicha isiñiaz. O arrigarrizco gauza! O esquer gaiztoco pagu itsusia!

Oiec guztioc emen icasten diran arteac, edo medioac dira: igozaite orain gorago, sartzaite barrenago.

Irugarrena, zu salvatceco Jaunaren beste arte, onguite, ta bideac considera itzatzu. Oietatic batzuec gucientzat, edo comunac dira, besteac zuri berezquiro eguiñac, edo particularac, batzuec jaquiñac, besteac ezagutu gabe beti artcen zaudenac, ta guciac miragarriac.

Orien artean ceruco Ainguera bat eman dizu zure lagun, zure zai, zurequin gau, ta egun dabillen. Mesede onegatic cer zor diozu? Beguira ondo, edocein lecu, ta bazterretan Ainguera Santu ori beguira dago quizula. Beguira ondo, ceruco lagun, ta Mandatari orren aurrean nola zabiltzan, cer eguiten, cer esaten dezun.

Baña, oiec ecer ezpalira bezala, badezu oraindic cer consideratu, Jaincoac, zu salvatceco, lurrean eguin duen mirariric andiena, ta ceruac, eta lurra seculaco arritu

ritu cituena. Bada zu cerura eramateco, Jaincoa bera jachizan lurrera: Aita Janincoac bere Seme bacar maitea bialdu zuen mundura. O mirari gucien miragarriena! Nori seculan gogoraco citzaion onelaco gauzaric? Nongo munduco buru aizez andituc bere bician onelaco gauzatan pensatuco zuen? Nor orien artean atrevitucozan Aita Eternoari escatcera, zu, ta gucioc salvatceco, bere Seme bacarra bialtcezala, araguiz jantci, aur chiqui, ta guizon eguin, ta guero gurutce batean gugatic illtcedilla?

Ah! Zuc, eta bestec iñorc escatu gabe, Jaincoac bere onez, ta zure onagatic obraric andien au eguin zuen: ta Jaun andi au onela jachi, humillatu, ta ecer ez bezala, zugatic eguin ezquero, beste aren bicico mirari, egemplo, ta Sacramentuac, pasio, ta eriotza, orren ondore berez bezala datozquion gauzac dira. Ill naizuen, ta illtzan, pecatua illtceco, ta zuri bere eriotzarequin bici berria emateco.

Ill baño len zure amorioac bere cateaquin lotuzuen, ta zu umezurtza bacarra, ta bearra, munduco bide onetan ez utcitcea gatic, zure janari eguinzan, ta Aldareco Sacramentuan escutaturic gueratuzan. Ta au fineza gucien coroa, ta sillua

bezala da. Baña, zure Jaincoaren arte oiez, onelaco misericordiaz, favore, ta amorio, gozoaz zu nola baliatuccera? O Jaunaren amorioa! Ta, ò zure esquer gaiztoa! Ay! ta cembat dezun, cer pisatu, cergatic lotsatu, ta cer erremediatu! Alaere, nai badezu, zure Erredentore amorezcoa bera da zure erremedio guztia. Penitenciaz, bicitza berriaz bera billaezazu, ta zure bidea, ta betico bicitza beragan arquituco dezu.

Emendic zure animaren estimacio, al dezun, andiena atera bear dezu, icusiric zure Jainco, iñoren bearric etzuenac, nola estimatcen duen, bada zu salvatcea garic aimbeste eguinzuen, ta oneimbeste desegüintzan. Pensa ezazu ondo, ta Jaunaren balantzan, aldezun moduan pisaezazu, cembat Jaincoaren beguietan baliodezun.

Onetaraco jaquizu, Cristau, guizon, edo andrea, mundu onen azqueneco fin, edo cabua, burua, cumpligarria, perfeccio, edo complementua dala Guizona: mundu gucia, ta zuzaz campora, emen Jaincoac eguin duena, zuretzat da. Zu eguin cinduen beretzat, ta Jaincoa bera da zure fiña. Jaincoa da zure Guztia, ta Jaincoaren gauza gucien gañeco amorioada zure betegarri,

per-

perfecio, ta cumpligarri guztia.

Aita San Ignacioren Egercicicioen obra andi guztia au da, ta ez besteric: Lan andi onetaraco traza, ta egemplar bicia da Jesu Cristo Jaungoico, ta Guizon eguiazcoa. Orregatic cimendu seguru onetatic Santua asicenda: Ate onetatic, ceña dan Cristo bera, sartcen zaitu, ceruco bidean: Jesus maitearen Vicitzan, egemplo, doctrina, Pasio Eriotza, ta Erresurreccioan, guero beraren amoriora igotceco: Amorio santu au da zure betico bicitza: ta onetan San Ignacioc bere Egercicio guztiac acabatcen ditu.

Azquenic pensaezazu, zugan, ta zuzaz campora diran gauzac diranac, beste aimbeste bide, ta lagun Jaincoac eman dizquitzula: Oriez ondo usatu nai badezu Jaincoaren icenean, edo aren vorondatea eguiñaz, ceruraco escala bat dira. Ta ara nola: Osasuna, ta eritasuna; ondasunac, ta pobreza; anditasuna, ta chiquitasuna: jaquiña, ta jaquiñeza. Cer gueiago? Lurreco neque, ta laceria guciac, munduco etsai gucien persecucioac, infernuco deabruen tentacio, ta lazo guciac. Ta are gueiago. Cer? Zure pecatuac berac, zure culpac, ta Jaincoaren contraco ofensac, eragabeco traicio,

ció, ta gaitzic lotsagarrienac, zuc nai badezu, orien eguiazco damu, ta propositoaz, Penitenciaco Sacramentu, edo contricio Confesio on batean, erraz zure salvacioco arte, ta bide, diranac, eguingo dituzu, ta ceruco escala izangodira.

Ala David batec, ala San Pedroc, San Pabloc, ta beste Penitente ascoc eguinzuten. Oriec beñ betico convertitu ciran. Eta egemplo eder oiec, ta Jaincoaren zurequico ontasuna, zu billatcen, zuri echedeten, ta onelaco era ematen icusitic: cer aitzaquia izan dezaquezu, beraren aurrean, zuc, oriec eguinzutena, ez eguiteco, ta ain aisa bertatic eguin dezaquezula?

O nere Jaun maite mirari guztien Eguille, ta misericordia guztien Emalle ugaria! O zure piedadezco naiera, edo cariño gozoa, onela gure anima galduaz cabu gabe zaletu, edo enamoratu zaituena! Cer zure amorio fin-gabeac, ta gucien fiñenac, cer gu salvatceagatic eguin eztu? Ta orain ondo. Jaincoac, zu salvatcea gatic orrembeste eguin ezquero: orrembeste arte, edo medio eman ezquero: nola zu baliatu cera? nola bide orietan ibilli cera? O esquer gaisto beltcen, ta itsusienal Zure Jaincoa ofenditceco, ta zure anima

condenatceco, diranaz ercera baliatu? Ay cer pagua!

IRUGARREN PUNTUA.

ZURE AZQUENECO FIñ ONEN IMportancia.

NOla consideracio onen faltac zure animari calte andiac ecarri dizcan: ala ondo oraiñ arten badezu, provechu andiac ecarrico dizca. Biurtzaite, bada, nere anima, zure barrenera, ta zure bacarrean gogora ecarzu, combat, edo cer eguiteco bacar onetan dijoazquizun. Ay! Erremedioric eztago, ta bitarteric ezta. Bi enen bat izan bear dezu. Edo zori onecoa, edo zori gaiztocoa, ta ori betico: edo dichosoa ceruan, edo desdichadua infernuan, ta ori betico. Jaincoac beraren gai, ta zure jabe eguin zaitu: zure libertadean, zure naiean, zure escuan dago gucia. Cer nizu? Beguira ondo, ta ondo pisatu, cer irabaztera, edo cer galtcera zoazen, ta ori betico.

Demagun, bada, Cristau bi dirala: bata chit ona, ta Jaunaren bildur, ta omonioan, bera fede on, ta vorondate guciaz

bi-

billatcen, ta servitcen duen justua. Bestea berriz chit gaiztoa, fede gabe, legue gabe, Jaincoaren contra pecatuetan begui bi eta-raño sarturic bici dana. Orregatic ere, as-cotan icusten dana, demagun, ona chit perseguitua dala, ta neque, laceria, ta gaitz guçiac alde gucietatic darraizcala, eta cria-tura, edo guizon, ta deabru guztiac aren contra dirala; baña gucien artean ere bera firme beti, beti leial, Jaincoa servitcen, ta amatcen.

Gaiztoa berriz, nai duen gucia, eguiten: eta contu eguizu, munduco anditasun, onra, ta estimacioac darraizcala: mundu-co diru, ta ondasun gucien jabe dala, ta gusto, edo atseguin loi guciac dituela; ba-ña beti Jaincoaren contra, ta legue gabe-co etsai. Orain demagun, eun, edo milla urte biac orrela bici dirala. Ecusquizun da-go ori: milla urte iñor bici ezta, ta egun, edo ordu seguru bat eztu. Beiñ, edo beiñ bataren zori onac, ta bestearen gaiztoac bucatu bear dute. Ilceco zorian biac icus-ten dituzu.

Ordu artan, Cristau on justu orri bere igaroco neque, ta penac gatic cer zaio; baldin ceruco ateac zabal zabal idiqui, ta Aingueruaç bere anima ara eramateco da-

 tor-

torquiola icusten baditu ? O Cristau zori oneçoa ! Orain perseguidore, ta etsaien al eguiñac non dira ? Diranac deseguin, ta artuciran, ta anima ori AinguerUaquin ceruço ondasun, atseguin, ta gloria bicira, Jaincoaren edertasuna icustera dijoa. O anima fiel doatsua ! Zure azquen fiñ gloriazcoan sarzaite ordu onean : *Intra in gaudium Domini tui.*

Beste gaistoac berriz, erioà beguien aurrean dacuela, arequin burruca asitcenda, Ay cer larria ! Algaraz, ta isecaz deabruac datozquio infernura eramateço. Ea, lengo atseguiñac, ondasun, andi nai, adisquideac oraiñ non dira ? Demonioen atzaparretatic, ta infernuaren eztarri zabal artatic libra dezazela. Cer ? Etzan besteric, legue gabe, Jaincoric ez baliz bezala, bildur gabe bicitcea ? Ara anima doatsu Jaincoa billatu zuenari bere etsai guçiac instante bateco gloria ecin quendu, ta ez eragotzico diote : ta orra ire anima seculaco galdua emengo guezurrezco adisquide, ondasun, ta atseguiñac infernutic ateraco eztute.

Orain beguira ondo, triste onec mundu gucitic cer provechu aterazuen, ta ortic ezaguturuco dezu zuc cer ateraco dezun:

Quid

Quid prodest homini si mundum universum lucretur; anima verò sua detrimentum patiatur. Matth. 16. Au da Jesu Cristoren sentencia, aimbeste anima mundutic atera, ta ceruan sartu dituena: aimbeste Santu eguinditurena.

Sentencia onen consideracioac Egercicio oietan San Franciscu Xavier Santu añ andi aterazuen, ta aren ondoren beste asco. Argatic Santuac naizuen, sentencia au, ceruco erremedioric eraguille ena bezala, guciac beguien aurrean beti artu, iduqui, ta biotcetan jositcea. Sentencia onen indar, edo virtutez Santuac aimbeste anima galdu Jaincoarenzat irabazi cituen. Santu onez, ta Santuaren egemploaz balia zaite, ta Santu au bezala zure salvacioraco aprovechatuco cera.

Pensa ezazu, bada, ondo Santuaren guisa: cer baliatucodit niri, irabaztea mundu au, galtcen banaiz ni nerau? Emen lurreco ondasunetatic cer ateracodet, cerucoac galtcen baditut? Era nere anima galtcen badet, orren ordaña non arquitucodet? *Quam dabit homo commutationem pro anima sua?* Matth. 16. Eztezu ondo ezagutcen, ceren ondo pensatcen eztezun, cer dan, nolacoa, ta cembat zure fin bacar, ta bear onec balio duen: ta gauza bacar-

 ren,

ren, ta bearren onetan cer irabaztera, edo galtcera zoazen. Arrizaitezte ceruac, eta lurra, Criſtau aſco puntu onez ain aztuac icuſiric.

Ah nere Jaun gucien goiena, edo ſoberanoa! Ah eguiazco onra, ondaſun, ta atſeguin gucien cauſa, ta jarorrizco iturri ugari, beti iſurtcen, beti ematen, ta beñere aortcen etcerana! Ay! Ta ceñ laburra, ceñ illuna, ta elan ditequé, ceñ illa dan zurequico gure fedea, emen lurrean! Orregatic, Jauna, aſco, edo gueienac zuzaz azturic, emen beguiz dacuſten gauzetan naſtu, ta choratu, ta arraſtaca, nequez, aranzaz beteric orien ondoren dabiltza beti!

Noiz artean, nere Jaungoicoa, noiz artean orrela itſutu, ta guezurren, utſaren, ta vanidade en billa ibilli bear dute? Noiz artean zugaronzco bidea utſeguin, ta beren zori ona guciac nai duela, ecin arquituco dan lecu, ta gaucetan, añ utſuan beatz topaca, orren billa ari bear dute? Ta zu bacarric bacoitzaren, ta gucien zori oneco fiñ gozoa, oſoro, neurri betean, ta gañez eguite raño izanic, zure argui eder, ta vide zucen etic igues beti dabiltza. Ay cer caltea!

Beguiaz, ta eguiaz, Jauna, zure azqueneco zori onen berri munducoac jaquin

bear-

bear luquee. Zu ondo ezagutu, ta ecin dateque ez billatcea. Ceruco Doatsuac bezala, albaliz, oiec zure Izan, edo Espiritu ederra, bera dan bezala, bear luquee arpeguiz arpegui icusi, ta orain bertan gozatu, azqueneco dicha onen importancia, bear bezala, jaquiteco: orrela munduco croqueria, ta cra gabeco joco, ta gaucetan escu aldi batean, cer galtcera, edo irabaztera dijoatcen ezagutuco luquee. Ah Jauna! Zu pecatuaz galtcean, escu batean, pieza batean gucia galtcenda!

O mundu galduaren Argui, ta erremedio bacarra! Zure argui golpe bici bat bialzaguzu, Jauna, gure anima itsuac arguitu ditzan, ta lurreco gora bera gucien artean, Zu, gure zori on gucia, ta zure azqueneco dicha, ta gloria onen balioa biciro ezagutu, ta obeto estimatceco. Au galtcen badegu, Zu galdu, ta seculaco galduac guera. Au irabazten badegu, bestc guztiac galdua gatic, zu bacarric irabazi, ta seculaco aberatsac, beti zorionecoac izango guera zurequin.

Oriez gañera considera ezazu, zure salvacioaren guztizco importancia au, nola, ta certaraño Jaincoac alde batetic, ta deabruac berac bestetic eracusten dizuten.

1. Beguira ondo, zure Jaungoico maiteça, beste eguitecoric munduan ezpalu bezala, gau, ta egun nola beti zuri beguira dago quizun, zu zaitcen bezala, zu gordetcen, ta amparatcen. Baña nola? Munduco amaric onenac beren sabeleco umecho laztanac ez bezala. Milla bider obeto. Onetan Jaunac berac dionez, pareric eztu, ta bere beguietaco niniac bezala zauzca gorderic. O gure Aita gozoaren amorio, besteric ez, ta bera bezalacoa!

2. Beguira ondo, ceruco Aita, ta Erregue andi onec bere eguiazco erregalo, mai, ta afari, gozoz, ta atseguiñez bere, ta betico artara nola, ta cembat amoriorequin convidatcen zaituen, ango bere glorian zure neque, gose, egarri, ta emengo negarrac quendu, ta betico aztu erazotceco: bere Izan, edo Izate, bere Espiritu, bere arpeguia, bera dan gucia, dan becein ederra, ta gozoa, zuri eman, ta zuc icusi, ta gozatceco: ta emengo illdura, edo mortificacio chiqui, ta penitencia laburren pagu, ta Sari-Jaincoa bera zuretzat izateco: Sari guztizco andia: *Ego ero merces tua magna nimis.* Ay Jauna: ta zure ona, ta zure gueieguia! Ay Cristau on garbia: ta zori oneçoa!

3. Beſte aldetic gogora ecartzu, Aita maite onec cembat eguiten duen zu irabazteco, ceruco bidean zu empeñatceco. Bidezco argala bezala deſmaia etzaitecen, cer arte, ta trazac artcen ezditu. Orretaco Jeſus bere Semearen, ta Ama Virgiñaren dolore, ta penac beguien aurrean ipintcen dizquitzu, ta orien ondorengo gloria, zureac zuç ariñago eramateco. Seme, ta Amaren, ta Santuen cer egemplo ederrac, berariaz bezala, zu alaitu, ta animatceco? Cembat ceruco mandatu, dei, ta inſpiracio zure biotzean?

Ah! Ate ori zuc idiquico baciñio, aiñ gor eguiten ezpaciña, nola Jaberic maiteen au zure biotzean ſartuco litzaquean! Otſez dago quizu: idiqui zaiozula: *Ecce ſto ad oſtium, & pulſo. Aperi mihi ſoror mea, dilecta mea.* Apoc. 3. Cant. 5. Bigunduco etcera? Onembeſte goraintzi erregalatu, onembeſte mandatu gozo, onembeſte amorioſzco deirequin movituco etcera? Arriac baño ete gogorrago bear dezu izan.

Ay anima ſortua! Cer da au? Zure zori onaren igues orrela zabiltza? Cer? Bildur ote cera, zure Jaunari eranzun, atea bereala idiqui, ta bera artuaz, guciegui ſervituco dezula? Ah zure itſua! Ta cer

di-

dicha gueiago : Certaco eguin cinduen, certaco zauzca munduan ? Beste eguitecoric badezu ? Ah bildur, ta atcerapen lotsagarria ! Beguira ondo : orren calte andia zure anima renzat deritzatzu, bertatic, ta beti zure Jaincoa billatcea, ta amatcea? Ah ! Zure bearric eztuela, Jaungoicoa beti zure beguira, zure zai eztago ? Zure billa ezrabill ? Ta badaquizu noiz artean? Bear bada, eztizu gueiago deituco.

4 Pensaezazu, zure lotsagarrian, zuri burla eguiteco, nola deabruac arrazoi andia daucan. Onec zuc baño obeto daqui zure animaren balioa : Badaqui, ceiñ guchi zuc estimatcea dezun, ta Jaincoac zure, edo bere joia bacar ori cembat estimatcen duen. Badacus, zu salvatcea gatic, cembat aleguiñ, Jaincoa bera lurrera jachi, guizon eguin, ta gurutcean ill arterraño eguin zuen, ta zure amorioz catibu Sacramentuan gueratu, ta beti eguiten dagoen, ta cembat nai dizun.

Badacus deabruac, orregatic ere, zure salvacioa gatic pauso bat zuc eman nai eztezula : ta orretaco, ta Jaincoaren esan, edo vorondatea eguiteco, oiñ bat muguitcea, carga andi pisutzat daucazula : Jaincoa gueiegui servitce, ta amatcearen bil-

dur

dur baciña bezala. Badacus arc, zure salvacioa gueroco beti utcitcen dezula: beñere eguiaz, ta gogotic asi etcerala: zure propositu, ta naiac eraguilleac eztirala, ezpada engaña garri: nai erdi, edo nai usiac.

Oiec guciac, ta onelaco nai bezalaco era zure animan deabruac icusi, ta cer alegüiñac zu galtceco, ta condenatceco eguiten eztitu? Cer atmo, cer traza, edo moldeac, cer intencio biurrac, cer guezurrac, zu choratceco, ta engañatceco? Ta aiñ goi zalea, edo soberbioa deabrua izanic, cer gauza billau, itsusi, nazgagarri etaraño jachitcen ezta, zure anima azpiratu, ta galtceagatic?

Badaqui deabruac, ceiñ amore onez Jaincoac beguiratcen dizun: ta batzuetan Aita guciz beraac, ta maiteac bezala, besteetan Juez Justu aserreac bezala eriotzaren, ta infernuaren bildurraz avisatcen, ta icaratcen zaituela. Ta orduan, ta beti zure gorrotoz deabruac cer arteac, cer engañuac asmatcen, ta irabiatcen eztitu? Alde gucietatic zure ondoren dabill: bein, ta berriz aren tentacio, ta trampai zucarpegui eman, quendu, ta ordu gaiztoan arentzat bora agatic; orregatic ere aren arrabia ezta asperteen: berriz, ta berri-

ro bateric, ta bestetic zure contra, beñere necatu gabe, zu tentatcera biurtcen da, ta beti peleatcen dago.

Consideratu azquenic, lurrean bici ceran artean nola auzi, edo leia onetan beti zauden. Alde bateric zure Jaincoa, besteric deabru gaiztoa dauzcatzula. Bien artean zaude beti. Zure Jaincoac cerura, deabruac infernura eraman nai zaitu. Jaincoac adisquide mairearen guisa, eguia beti, deabruac, eriozco etsaiaren guisa, guezurra beti esaten dizu. Jesus zure Salvadoreac bere guisa gurutceac, tormentuac emen, ta atseguin, ta contentuac ceruan; deabru zure galgarriac emen guezurrezco atseguin usiac, ta contentuac, ta betico pena, ta tormentuac infernuan esqueñi, ta eman nai dizquitzu.

Ta cer? Zure fedean, ta biotzean cabi diteque au? Cere burua bien artean onela beti icusi; ta zure anima, ceren gogoac ematen dizun, Jaincoari ucatu, ta quendu, ta deabruari esqueñi, ta ematea? Zure Jabe mairearen besoetan, ta biotzeco laztan gozoetan sartu bearrean, zure etsairic gogorren aren atzaparretan cere burua aiñ ariñ, gogotic, orren merque, edo doaric betico infernuan ezartcea? Au izanditeque? Ah!

Ah! Ta cembat bider izanda! Cembat bider ori bera eguin dezu? Pecatuan sartu ceran gucian. O tragedia tristea! O trucada itsusia!

AZQUENECO ITZQUETA, EDO COLOQUIOA.

AY nere Jaungoicoa! Ay nere Jabe bacarra! Cer da au, Jauna? Cer da au? Eguia da, pecatu bacoitcean zure amorio guciaren trazac deseguiñ, ta anima deabruari betico ematen zaiola? Bai. Eguia au sinistendet? Ta ala ere, nere lotsagarri andian, bere guezurtaquin eguia au deabruac berac onela eracutsi beardit? Nere anima ezagutcen, ta estimatcen nere etsairic andien demonio agandic icasi bearder? Ay cera gabeco fedearen falta lotsagarria! Cer eguindet? Nora biurtuco naiz nere anima galdu, ta calte guztizco au erremediatceco?

Nora, Jauna, biurtuco naiz, ezpada niganonz, ta alchatu, ta Seme prodigo galduaren guisa, zuganonz: *ad se reversus dixit: surgam, & ibo ad Patrem meum.* Ay Aitaric onena! Ay ceruco Aita maiteena! Zu beti izan cera Aita ona; baña itsu esquer gaiztoco onec, ni jaquin eztet, ta izan eznaiz zure Seme, edo umea; ez-

pa-

pada nere vicio aguintarien, nere oitura galduen, ta nere etsai deabruen menpeco esclavo billan izan naiz.

Ay Jauna! Nere desdichaz onelaco izan banaiz ere, orain nator, ta biurtcen naiz, nere gaitz gucien lotsa, ta damuz beteric, nere calpac zure oñetan aitortcera: *Pater, peccavi in cœlum, & coram te.* Zure umearen izenic eztet mereci: orren diña ez naiz ni: *non sum dignus vocari filius tuus.* Ay Jauna! Artuco nazu zure onetan? Baña cer diot, nere Jesus ona? Baldin aimbeste deinbora, laztanga ni arteco besoac zabalduric nere beguira bazaude?

Cer artu, cer eman, cer eguin, ta cer eraman eztezu ni salvatceagatic? Nere pecatuac artu cinduen zure gañean. Nigatic zure gorputza, pena, izerdi, negar, odol, ta biciarequin eman cenduen. Mirari, ta bicitzaco aleguin guçiac eguin cinduen. Nigatic pobreza, gose, egarri, carcelac, socac, azoteac, arantzac, burlac, isecac, gurutcea, ta eriotza eraman cinduen, ta guztiac pocic, ta amorez: ta ala ere guchi ceneritzan. ta merque guztiaquin nere anima erosi, ta salvatce agatic.

Ta cer? Nere escuan dagocla, onelaco anima pecatuaz deabruari saldu, onelaco

laço joia estimatua doaric galdu, ta etsai ari bereaz isteten utzi beardiot? Ez, ez, nere Jaungoico maitea. Zuc eguin nindunezun zuretzat: zu emen servitceco, ta ceruan gozatceco. Ona, bada, Jauna, nere anima zure escuetan, ta betico. Cer naizu, nic eguitea? *Domine, quid me vis facere?* Zure vorondate santu gozoa eguiten eracutsi zadazu. *Doce me facere voluntatem tuam.* Ps. 142. Zu servitcea, ta amatcea, naizu. Nerea da dicha, ta zori ona. Ori naidet, Jauna: ordu onean, ta amore onez izan bidi orrela: *Paratum cor meum, Deus: paratum cor meum:* Ona nere biotza prest: ona nere vorondatea zure escuetan, beti zurea eguiteco: nere pecatuen penitencia, confesio on bat, bicitza berria, zu beti amatceco emen, ta guero betico glorian. Amen.

PECA-

PECATUEN GAÑECO EGERcicioa.

Malum, & amarum est, reliquisse te Dominum Deum tuum. Jerem. 2. Gauza gaiztoa, ta miña da zure Jaun, eta Jaungoicoa zuc utcitea.

Pecatum meum contra me est semper. Ps. 50. Nere pecatua beti nere contra dago.

CErtico gure fiñ dichosoac lurrean nola etsai andiagoric eztuen pecatua baño: ala Aita San Ignacioc, pecatutic anima libratceco, edo infernuco bidetic aterra ta cerucoan sartceco, len bicicotic Consideracio guciz indartsuac, icusico, dan bezala, pecatuen gañean emateu diozca.

Meditacio onen fiña, ta frutua da, pecatua alde gucietatic ain gauza itsusi, icaragarria icusi, ta orren contra gorrotoric aldan andiena biotcean sortu, ta betico artcea: eta eriotza, ta infernua bera baño guciago, edocein pecatu aborrecitcea: eguiazco damu, ta proposítu eraguille bate-

requin culpa gucien confesio oso bat eguiteco, pecatuen bide gucieatic, infernutic bezala igues eguiteco, ta biciera berri bat Jaincoac naiduen bezala arteco.

Prestaera, edo Oracioraco preparacioa.

Ereglletan esan zan Oracioaz Jaunari erreguetu, arguia, ta gracia escatu, Oracio au ondo eguiteco, ta zure pensamentu, itz, eta obra guciac, Jesu Cristo remaquin batean, beraren vorondatea, orain, ta beti eguiteco, izan ditean.

Composicio, edo lecu eguitea.

Contu eguizu, zure beguien aurrean daucazula Jesu Cristo, Aingueruen erdian bere Tribunalean jarriric bere mende, ta magestade guztian, ta arpegui chit aserrearequin: aren jarlecutic suz, ta garrezco ibai bat pecatarien contra datorrela: Juez onen aurrean zure anima, culpa dun galdu baten guisa icara dacutsula, ta beste aimbeste catea, ta grilluz beteric, nola diran zure pecatuac. Egoera icaragarri onetan Escaria izango da.

Escaria.

Argui andi bat indazu, Jauna, nere pe

catuac ezagutu, ſta damu biotzecoaz penitencia eguiteco: beſteen burtan caſtartu, edo eſcarmentatu, ta nerea libratceco.

LEMBICICO PUNTUA.

IRU PECATU JAQUIñAC TA ORIEN caſtiguac.

1. Aingueruen pecatua Ceruan.
2. Gure Guraſo ena Paraiſuan.
3. Judas ena Apoſtoladuan.

I. CONSIDERACIOA.

GOgora ecartzu Ainguerucn pecatua, ta nola orrec betico galducituen. Jaquizu, fedeac eracuſten diguna, ta nola Jaincoac bere ontaſunez Ainguerüac ecer eceetic eguin, edo criatu cituen, bere aurreneco obra nagusien ac bezala. Eſpiritu puru, edo grabiac eguin cituen, chit jaquintſu, ta güciz ederrac, libre, indartſu, ill eciñac, edo immortalac: ez gu bezala gorputcen, ta gaitcen azpian. Jaunaren Mageſtade ari cegozquion ſervitzariac eguincituen, doai naturalez, ta are gueiago, naturalezaz gañeco, edo graciáz chit âpainduac, bere ceruco Corte, edo Pálacio

cio eder aberats artan bera claro icusi, ta Espiritu doatsu beti izateco gaiac, edo capazac.

Baña, seculaco gloria bici artan sartu baño len Jaunac nai izan zuen, ta eracutsi cien, nola Guizona pecatutic libratu, ta salvatceco, Jaincoaren Seme bacarra ara guiz janci, aur chiqui, ta guero Guizon-eguin, ta gurutce batean illcozan: ta amo-riozco obra mirragarri onegatic, Aingueru guciac ezagutu, ta adoratu bear zuten. Nere vorondatea da, esancien, ta Nic aguintcen det: „ Aingueru guciac bera „ adora ezazute.

Orduan Lucifer bere Eguilleari obeditu nai ecic jaiquizan, ta bere Espiritu eder-rarenzat mengoa andia Jaincoa Guizon eguin, ta adoratcea, centzala, sobervian bete, ta atceratuzan. Pecatuaren infernu-co izurri au bere Lagunen artean banatu zuen, ta Aingueru gucien irugarren par-tea berequin pecatura arrastatu zuen. Be-reala setazco batalla aserre andi bat ceruan Aingueruen artean asizan.

San Miguel gucien aurrenecoa, humil-quiro Jaungoicoa ezagutu, ta adoratcen zuela irtenzan, ta esancien: *Quis sicut Deus?* „ Nor Jaungoicoa bezalacoric? Orduan

Jau-

Jaunac bere juiciora gaiztoac deitu cituen: ta aien pecatu aiñ itsusia icusi, ta bereala arraio batzuec bezala, deabruac infernuetan ondatu cituen: ta an daude, ta erremediio gabe betico egon bear dute.

Emen zure provechuraco ondo beatu, ta beguiratu bear dezu: Norc, non, nola, edo cer pecatu eguin, ta gaitz andi orregatic galduzan. 1. Nor? Fedeac esaten ditu, Ainguerru aditu dituzunac galducirala. O nere Jaungoico guciz justua! Bada pecatuaren eriozco pozonia orrela Ainguerru aiñ Santu, garbi, ta jaquintsu ceruco doaiez beteaquin atrevitu bazan, ta galdu bacituen: Nola zu, Cristau lurrezco oncici argal, autsicor ecer ez bat cerala, seguru egon al zaitezque?

2. Beguira, non pecatu eguin zuten. Ceruan. Jesus milla bider! Beraz ceruan, tentacio, ta tentatzalleric etzan lecuan, Ainguerruac berenez, beste gabe, pecatuaren gaitzac onela amorratu bacituen. Ay! Gaitz onetatic nola zu libratuco cera? Etzaude, ez ceruan; ezpada gaitz guciac berez dacartcien lur gaizto onetan: cerez aiñ argala cera: alde gucietatic deabru tentatzallez betea: oriec beren tentacio aquin beti zure ondoren dabiltza: pecatuaren peligru

ñigrú gabe, ez beguiac jaſo, ez pauſo bat eman dezaquezula. O cer icara!

3. Ainglieruac cer pecatu eguinzuten. Bat, eta bacarra, beguiac ichi idiquibaño ariñago, penſamentuz bacarric. Bada bat orrequin betico galdu baciran. Ay, nere deſdicha! Ta zure burua, edo anima aimbeſte pecatu penſamentuz, itzez, obraz eguin, ta beteric dacutſula, nola arritcen, ta bildurtcen etcera?

4. Beguira, nola Jaunaren aſerre andiac pecatu orrez damutceco, ta erremediatceco lecuric eman etcien. Eta cer? Ainglieruai lecuric eman ez? Ta zu orren ardura gabe, ez ordu, ta ez inſtante ſeguruꝛic eztezula? Pecatuan zaude? Ay! Ta orain, beſte aſco bezala, illtcen bacera?

5. Ainglieruen pecatu au Jeſu Criſtoren odolaren contrà bezala izan etzan: bada oraindic iſturi etzuen. Baña zure pecatu guciac, eta bacoitza alde onetatic iſtuſi, infame ago dira zugan, ceñagatic Criſtoc bere Biotceco amorio guztiaz, bere odola azceneco tantoraño Gurutcean eman zuen. O eſquer gaiztoa!

6. Beguira ondo, pecatu ori ezquero Ainglieruac nola gueratu ciran. Ay! Len Ainguera eder ciranac, guero deabru itſuſi:

len ceruco izar argui, guero infernuco illiti: len edertasunez janciac, guero irsustasunez izugarriac. Ah! nola ote dago zure anima? Pecatuan? Ta begui bi etaraño pecatuz betea? Ay! ta ceiñ illun, beltz, irsusi, ta nazcagarria! Orain Jaincoac, aren beguietan dagoen bezala, zure anima eracutsico balizu, or bertan, naigabez, penaz, ta damuz, ill otza gueldituco ciñaque.

7. Nola San Pedroc dionez: gu baño ascoz indartuago, ta portitzago Aingueruac izanic, ala ere indar, edo quementic eztute, culpa orren carga; edo tormentua eramateco, ta orren pisuaz ondamenturic, ta eztanda gaizto eguiten bezala daude. Bada, ay zure galdu bearra! Ay! au icusi, ta pecatuan bazaude! Nola zure pecatu gucien pena, ta tormentuac, aiñ argal, ta ecer ez, cerala, betico zure gañean eramango dituzu? Bada erremedioric eztago, edo penitencia, edo condenacioa.

II.en CONSIDERACIOA.

GUre alderagococa degu au: Adan, ta Eva gure Gurasoen pecatuaren gañean, Gogora ecarri, ta pensaezazu, nola Jaincoac Adan, ta Eva, bere escuetaco obra bezala eguin cituen: lurrezco gorputce-

purcetan Anima, edo Espiritu guciz ederrac, bere irudi, edo antcera emanciztenr doai naturalez bete, ta bere graciaz, adisquide maite, justu, ta Santu eguin cituen. Gaitz gura, edo inclinacioac arrazoiaren, ta araguia Espirituaren mendean, beste dolore, eritasun, gaitz, ta eriotzatic libre izateco privilegio andian utci cituen. Atseguin gucien Paraisuan sartu, ta ango jardiñ ederren Jaun, ta Jabe Adan egujñzuen, ta an ciran Arbola Lorez, ta fruta gozoz bereac eman ciozcan.

Berenzat, ta ondorengo gucienzat dicha, ta doai oiec cituzten, baldin Jaunaren vorondatea eguiten bazuten. Orretaco Jaincoac esancien: Orra arbola, ta fruta guciac zuen escuetan: bat bacarric (Jaquintasunaren Arbola zan): bat ori debecatzen dizutet; beguira orren frutatic ez jan, ceren illco ceraten.

Orduan deabruac, gure dicha icusiric, ta Jaincoac aimbeste naicigula, embidiaz, ta gorrotoz bereric, sugarrasta, edo sugue batean figura artuzuen, Eva gure Ama tentatceco, ta esancion: Etcedilla beldurtu, ardura gabe fruta artatic jan cezala, ceren Jaincoa bezala izango ciran. Evac, engañatu, ta frutari beguiratu cion: chit

zan ederra : artu ta janzuen. Ta ori asco ezpaliz bezala, Anrea bera Senarraren tentatzalle eguin zan : Eva, Adan gure Aitari fruta debecatua jan erazo, ta pecatu eguin erazo çion.

Jaincoac bereala ots eguin cion : ADAN NON CERA ? Deitu, ta beren pecatua biai beguien aurrean iñni cien : Paraisutic bota, ta an sartcea aiei, ta ondorengoai debecatu cien : eriotzaren sentencia gucientzat emanzuen, ta munduan diran gaitz, neque, ta desdicha guciac pecatu onetatic datoz. Emen, gure lurrean, ta sallean bezala, achurtu, ta ondo beatu bear degu, ta gauza ascoren gañean.

1. Gogora ecarri, pecatu au norc eguin zuen. Escritura Sagraduan fedeac dio, Adan gure Aitac eguin zuela. Au cer da? Ote cera zu, edo besteric, lur gañean, Adan baño gueiago, obeago, edo presttuago ? Ez. Bada Adan bera baño gueiago ezpacera, zure buruaz ez fiatu. Adan erorizan, ta Anrearen gusto, edo esana eguite agatic, beste gabe, sagarra jan, Jaincoa ofenditu, ta bere anima illtzuen. Beguira, bada, Cristau argala : beguira, guizon, edo andre orren tratu gucieguiac, ta orren ondo esanac zoratu, ta peçatuan sar-

tu

tu etzaitzan. Igues, igues, orren aldetic, ta pecatuen bide gucietatic. Bestela galdua cera.

2na. Beguira, bere animaren, ta gureen calteco lan gaizto ori Adan-ec non eguin zuen. Paraisuan. O nere Jaincoa! Bada, Jaunaren paquezco lecu eder artan, zure Aita jaquinsu, justua seguru egon ezpazan: nola egon zaitezque zu, ez Paraisuan, ezpada infernu bici, edo mundu galdu onetan? Or deabruen tentacio, ta zure etsairic andienac alde guztitic artcen zaituzte: munduco gauza guciac beste aimbeste deabru, ta tentatzalle dira, ta zu cerori zuretzat gaiztoena. Ay! nola bici cera?

3na. Beguira, gaitz andi, edo pecatu ori certan cegoen. Beste fruta gozo guztiac jateco, gure Aitac bere auqueran ceuzcan: Jaincoac gucien Jabe emalleac bezala gauza bacar bat aguinducion, ta aiñ erraza, nola zan, fruta debecatu bacar artatic ez jatea: ta orretan andrearen esana eguite agatic, Jaincoaren aguindea autsi zuen: gusto char bat sagar ori jatean artce agatic, aiñ erraz pecatua tragatu zuen. O! Ta cembat guizon andi jaquinsu, Jaincoa requico prestu, ta santu ciranac, andre bategatic, edo itzqueta aurreregui artuagatic,

garic, deabruac aiñ aisa bide orretatic galdu dituen! Argatic Espiritu Santuac esaten dizu, ardoan, ta anreen tratuan sartu etzaitezala: „ardoac, eta anreac jaquinsuai ere „Jaincoa ucaerazotcen dic. Ta berriro esaten dizu: „ Esugue baten encontrutic „bezala, igues egizu pecatuetaric. Eriozco suguetzar bat topatuco bacendu, ceiñ earin igues joango cinaque? Bada orrela pecatuen bidetic, bearz topa infernucotic igues igues. Ta zure erremedio bacarra au da.

4na. Nolaco ondorengo, cer calteac mocadu gozo, edo obeto esateco, samiñ orrec munduan ecarri dituen, ta egun oro, edo puntu oro dacartcien. Cere buruari galde: zure gaitzac non dic datoz? Pecatu onetatic. Galde zure auzoai, echeai, caleai, erriai, Provincia, tà Erreinoai galde: munduaren lau parteai galde: bazter gucietan galde: Gaitzac non dic zatozte? Goseac, izurriac, alcar eciñ icusiac, leiac, peleac, auciac, aserreac, carcelac, ospitalac, ta eriac: sualdi, ta ugalde andiac, ta onetan, ta beste eran diran calteac, gorputzeco gaitz mota, ta zurequico munduaren acaballa, edo eriotza, bere neque, ta lagunaquin: oiec, eta beste icusten ezdiran,

ran, ta contatcen erraz ez diranac nondic datoz? Gure galgarriac, norc zacarcite? Fedeac eranzuten dizu: diranac culpa orrec berequin dacarciela.

O gaitz gucien ecarlea! ta gucien buru azcarria! O ersugue izugarri pare gabea! Erensugue, edo basiliscoa gatic esan oida, orrec zu icustea, asco dala, zu illtceco. Baña munduan ezta sartu, ta ez jaio ersugueric, icusi ere gabe, artan pensatuaz beraz bacarric, beste gabe, iñor illtcen duenic. Bada, arrigarrizco ersugue illgarri ori da berez, ta bacarric pecatua: onetan Jaunaren Leguearen contra gauza pisuan berariaz, ta gustoz pensatuaz, beste gabe, orrec bere tiroa eguitendu, ta betico eriotza zure animari ematendio.

O gaiz esan al gucia baño andiagoa! Zazpi milla urtera dijoa, zure Amac sagar orri beguiratu, ta jan, ta zure Aitari jan erazo ciola. Ta orduau culpa orrez bere buruari emancion estocada orainche odola dariola dago. Ta non nai, munduan orain jaiotcen dan umecho, edo aurrac berequin puñalada eriozco ori bere animan dacar, ta orren ondoren, Jaincoaren aserrea, ta bere calte, ta gaitz guciac. O pecatu gaitz gucien iturria, zazpi milla

urteren buruan beti gaitza dariona!

5na. Ondo beguira, pecatu eguin ezquero zure Gurasoac nola gueldiru ciran, eta atseguin ariñ ori Adan zure Aitari cer costa citzaion. Len Jaincoaren doaiez, osasun, ondasun, indar, ta virturez janci, ta apainduric cegoena, pecatuaren puntu artatic, guciaz erantcia, ta larru gorrian bezala gueratuzan: animan itsua, ta chitezco itsusia: ta animan, ta gorputcean argal, ta lur pusca baten guisa, lurrean arrastaca, neque, icerdi, dolore, edo miñ, ta lacerien azpian, ta eriotzaren sentenciarequin.

Azquenic Adan gure Aitari gusto pisça ori costa citzaion. Ta cer? O pecatuaren icaragarrizco carga pisua! Costa citzaion, ez guchiago, ezpada bederatzi eun urte, ta gueiago penitencia, damu, neque dolorezcoac, ta eriotza. Ta ay! Gurasoac nolocoac, umeac alacoac: Aita, ta Ama nolacoac, seme, ta alabac alacoac. Bacoitzac bere buruan daens: zuc zurean, nic nerean, pecatu ori ezquero nola gueldituco guñan.

3en CONSIDERACIOA.

JUdas-en pecatua gogora ecartzu, ta aren buruan pecatuaren caltea icasi, edo icusi

eza-

ezazu. Judas Jesus-en Compañian Apostolu izanzan: Cristoc berac autetsia, berac deitua, berac ecarria. Milagroac eguin cituen, Cristoren, ta Ama Virgiñaren aldean, Jaincoac bialduen, edo Apostoloen artean orietatic bat izanzan. Jesu Cristoc bere Elizaco Legen Lagun etatic bat eguin zuen: ta Ceruco, edo Elizaco ondasun en tesorero, ta gucien Jabe bezala.

Baña zori gaiztoco guizon galdu nai,edo galdu bear onec, alzarequean falsiaric beltcena azquenean eguinzuen. Saltzalle billau, ta infernuco mercatari aren guisa, ain erraz ondo merque, oguei ta amar dirugatic, doaric esanditeque, ta traicioz, bere Maitu, ta Jaberic onena, Jesu Cristo Jainco, ta Guizon eguiazco maitea salduzuen, ta erosi secula co infernua. O! an dago ura, zuc aren buruan escarmentua, aren caltcaz, artceco! Pecatu, ta condenacio onen gañean ondo pensatu bear dezu.

1a. Nor condenatuzan. Judas, Apostolo bat. Ay nere desdichadua! Cristo ren Discipulo bat baldin badago infernuan: nola bildurtcen etcera, icusiric nola bici ceran? Beguira galdu etzaitean.

2na. Pensatu, Judas non galduzan. O Jaunaren juicio escutatu ondo gabeac! Jesus

sus, ta bere Amaren aldean, Apostolo en artean. Bada non zu seguratu, ta gordeco cera, baldin munduan zan, ta alzatequean lecuric onen: echeric santuen, ta Ceruco escola artan Judas bat galdu bazan? Zu, Judas bezala, ezcera bici Jesus, ta Maria, ta alaco Lagunen artean; ezpada deabruen artean, ta oiec baño ere gaiztoago diran, berico tentatzalle adisquide, ta lagun gaiztoen erdian: alde gucitic deabruac darraizquitzula: ta pecatuan bazaude, oriec gau, ta egun zure lagun dituzula: ta buruan ille baño, bear bada, demonio gueiago zurequin dauzcatzula. Nola lo eguiten, nola jaten, nola eguitendezu farra, beti orien artean zaudela? O fedearen argala!

3na. Ondo pensatu, nondic Judas asizan, ta nola galduzan: eta arquituco dezu, onen calte gucia asizala, ceren Jesus, ta onen Ama maitea gandic iguesca, ta alde eguiten asizan: bai, eta aien ceruco jolas, ta itzquera Santuaz murmuratcen ere, Jesus onaren, sermoi, ta dotrinac gauza gogortzat ceucarciela. Orrez gañera, bolsero zan, ta Jesus bere Maisuari cetorquion limosnetatic lapur charra bezala sisatcen, ta osturcen asizan: gauza

chi-

chiquietatic, oi dana, andietara pasatu zan, ta aimbesterraño, non da bere Maisua saldu, ta infernua erosi arteraño guertatu etzan. Ah icusgarri tristea, ta ez icusteco obea!

Baña, orra nola animac galtcen diran. Cristau bat súpitoan, edo batean ezta deabru, edo aren lagun eguiten. Gueldi gueldica Judas asizan, ta orobat aren lagunac: ta zu cerori orrela zaramazqui pecatuac. Gueldiro asiaz, onetic gaitcera pásatcenda. Ta baldin Ama Virgiñaren, ta bere Semearen eguiazco devocioan, aien virtutcai jarraitcean, epeltcen, ta ozruaz bazoaz: ta Ama Semeac billatu bearrean, biac utciaz, iguesca bazabiltza, certara emango dezu? Ah! David Santuac diona: „ Orra, Zugandic urrutitcen diranac galduco dira.

Orraco, Jaiçoaren itza, norc nai esan dezala, norc nai eracatsi, edo iracurri dezala: ori enzuteco zure nazca, edo otztasun ori: Jesus-en, Ama Virgiñaren, ta Santuen mandatu gozo, edo ceruco inspiracioac leccioan ondo aditu, ta meditacioan ondo pensatceco naguitasun ori cer da? Asco Libruaquin Santu andi eguin ciran: orrelacoac, batez ere bicio, ta inclinacio gaiztoai lepoa ebaqui, ta bicia

quen-

quentcen laguntcen duten Libru onetan iracurtceco atcerapen ori : ta letura eguiten bada ere, beti lasterca, preiaca, itotcen bezala, ta soseguz artceco, zure biotcean sartu nai ez ori, cer señale da?

Ay! Ta ceiñ bildur naizan, Judas-en lagun eguin artean, ta bera bezala galdu artean gueratuco ctcerela. Orráco lurreco gaucetan zure biotzaren eransi nai itsu ori, ta gueiegui jan, edan, janci, ta apaingura, andi nai sobera ori, beste onelaco munduaren itsáscun, ta araguiaren gusto zale, ta inclinacio, ta intencio billan oriec cer dira? Certan azquenic emango dute, ezpada Judas-en guisa, zure Jaincoa saldu, anima galdu, ta merque, edo doanic deabruari ematean?

4na. Beguira ondo, nola gure Jesus onaren egunic descatuena, ta asseguiñena, Judas-ec eguinzuen egunic, edo gauric illunen, ta tristeena. Jesu Cristoc gogo chit andiaz, ta bere Biotzeco deseo guciaz, pare gabeco egemploac, ta ondasun guztiac, bere buru, edo personan, bera dan guztia guri emateco, egun ori naizuen, ta Judas mercatari, ta saltzalle gaiztoac bere ceruco Maisua etsai insernucoen atzaparretan entregatceco egun ori artuzuen.

Jesus bere Apostoloen, ta Judas en oñetan, seculan icusi aldirequean humilltasun, ta amorioric andienaz, ta bere begui ederretaco negarraquin uraz Judasi oñac garbitcen, ta Judas falsiaz betea, aiñ lotsagabe Jesus-en aurrean, edo gañean. Cer esangocion Jesus onac bere Biotzeco suspirio, ta sentimentuaquin. Ay! nore esan, edo pensa aldezaque, Jaincoac berac baicic?

Jesus maitea bere azceneco asari artan, ondasun gucien ceruco erregaloric gozoena, ta bere Biotzeco amoriozco Sacramentu Santu, edo Comunioan bere Gorputza ematen: ta Judas, esan oi dana, ausardi aiñ andiaz, infernuco otso eguin, ta ceruco arcumea irisien, edo tragatcen, ta bocaduaz batean Satanas bere animan sartcen. Ay nere Jesus maitea! Ta cembat lagun bera bezalacoac Judas ec beren ondoren ote ditu? Ta cembat bera baño gaiztoago, orain egun ascotan Ceruco Mai orretan gaizqui comulgatzen diranac? Ta cembat Judas en guisa, pecatu bacoitzaz, aiñ erraz, edo aisa Jesu Cristo saldu, ta infernuco leiza zuloetan Judas en oiñ pean betico daudenac?

Azquenic Equiera, edo Egercicio onetan

tari Aita San Ignacioc beragó zu jachitcea, ta ondatcea nai zuen. Jachizaitez bada consideracioiz infernuraño biciric ara guero jachi etzaitecen illic. Beguira ondo, dio Santuac, pecatu bacar bategatic infernuan cembat dauden. O Jaunaren juicio estu, ta escutatuac! Zu baño culpa guchiago requin cembat ote daude betico? O! Ta cembat Jaungoico maite, ta Aita misericordiaz bete oni zor diozun! Lenengo pecatua eguin cenduenean, aren justiciac bereala bicia quendu balizu, cembat dembora, edo urte da, infernuco zori gaiztoco auzo izango ciñala? An daudenai penitencia eguiteco lecuric eman etcien; zuri bai. O misericordia! O dicha!

Ta cer? Ilteco, ta bertan condenatceco zorian zaudela, oraiñ dañocoa bear dezu izan? Ez, ez, nere anima, ez orrelacoric. Penitencia, penitencia: biciera aldatu, bici modu berria artu, oitura berriac, biciera santua. Condenatuai eman eztien lecu, ta dembora, niri Jaincoac bere graciaz emandit: onez baliatu naidet, ta bereala, ez gueroco utci. Gueroric izango dedan eztaquit. Orain, Jauna, beardet, cta naidet, biciera berria, nere salvacioco bidea, zu beti ematceco. Amen.

BIGAR-

PECATUA ÇER DAN, IRU ALDEtara eracustenda.

Gaitzic andien au cer dan, zuri nolabait adierazotceco, orren itsustasun guciaren iru antz, edo semejanza zure begnien aurrean ipiñico ditugu, ta dira iru Consideracio oiec.

1 oa. Nola pecatua, munduan aldatequean traicioric billau, ta itsusiena dan.

2 na. Nola pecatua, munduan aldatequean adulterioric lotsagarrien, ta itsusiena dan.

3 na. Nola munduan aldatequean esquer gaizto beltcen, ta itsusiena pecatua dan.

LENENGO CONSIDERACOA.

PEnsaezazu, nola Cristau batec bere Jaincoaren contra jaiqui, edo biurtu, ta eguin aldezaquean traicioric dolloren, ta itsusiena, pecatua dan. Au zuc ondo aditceco, contu eguizu, zuc, eta beste ascoc servitcendezutela Erregue bat mundoco prestuen, aberatsen, ta ugariena, ta zuen Jabe maite oni, Gaztelu bat berac chit asco estimatcen duena irabaz-

ten, neque andiaz, ta leialtasun andiagoaz gucioc laguntcen diozutela.

Gaztelu ori irabaci, ta Jaun andi orrec, bere eman naitasuna eracusteco, anche guztien artean zu artcen zaitu, ta bere escuz zu armatu, ta Zaldun, ta Gaztelu orren Gobernari icentatcen, ta eguiten zaituela: orretaco beardiran guciac, edo ondo gordetceco beardan guztia zuri eman, ta esaten dizula: Ea mundu guciaren aurrean onela onratcen zaitut: nere izerdi asco costaricaco joia, edo Gaztelu estimatu au ondo gorde. Zu onela utci, ta beste Gazteluac irabaztera Jaun ori joatenda.

Baldin onelaco honra, ta favoreac zure Erreguc orregandic artu, ta burua giratu orduco oriez aztu, ta zure arma, ta aleguin guciaquin, zure Jaun, ta Jabe presitu orren contra jaiqui, ta biurtuco baciña; ta berari jarraitu, ta perseguitu, achitu, ta bere Coroa, burua, ta bicia zure escuz quenduco baciñio, cer esango litzaque zugatic, edo onelaco traicioa eguiten liquean agatic? Ori eztala guizona, ezpada infernuco deabruren bat, edo deabru guciac baño gaiztoago.

Orren contra guciac, ta zu cerori orrelaco aren contra arrazoiez aseriatu, ta

biur-

biurtuco ciñaquie. Ondo. Bada orain, pecataria zure contra sedeiz, ta arrazoi andiagoaz biur zaite. Gaztelu ori nor, edo cer da? Zure anima. Erreguie ori nor da? Jesu Cristo secula gucietaco Jaun, ta Jabe bacarra. Onec, ez bacarric bere icerdien, baita ere bere odol guciaren costuan zure animaren Gaztelua irabaci, ta cerura joanzan. Andic cer favore, cer honra, cer gracia, ta doaiac ez dizquitzu eman? Zure animaren Gobernari eguin, ta ori etsaietatic obeto gordetceco, cer mirariac, cer Sacramentuac; bere Ama guciz Santa zure Amatzat, bere Eleiza zure Echetzat, bere Aingueruac zure zai, Confessore, ta Maisuac Laguntzat, ta beste onelaco asco eguin dizquitzu.

Ta orien paguan zuc cer eguin dezu? O ceruac! O lurra! Burua giratu orduco, arraizoi gabe, ecer ezegatic, ezpada zure nai utsa, cembat bider zure Erreguieric justuen aren contra jaiqui, ta biurtu cera? Ay! Pecatu eguin dezun bacoitceean. Zure biotzean demonio, mundu, edo araguiari pecaturaco lecu eman diozun gucian zure Jaungoico guciz Aldun, edo Omnipotente aren contra biurtu cera: zure escua jaso, ta Jesus ona, Jain-

coaren Semea oiñ pean, edo osticoca erabilli, Gurutcean berriro josi, ta zure aldetic illdezu. Ioh. 15. Hebr. 6. Hebr. 10. O traicio esan al gucian baño infame, ta andiagoa!

Ta ori, pecatu eguitean, Jauna, ta ori nic, ta zure contra eguindet? Ay nere desdichadua! Ay! Ta non zan nere fedea? Nola damuz, ta penaz illtcen ez naiz? Ez, ez, nere Jesus maitea, guciago pecaturic. Zure ontasun andiagatic damudet zu ofendituaz: ill, zu ofenditu baño lenago, zurequin beti bicitceco. Amen.

BIGARREN CONSIDERACIOA.

DA pensatcea, nola Cristau batec eguin al dezaquean aduleterioric lotsagarrien, ta itsusiena dan pecatua. Au ondo ezagutceco, contu eguizu, Erregue gai, edo Principe gazte santu, jaquinsu, prestu, eder, ta munduco aberatsena, zure auzoco doncella pobrecho batez pagatcen dala, ta ez bestegatic, ezpada ceren etorqui, edo casta garbico, odol onecoa dan, eta ezcontzaz bere Esposa, edo Emaztetzat artcenduela. Erreguiña bati dagozquion Jauregui, apaingarri, ondasun, ta Corte bateco aralde, edo comitiva, ta bear di-

ran gauza guciaquin utci, ta Erregue ori Indietara joatenda, ta dembora guchiren buruan India gucien Jabe arquitcen dala.

An bere emazte Erreguiñaz oroitu, ta bereala Oncidi andi, edo flota, galeoiac prestatu, ondasun, cillar, urre, ta joiaz, munduco galaric ederrenaz beteric bialtcen dizcala: Carta guciz gozo, cariñoz, ta biotceco naieraz beteac, bere berri on gucien contu ematen diola, ta laster bera ere, edo en persona, Erreguiña berequin eramatera, etorrico zaiola.

Baldin Erregue, edo Senar maite onelacoaren finezac, ta amorioa icusi, ta Esposa, edo andre ori, ceren bere mempeco esclavo billau, itsusi, doacabe, elbarritu batequin gazte limuritu, edo amancebatu, ta zoraturic dagoen, ta orrequin adulterio, ta infamian egoteco, bere Esposo fiñaz jaztu, ta oni falsia gueiago eguiteco, onec bialduricaco soñeco gala, ta joiac artu, edertu, ta apainduco baliz; cer esango luque munduac, ta zuc cerorrec? Ori? Eztala andrea, ezpada deabruren bat, andre guztien gaitzcarra, edo escandalo lotsagarria, ta deabruai bere burua emana. Guciac aren contra, ta arrazoi andiarequin, izangoliraque,

Orain

Orain bada arrazoi andiagoaz zure contra biurzaite. Esposo ori nor da? Jesus mundu gucico Erregue, ta Jabea, anima garbien Esposo maitea. Ta doncella pobre ori nor da? Zure anima: au zu jaiociñanean, guztiz pobre apaingarri gabe cegoen; baña etorqui, edo casta onecoa, Jaincoac berac, eta bere antcera eguiña. Ceruco Erregue Jesus zure animaz enamoratu, ta barcatu ciñan orduan bere biotceco Esposa eguin cinduen, ta Erreguiña bezala bere Eleizaco Jaureguian sartu, bere Ama zure Amatzat, Aingueruac Laguntzat, ta orrelaco beste ondasun asco, daquizun bezala eman dizquitzu.

Bere ceruco Indietara Esposo ori joan, edo igozan: An gloriaco ondasun, ta gracia gucien Jabe da. Cer doaiezco flota galcoiac andic bialdu ez dizquitzu? Cer Sacramentu, cer graciac zure anima edertu, ta apaintceco? Cer ceruco carta, mandatu gozo, ta cariñozco goraintciac? Nola zu an icusteco miñez bezala dagoen, ta zu an berequin nai zaituen; laster bera zure eriotzaco orduan zure billa, zure deiez, bere gloriara, ceruco Erreguiña bezala zu eramatera pocic etorricodan. O dicha pare gabea!

Ta

Ta orien gucien paguan zuc cer eguin dezu? Ay! Pecatu eguin dezun bacoitzean: edocein gauza gatic, ecer ezegatic, arrazoi gabe, ceren gogoac ala eman dizun, cembat bider Esposoric ederren, santuen, maiteenaz aztu, utci, ta orren doaiaz bera ofenditceco baliatu cera? Baña cer, edo norgatic? O fedearen falta guztizcoa! Zure „ Esposo guiza semeen artean ederre-„ na, ceñean ispillu batean bezala Aingue-„ ruac beguiratu naiduten „, ori utci: Norgatic? Ay! Demonio, edo Belcebu gatic, ceñac Eulien Jaincoa esan naiduen! Deabruai zure anima mempeco, edo esclava betico emateagatic! Bada pecatu bacoitza eguitean demonio, edo belcebu requin ezcontcen cera. O ezcontza! o adulterio! ó truçada zori gaiztocoa!

IRUGARREN CONSIDERACIOA.

AU izangoda, ondo pensatcea, Cristau batec eguin aldezaquean esquer beltz, ingratitude ric icaragarrien, ta itsusiena, dala pecatua. Ori nola dan ezaguteeco, contu eguin beardezu, zure errian, ta plazaren erdian guizon bat dacutsula chit lastimagarria: ori beguiac, ta arpeguia, escu, ta besoaç, oñac, eta zancoaç,

bere

bere bician icusi eztan bezalaco min bici batec erre, ta deseguin dizcala. Cer icusten zaude? Guizouaren antcic eztuen dolorezco erretrato bat.

Ala bearrez, edo Jaincoac nai, ta an bertan Medicu bat aguertcenda, guciz jaquinsu, cintzoa, chit onguille, edo onguiroa. Eri ori icusi, ta erruquitcenda, ta ori sendatceco bere zañetaco odol pusca-bat bereala atera, ta contra pozoi edo triaca bat eguitendu, aiñ indartu miragarria, non alderatu, ta eriari arrimatu orduco, ematen dizcan begui, ta arpegui munduan icusi diran ederrenac, guztiraco gai diran escu, ta besoac, oiñ, ta zancoric sendoen, ta pijoenac: guizon len eri triste zan ori, orain mirariz sendaturic arquitcenda.

Bere burua orrela icusi, ta bere onguille Medicuac emandion belaun gozoa requin jaiquico baliz: berac emanicaco beguiaz beguiratcen balio: ta ceruo Aingueru bati bezala, belaunico, ta biotz guztitic ari esquerric asco eman bearrean; Medicuac puntuan eman dizcan escu oriequin puñal bat artu, ta gorrotoric amorratuen arequin, jarraitu, itsequi, ta puñaladaz josi, biotza erdiratu, ta illco balu Medicu

ori,

ori, cer esango luque edoceiñec, zuc, eta guztiac? Diranac arritu, ta zurtuco liraque: itz, edo corde gabe gueratuco ciñaque, ta esango cenduque:

Ori eztala guizona, ezpada deabruren bat, edo deabru guztiac baño gaiztoago, infernuco guztiac berequin dituena. Aren etsai, aren contra guztioc, ta arrazoi andiaz, ceren alaco pagua, seculan icusi eztan esquer beltza bere Onguilleari biurtcen dion. Bada oraiñ aserre guciaz, ta arrazoi cabu gabe andiagoaz zure contra biur zaite.

Eri miñ biciaz usteldu, ta galduricaco ori nor da? Zure anima tristea. Jaio ciñanean, jatorrizco pecatu, edo originalaz gucia usteldua, edo illa cegoen: Jaincoa ezagutceco fedearen begui gabe, itsua: escu gabe, edo obra onac eguiteco maincoa: oñic gabe ceruco bidean pauso bat emateco, Jaincoari jarraitceco, ecertaco gai etzala.

Ta Medicu ori nor da? Jesus, ceruco Medicu, ta erremedio bacarra, cerutic gu sendatcera jachi zana. Onec bere biotza gure gaitzaz bigunduric Sacramentu etan, bere odol guciaz, ta orren merecimentuz, ceruco triaca, ta çontra pozoia eguinzuen.

Ba-

Bateatu ciñanean, bere graciaz arguia emancizun, fedearen beguiac Jaincoa ezagutceco: escuac, espiritu, edo quemena obra onac eguiteco: oñac, pauso onaquin berari jarraitceco: zure Anima Ainguerucn urrengo, almen, edo potenciac, espiritu, ta gorputcezo sentiduaquin apaindu cinduen. Oiec, eta beste onelaco on asco, batzuec jaquiñac, besteac zuc jaquin, ta ezaguru gabeco doai andi asco, eman dizquitzu,

Ta orien paguan zuc cer eguin dezu? O esquer gaizto, ingratitude ric beltcen, ta itsusiena! Oriez baliatu, ta zure Jaincoa servitu bearrean, cembat bider zure Onguille bacar Santuaren contra biurtu cera? Pecatu eguin dezun gucian. Demonio, mundo, edo araguiari gaitceraco zure biotcean lecu emate gucian, Jesus maiteari bere biotza puñaladaz jositeeco oriez baliatu cera. Cembat bider begui oriez, escuaz, oñaz, mingañaz, biotzaz, gorputz, ta anima, Jaincoac bera servitceco eman cizun guciaz, ceruaren aurrean, ta beraren beguietan, lotsa gabe, bera ofenditceco, baliatu cera?

Argatic pecatua, guizon bat illtcea, senide, Aita, edo Ama berea iltcea baño

gueia-

gueiago, edo gaiztoago da; ceren Jesu Cristo Jaungoico, ta guizon eguiazcoa, Jaincoaren Seme bacarra Gurutcean josi, ta berriro illtcea dan. O ceruac! O lurra! Seculaco arrizaitezte.

O nere Jesus maite biotcecoa! O nere Aita, ta Aitaric onen, Jaungoico guztia ona! Ta nic ori eguinder? Ay nere itsua! Ay nere zoro galdua! Zu nere Salvadore, ta nere Jauna, Gurutcean josi, ta illic icusi arterraño, etzan erraz, pecatua cer dan ezagutcea. Baña, azquenic Gurutce orretan norc Zuri bicia quendu cizun? Ay! Ay! Norc, ezpada pecatuac? Nere pecatuac. O Sugulna, edo dragoi infernucoa! O erensugue, edo fiera odolguiro nere Jesus maiteari bicia quendu ciona!

IRU ARRAZOI PECATUAREN GORrotoraco diranac.

Jaincoac bere escutic bezala, nola gauza guztiac bere jaquintasunaz, beren neurri, pisu, ta numero, edo contuaz maneatu dituen: Sap. 11. ala Cristau pecatariac, pecatu eguitean, bere aldetic manerà on gucia urratçen, ta deseguitendu, iru consideracio oietan icusico dezun bezala: ortic zure biotz guztico, ta betico pecatuaren contraco gorrotoa ateratceco.

1a. Jaincoaren aurrean, zure pecatuac conta alditequean gucia baño guciago dira.

2na. Neurri alditequean gucia baño luceago dira.

3na. Pisa alditequean gucia baño pisuago dira.

LENENGO CONSIDERACIOA.

ZUre pecatuen contu, edo numeroa. Au icusi, ta arritceco, ezta besteric bear, ezpada zure bacarrean, ta Jaunaren aurrean, zure concienciaco Librua

artcea, ta ondo beguiratcea. Soseguz, badaa, edo gueldi gueldi zoaz Amar Aguinte, edo Mandamentu santuen ispilluan cere buruari beguiratu, ta galdetuaz.

Nere anima, beguira, cembat culpa obraz, itzez, pensamentu, edo gozoz eguin dituzun: Jaunaren vorondate, ta Legue-aren contra, Eleizac aguintcen dituen, ta zure biciera, edo estaduac escatcen dituen obligacio en contra, ta zazpi eriozco pecatu, edo vicioen gañean. Cembat culpa eguindeco, edo comisioco esaten diranac? Cembat utsundeco, edo ōmisioco esan oi diranac? Cembat eguin, ta utseguin, cembat ardura gabe, oarcabe, naguitasunez bear zana utciaz, bear etzana eguiñaz?

2na. Cembat pecatu gaztetasun-ecoac, orduco zoraquerietan berariaz eguiñac. Ps. 24. Orien artean, cembat ezagutuac, ta cembat ezagun-quizunac, beñere ezagutu gabe, jaquin bearrac, ta jaquinezac? Cembat zure, edo cerorren pecatuac, ta cembat besterenac: guztiac zure gañeco, edo zure contracoac, edo itz, ta egemplo gaiztoaquin besteri zuc eragiñac ajola gabe zure umeai aita, nola nai bicitcen utciaz, Jaincoac zure contura eman, da daucazun familia,

edo echecoai, dotrinaren gañean, oitura onetan, Jaunaren bildurrean azitceco, bear dan conturic artu gabez: cembat zure biciera lasai, alper orretan? Cembat onelaco, ta cembat bestelaco? contu, edo numeroric bada? O cer trancea! O cer contua, ta ceñ chea! O cer juicio estua!

Ay Cristau pecatuetan nasturic, ta aiñ aisa orien contu izugarriaz azturic bici cerana! Ay orain pecatuac orren erraz, ur gozoa bezala edaten zaudena, edo tragatcen dituzuna, Job Santuac ciona! (Job, 15.) Ay, alde gucitic oriec birribillatcen orain aleguere zabiltzana! Ay, nola David penitenteac diona, zure pecatuaquin guertatuco zatzun! (Psal. 17.) Ibai, edo ujola andi baten guisa arazotuco zaituztela. Contu, edo numeroric eztute, ta arrituric orduan, cere burua ecin icusi dezula, pecatuen erdian ondaturic arquituco cera! Zure buruco illeac baño gueiago dirala icusi, ta corde gabe guelditúco cera. (Psal. 39.)

Ah! Zure betico culpac cembat ote dira? Jaincoaren beguietan, ichasoco ondar aleac baño gueiago. Ta cer? Au ezta zure anima seculaco galtcea? Beguira ondo: ez arren pecatua pecatuaren gañean eguin: contu ori ez aurrera eraman, ez gueiagotu

tu, dio Espiritu Santuac. (Eccli. 5.) Nola zure biciaren urte, eguin, ta orduac Jaunac contaturic dauzcan, ala zure pecatuac: oiec bata besteari darraizca: pecatu batac bestea dacar. Gueiago eguiten badezu, urrengoa arcenecoa izango ote dan, eztaquizu. Izan diteque. Pecatu mortal batequin, dituzunaz gañera, condenatuco ote cera?

Ta, bildur, ta quezca orien artean orrela biciteeari, ondo deritzu? Ez; ez Cristau baten bici modua au ezta. Penitencia, ta biciera berria naider. Nere Jesus maitearen deia aditu naiagodet: „Ez „pecatu gueiago eguin. (Ioan. 8.) Ez gueiago, Jauna, ez gueiago. Sobra, ta gueiegui orain daño ofenditu zaitut. Gucien damuaz, penitencia eguiazcoa: erremedio bacarra, ceña dan penitencia, propositua, confesioa, bici modu berria zure gracian. Amen.

BIGARREN CONSIDERACIOA.

Zure pecatuen neurria. Pensezazu, nola pecatu bacoitza dana dala, gaitz bat aiñ lucea, ta ain zabala dan, non caburic, eta neurriric eztuen. Gaitz bat berez erremediorie eztuena, ta gaitz bat, infer-

fernuco pozoia bezala, lecu gucietan barnatu, ta zabaldu dana: ta pecatariac afcotan beren vorondatez, beste gabe, ezpada ceren naiduten, gueiago luzatcen durena. Zure fedea bicierazo, ta consideracioaz infernuco izurri onen arrastoai jarrai zaiezu, ta norraño igo, sartu, ta erensugue onen pozoia zabaldu dan, ondo icussu.

1a. Cerura igo zaite, ta fedeaz icusi ezazu, nola Ainguerien irugarren partea, edo ecin contatu ala Ainguerú, Espiritu, goien eder aiec pecatuaren pozoi onec zoratu, bere lecueraricatera, arrastatu, ta infernuan seculaco ondatu cituen. Au goieneco tiro, ta lenengo caltea da. Beguira ondo, cembat urrezco Jarlecu, edo diamantez apaindurícaco Silla ceruan utsic puntu artan gueratu ciran. Ta galdetcen badezu: orietan jarri, ta egon bear zutenac, non dira? Fedeac eranzuten dizu: Pecatuaren izurriac galdu, ta condenatu cituela.

2na. Cerutic jachizaite Jaincoaren Paradisu, edo atseguiñen lecu eder artara: Jabe gabe, utsic, ta bacarra arquituco dezu. Ta galdetcen badezu: Cer da au, edo Paradisu au norenzat zan? Fedeac dio: Zure Gurasoenzat, ta zuretzat zala. Bada utsic nola dago? Ceren pecatuaren pozoia

sar-

sartu, ta fruta debecatuaz izurrituac bezala. Adan, da Eva, ta guztioc andic betico bota guinduzten. Ay cer calte luce, ta zabal neurri gabeac bocadu onec gucientzat ecarri cituen! Izurri onen arrastoac dira, egungo eguneraño lurrean icusten diran gaitz, ta calte neurri, ta cabu gabeco guztiac. Emendic, munduan lenena jaiozan guizon Cain zori gaiztoco aren bicitza arrastatu galdua, ta aren condenacioa.

Ori ezquero; beguira, pozoi au nola mundu zabalean bereala banatuzan: ta zortci anima bacarrac ezpazan, lurrean ciran beste guciac, ujola guztizco, edo dilubio icaragarri artan, ondatu cituen. Aurrerago zoaz, ta beguira: nola Sodoma, ta Gomorra-co bost erri guciz andiac, ecin contatu alaco anima, edo gendez beteac, esan ecin ditequean pecatu itsusiac, beguiac ichi idiqui batean, ciranac erre, ta infernuco icatz biurtu cituen. O Jaunaren juicioac! Ta dembora, ta lecu gucietan, erriz erri, echez echez, beti onela dabil, leoi baten guisa, nondic iñor traga dezaquean, ta pozoi onequin, pecatuaz al duen calte gucia eguiten.

Berago lurretic infernu zabalera jachizaite, ta beguira, gaitz au, bere su, ta

gar aserre guciaquin nola an banarcendan. Beguira, cembat espiritu, edo Ainguerù pecatu bate gatic an dauzcan: cembat anima carcela illun, edo crega artara eraman, ta emen goi zale ciranac, nola azpiratu, ta betico ondatu dituen: cein luce, ta cein zabal, betico iraupenaz leçu andi artan gaitz ori eguitendan: ta infernuco leoi onen eztarri zabalac nola anima galduac tragatcen dituen.

Orien zori gaiztoco lagun naizu zuc izan. Oriec len bezala zu orain pozoi au edan, da edaten aisa, aisa bici cera. Beguira: trago batequin gaitz orrec asco itò cituen. Tragocho asco, ta gueiegui zuc edan dituzu. Beguira, urrengo trago, edo pecatua azquena izan eztedin. Cer da au, anima nerea? Ez, ez, nere Jaun, eta Jaungoico maitea! Libra nazazu, ta zure graciaz libratu naidet gaitz izugarri onetatic. Eguiaz zugana biurtu naidet, Jauna. Ea bada, penitencia, nere anima, penitencia: pecatutic seculaco libratu: ta zure Jaungoicoa biotz guciaz amatu, ta beti servitu. Amen.

IRUGARREN CONSIDERACIOA.

MUndua dan gauzaric sendoena Eguia da: ta munduan dan gauzaric pisuc-

suena pecatua da. Biurzaitez bada, nere anima, zure biotzaren barren barrenera, or zure bacarrean, fedearen arguian, ta Jaunaren balanzan eguia sendo au ondo pisatceco, ta orren carga pisutic zure burua libratu, ta arintceco.

Pecatua da cargaric pisuena, ta pisatu al guciac baño gaitz andiago, ta pisuago: Jaungoicoaren aldetic, pecatuaren aldetic, pecatariaren, ta deabruaren aldetic.

1a. Jaincoaren aldetic beguiratu, ta pisuric arquitcen ezta, pisatceco, ta jaquiteco, pecatua cer dan. Ez ala fede: lurrean bici gueran artean ecin dateque, pecatua, berez dan bezala, cer dan, iñorc ere ezagutcea: pisu guciac orren cargac urratcen, ta deseguiten ditu: ceren Jaungoico guciz on, justu, santuaren contraco ofensa, bide gabe, edo aldatequean injuriaric nabarbenen, ta pisuena dan. Ay nere Jaun andia!

Norc, zuri beguiratu, ta pensa, edo pisa aldezaque, zure Santutasun, ta ontasun guciaren contraco pecatu, edo gaitz icaragarri au? Ah! Ecin, Jauna, ecin guizon argal itsuac, bear bezala, pisadezaque, zure ontasuna, ta pecatuaren gaiztotasuna, biac ondo ezagutu gabe. Ta, Jauna,

Zu nor, edo cer cera: ta pecatua cer da? Ay! Eztaquit cer esan.

2na. Pecatariaren aldetic beguiratu, ta norc pisadezaque pecatua? Cristau pecataria, zu cer cera? Lur pusca bat gorputz orretan, auts loi utsa, desdicha, ta gaitz gucien ontci bat: arrastacaco, oiñ peco ar cital bat: Jaincoaren aldean elcho baten zancoa adiña etceraña. Animan berriz ecer ez bat, utsa baño guchiago, ta pecatu agatic ascoc gaiztuago.

Ta zu munduco aizez bete, ta zu griña galduaz anditu, ta zu soberviaz aizatu, ta zu, Jaungoicoa bera adiña, edo bera baño gueiago, ta andiago baciña bezala; lotsa, bildur, ta errespeto on guciac aztu, ta zure Criadore, Jabe, ta Aita guztizco onaren contra zure escua jasotcera atrevitcen cera? Pecatu eguitean, sugue, edo cirau infernuco baten guisa, ceruetaco Jaun andiaren contra, aleguin guciaz biurtcen, ta armatcen cera. Ah infamia!

3na. Pecatuaren aldetic, edo gaitz oni berari beguiratu: ta cer gauza pisuagoric, pecatua baño? Pecatuen carga aiñ izugarria da, non bacoitzac Legue on guciac azpiratcen dituen, cintzoide, edo sinderesis guciaren contra jarri, ta guizonac berez duen arrazoi, ta argui gucia illundu, ta deseguitendu. Cer desdicha andiagoric? Jain-

Jaincoac bere antcera, ta imagiña eguin, ta aimbeste doai, gracia, ta virtute, gorputz, ta animan eman bacizun ere, edoceiñ culpa, edo Jaunaren ofensari zure biotz, edo animan ostatu, edo lecu ematean: Ay! Zure osasun, ondasun, edertasun, indar, ta beste doaiaz, zure cargaric pisuena eguiten dezu: ta Jaincoaren Legue, ta vorondotea autsi, ta deseguiteco, ta bera ofenditceco, zure indar gucia artcen dezu. Ay nere Jaungoico ona, ta maitea! Zoraqueria itsu au cer da? Ay! Onelaco lanic eguin baño lenago milla bider ill baninz!

4n. Deabru aren aldetic pecatuai beguira zaiezu, ta orien carga, ta cabu gabeco indar pisua icusico dezu. Pecatu batac bestea oi dacar, ta batetic bestera errazago da bidea. Emendic, sentitu, edo uste gabe oitura eguitenda, ta pecatuac luzatcea, berriz, ta berriro erotcea, eta onela pecatuen azpirago beti sartcea, ta ondatcea. Ortic deabruac, aisa, ta nai bezala, bere amarra, catea, edo grillu guciz pisuac eguin, ta beretzat animac lotu, ta betico seguratcen ditu.

Contu eguizu, pecataria, zure pecatu bacoitcean, infernuco grillu, edo catea baten azpian sartçen zaituela, infernuraño

macurtu, ta zure anima an ondatececó: ta etsaiac onela pecataria engañatcen, ta bere betico esclavo eguitendu. Ay anima tristea! Cer bici modu galgarri dacartzu? Cer trucada eguin dezu? Jaincoaren biotceccoume maite izan bearrean, pecatu bategatic deabruen esclavo bilhau eguiten cera!

Azquenic pecatuen ispillu illun orretatic, zure fede guztiaz zure erremedio bacarrera biur zaitez. Zoaz, igo zaite salvacioco Mendi santura. Calvarioco mendira zoaz: beguiac jaso, ta ceruco Libru alde gucitic idiqui bat an icusico dezu; au da zure Jesus maitea, Gurutcean josia, ta ceruco Maisua bezala, andic zuri eracusten dago quizuna. Libru onetan zure pecatuen contra, edo cembatezcoa icasi, ta jaquingo dezu ondo, ceñ neurri gabe, ceñ pisu andico cargac diran: bada Jaincoaren Semea bera ala azpiratu, ta guisa artan utci zuten Gurutcean illic.

Beguira zaiozu ondo, ondo bici, ta salvatu nai badezu. Libru idiqui, barrendic, eta camporic amoriozco, ta dolorezco letraquin escribitu onetan zure bici guztico Egercicio, ta Meditacio bearren, ta gozoen gucien gaia, ta eguiazco bicitzaren egemplo, dotrina, ta leccioac emen ditu-

dituzu. Beguira Jesus maitearen bici moduari, zurea zucentceco: beguira onen pena, ta tormentuai, pecatuecatic zu libratceco. Beguira beti Jesus onaren eriotzari, orren Biotzean zuc eriotz on bat seguratceco.

COLOQUIO, EDO ATCENECO ITZQUETA.

O Nere salvadore maitea! Oranche, Jauna, zuri beguiratu ta, oranche daçutz ondo, pecatuen gaitza cer, nolacoa, ta ceñ andia dan. Oranche, seculan ez bezala zure bicitza, ta zure eriotzaren Libru onetan icustendet, nere culpac cer neurri, edo contu gabe, ta ceñ pituac diran. Ay nere Jaun maite bacarra! Norc au esan cezaquean: zu, nere eguiazco bicia, ortela illic icusi bearra? Norc au pensatu, edo sinistu cezaquean?

Etzan erraz, Jauna, ez: munduan jaio danec ecin ezagu cezaquean ondo, Jaincoaren contraco ofensa bat cer dan, Zu Gurutce orretan josiric icusi artean. Baña gueroenean, nórc Jaincoaren Semeari, norc, nere Erredentore maitea, Zuri bicia quendu cizun? Norc Gurutce orretan josi, ta nere Bicitza illtzuen? Ay nere desdicha! Norc, ezpada nere pecatuac?

Ay nere anima arritu, tā pecatuaz ſortua! Arriac baño ere gogorrago eguin, ta nola zaude orrela? Nola zure biotza, araguizcoa bada, erdiratcen, edo biguntcenezta; bada zugatic Jeſus illzanean, arriac berac puſcatu ciran? Ah! zure fedea non da? Zure eſquer ona, zure Jeſus en amorioa? Jaun au zugatic illic icuſi, ta orren amorez, ta zure pecatuen damuz, ta dolorez ez zu iltceco?

Ay nere animaren bicitza, Jeſus guztiz ona! Nere Salvadore, nere pecatuac gatic aimbeſte penarequin illa! Emen nator guero ere zugana. Beranduegui bada ere, nere pecatuen damuz, ta lotſaz beteric zure oñetara biurtcen naiz. Zu icuſi, ta icalten, ta ezagutcendet nola zure bicico pauſoac, nequeac, icerdiac, aleguiñac: zure Paſioco dolore, pena, ta tormentuac zure amorioac nere culpac gatic artu cituen. Zure contraco borrero gogorrac nere pecatuac izan ciran: oiec beren ſoca, ta cateaz lotu, ta eraman cinduzten: oiec azotatu, aranzaz coroatu, oiec Gurutcean joſi, ta bicia quendu cizuten.

Nere pecatuac, Jauna, Getſemanico zure Oracio an zure Biotz gozoa prenſa ain eſtuan ſartu zutenac: Oiec alaco antſia, ta neque aiñ icaragarria, non zure amo-

rezco indar gucia odolezco icerdi ugari batean deseguin zan. Nere pecatuen carga ain pisuac lurrera bota erazo, ta Gurutce aren azpian erori ciñan.

Ay anima galdua, zure Biotz amorosoac esango cidan orduan! „ O nere anima estimatu mairea! O ceñ garesti nere animari costatcen zaion zurea infernutic „ atera, ta salvatcea! O zure pecatuen „ carga ceñ pisua dan, bada onela azpira„ tcen, ta nere Biotza ill arterano estutcen„ du. Baña pecatutic zu libratce agatic, gucia „ onzat, gucia pozic daramat zu salvatce aga„ tic, nere odola, nere bicia emangodet.

Ta onelaco amorio, ta gueieguizco finezac nerequico zugan, nere Jauna, icusi, ta zurequico nere culpa, ta ofensa gueieguiac, ta muguitu gabe, ta zugana biurtu gabe guelderituco naiz? Ez orrelacoric, Jauna: ez, ez orrelacoric, anima nerea. Bertatic, nere Jaungoico mairea: bereala eguiazco penitencia eguin naidet: biciera aldatu, ta obetu naidet: deabruen, ta pecatuen cateac urratu, zure ofensaz seculaco emegatu.

Penitencia, bada, Jauna, damua, propositua, ta gucien confesio andi bat. Penitencia, bici modu berria, zu beti amatu,

tu, ta ſervitceco. Nere etſai aguintari, nere vicio, edo griña gaizto andienarequin zure graciaz pelcatu naidet. Ez guciagoren guciago pecatuari, ta orren bideai nere biotcean lecu, edo oſtaturic, ezpada, zuri bacarric, nere Jeſus ona. Zuretzat betico nere biotza, nere anima ta gorputza, zure Jarlecu, edo Templo bicia bezala, ta zure vorondatea beti eguiteco. Ill bedi, ill bedi ſeculaco pecatua: bici bedi beti nigan Jeſus maitea. Amen.

Anima Christi aſitcen dan Oracioa A. S. Ignacioc aſco uſatcen zuena, emen Santuac aguintcendu: ta Euſcaldunai obeto dagoquien eran guc modu onetan eſan dezaquegu.

Jeſus en Anima ſantifica nazazu.
Jeſus en Biotza irazaqui nazazu.
Jeſus en Gorputza ſalva nazazu.
Jeſus en Odola graciaz bete nazazu.
Jeſus en Biotzeco ura garbi nazazu.
Jeſus en Paſioa ſenda nazazu.
O Jeſus ona! Enzun nazazu.
Zure Llaga en artean gorde nazazu.
Zugandic apartatcen utci ez nazazu.
Etſai gaiztotic libra nazazu.
Nere eriotzaco orduan deitu zadazu.
Zugana etortcea aguindu zadazu.

San-

Santu guztiaquin zu alabatceco.

Secula gucietan beti betico. Amen.

Pecatuaren gañean luzaro dago A. San Ignacio bere Egercicio, ta Consideracio etan: beñ, ta berriz, ta berriro naidu Egercicio au eguitea, emendic ateratcen dan provechuagatic: Lau Egercicio errenca onetan aguintcen ditu, eta iru Coloquio, edo itzqueta amorosso. Bata Ama Virguiñarequin, bestea Jesu Cristorequin, ta irugarrena Aita Eternoarequin: ta guciac iru gauza, edo gracia escatceco.

Jaincoaren Ama maiteari erreguru bear diogu, bitarteco izan dedin, ta guretzat bere Semeari escariozan: 1a. gure pecatuac ondo ezagutceco, ta orien contraco bear dan biotceco gorrotoa artceco gracia.

2na. Orain dañoco gure biciera, ta obra gaiztoac ezagutu, ta era gabeco pecatuen bide etatic igues eguiteco, ta aurrera Jaunaren vorondatea gure bici modu, ta gauza gucietan eguiteco gracia.

3na. Mundu onetaco gaitzac ondo beguiratu, ta orren bide gaizto, ta vanidade uts lurrecoetatic apartatceco gracia.

Ori bera, edo iru gracia oiec bigarren Coloquioan Jaincoaren Seme Jesu Cristo gure Jaunari; ta bitarteco bere Aitarequin orretaco izan dedin.

Iru-

Irugarren Coloquioan era orretan bertan iru gauzac Aita Jaincoari escatu bear zaizca: ta azquenean AITA GUREA esatendà.

ERIOTZAREN GAñECO Egercicioa.

Memor esto, quoniam mors non tardat. Eccli. 14. Acordazaite, contuan zaude, eriotza laster datorrela. *Pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius.* Ps. 115. *Mors peccatorum pessima.* Ps. 33. Nola Santuen eriotza, Jaunaren presencian preciosoa dan: ala pecatarien eriotza guciz gaistoa da.

EGERCICIO ONEN FIN, ETA FRUTUA.

EGun onetaco consideraciotic gauza bi atera beardira. Bata lurrean zuzaz campora dituzun gauza gucien bioteceo menosprecio andi bat. Ta bada diranac añ laster utci beardituzu, ta nai, ta nai ez, diranac zu utcico zaituzte, obe dezu aurrea artu, ta berac zu utci baño len, Jaincoa gatic diran guztiac zuc utci.

Bestea da: orañ aimbeste erregalarcen de-

dezun gorputz ori, ta zure ſentiduac caſtigatuaz illerazorcea, zure anima betico ill ezdezaten, San Pabloc dion, ta eguitenzuen bezala: emendic aurrera gorputz ori mortificarcea, contuz ibiltcea, ta jan edanean, itzeguitean, beguiratcean, janzian, ta beſte gaucetan moderatcea. Oroicezaitez, autſa cerala, ta auts biurtuco cerala. Gen. 3.

Compoſicio, edo lecu eguitea.

Demagun etcerala zu illtcen, egunoro aſco bezala, beñgoan, edo abere baten guiſa, Eleizaco, ta munduco gauzac eguiteco lecu gabe, ſupitoco eriotza batequin: ez, ezpada jaquiñic, ta cere burua oi batean eriozco gaizarequin icuſiric, medicu, ta erremedioaz etſiric, ta Eleizacoac mugonez arturic. An zure biotzean aditcendezu Jaunaren ſentencia: „ Ea, maneazaite, zure echeco gauzac preſtaitzatzu, ceren ill beardezun. Santo Criſto bat, ta eriotzaco candela eſcuetan dituzula, eriotzaren beguira zaude: azceneco antſia, ta erio ſugarrac ematendizute: bularra jaiqui, beguiac illundu, aſnaſea eſtutu, ta zure gaitza baicic ezdacurſula: ecertaco egon ez, ta munduan dan lan, edo eguitecoric andie-

dienean ſarturic: eſaten dizutena eſan, baña cer eguiten, edo eſatendezun ezdaquizula. Ta azqueneco aſnaſeetan (Jeſus, Jeſus, eſatendizutela) eriotzarequin burrucan aſitcencerala. O pauſo eſtu, icaragarria! Era triſte onetan cere burua laſter icuſi beardezu.

Eſcaria.

Biotz gucitic Jaunari eſcazaiozu gracia, cere burua pauſo onetan ondo icuſi, ta ezagutceco: ordu artan munduaz ſentitu, ta juzgatucodezun bezala, oraiñ zure zoraqueria, edo vanidade utſaz ſentitu, ta juzgatceco, argui andi bat dizula, biſ modu berri bat demboraz artceco, ta orduan naicodezun gucia, oraiñ aleguiñaz eguiteco. David ſantuarequin eſaiozu: „ Jauna, nere azqueneco fin, edo cabu au eracuſizadazu ondo: Zure eriotza ſanta gatic, eriotza on bat indazu.

* * *

LENEN-

LENENGO PUNTUA.

IRU GAUZA DITU ERIOTZAC BE- requin: iru circunstancia, edo aldeco lagunac bezala beti darraiz- canac.

1. da eriotza ciertoa, ta jaquiña.
2. eriotzaren ordu ciertoez, ta jaquiñeza.
3. eriotza beñgoa, ta bacarra.

I. CONSIDERACIOA.

ERiotza ciertoa, ta jaquiña. Munduan ezta eguia ciertoago, ta jaquiñagoric, ill bearra, edo ill beardezula baño. Eguia au fedeac eracustendizu, ta zure beguiaz dacusu. Eguia au da Jaincoaren legue bat, jaiodiran gucienzat. Iñor ere libratu ezta, ta iñorc ere escaperic eztu, ez igues eguiteco bideric eriotzagandic. Erremedioric eztago: guciac ill beardure. Non dira zure aitabac, ta lenagocoac? Izanciran, ta ezdira, edo illciran. Non dira fama andico, edo paper andia armetan, letretan, diruetan eguinzuten guizonac? Non dira Alexandro, ta beste Erregue andiac, Aristoteles, ta beste Maisu jaquinsuac? Izan, ta illciran. Ta orrelacoac alabatuac dira

emen

emen lurrean, eztiran lecuan; ta dira ere, ta tormentatuac, dauden lecuan, betico infernuan.

Eriotzaren Legue au añ ichia da, ta guztiaquicoa, non da Jaincoac ez bere Semeari, ez onen Amari barcatucien, biaquin beste gauza ascotan mirari andiac eguinbacittuen erc. Illzan Jesus, ta onen Ama Santa illzan.

Orrela zuc ere ill beardezu? Bai: ta beti illtcen, edo illaz zoaz, ta eriotzaronz beti pauso ematendezu. Au iracurtcen, edo enzuten dezun instantea, guchiago dezu munduan: zure biciaren asnase bacoitcear illtcen cera. GUCIOC ILLCENGUERA, dio Escritura Sagraduac, „ ta urac nola ichasora, gu ala goaz eriotzara.

Beraz au etorricoda? Ay! ta ceñ cierto dan, egun, edo gau bat zu acabatceco etorrico dala! Beraz etorricoda? Ay! ta noiz, non, ta nola ordu ori etorrico oteda! Beraz etorricoda? Ay! ta guchien ustedezunean, munduac, araguiac, deabruac beren guezur utsaquin aizatu, ta choraturic zauzcatenean! noiz, ta eriotzaz aztu, ta engañatuena zauden! Beraz etorricoda? Ay! ta zure ill bear, ta galdu bearra! Etorricoda azceneco egun, ordu, ta puntua,

ceñe-

ceñean, munduco personaric andien, bear-
gen, ta billatuena len izan baciñan ere, pa-
peric batere eguingo ezdezun. Etorricoda
instante bat, ceñean ecer ez bat izangoce-
ran: munduan ecer balioco ezdezu: ecer-
tan ere ez munduac zuri, ta ez zuc mun-
duari, servituco ezdiozute.

Ah lurreco andi, edo altu nai airezco
utsac! non cerate? Ah munduco aberats
pobreac! Non dira ondasunac? Ah atse-
guin loien ondoren, lau oñecoen guisan,
arrastaca zabilltzatenac! Non dira zuen atse-
guin nequezçoac? Ay cer ordua au! Au
da mundua servitcea? Aimbeste dolore, ta
nequerequin lurreco gaucen ondoren ibi-
lli, ta orien pagua au da? O eriotza, erio-
tza! Ceñ gauza samiña, latza, ta garra-
tza dan zu beguien aurrean icustea, ta are
gueiago munduco gaucetan bere uste gu-
cia ceucanarenzat.

Orrez gañera. Eriotzaren Legue au gu-
cienzatizanic, da penazco Leguea, edopeca-
tuaren castiguan. Ala illtcen dagoen bat icus-
tean, deritzat, Erregueren contra traicio itsusi
andi bat eguinduen infame zori gaistoco bat
icustendedala. Baña, onelaco culpadū traidore
bati, nola bicia quendu baño len, bere onra,
dignidade, ta beste anditasun, ta gauzac quen-

 tcen-

teendiozcaten : ala eriotzac, Jaunaren justiciaren borrero gogorrac bezala, lurreco gauza guciac, biotzaren erdian josiric badauzcatzu ere, diranac quenducodizquitzu.

Ay! diot berriz! Ay munduco aberats pobreac! Çer ordua icusquizun zauten! Ay pecatari tristea! Len zure biotzeco naiera, edo cariño gucia andinai, ederzale, atseguiñetan, urre, ta lurreco irabacietan eranstiric, josi, ta bezala zeneucan? Bada jaquiñic zaude erioaren borreroac diranac arrancatu, ta ateraco dizquitzula: gucietic eranci, ta soilduco zaituela. Ay deseguiñ bear gogorra! Ay naigabe samiña! Biotcean josiric dagoena, ezta erraz, miñ gabe ateratzea. Larridiquitcea baño ere gueiago sentitucodezu, zure biotz ori munduco gauzaquin oraiñ añ bat eguiña, orduan beñgoan deseguitea.

Ta cer? Au fedeaz jaquiñic, zure beguiaz besteen buruan icusiric; orregatic ere, ordu artaraño zure biotzac orrela egon beardu? Lurreco gauzai orren eransia oraiñ, ta nai, ta nai ez orduan diranac utci bear? Ez, ez, nere anima, ez arren orrelaco eraqueriaric. Ea gora, fedearen arguiaz baliazaite, gucien vanidade, ta utsa icusteco. Ea gora, lo pisu ori

quen-

quendu, begui oriec arguitu, ta loturic dañicazun vorondate ori beñ, edo beñ alcatu, pecatuen catea gogor oriez urratu, ta zure anima libraezazu.

Ay! ta ill bearra daquidala, nere Jaincoaz, ta nere animaz onela azturic bicinaiz? Lurreco gaucenzat jaio baninz bezala, ta infernuco bidean? Ay ta cer peñilla! Cer erremedio, bada? Erremedio bacarra, ta guciz bearra da eguiazco penitencia: ez itzezco, ez gogo utiezco, ezpada obrazco, ta eguiazco penitenciaren frutuac eguiten. Ez ofasunean, ondasunetan, ta lurreco beste, eriotzan ecer baliatuco ezdizuten gaucetan fiatcea: ez mundu zoroaren esanetan, baicican bacarric Jaunaren itcean. Utci, bada, oraiñ: utci betico, vanidade, ta guezurrac utci gogotic, ta vorondatez, guero onen contra utci beardedan gucia. Ea, nere anima, adisquide bacar salva zaitzaqueana arrezazu. Au da Jesus ona, besteac utci ta ere, beñere utcico etzaituena: Jesus, zu gatic lurreco gauzac utci, ta zure amorioz Gurutzean josia. Eriotzaco orduan ori baicodezu: bertatic arrezazu Jesus orduco, ta betico.

IIen. CONSIDERACIOÁ.

ERiotzaren ordu ciertoez, ta jaquin-eza. Au da bigarren eguia. Ill bearra badaquizu, noiz, ta nola ezdaquizu. Lurrean icustendiran gaucen artean, Cristau baten eriotza chit izugarria da: baña illtcea berez dan baño izugarriago eguitendute aldeco darraizcan lagunac, edo circunstanciac. Eguia da, zuc ere besteac becala, ill beardezula: ala siniſten, ta aitortcendezu. Eriotza bera instante bateco lana da: ta munduco gaitz, neque, ta dolore guciac batec beregan içusiarren, oriec lenago dira; baña eriotza bera puntu batean igarotcendan gauza da. Noiz, non, ta nola ilcoceran ez jaquitea, ori baño samiñago da.

Ay! Noiz ilcoceran eztaquizu: urte onetan, edo beſtean, ill onetan, edo beſtean: aſte, edo egun onetan, edo beſtean: ordu onetan, ala beſtean: puntu onetan, ala beſtean. Ay! Gucietan asco iltcendira: zu ere ilzaitezque. Ah! ta orañ bertan iltcen bacera?

Non ilcoceran eztaquizu: eche onetan, erri onetan, ala beſtean: Oiean, ala campoan: ichaſoan, edo leorrean: urtan, ſurtan, edo non. Lecu gucietan gendeac il-

tcen-

tcendira, ta gucietan eriotzac arquitcendu bidea. Ay au quezca, ta arantza! Non ilco ote naiz!

Nola ilcoceran eztaquizu, edo bat batean, Jesus esateco lecu gabe, edo ezaguturu, ta soleguz, icusi ta demboraz prestaturic: Elizacoac eguin ta, ala oriec gabe, abere baten guisan: ilcoceran zure barrengo anditu ustel batequin, edo camporic tiro utseguin batez, edo puñaladaz josiric, edo ustez uste gabe, tellatutic erozten dan tella batequin: edo ezur batec itoric, edo negarrez, edo farraz, atseguin andi, edo atsacabez: pecatu loi itsusi bat eguiten, guizon, ta andre asco ill diran bezala, edo bestela. Bada, eriotzac zu, nola nai, arrapatceco, milla modu ditu, ta guciago. O bicia, bicia, ceñ aizezcoa, ta utsa ceran! O bicitza! Bicitza esan baditeque, aimbeste eriotza modu, ta añ goibelac, ta tristeac puntu oro dacartciena!

Orregatic, Jesu Cristo gure Jaunac gure berri ondo cequienac bezala, ceñ azcorrac gucioc gueran, bearren degun, ta beguiz dacuscun eriotzaren eguia onen gañean esatendigu berac: *Vigilate*, &c, Alerta, alerta:zaute bellari. Ta berriz,ta berrizau berau ascotan esatendigu:Alerta cergatic erios-

tza darraizquizuten : beguira ondo , contuz bici , ceren eriotza celatan , zuen zai dabillen. Beti zaute ernai , beti prest , ceren ez egun bat , ece ordu bat ere eriotzarenzat seguruiric ezdezuten : *Nescitis diem , neque horam.* Cristoren itz , edo sentencia da au : ta aten beñgo esana asco ezpaliz bezala , berriz dio : *Estote parati* : zaute prest , manenturic , zai dagoena bezala , ceren guchien ustedezuten , ta zuec ezdaquizuten orduan ill beardezuten. Matth. 24. Matth. 25.

O sermoi , ò sentencia arrigarria ! Cristoc ez dio : oar zaite ondo : ez dio , prestazaitezala : ez ezpada eriotzaren zai prest zaudela. Ah zure itsua , ta galdua ! Orrela chit ondo emendic aurrera , santu baten guisan biciagatic , len beti prest egon ezpacera , munduco bearrena utseguin , ta galdudezu. Ay cer caltea au ! Ay biotceco damu , ta odolezco negarren cer gaia au! Noiz era guchiena ustenuen , eriotza etorricitequean. Ta etorri baliz , zuzaz cer izangozan ? O Jaunaren misericordia , niri ascori ez bezala , eguindidana! Ah ! Contu artcera orañ etorriditeque ! Ceren beguira nago bada , prestatu gabe ? Eriotzaco orduan cer naicodet ? Bada orañ ori eguiñ. Orañ , nai badezu , eguindezaquezu. Naiagatic

gatic otduan; bearbada eciñ eguingodezu. Cer bada? Penitencia, penitencia, berratic bici modu berria.

IIIen. CONSIDERACIOA.

ERiotza bacarra, ta beñgoa. San Pabloc ala dio, ta zuc ala icústendezu. Siniſtezazu, ta penſatu ondo, beñ illbeardezula. Au da irugarren eguia latza. Ill bearra, ta beñ ill bearra. Beñ orretan utſeguiten badezu, ſeculaco galdua cera zu. Ill bearra gauza garratza da; baña are garratzago beñ baicen ez ill bearra. Edolaric eriotza bi cer irago bacindu, gaitz erdi. Bata gaizqui irtenagatic, beſte, edo bigarren eriotza onaz gaitz ori erremedialiteque. Baña eriotza bat baicen zuretzat eztago. Gure Jaunac begui, belarri, ta eſcu bi emandizquigu: eſcu bata galtcen bada, beſteaz baliatceco, ta belarri, edo beguietan orobat. Baña eriotza bacarrean orrelaco contu, ta erremedioric ezta. O contu porticza! Beñ ill beardezu, edo ongui, edo gaizqui: ta gaizqui ilrcen bacera, ſeculaco erremedio gabe galdua. O ſentenciaren eſtua! Zuretzat munduan aldatequean gauzaric andiena, nola dan iltcea, beñ baicen izan bear eztala! Emen dezun eguitecoric andien,

dien, ta bearrenac, pruebaric, edo saiatceric lenago bear eztuela! Ta puntu batean betico eriotza bacar au eguin beardala!

Goacen, bada, contuetara. Fedez ori gucia daquizala, cembat egun, edo dembora zure biciaren urteetan igarodituzu, ordu, ta puntu larri, eriotza bacar onetaraco preitatcen? Cembat urte eriotza onaren Escolan icasten? Cembat estudio santuen jaquintasuna, ondo, oiec bezala iltceco, leccioac artcen? Cembat aleguin atceneco pauso ori, salto andi ori ondo emateco saiatcen? O ichumen aitzaquia gebecoa! Añ argui, añ chorroch, añ meac lureco gaucetan, ecer ezquerietan: ta añ loru, añ nagui, añ satoz itsu eguiteco andi bacar, ta bearren onetan, ceñean guztia, ta betico dagoen!

Ah losagarrizco munducoen gauza eragabea! Gazteac pareja batzuec zaldin ibilli, danza bat plazan atera, saldu, erosi, artu, eman, ta beste joan etorrietan aimbeste saiaquera, ta contu ondo irteteco, seguru jocateco; eta animaren salvacioco tratu bearren onetan añ ardura gabe, ecer ezpalijoa bezala! O fedearen ill otza, ta animaren calte pare gabea! Ay cer lartiac ordu artan artucozaituzten! Ta orañ Jaincoac

ema-

ematendizquitzun dembora, ta argui oiez cer contu emangodiozu? Ta mandatu amoriozco oiez o añ ondo balatcen ezpacera, orduan zuzaz cer izango da? Ea bada, pecataria, bertatic fede ori bicitu, ta bercala asizaite penitencia, confesio, ta bicimodu berri santu batequin, eriotzaco orduan naicodezun bezala.

BIGARREN PUNTUA.

ERIOTZACO ORDUAN BERTAN DItuzu beste iru gauza, edo eguia icaragarriac, candela illun arc arguituco dizquitzunac: iru oroipen, edo memoria bata bestea baño tristeagoac.

1a. igaroco gauzen oroipen, edo memoria.
2na ordu artaco bertaco gaucena.
3na. gueroco etorquizun diran gauzena.

I. CONSIDERACIOA.

PEnsatu bear dezu ondo, zure igaroco bicitzaco gauzaz oroitcean, ta guciac banan banan añ arguiro gogoratu, ta ordu artan icustean, cer estutasun, cer larria,

nolaco lantu tristea zure animac artucoduen. Gaizqui bici izan bacera, argui goibel artan zure pecatu guciac, diran bezala, aguertu, ta icusicodituzu. Orañ culpa arinzat dauzcatzunac, ta añ aisa ajolacabe pauso oro tragatcendituzunac: Ah! ta ceñ andi, ta pisuac orduan aguertucodiran!

Arritucocera, zure pecatu obraz, itzez, gogo, edo pensamentuz zuc eguiñac, edo besteri zuc eraguiñac alde gucietatic erdian artcenzaituztenean. Ceren aserre, ta zacur amorratuen guisa. David santuac dionez, erasocodizute: zure pecatuac, dio, ujola andi baten guisa, turbatu, ta azoratucozaituztela. Cembat culpa confesaquizunac: Cembat damu, ta proposito gabe confesatuac: cembat chiqui, edo ecerezqueriac bezala artu, ta alacotzat etceneuzcanac; ta erraz igaroac, zure animarengañera orduan etorricodira, ta ecin gueiago ala estucodute? Ay cer pena, cer larria, baña orduan erremedio gabea!

Cer izangoda bada, icustean zure bician Jaincoac bere ontasun, ta misericordiaz, zuc mereci gabe, eguin izan dizquitzuñ mesede, ta favore, ta emandizquitzun gracia, ta ondasunac? Cer golpe icaragarria zure biotzari emangodio oiec guztioc, bat

ba-

batean zure beguien aurrean icusteac? Bertan, ta chit claro icusicodezu, zure Jainco maiteac, zure bearric etzuela, zu salvatceagatic, cembat eguinzuen, ta nolaco bideac artucituen. Cembat gentil triste fede gabe daudenac, zuc bezalaco argui, ta doaiac, zuc adiña misericordia artu balituzte, Jaunaren graciaz baliatu, salvatu, ta santu eguingociran?

Ta au beste pensamentu gogoangarri bat izangoda. Fedeco eguia oiec zuc jaquin, ta aimbeste bider lenago aditu, ta bearbada ezagutu, ta pensatu: ta orregatic ere zure ontasun, ta nagusitasun utsagatic, aimbeste dembora precioso, nola Jaincoac emancizun, gucia gaizqui igaro, ta gastatcea! O calte pisu negar eraguitecoa! Igaroco urteai beguiratu, ta cer icustenda orañ?

Eguia aitortu bearbada, munduco gueienai biciaren parte andi bat, Jaincoa ofenditcen dijoaquie, pecatua pecatuaren gañean eguiten igarotcenzaie: beste parte andiagoa ecereccan, edo utsa eguiten: azquenic bici gucia, bearduena ez eguiten, edo bear ezdutena beti eguiten: bearren dutenaz artu, Jaincoa servitcea gueroco utciaz bera bacarric servitceco ezpalira bezala, Jauna ofenditcen bici gucia igaro: O abe-

reen guisaco, edo lotsagarriago dan Cristau ascoren bicimodua! Cer erremedio, bada? Jardun bertatic, ta ori da Egercicio onen frutua: jardun, ta equin: DEMBORA DEGUN ARTEAN, dio San Pabloc, OBRA ONAC EGUIN: bicitza berria.

II. CONSIDERACIOA.

ERiotzaren orduan bertaco gaucen oroipen, edo memoria. Beguirezazu ondo, nola arquitucoceran, ta cer golpea emangodizun, ordu estu, ta trance larri arc artcenzaituenean. Iltcen dagoenean bat, aguirian dago, icustenda, nola dagoen. Orrela, bada camporonz, ta barrenonz zu arquitucocera. Besteeran icustendezuna, zugan icusicodezu. Bateric gaitzac azpian artu, ta puntu oro argalaco, ecertaco ez bat eguiñic, quemen gabe icusicocera: sucar biciac erre, ta irazaquitcen zaituela. Bestetic, dolorezo erremedio garratzac, bicitceco lagundu bearrean, bearbada bicia laburtcendizute: etsiric zaude.

Bitartean, eriotza zure ondoren postacan dator: bularra estutu, ta atceneco asnase luceetan izerdi otz deseguin batec ematendizu. Bestetic, nai, ta nai ez, seculaco, ta bereala utci bear zure echea, ta eche-

coac,

coac, zure erria, aide, adisqnide, ta ezagunac, ondasun, gusto, ta lurreco beste gauzaric laztanen, ta maiteenac. Ay pecatari galdua! Au munduaren pagua!

Gucia utci bear! Zure irabaci, anima ori galtceco, nequez bilduac, odol, ta aragui, zure biotzarequin bat eguiñac: dan eransiena, ta josiena badago ere zure biorza, ascatu, urratu, ta seculaco deseguin bear! Ay cer animaco larria! Ay cer despedida illuna! Ay cer adio, cer atceneco agur tristea! Ago seculaco mundua: au da azqueneco ire pagua. Ta oiec dira orduan camporonz aguiridiran penac.

Baña, ilcer dagoen baten, animan barrenonz cer pasatcendan, norc esangodigu? Ez iñorc. Illac, eguiaren mundura, au icusi, ta joanciran. Guc icusi edo igaro eztegu. Alere, cer ansiaquin anima egongodan, iguerri, edo barruntaditeque. Ay nere desdicha, esangodu! Ay nere zori gaiztoa! Non dira nere andinai aimbeste tormenturequin billatuac? Non dira nere ondasun añ nequez biribillatuac? Non dira nerè gusto loy aimbeste aranzarequin gozatuac? Ay joanciran, igarociran: oriec quendu, ta nereac eguindu. Ay au larria: ta larrua ere utci bear! Eten, ta deseguin bear

gor-

gorputz laztaña, adisquide maite, ta anciñaco lagun onegandic ere! Ay cer golpe latza, ta garratza! Banoa mundu onetatic: Ago or, azquen Juicioraño, auts eguiñic nere gorputz zori gaiſtoan ezagutu, ta gueiegui erregalatua!

Onelaco pena, ta beſte eſan al baño andiagoaquin zure anima goibelduric arquitucoda: gucia naſturic, cer eſan, cer eguin, nora biurtu, ta nondic igues eguin eztaquiela: ez Jaincoaz, ez bere ſalvacioaz oroitceco, ecertaco ez, edo ecer ez titſa eguiñic dagoela. Orañ oſaſunaz, ta ſendo zaudela, icuſtendezu, baldin buruco, edo aguiñeraco miñ puſca batec ematen badizu, AVE MARIA bat errezatceco etzaudela.

Nola, bada, aimbeſte gaitzen artean orduan egongocera? Ah! Orduan erremediatceco dembora ezta: orañ bai. Orañ lurreco eraqueria guciac ſuſtraietic atera; biotza penitenciaz garbitu, ta cerua billatu, ta arquitceco. Orañ Jaincoac naidu: orañ deitcen, ta eſcua ematendizu, zure gauzac confeſio oſo eguiazco batez, ta bigarren bertiaz bertatic zucentceco. O! ta cer poza orduan, ori eguiten badezu orañ! Ea bada, aſi bereala: *Hoc fac, & vives*: ori eguin, ta betico bici.

III. CONSIDERACIOA.

GUeroco , etorquizun diran gancen oroipen , edo memoria. Ilceco zaudela, guerora, edo aurrera beguiratu , ta cer golpe, cer bildurrac artucozaitu ? Erioa bertan beguien aurrean egon, zure gañera erorteco zorian, ta eciñ igues eguin. Ay! Azceneco trance gorri artan sartcean, gogoraco zatzu. Ay! Ay! Emendic beste mundura salto arrigarri bat eman beardet : eta beñere saiatuez! Ay! ta an cer ostatu beguira dagoquidan jaquiñ ez!

Jaungoico Juez justuaren aurrean aguertu bear, ta ondo prestatu ez! Bici guztico contu chee chea eman bear, ta beñere conturic ondo artu, edo atera ez! Ay! ta betico sentencia bereala, ta erremedio gabe artu bear : ta ceren gañean, ezpada nere bicitza galduaren gañean! Aimbeste urtean nere Jauna, ta orañ nere Juez izangodana añ guchi servitu, ta servitu bearrean berri ofenditu, ta onen aurrean orañ aguertu bear! Ay! ta ori guztia ecer ezta : non da gaitz pare gabe, ta calte gucien azcarria, Jaincoaren arpegui eder gozoa, ta onen gloria bicia galtcea!

Ah! bildur arrazoiezco justua! Orren diñaco culpa eguindezula jaquin, ta orren

diña-

diñaco peniténcia eguindezula ez jaquin! Ta cer izangoda, pecatuac baizen eguin eztezula, icusten badezu? An gogoraco-zaizquitza, deabruaren, munduaren, ta araguiaren ondoren puntu artaraño eguiñicaco zure arrastacac, artudituzun nequeac, emandituzun icerdiac, eguinditutzun aleguiñac. Ta cergatic? Cerbait, edo ecer ez bat lurrean izateagatic. Ta orañ zure anima galtcen badezu, cer baliatucodizute?

Etzan besteric, zure griña, ta vorondate gaistoaz beti Jaincoaren contra irten, bera servitceco pausso bat eman nai ez, ta bere beguien aurrean alaco ausardiaz ofenditcea? Etzan besteric Cristauaren icenaz gentillac baño gaizquiago bicitcea, ta alaco garbo, ta bizarriaz zure etsairic andien deabrua, berac nai bezala servitcea? Ta Jaunaren aurrean orañ aguertceco, cer baliatucodizu orrec? O pensamentu portiza! O dolorezco nequea! O tormentu gogorra!

„ Ta lengo gauza, edo lan orietatic, ceñetan orañ lotsa baicen eztezun, cer frutu ateradezu, dio San Pabloc? Bacenequien, edo aditucenduen, ez ondasun, ta beste munduco esan, estimacio, ta eraquerietan etzala cer fiatu. Bacenequien, guizonagan, edo lurreco gautcetan fiatcenduena,

ma-

madaricatua dala, Jaincoac dionez, ta argala, edo utsa dala emengo ustea. Bacenequien emengo gozoen pagua, edo saria miña, ta garratza zala. Ta orien gañean cer contu eman aldezaquezu orañ?

Ay, nere anima bacarra! Ta bici modu, ta estadu char onetan iltcea, ondo deritzatzu? Zure Juez justu aserrearen eriotzco etsai eguiñic, zauden bezala, arquitu, ta arrapatcea? Ondo, orañ gaizqui bicitcea, ta orañ ecin ondo illcoceran bezala egotea? Ah! Ta orañ eriotzac azpian artcen bazaitu? Cer erremedio, bada, neretzat? San Pabloc berac esatendizuna: *Ergo dum tempus habemus, operemur bonum.* Jaincoac dembora ematendizun artean ondo baliatu: ,, dembora dan artean obrac onac eguin.

Ona bada, dio Apostoloac: ,, ona ar-,, ditequean dembora, orañ bertan. *Ecce nunc tempus acceptabile:* ,, ona bertan osasunaren, ,, ta salvacioren egunac: *Ecce nunc dies salutis.* Nai bezalaco dembora, nai bezalaco egunac: Egercico Santuac, ascori, ta aimbeste condenaturi Jaincoac eman ez dizcanac. Ona, nai bezalaco ceruco feria, zure animaren salvacioa, ta ondo merque zure pecatuen confesio on batez, ta bicitza berriaz ceruco gloria erosteco.

AZQUENECO ILTCEN ZAUDENECO orduan zure lanic icaragarriena izangoda: ta aurrea artu, ta emendic araco ondo beguiratu, ta bertatic prestatu beardezu. Lan au deabru gucien atceneco erasoa izangoda: ta bateria arrigarri ecin esan alacoa: ta au iru aldetatic.

1. Deabruen beren aldetic.
2na. Jaincoaren aldetic.
3na. Zure, cerorren aldetic.

1. BEguira ondo, ta pensezazu emen, zure atceneco ordu artan infernuco etsai gueiac emangodizuten eraso, ta desetsai gueiac emangodizuten eraso, ta descarga ertsa. Lucifer gucien aguintariac gure esaeran, infernu guztico batzarre, edo junta general bat eguingodu. Ea, deabru guztiai esangodic: ea laster, lagunac, laster eguizute. Beguira: urlia ilceco zorian dago, ta arenac eguindu. Ea, eraso gucioc gogotic: zuena da. Ecertaco eztago: quemenic eztauca. Tentezazute laster, ta alde gucietatic. Orañ zuen atzaparretatic escapatcen bada, seculaco, libre, ta zori onecoa da. Baña orañ arrapatcen badezute, betico zuen presa da.

Ea

Ea zoazte: jarrai, jarrai deabru guciac: „ persegui, ta arrapezazute, zeren zuen „ atzaparretatic norc libratu eztuen. Orduan conjuro onequin deabru guciac, eta bacoitza, dembora gueiago tentatceco izango eztala jaquiñic, beren, alduten aserre, ta gorrotoric andienaz armaturic zugana datoz, Escritura Santac dion bezala, zu tentatcera. Zu iltcen zauden lecura biribillatucodira diranac, ta infernuco etsai guciac artucozaituzte erdian. *Omnes inimici eius apprenderunt eam inter angustias.*

O cer angustiac, cer ansiac, cer estura, cer sitio, cer pelea, cer trancea zu! Ah conciencia aizatu, zabal, ta lassaiac! Ordu onetan, lance larri onetan icusi bearrac cerate! Ay! Ay! Cer deabruzco iscambilla zure gañean izangoda, ta zure contra guciac ateracodute? Bada batetic, bestea bestetic, ta guztiac alcarrequin, infernuco iltcen laguntzalleac bezala asicodira deadarrez. Ay! Ta nola arquitucocera zu?

zna. Jaungoicoaren aldetic armatucodira zure contra demonoiac. Len zure ossasunean, zu obeto engañatceco, Jaunaren misericordia añ andi, ta zabala eguitenzuten demonio aiec berac, chit estua, ta laburra orañ eguingodizute: ta Jaunaren sentenciaz baliatucodira. K 2 Ba-

Batac deadar eguingodizu ; „ Baldin jus-
„ tua otza otza salvatcen bada ; pecatari gal-
„ duaz cer izangoda ? Doi doia gauza onic eguindezu zuc , edo pecatuac baiten eguin eztezu. Bada salvacioric eztezu. Galdua cere, galdua. Nola bici, ala ill. Gaizqui zu bici izancera, gaizqui illcocera. Jaun justua, betor zure justicia, zure sentencia. Au gurea zan bicitzan, gureac beardu eriotzan. Ill bedi , galdu bedi , demonio guztiaquin betor infernura.

Beste demonioac oju eguingodu. Baldin Jaunaren justiciac Jesus bere Seme bacarrari, besteren culpacgatic ezpacion barcatu , ta illtceco eman bazuen : nola zu orrez baliatu bearrean , bera aimbeste bider ofenditu , ta zure pecatuaz zuri barcatucodizquitzu , edo galduco etzaitu ? Aitzaquia , ta erremedioric eztezu : galdua , ta condenatua cera. Goazen , goacen , betor gurequin anima au infernura.

Beste deabruac deadar eguingodu : *Si in viridi hac faciunt , in arido quid fiet* ? Baldin Cristoren gorputz Santu , frutuz betericaco Arbola ederrean alaco aserrea Jaincoac eracutsi , ta alaco castigua eguin bazuen , zure pecatuac gatic : zu egur igar infernuco su, ta garretan erretceco prestatua ta illiri bat beti izanic , cer castigu zugan eguingo

eztu?

eztu? Ah zori gaiſtocoa! Beror anima au, gure lagun au: beror infernuco egur ſorta au.

Beſteac eſangodu: *Iuſtus es Domine, &c.* Juſtua cera, Jauna, zu; ta zure Juicioa zucena da. Anima au pecatari oquer galdu bat izanda: beti onelaco, ta alaco pecatuetan ſartu, zugandic igues, zu ofenditcen. Ea bada, Jauna, betor gugana: pagadezala. Gure eſanac beti eguinditu, betor: guc bere ſaria emangodiogu infernuan.

3na. Armaçucodira beſte deabru aſco zure aldetic. Bataç ojuca eſangodu: *Clauſa eſt janua: in inferno nulla eſt redemptio.* Cer etzan beſteric, Jaungoicoari burla, ta pecatua pecatuaren gañean eguin: bada orra oriec ceruco atea, oriec miſericordia ichi, ta infernuco atea zabaldudizute: ta infernuan erremedioric eztago. Contentu cera orañ? Betor, Jauna, beror zure ſentencia aſerrea, betor condenacioa: Zu ofenditu, ta galdu naizuen: condenadedilla, ta betico infernuan pagadezala.

Beſte deabrua aſicoda: *Ecce ſto ad oſtium, &c.* Ola, ola: cembat bider zure bician zure biotceco ateetan deituzizun Jaincoac? Cembat dembora, ta urteetan echedencizun? Cembat aldiz, bere amorio, ta graciaz, otſe z, ta ate joca, bere cariñoz, ta

ongui naiez, zure animan sartceco zai egonzan? Ta zuc, lotsa, ta fede gabe, atondoan iduqui, nai ez idiqui, ate aquin bere arpeguian eman? Ta cergatic ori? Lurreco ecer ezqueria, choraqueria, ta gusto loi itsusi bategatic, bestearen azaleco eder anz ustsigatic? Bada, orra oraн gucia galdu, ta condenatu. Zureaz ertencera: betor oraн demonioaquin.

Besteac bere aldetic: Bacenequien, esangodizu: Bacenequien Jaincoaren esana: *Vocavi, & renuistis*: nic deitu, ta zuc ez jaramon. *Ego quoque in interitu vuestro ridebo, & subsannabo vobis.* Bada, nic ere oraн, dio Jaincoac, zure ordaric gaistoen onetan farra, burla, ta iseca eguingodizut. Ta orra Jaunac nola deabruen atzaparretan uztenzaituen: galdua cera, infernuan zaude.

Cembat dauzcagu, beste demonioac esangodu: cembat, zu ez bezalacoac, infernuco sala, edo zulo illun aietan? Cembat culpa bacar batequin? Ah zoro itsoa! Gorputz, ta anima zuc oraн baño len aien oñ pean egonbearcenduen. Betor, Jauna, ara betor: ondo merecidu.

Besteac, zure barrenaren, ta biotzeco bicioen berri ondo jaquiñic, chit zure erara tentatuco zaitu, ta bere baza ateracodu: obeto

to zu engañatceco, zure beratic bete betean emangodizu. Zure gustora, ataca, edo parte argalenetic brecha idiquicodu. Orraco zure bicio nagusi, edo aguintari zure bician gueiena arrastatu zaituen orretatic: gucien zale izanceran bocadu, edo plater erregalatua, beguien aurrean ipiñicodizu, jatera emangodizu, ta erraz itocrazocozaitu. Ay! Ay! Anima gaizqui oitua! Ay cer tentacio portitza!

Beste, ta beste deabru ascoc, eta guciac naste, ta batean, milla modutan tentatu, arrabicrazo, ta salvacioaz etsicrazocodizure. Gucien erdian, edo azpian alde gucietatic etsaiez beteric arquituco cera. *Omnes inimici eius apprenhenderunt eam inter angustias.* Ay conciencia pecaturaco orañ lasai, prest, ta ariñ zautenac! Ay cer angustiac oiec! Cer pelea latza! Cer trance estua!

Egula esatera: baldin orañ edadearen lorean, osasunaz, indarsu, ta ceregan zaudela, edoceñ deabru tentacio batequin zu galteeco asco bada: ta ascotan ezta deabrutic bear, ceren tentatzalle, ta tentacio gabe, cerori pecatuetan begui bietaraño sartceuceran. Ay! Cer eguingodezu, bada? Ta aimbeste debruren tentacioetan, ta alaco demonioen iscambillan, zuzaz cer eguingoda?

da? Ta illtceco puntuan ecertaco etzaudela, guerra bici ari nola arpegui emangodiozu? Ay triftea! Ay zure zoroa, ta itſua! Ay zure galdua, ordu artaraco uzten badezu!

Ta gauza oiec eguia bera izan, ta ala ſiniſten badituzu, zure fede au zure bici modu char orrequin nola compontcenda? Nola orren laſai, alaco federic, ta orduric ezbaliz bezala, orren ajolacabe bicicera? Nondic, edo nola oztaſun, ta epeltaſun orren calte andicoa? *Unde tan perniciosa tepiditas?* dio San Bernardoc? Nondic, edo nola ſeguridade madaricatu ori? *Unde hæc ſecuritas maledicta?* Ay! Gaiſtoen bidea illuna da, ta ezdaquite non erorten diran, dio Eſpiritu Santuac: *Via impiorum tenebroſa: neſciunt, ubi corruant.* Sermo (in Iob.) Prov. 4.

Cer erremedio, bada, demonioen atzaparretatic ſegurura igues eguiteco? Eriotzaco tentacio, bildur, pelea, ta gaitz gucietatic libratceco? Erremedio bacarra, ta ſeguruena da Jaincoaren bildurra, Jaincoaren bildurra, penitencia, confeſio on bat, ta aurrea bici berria. Erremedioa da, Santuac eguitenzutena eguitea: beguien aurrean aiec bezala, eriotzaco ordua, ta contua beti iduquitcea. Eſcola onetan icaſizuten

ten ondo iltcen, ta ondo bicitcen. O! atceneco ordua! ò puntu! ó instante! ò momentu esan al baño icaragarriagoa! Santuric andienac onec icaratcencituen. Nola zu, pecataria icaratcen etzaitu?

O fedearen illa! Zure biotcean, Jaincoaren aurrean galdezaiozu San Simeon, Colomaco penitente, mundu guztia arrituzuenari. Pillare baten gañean, gau, ta egun, uda, ta negu, aimbeste urtean Oracio, ta penitencia eguiten egonzan. Santu miragarri oni eriotzaco momentu orrez cer deritzan galdezaiozu: *Ingens timor, grande negotium peragitur*: eranzuten dizu Santuac: bildur andico misterio, ta eguitecoa dala, ordu artacoa. O momentu eternidade guztiracoa!

Galde San Geronimo bati, ceñac guerra bicia, ta añ portitza bici gucian bere buruari eguincion: zartu ta ere, bere sentidu, ta pasioai ecertan ere barcatu gabe, beti penitencia gogorren artean: galde, bada, Santu andi oni eriotzaco momentu orrez cer deritzan? Ta eranzutendizu: pecatuz loituric, gau, ta egun bildurrez beti, azqueneco marabidirañoco contu emateco zai nago. O momentu eternidadea bere ondoren dacarrena!

Galde San Agustin bati, ceñen biotza añ

bera,

bera, ta gozoa zala berez; orregatic ere atceneco ordu, ta contu onez, ta orren ondoreaz acordatu, ta bildurrez gucia samiñdu, ta esatendizu: *Ignem æternum timeo: ignem æternum timeo.* Betico suaren bildur naiz; betico suaren bildur naiz. O momentu icaragarri eternidadeco sua bere ondoren duena! Erremedioa da Santu oiei bildur santu onetan jarraitcea, bicimodu ceruco bat aien ondoren zucentceco, ta eriotza paquezco bat berac bezala logratceco.

COLOQUIO, EDO ATCENECO ITZQUETA.

O Eriotza, eriotza, munduaren, ta pecatuen pagua! O eriotza! Ta ceñ samiña, ta garratza dan zure oroipen, edo memoria! Baña norenzat? Munduco andinai, atseguin loi, lurreco acienda, edo ondasunetan beren biotza josi, ta beren gozo edo paquea orietan daucatenenzat. Ay! Ta orietatic ni izandu otenaiz? Ay nere itsua, ta galdubearra! Ta orañ eriotzaco ordu illun onetan orietatic cer ateradet, cer arquitcendet, cer daucat nere escuetan? Ursa, vanidadea, ecer ez, animaco tormentua baicic.

Baña, Jaincoa, fede onez, ta biotz gu-

ciaz

ciaz billatu, ta servitu badet, ceruco glorian bera icusi, gozatu, ta beti alabatceco deseoaquin, nere eriotza ezta samiña izango, ezpada chit gozoa. Ala da beguiaz, ta eguiaz justuen eriotza: gorputceco carcela illunetic libratu, ta ceruco atea erdiz erdi idiquitcea da. O cer pozaldia! O cer atseguin paregabea!

Orrela, erioza beguien aurrean beti iduquitcea, da eriotza gozo bateraco prestatcea? Bai. Ta ez ori bacarric: baita ere paquezco bicitza santa bateraco: guezurrezco mundu, ta nequezco carcela onetan batec iduqui, ta goza aldezaquean bici moduric atseguiñena, ta sosegu eguiazcoz bete, ta contentuena da, Santuen guisan, beti presente eriotza iduquitcea.

O nere Jesus maitea! O nere bicitza, ta eriotza onaren ispillu bicia, ta bietaco ceruco Maisua! Nere bicitza gaistoco pecatuen icaraz azpian artu, ta Zugana nere ersai gucien igues nator. Calvarioco mendira, ta zure gurutcearen oñera nere anima salvatceco biurtcen naiz. O nere Salvadore bacarra, ta nere eguiazco Maisua! Zugana nator: arren artunazazu. Zure atceneco asnasectan, Zu nigatic ill baño leen, pecatuarenzat ni seculaco illtceco leccio bat

in-

indazu: ondo bici, ta ondo illnadin.

Acordazaite, Jauna, zure agoniaco iru ordu tormentuz, penaz, ta dolorez beteaiez. Orra, Jesus nerea, zure amorioac, ta neac pecatuac certaraño eracarricinduzten. Baña pozic gucia artucenduen, pecatuac niri barcatu, ta zure graciaren bicitza emateagatic. Ta au da zure Biotceco amorioaren Leccioa, eriotza onaren Escola onetan nic icasi bear dedana, ondo bici, ta zuc naidezunean, ondo illteco.

Zu nere pecatuac gatic, zure amorioz illciñan: ni ere bada zure amorioz illnadin pecatuenzat, ta bicinadin bacarric zuretzat. Ascoc naidute, Jauna, justoen eriotzaz ill; baña guchic justuen guisa eguiaz bici. Nic ondo bici naidet zuretzat, ondo illteco zurequin. Zure Pasio, tormentu, pena, ta negarraegatic, zure Biotceco amorioagatic, zure eriotza santagatic arren orañ indazu argui andi bat, lurreco vanidade, ta zoraqueriac oñ pean utciric, nere biotz guztiaz zu billatceco, ta arquitceco gracia. Indazu munduco carea guciac urratu, ta Zuri; zurequin gurutcean josi, ta jarraitceco, beardedan indar, ta virtutea, nere pasio gucien contra peleatceco, nere voronndatea, Zuc naizun bezala, ucatu, ta zurea

beti

beti eguin, ta eriotzá on bat zure Biotzean eguiteco. Amen.

Aita gurea, Ave Maria, ta Anima Christi.

JUSTU BATEN, TA PECATARI BAten eriotzaren beguirada; bata bestearequin pisatcen, edo comparatcenda.

Icusten dan gauza da, ta argatic asco movitcenduena. Contu eguizu, bada, guela bitan eri bi atceneco gaitzarequin burruca, ta illtceco zorian icusten zandela: biac etsiric, biac Eleizacoac eguiñic, edo eguiteco puntuan desengañaturic.

BEguira justuari: bere gaizaren azpian badago ere, cein beregan, ta bere jabe: nola Jaincoagana, ta cein erraz biurtcen dan: nola paciencia escatcen dion, Jesus maitearequin batean, bere pena, ta nequeac ondo eramateco: nola Jesus onaren egemploaz, beraren escuetan, ta borondatean gucia largatcera animatcen dan. Sacramentuac beste munduco jornada, ta bide-

bideraco artu biar baditu: ta artu ditzala, aguintcean, cer poza oriec artceco dicha ceren duen; ta cer indarra, cer animaco alivioa, oriec artu ezquero.

Beste aldetic beguira pecatariari: bere gaitzcean cer arazoa, cer neque, cer icerdi itotcecoac. Ecin soseguric ecertan arquitu, ta gucian larri essua. Jaincoagana ezta biurtcen, ceren oitua eztagoen, ta aren etsai dagoen. Erioac beguiac larri: ill bear, confesatu bear, ta cer eguin, cer esan, edo non dic asi jaquin ez. Ay! bicia nola, erioтza ala: presaca, lasterca, itotcen confesatu, cer esaten, cer eguiten duen eztaquiela. Artu bear Jesu Cristo Sacramentuan: baña nola, cer arpeguirequin, Cristoren igues, ta contra oraindaraño ibilli bada, ta puntuco aren juicioan aguertu bear badu? Ay cer tormentu izugarria!

Biac illtcen dijoaz: Santo Cristo bat escuetan. O, ta ceiñ ederqui ematen duen justu baten escuan, ceruco ateac idiquitceco, guiltza seguruac bezala!

Baña pecatari baten escuan ceiñ gaitzqui dirudien Gurutceac, ceren beti bera Gurutce Santuaren etsai bere obretan izan dan, ta Jesus onac bere culpaquin arpeguian Gurutcetic ematendion.

Elei-

Eleizaco Miniſtroa bacoitzari illtcen laguntcen aſicenda, ta Jaincoari encomendatcen: *Kyrie eleiſon.* Miſericordia, Jauna, illcer dagoen onezaz. O cer animo, ta conſueloa juſtuac erregu oiequin artuco duen, ta nola biotza cerura jasoco duen!

Ta cer lotſa, cer bildurra pecatariac izango du; bada miſericordiaz baliatu ez, ta juſticiaren aſerreac orain azpian artcendu?

Sancta Maria, ora pro eo, diote Miniſtroac, ta an daudenac: Santa Maria, Jaincoaren Ama, ta penitente eguiazcoen Ama eri, edo illtcen dijoan onegatic erregu ezazu. O nola biotz gucia urtuco zaion juſtuari devocio gozoz beteric! Cer confianza alaco Ama maiteagan, cer gogoa, aren arpegui ederra ceruan icuſteco, ceren beguiac, ta biotza garbiac orretaco gordecituen! Ay ceiñ gozotoro bician iduquicion amorioaz oroitu, ta bere anima betico emango dion.

Bitartean, Santa Maria enzun, ta cer pena, cer larria pecatariac izangodu, Ama Semeac ala ofendituric icuſi ta? Arritu, ta ſartu, ta bereala egongoda, ta bere barrenen Ama Virgiñaren deſdiña ſenritueodu: Quen, quen nere beguietatic: ez nici otſeguin: ezta ori nerea izan: dijoala ordu gaiztoan nigandic, orain daño bezala bere

adiſ-

adiſquide etara. Cer etzan beſteric ni utci, nizaz aztu, ta naiznena eguitea? Ta norgatic? Itiuſi puſca, autſezco eder anz, ecer ez bategatic? Nere Semea, ta ni ofendiru, ta orrela utci? Bada orra orain, eztet nai aditu, ta ez icuſi: ez niri deitu orrenzat. Ay cer deſpedida triſtea! Nora, norgana pecatari galdua trance onetan biurtucoda.

Eleizaco Miniſtroac otleguingo die Ainguern Santuai, erregu dezatela. Ta juſtuaren anima Ainguerruen adiſquide izan dana, nola poztuco da, ceren bidera datozquion laguntcera, ta aiequin batean ceruta igoteeco! Biribillatuco dira Ainguerruac pozic, ori bere oiean ill artean gordetcera, ta an preſt, orren anima artceco egongo dira. O cer dicha pare gabea!

Pecataria gatic ori aditcean, igues Ainguerruac joango dira. Ez, ez, eſangodute, ez guri orregatic deitu. Eztu gurequin cer icuſinc: ezta gurea izan; ezpada deabru guztiena: orien guſtoac, ta eſanac, ez gureac eguinditu. Larga, larga: goacen emendic, madaricatu ori deabruen preſa utci ta. Ay cer adio ſeculacoa! Ainguerruac joan, ta demonioac ſartu, ta aren jabe eguingo dira.

Sancte Abel, ora pro eo: aurrera eſangodu Jaincoren Miniſtroac. Abel Santua, ta lurreco

reco justu gucien aurrenecoa, illceco zorian dagoen onegatic erreguezazu. Ta era onetan, Apostolo, Martiri, Confessore, ta Virgiñai, Ceruco Santuai otseguingo dic eriotzaco orduan. *Intercedite pro eo.*

O! nola justuac Santuen favorea bereala sentituco duen beregan! Cer consueloa, alaco Bitarteco seguru, ta ain prestuac Jaincoaren aurrean iduquitcea! An daude prest justu beren adisquidearen deia aditceco; Jaunari pocic erregutceco, ta anima ori ceruco, gloriara berequin artceco.

Pecatariari, berriz, erregu oiec enzun, ta cer infernuco illuntasunac bere biotcean emango dio! Ieustendu eriotzaren argui illun artan, santuac imitatu, ta aien Egemploac artu bearrean, contrara bici gucian ibilli dala: etciela amorio, ta devociotic, ta ez Santuai deitcen, ezpazan itz oro deabruai, ta oiei jarraitcenciela. Argatic Santuac eranzungo dute: Ez, ez: eztu gurequin parteric izan: etzuen, guc bezala, Jaincoren Legue, ta vorondatea bere zori gaiztoco bici moduan, billatu: bada guc ere orain nai eztegu orregatic erregutu. Ay desamparo icarragarria!

Azquenenco ansia, edo agonian sartcean: *Proficiscere, Anima christiana de hoc mundo*: esan-

goda

godu Sacerdoteac : zoaz, Anima cristaña: zoaz mundu onetatic, Aita Jaincoaren izenean, ceñec ecer ecetic eguin cinduen, ta orrela esanaz joangoda.

Berri onac, berri onac anima justua: zoazela, zoazela, ordu onean. Ta nondic, eta nora? O cer dicha! Gorputz orretaco carcela doacaberic zuri dagoquizun gloria bicira. Eten, ta urratu dira munduco catea gogorrac: Jaincoac ascatu ditu, ta gucietatic libratu zaitu. Zoaz emendic. Au da esatea Erregue, edo Erreguiña gai, cateaz cargaturic ciega batean dagoenari esatea: zoaz libre, zoaz zure erreinora, zure coroa artcera zoaz. O cer poza! cer bioteco atseguiña! O cer biaje gozoa!

Baña ZOAZ ori bera pecatariac aditcean: Ay! cer bioteco golpe illuna! Cer infernuco sustoa artuco duen! Zoaz: Ay legue garratza! Zoaz: baña, nondic, eta nora? Zure lurreco anditasun, ondasun, ta atseguin gucietatic. Ay! Orrela gucia utci bearda: guztiac quentcen dizquidate, ta betico? Cer da au? Amengo atseguiñac quendu, ta ceruco ac galdu? Ay cer damu samiña! Orrela nereac eguindu: joan bear, erremedioric onec eztu. Ta nora? Ay! Ay! Emen, itsaso illun onetan ondatucoda. Ah!

ta cer contuac ateraco dituen seculan ez bezalacoac, baña seculan baño argui gueiagorequin!

Hodie, esangodu Sacerdoteac, *fit in pace locus tuus, & habitatio tua in sancta Sion.* Zoaz, igarozaite, anima zure paquezco lecura: aldazaite Sion santaco bicitzara. O mandaturic gozoena! Cer descansua justuarena izangoda, Sion, edo Ceruco Palacio, Eche eder artara, Jaincoaren arpeguia icusi, ta gozarcera, dijoala aguinteen dioteneań.

Bitartean ori enzun pecatariac, ta bere burua ispilluric arguien artan icusi, ta cer pensa dezaque, baldin beti Jaincoaren igues, ta infernuco bidean, ta deabruac, araguia, ta mundua serviteen arrastaca ibili bada? Cer ustecodu? Non paquea arquitucodu, guerra bician beti bere Jaunaren contra ibili bada? Ay cer quezca, cer bildurra!

Deus misericors, Deus clemens... miserere gemituum, miserere lacrimarum eius: Sacerdotea dijoa esanaz. Jainco misericordiazcoa, Jainco biotz berna, zure misericordiaz beguizaiezu onen negar, ta onen adiai. Justuaren negarrac onela Eleiza Ama Santaren erreguaquin dijoaz arceneco zori artan Jaungoicoaren beguierara. O cer poza daucan arceneco negar malco orietan, ceren so-

deac, ta esperanzac esatendion, laster beguiac leortu, ta garbituco dizcala Jaincoac, bera icusteco, ta ceruan gozatu, ta alabatceco.

Pecatariac ere negar eguingodu; baña cer da antsi: ta cer balioco dio? Baldin negar oriec, ez Jaincoaren ofensen damuz, ezpada mundua utci bearraren penaz, badira? Negar oriec eztira, ceren Jaincoa ofenditu duen, ezpada ceren pecatuen dembora acabatcen zaion: ta damu du, ceren pecatu gueiago ecin eguingo duen. Ta ala Cristoc dion bezala, bere pecatuan illcenda.

Agnosce, Domine, creaturam tuam, non à dijs alienis creatam, sed a te solo Deo vivo, & vero. Ministroac dio azquenic: Ezaguezazu, Jauna, zure criatura au, ez beste Jaincoc, ceren besteric eztan, ezpada zuc Jainco eguiazco bacarrac ecer ecetic eguin cenduena. Orduan justuari, bere biotceco amorio guciaz Jaincoac beguiratuco dio, bere anteeco, ta bere escuetaco obra preciatuari bezala. Bai, esangodu Jaun misericordiazcoac, bai: nerea izanda, ta nerea izangoda. Baiezco gozo ori Anima justuac bere penen artean sentitcean, cer esquerrac Jainco guciz onari emango diozca? Ta onetan bere espiritua entregatuco dio Jaunari

ñari eriotza on batequin. O cer dicha! Jauna, zure escuetan ematendizut nere espiritua.

Ta pecatariac bere burua eguiazco ispillu artan icusi, ta cer esangodu? Arritu, ta sortucoda gueiago. Ta erregu orri Jaincoac cer eranzungo dio: Non da nere antza, pecatari orretan? Nic, nere antcera eguin nuen: nere Semearen odolarequin garbitu, ta edertu nuen, nere, ta beraren imagiña izan cedin. Non da imagiña ori? O cein itsusia, cein beltza, cein nazcagarria daucan! Deabrua baño itsusiago dago. Quen, quen nere beguietatic betico. Naiago zuen deabruen izan, nerea baño. Cembat bider, ta ecer ezegatic, ni utzi, ta demonioen ondoren arrastaca ibillida? Ayena da, ta ayenabidi aiequin. Ez erregutu: eztet nai enzun: ezdiot beguiratu ere nai. O arrigarrizco despedida! Ta Jaincoac beguiratu nai ezpadio, nora joangoda? Onetan illco da bere pecatuan: ta deabruac aren animaren jabe eguingo dira. Ay seculaco galdua!

Au da justuaren, ta pecatariaren eriotza, edo illceco modua: ta orra ceñ bestelacoa dan, ta ceñ antz guchicoa pecatariarena justuaren aldean.

DESEN-

BEguiz icuſtendan eguia andi onen frutua da, eriotza on bateraco preſtatceco animo andi eraguille bat. Ezta caſic gauzaric, Jeſu Criſtoc gueiago, ta beraniazago aguintceu, ta beñ, biarretan, ta aſcotan encargatcen duenic, eriotzara ondo preſtatzea baño. Naidu beti preſt egotea: beti gure gañean, ta gure contra ſentencia degunac bezala: egun onetan, ordu, edo puntu onetan ill bearrac bezala.

Gucioc ezagutcen degu ill bear au, ta illceco preſtatu bearra. Ta gucioc ori bear bezala eguitendegu? Cembat condenatuen artean arquitcen dira ori bera, guc becciñ ondo icuſi, ezagutu, ta penſatu zutenac? Ta penſamentu orrec cer baliatcendie orain? Ta cer baliatuco digu guri, aiec eguinzutena penſatu, ta eguiten badegu?

Orregatic Criſtoren mandatu aiñ encargu andicoac artu, ta Jaincoaren bildurrezco Criſtau on aſco, urtean bein erretiro onetan, ta beren biotcetan ſartcen dira, Egercicio oiei gogotic equin, ta bicitzaren cabuco contuac balira bezala, illceco baleude bezala, guciac ajuſtatceco. Eguitendute confeſsio andi bat: ta Jaincoari

con-

contu ona emateco, bici guciaren, edo gauzaric bearrenen errevista bat, bere obligacioen gañean, orrela zucen, ta garbiro eriotz on bateraço, ordu artan naicodan bezala, prestatceco.

Beste asco eztira orrequin contentatcen: ta seguruago jocatceco, ta bearren dan eguiteco bacar onetaraco prestaturic beti, Cristoc aguintcen duen bezala, egoteco, ill oro, falta gabe, egun bat illaren len bicico libreena artcen dute, erretiro santu batean igarotceco : bere echeco, estadu, edo bicimoduco contuac obeto icusi, beguiratu, ta Jaunarequin atcenecoac bezala, garbitceco : eguitendute ill artaco culpa gucien confessio bat, illeceo baliz bezala. Ta au da Egercicio gucien frutua: au da ondo illceco prest beti egotea: au da eguiaz ondo bicitceco, ta lurrean aldatequean ceruco bici moduric gozoen, aleguercen, ta atseguinena izateco bidea.

Ill artaco, edo erretiroco comunioa artcendute Cristau zori oneco oiec, illececo, ta atceneco Comunioa baliz bezala, ta janari cerrico onequin bidezcoen guisan, betico jornada luce, edo eternidaderaco, animatcen, ta indarra artcendute, Jesu Cristo guciaz janci, ta prestaturic.

ric. Ah cer poza, eriotzaco orduan, onela lenazdanic saiatu, ta maneatuaz! Cristau onela bere osasunean, beregaiñ dala prestarcen danari, eriotzaco orduac, datorrenean, eciñ susto andiric emango dio. O cer consueloa onela bicitcea, ta onela illcea!

Baldin beste gauza demboralen gañean, artu ematic izan badu, edo oraiñ cer eguin badauca, bere atceneco contuac atera bearditu, ta garbitu. Argatic ceruco aviso, alcoc chit bearduena, zuri Aita San Agustin andiac ematendizu: *Fac testamentum tuum, dum sanus es, dum sapiens, dum tuus es: in infirmitate blanditijs, & minis duceris, quo tu non vis.* De Cura Animæ serm. 45. Zure testamentua, dio Santuac, eguizu osasunean, burua dezunean, ceregain ceranean: azqueneco gaitcean, beguira, besteen erreguz, edo borchaz, gauza onic eztezu eguingo: ez zuc naidezuna, ezpada besteac naidutena: ezta zure vorondate, ta testamentua izango, ezpada besteac berac naidutena.

Ah! Ta cembat bici dira ajola gabe cargu, ta obligacio estua testamentua eguiteco dutenac, ta beren zor artceco, artu emanac, condenatu nai ezpadute, demboraz aguertu, ta zucendu bear dituztenac,

nac, ta Jaincoac avisoac emanagatic, gor eguin, ta lasai lasai, alacoric ezpaliz bezala, bici diranac? Cembat, gueroco beti utci, ta luzatu, ta ustez ustegabe eriotzac garbitcen dituenac? Cembat, corde, ta butu gabe daudela, bestec testamentua eguin, edo eraguin, ta pasa, ta illcen diranac? Cembat testamentu oquer onelaco ore dira?

Ta cerori testigu etcera? Eztezu icusi, edo aditu, ta jaquin, cer ascotan igarodan? Ta ori guztia jaquin, ta ascotan icusi, ta edolaric besteren caltean, mundu guezurti au cer dan, eztezu icasico? Testamentua ascoc, beren uste guciaz ondo eguin, ta ala ere aimbeste anzi, ta desdicha orien ondasunen gañean, egunoro icusten badira: ta auziai ematean deabruari aimbeste erabaci ematen bazaio, nola calte oriec icusi, ta icasten eztezu? Ay ascoren diru, ta ondasunac, ta Jaincoac daqui nola biribillatuac nola, ta ceiñ erraz banatcen, ondatcen, ta ecer ez eguiten icusten ditugun!

Ta orregatic zuc quezca, larri, ta desdicha oiec, ta andiagoac tragatu naiditu-zu, ta aideen, echeco, edo campocoen naigabezco burrucac ordu estu, bacar, ta bearren artaraco utci naidituzu? Ha! be-

gui-

guira ondo: eriotzaco ordu preciogabecó artan, zure animari bearbezala beguiratcea dezu lanic asco, ta bearrena! Bitartean, contuz zaudeque, besteai zure ondasunac uztean, ez zure animaz aztu: esán naidet, Jesu Cristoren pobreaz, ceñac bere ordean utci cizquigun, oiei eguiten zaiena, Cristori eguiña bezala, berac artceco, ta juiciocо egunean munduaren aurrean ateratceco.

Azquenean eriotzaren pensamentu onetatic atera beardezuna da, ori ondo eguitea, ta ori beti Jaungoico, Ama Virgiña, ta Santuai ēscatcea, ta Jaunaren bildur santuaz beti bicitcea.

Nai badezu, mundu onetan aldatequean bicitzaric paquzco gozoena, ta eriotzaric precioso, ta santuena eguin, erreg la oiec biotcean, ta bicimoduan gordeitzatzu ondo.

1. Erregla: Confessore on batec aguintcendizun egunetan, confessatu, ta comulgazaite.

2. Erregla: goizean egunoro zure obrac, pensamentu, ta izac, neque, ta trabajuac, zure biotza, ceran guztia, Jaunari esqueñi, edo ofrecizaiozu.

3. Erregla: albadezu egunoro iracurri, edo enzun Libru espiritual, Confessorea señа-

ñalatu bat: ta iracurri aldia au eguin sose-
guz, ta falta gabe.

4. Erregla: aldezun gucian Meza en-
zun, ta Ama Virguiñaren Errosarioa, edo
Eleizan, edo echecoaquin errezatu.

5. Esamen egun artacoa gau oro, fal-
ta gabe, A. S. Ignacioc dion bezala egui-
zu, bere bost puntuaquin. 1. Jaincoari
egun artan eguindizquitzun beneficioen
graciac ematea. 2. Egun artan eguinditu-
zun pecatuac ezagutceco gracia escatcea.
3. Jaiqui ciñanetic ordu artaraño cere bu-
ruari contu artcea: ordutic ordura, pensa-
mentu, itz, ta obretan. 4. Eguin dituzun
culpen barcacioa Jaungoicoari escatcea. 5.
Beraren graciarequin emiendaren propoli-
tua eguitea. Ta Jaunaren ofensen damu,
ta aurreraco propósituac eguiten, esamen
onetaco demboratic gueiena gastatu bearda.

Onetaraco goizean beti, ta arratsean, ta
aldezun gucian, Contriciozco actuac bio-
tcetic eguitera oituzaite, ta zure animac
indar andia artucodu.

Baldin Confessore bearbezalaco on bat
artu, ta aren esan, edo consejuac, erregla
oiequin, sede ta vorondate onaz gorde-
tcen badituzu, Jaincoaren Leguea ondo
gordeco dezu, ta seguru salvatucocera: *Hoc
fac, & vives.*

ERI-

ERIOTZAREN BIGARREN EGERCICIOA, edo Gorputz illaren gañean.

PULVIS ES, ET IN PULVEREM REVERTERIS. Genes. 3. *Lurra, ta autsa cera, ta auts biurtuco cera.*

ERiotzaren considéraciotic atera beardeguin frutu andietatic bat da, Eriotzaren antz andico virtuteric noble enaren Egercicioa, ta usoa. Virtute oni Mortificacioa deritza, ta eguiaz ezta besteric, ezpada gure pasio, ta inclinacio era gabecoen eriotza baten guisa, ta oriei bicia quentcea, era oncan guregan moderatu, ill, ta obiratu, Gorputz illa, ta autsa bezala. Eta au da Egercicio onen siñ, eta frutua.

Composicio, edo lecu eguitea.

Zure Gorputz illari beguiratu, nola ill jarciaz, bere ill oean, edo carabuetan sarturic, sala batean, Santo Cristo bat escuetan, ta argui bi aldamenetan dituela, egongodian, ta orren igues guciac joangodiran, ta bacarric an utcico duten.

Esca-

Escari, edo Peticioa.

Gure Jaungoicoari argui, bici bat escatu, zure bici labur miserablea, ta orren vanidade, engañu, ta ecerez utsa ondo oraiñ ezagutceco, ta gorputz ori bere lurreco gauzaquin, mereci duen bezala aztu, ta Jaungoicoa bere ceruco gauza beticoaquin bacar bacarric estimatu, ta emendic aurrera, billatceco. Ay Jauna! Vanidade oietatic nere beguiac apartaitzatzu: lurreco gauzac utci, ta aztu, ta zu ta cerucoaç amatcen, ta arquitcen eracutsizadazu.

Lendabicico Puntua.

Onetan iru miseria eriotzac gorputz illari dacarcienac considueratu bear dira. Lenengo da nola sentiduen uso gabe, ta alteric quemen gabe gorputz illa gueratcendan: ez icusi aldezaque, ez enzun, ez itzeguin, ez dagoen lecutic movitu, ez munduco gauzaz usatu, ta ez gozatu: yá ajolaric eztio, ta ezta len bezala gauza ederrac icusi, ta zaletcen, ez len bezala musica suaveac enzunaz, ez usai gozoaz, ez gauza biguñaz, ez janari erregalatuaz, munduan ezpalira baño gueiago, ceren sentiduen usoa eriotzac quendu dion.

Ta munduço orrelaco gauza gueiac go-

zatu, ta bere ērara izan balitu eré, orain cer baliatuco lio-que? Non da orain, cer servitcendu araco buru, ta biotz sobervi-az, ta aizez andituac, aserrez, coleraz, venganzaz, ta dollorqueriaz beteac? Ecer ez. Non dira, cer servitcendute, pensa-mentu gaiztoenzat beti idiquiric ceuden leyo, edo beguiac, icusten zuten gucia Jaincoaren Leguearen contra deseatceco? Ecer ez. Non dira, cer servitcendute es-cu infame, ta mingañ ariñ beti gaitcera-co, escuaz alde ascotara, ta mingañaz iñori barcatu gabe, beti cebiltzanac? Ecer ez.

Non da jale, ta edalea? Cer servitcen diote janari erregalatu, ta ardo gozoac, ceñaz ecin aspertuzan, ta aimbeste eraga-beco gueicgui, ta orien ondoren cetozen lujuriaco pecatu loiac, ta Jaincoaren aser-rea añ erraz tragatcenzan, ta bere sabela beste Jaincoric etzuela? Ecer ez. Non di-ra, cer servitcen dute oiñ ariñ pausoac nola nai, itsuan, ta lasterca pecatuen bi-dean, ta pauso oro pecatuac eguiñ, ta eraguiñaz oi cebiltzanac? Ecer ez. Non dira, cer servitcendu gorputz, ta biotz ain laz-qui, ta bizarria andiaz deabrua beti servi-tu zuenac? Ecer ez. Ecer ez.

Ta

Ta emendic cer aterá beardezu? Cer? Zure erremedio, ta frutu segurua. Ta bada laster, nai ta nai ez, aleric merecimentu gabe, sentidu gucien usoa eriotzac quendu beardizu: sedeco desengaño onez baliatu. Ta bada sedeac berac dio, „Jaincoaren amorioa eriotza bezala portitza dala, ta obia bezala gogorra.„ Obe dezu Jaunaren amorez, zure vorondate libre, ta merecimentuaz zure sentiduen usoa, Jaungoicoac naiduela daquizun gauzetan, zere buruari ucatu, ta ill baciña bezala utci.

Ah! Badaquizu, cembat bider, cer pecatuen peligro, bide, edo ocasioetan, cembat Jaincoaren ofensatan zure beguiaz, mingañaz, belarriaz, escuaz gaizqui, ta zure condenacioraco baliatu ceran: balia zaite, bada, orain biotz orrez damu, ta propositua z penitencia eguiteco, beguiaz negar eguiteco, ta orrela besteaz: ill ezquero lecuric ezta: orain Jaunac bere piedadez ematen dizunaz baliazaite: armazaite pacienciaz, illa baciña bezala, neque, dolore, tratu gaizto, afrenta, ta beste gaitz guciac, quejatu gabe isilic, Jaincoaren icenean, ta zure culpen paguan, emateco. Gorputz illa orietan quejatcen ezta.

ta. Ay zu eguiaz orrela illa, edo mortificatu, ta illerazoa baceunde!

Bigarren eriotzac Gorputz ill batean eguitenduen gauza da, descoloretu, ichura quendu, ta otza, itsusia, ta nazcagarria utci: ta bereala, len beguiratu, ta zoratcen zuen edertasuna, lasterca ubeldu, usandu, quiratsez bete, ta usteltcen dijoa, ta beguiratu ta icaratcendu. O lurrezco edertasunen saria! Desengaño ascotan icusi dezun onetatic frutu andi, ta iraupen luceago duena aterezazu. Ta cer da? Lurreco aguiri diran edertasun, atseguin, ta anditasunetan ez zure biotza josiitcea: oriez pagatcen bacera, laster beren ondorengo pagua ecer ecequin emangodizute.

Utci bada, diranac, osticopean betico iduqui: orretaco ez beguiratu orain dirudienari, ezpada laster oriez izango danari. Ta gauza eder, ta munduco gloria gucia cer da? *Campoco lore, edo belar pusca bat*, Isai. 40. dio Jaincoac: Escuz uquitu orduco, edo aice pisca batequin igartcen dana. Ta onelaco edertasun, lore argal, ta lur pusca eder antzaz estali bati beguiratceac, ta biotza orretan ipintceac, cer calteac munduari, ta Guizonic andienai ecarridiezte? O! norc daqui, Jaincoac baicen.

Sen-

Sentitceañ, bada, zure biotza orrelaco eder nai, ta atseguain, edo gusto falsoetaronz dijoala, ta zaletu nai duela, biciezazu zure sedea, ta tira, ebaqui, moderatu, ta orrelaco naiera, ta inclinacioac sustraietic atera zure biotcetic, beguiaz, ta eguiaz ezaguturic, ceñ azalecoac diran emengo edertasunac, ceiñ laburrac, ta itsusiac lurreco apaindura, ta orien gustoac: ta ceñ laster acabatcen, ustel, ar, ta auts biurtcen diran. Oriec gatic orañ daño Jaincoa ofenditu dezun guciaz, damu andiaz penitencia eguizu, ta proposítu sirmeaz zure biotza Jaincoagan ipintzu, ce-„ ñen itzac beti iraungo du. Isai. 40,

Irugarren miseria, lengo bien ondoren Gorputzari eriotzac ecartcen diona da, ill, ta bereala bacarric utcitcea: munduco estimatuena, ta adoratuena izan bada ere, orduan aren igues dijoaz diranac, guraso, edo ume, senide, aide, ta adisquideac: Norcdaqui noren escuetan utcico zaituzte; eta oiec, nola nai, ta nora nai, zure queja gabe erabillico, ta ill jancia lasterca, ta zure icaraz jancico dizute: ta zure echecoac berac alic ere lasterrena, ta presaca zure echetic bara nai zaituzte. O munduco ero itsuen pagu ondo merecitua!

Emendic atera beat dezu, ceiñ guchi balio, ta fervitçen duten munducoen esanac, eta estimacio aizezcoac: eztute merecí zuc casoric eguitea: ezta importa guizonac zu desamparatcea, ta zure adizquide, ta obligatuenac ere zuzaz aztutcea, Jaincoaren amparo, ta gracian zaudela. Gorputz illa ezta quejatcen guizonen desamparoaz, ta dicha anditzat dauca, David Santuac ciona: ,, Beguiratcen cidatenac, igues nigandic joan ciran, biotcetic nizaz aztuciran, illa banengo bezala. Psal. 30. ,, Ontci ausi baten guisa izan nintzan, ceren nere aldean cebiltzan ascoren ,, desprecioac aditu nituen. O! ni nere biotcean onela illa banengo, batere ez sentitceco, besteac ni illa bezala tratatçean! O! munduco gauzenzat añ illa, ta crucificatua banengo, non da munduac ere illzat, ta crucificatutzat iduqui nintzaquean! Jaincoari gracia au escazaiozu, ta zori onecoa izango cera.

Bidez emen acordazaite, Jaincoa bacarric fervitu, lurreco gauzac pisatu, ta gorputza mortificacio, ta penitenciaz itsutu, ubeldu, ta acabatu dutenen privilegioaz: ta nola Jaunaren siervo, ta adisquideac, ill, ta ezturen beren Gorputzaquiñ icaroric emaiten:

ten: orien Gorputz etatic iñorc eztu igues eguiten, ezpada consueloz, erreſpeto, ta devocioz guciac betetcen dituzte,

BIGARREN PUNTUA.

IRU GAUZA GORPUTZ ILLARENzat preſtatcen diranac, eta dira Soñecoa. Oia, ta Guela.

LEnengoa da Soñecoa: eta gauza jaquina, gueienean echeco zatarrena, edo edoceiñ oida: ill janci pobre, edo baño guchicoa. Ecer gauza eder, edo andiric gañean paratcen badiote, ori obiraco, edo enterratceco quentcen diote. Ta cer zaio zure gorputzari? Penſaezazu ondo munducoen eroqueria, bada Soñeco precio andico, ta ederrac aimbeſte eſtimatu, ta bear bada pecatu aſcorequin biri billatcen ditu. Apain gura, andi nai, eder zale oietatic izan ote cera? Bada laſter ill janci batez aſpertuco cera.

Orain gorputz ill orri galde: non dira modaco Soñeco eder, ta non dira gala berri coſtu andico, aimbeſte anſiarequin billatu, ta zure zoragarri ciranac? Ay! Berriro gorputz orretara anima biurtuco baliz, cer bicimodu berria artuco luquean! Cer

 negar-

negarrac, cer penitencia, lengo zoraquèrien gañean? Lengo sobra eroac, lengo gueieguiac nola jan, edan, jancian moderatuco lituque, ta biotcetic, ta beguietatic guciac quenduco? Bada arc ecin eguingoduena, eguizu zuc, ta danauco eztezu.

Bigarren gauza, gorputzari ill ezquero prestatcen zaiona, da Oia, ta zulo batean lur gogorra. Isaias Santuac diona: ,, Zure ,, colchoiac sitsac, ta zure colcha, edo es- ,, talquia arrac izango dira. Isai. 14. Zure cortinac, oeco cerua, ta burucoa, len ill ciranen buruezur, aragui ustel, ta besteen ezurrac alde gucitic izango dira. Ea munduco delicaduac: non dira zuen oi biguñ erregalatu, ta ederqui janciac? Ah cer damua; baña orduan erremedio gabea! Orain da dembora gucia ondo erremediatceco. Jesu Cristo Guruteeco oe gogorrean zure pecatuac gatic icusi, ta cere burua oiean; ta beste gaurcetan moderatceco, ta orain dañoco gueieguiac cercenatu, ta sobraquin pobreai, Cristoren izenean limosna eguiteco.

Irugarren gorputz illari dagoquion gauza, da Guela, eta an zazpi oñeco zulo, edo obi, ordu erdi batean eraguiten dan bat da. Beste munduco andinaien obi costu

andi-

andicoac cer servituco, cer baliatuco die? Ecer ez, utsa. Ta orain non dira zuc aimbeste neque, ta costurequin jasocinduen Eche, ta Palacio berriac, ta orien edertasun, ta biciteeco convenienciac, beti emen bici bear bacenduen bezala eguiñac? Ay ero andia! Etzenequien Evangelioco Cristoren sentencia: „ itsu zoroa: gau onetan illco „ aiz, edo anima ateraco ditec: ta ire on„ dasun oriec norenzat izango dira?

Ta cembat onelico eroqueria itsu egunoro icustenda? Cembat burutic jausiac bezala dabiltza onelaco gauzac eguiten, ondasunac biribillatcen, mundu onetan beti bici bear balute bezala? Ta bitartean animaz azturic, ta cembat, eta munduco gaucetan sartuago, ambat animaren peligro gueiago: icustendan onec guciac engañatu, ta zoratu, ta Ceruaz, ango gloriaz, Jaincoaz, ta bere betico Palacioaz azturic. Fede ill ori, lurreco gaucen quearequin illundu, ta nasturic daucazuna, bicierazo, ta arguiezazu', ta lurreco gauzac utzi, ta çerucoac billa itzatzu.

ESANDIRAN GAUZAC GORPUTZArentzat prestatu, ta datoz orien ondoren beste iru cer consideratu.

1. Eleizara gorputzarequin eguitendan jornada.
2. Nola lurra eman, ta obian sartcenduten.
3. Nola an utci, ta guciac aztutcen duten.

LEnengoa pensaezazu, nola bestec zure echetic ateraco zaituen, ta caja barean, edo catabuetan lauren artean caleac barrena eramango zaituzten Eleizaraño, ill campaiaquin, batzuec cantatcen, besteac negarrez, ta bacoitzari dagoquion bezala, beste asco beren piedadez onrari jarraitcen. Ta lenagoco egunetan cale orietan arisi cebillena batera bestera beguira, ta Eleizan devocio gabe sartcenzana, orain besteen gañean, itsu, gor, ta mutua joan, edo sartuco da, guciac dacustela, ta ascoren lantu gai dala.

Desengaño onetatic icasi, ta atera bear dezu leccio andi bat, eta da, zure brioac gau-

gauza aſcotan moldatcea, ta gucietan moderacioa gordetcea: jaiqui, ta janciteean modeſtia, itz eguitean, jatean, edatean, eſcalac bera jachitcean, echetic irten, ta calean ibiltzean, ta ere gueiago fede andiaz Eleizan ſartcean, bicitaſun guciegaisc autſi, ta mortificacean: eta acordazaite laſter beſtec erabilli, ta beſteac echetic atera, calectan eramam, ta Eleizan ſartuco zaituztela, beñere ortic ez irteteco. Ah! Jornada au beguien aurrean animan baceneuca, beſte moduz zure bicitza zucenduco cenduque!

Ta gorputzarequin, edo ondoren dijoan gende, edo proguco laguntza, ta acompañamentuaz cer zaio? Ecer ez: ta ere guchiago aren anima infernuan badago: onra, ta *gloria ori cuba ara jabico.*

Gauza izugarria da Santa Tereſa de Jeſus miragarriac pauſo onetan bein icuſizuena. Ceramaten, eſandegun bezala Elizara guizon baten gorputza, ta Jaincoac eracutſi cion ſantari, nola demonio aſco eijotcen eſcutic eſcura caco andiaquin gorputz ori batac beſteari emanaz: araco obian ſartu bear zanean, dio Santac, aimbeſte demoniozco tropa, ta iſcambilla, gorputza artceco cebillela, non arrituric, corde gabe

guel-

gueldituzan. Consideratcen nuen, dio Santac, aren anima tristeaz cer eguingozuten, ala gorputzaren jabe eguinciranac.

Estadu gaiztoan daudenac onelaco gauza icaragarri bat, Jaincoac nai ta, icusico balute, Santac ciona, asco balioco luque, bicitza obea artceco. Ta mundu zabal orretan egunoroco entierroetan, cembat onelaco icusi litezque? Norc daqui? O Jaunaren juicio justu, ta estuac, cein urruti orietatic gure juicio guezurti engañuzcoac dabiltzan! Ta orrelacoai emengo onrac cer servitucodie, ezpada infernuan tormentu gueiagoraco?

Bigarren consideratu beardezun gauza da, nola Eleizaren erdian zure gorputza ipiñicoduten, gucien beguietan, ta bere bicico aguiriena: guero oficioa, Meza, ta Errespontsoa cantatu, ur bedeicatu, ta incensuaz eman, ta obira craman, ta an ezurren, arren, ta lur ustelen artean sartu, ta zure lurrezco dagoquizun echean utcico zaituzte, ta zuzaz erraz diranac betico aztuco dira; losa batequin ondo tapatu, ta iñorc gueiago icusico etzaitu. Ta orra certara datorren zure edertasun gucia, zure anditasun: arguitasun, puesto, onra, erregalo, ta lurreco lore, ta gloria gucia. *Sic transit gloria mundi.* Zure

Zure animari desengaño au ispillua bezala aurrean ipiñi, ta esaiozu: Orra zure gazoraqueria certara dan: beguira ceren gañean aicezco torreac zure vanidadeac, guero, ta betico famarenzat jasodituen: orra zure gorputz maitea aiñ beguiratu, ta erregalatua: beguira orain ceiñ ederra gueratcen dan. Ah! obe dezu negar eguin, penitencia, humildade, paciencia, modestia, caridadea, obra onac, Sacramentuac, ta Jesus humillaren, pobrearen, despreciatuaren virtuteai jarraitu, ta ceruan Palacio eder betico bat eguin, ta zure escuaz, ta bicitza santuaz, zure eternidadeco eche berria jaso: *Ibit homo in domum æternitatis suæ.*

Itugarren pensatu beardezun gauza da, nola zure entierroa bucatu, ta azceneco erresponso, ta campanen otsarequin batean Elizatic guciac dijoazen, ta alacoric ezpaliz bezala, jatara, jocora, ta beren eguitecoetara, ta bercala zuzaz beste munduco andiaz bezala aztuco dira: *perijt memoria eorum cum sonitu: oblivioni datus sum, tanquam mortuus à corde.* Munduan dan guapoena izandu bacera ere, ta aguintari gogorra, ya iñore zure bildurric eztu: dan personaric beatrena izan baciña ere, ya zure bearric iñore eztu. Zuzaz iñor oroitcen bada, murmura-

tzeco zure faltac, zure tachac, zure pecatuac esateco, izangoda: munduco mingañ gaiztoen platilloric erregalatuena au oida: zacur amorratuen guisa, illen ezurrac erabiltcea, ta gustoz chupatcea.

Azquenic, infernuan dauden animai cer baliatucodie munduco onrac, ta alabanzac? Baña zuc orain humildade biotzecoaz penitencia, ta bicitza berria eguiñ, ta ceruan badago zure anima, certaco ditu munduco onrac berequin duela Jaincoaren onra, ta gloria bicia?

Orain contu eguizu, zure gorputza sei, edo zorzi egunean lur pean egon ezquero, ateratcendutela, ta an bertan zure anima beguira dagoela. Cer icusgarri tristea, ta ez icusteco obea! Beguira cer ichura: ceiñ irsusia, ceiñ ustela, arrez, ta quiratsez betea! Icusteac arrilezaque: utsaiac ill lezaque, ta gogoratuac berac nazca lezaque. O cer desengañoa! O cer ispillua! O cer buruco, edo almoada, oira zoazenean pensatu, ta onen gañean obeto zuc lo eguiteco! ta orra zure lengo edertasun aiñ estimatu, billatu, ta zoragarria cer dan.

COLOQUIOA.

O nere Jesus edertasun anciñaco eguiazco bacarra! O Iurrean aguiri diran, ta ceruan gorderic dauden edertasun gucien eguillea! O Aita Eternoaren betico Ispillu guztiz eder garbia, ceñean Aingueruac enamoraturic beguiratu nai, ta naiago duten! Zu aiñ ederra izanic nere pecatuac, golpez, azotez, arantzaz, ta tormentuz, aiñ itsusi biurtu cinduzten, ta Gurutzean illic zure Ama gozo, ta orduan penaz betearen besoetara icusgarri ichura gabe, aiñ lastimosoa jachi cinduzten.

O nere Jaungoico guztia amoriozcoa! Zure Eriotza, ta obia gatic, zure pasio gucia gatic, ta zure Ama maiteac orduan artuzuen biotceco naigabe esan albaño andiago argatic, indazu, arren, Jauna, argui, ta indar andi bat nere biotza eguiaz zugana biurtceco, penitencia eguiazcoa, ta zuc naizun bezala, bicimodu berri santu bat artceco, zure amorioan bici, ta ill nadin. Amen.

JUI-

JUICIO PARTICULAR, EDO BACOITZA requin eguingodan Juicioaren gañeco Egercicioa.

Statutum est hominibus semel mori, & post hoc judicium. Hebr. 6. Jaunaren aguinte, edo leguea da, gucioc bein illtcea, ta eriotzaren urrena Juicioa.

ZU ill ezquero, zure gorputza, norc daqui, noren escuetan utci, ta bitartean zure Anima, edo Espiritu bacarrari, Jaunaren Juicio onetara jarraidiozagun.

Egercicio onen fiña, ta emendic atera bear dan frutua, da Jaincoaren bildur santu bat, proposítu indarsu eraguille batequin zure biotza seguratceco, ta pecatu gucietatic betico libratceco. San Juan Evangelistac dion bezala, ,, Jaincoaren bildurra artezazu cergatic eldudan, edo aren Juicioco ordua ,, alde an dezun. Apoc. 14.

Oracioraco Composicio, edo lecua.

Illtcen ceran puntu, ta lecu artan, edo guelan, eguizu contu, Jesu Cristo G. J. ren

Tri-

Tribunalean bereala arguitcen cerala; ta Jaun ori bere Mageſtade guciaz janciric aguertcen dala, Juicioco Tribunalean jarriric, Ainguerruen erdian: ſuz, ta garrezco ibai andibat aren oñetatic, pecatarien contra, Daniel Profetac dionez, irteten dala: edo San Juanec icuſizuenez, aren Jarlecua gucia zuria, ta arguitaſunez betea, Juezaren jaquintaſun, ta beraatasuna juſtuenzat adierazotceco: bean zure contra demonio aſco, ta zure anima aimbeſte grillu, ta cateaz, nola diran zure culpa, ta pecatuac, loturic dagoela.

Peticioa, edo cer eſcatu bear dan.

Egoera bacar triſte onetan, Jaunari argui biçi andi bat eſcatu bear diozu, ondo ezagutceco, ta zure buru, ta beſte lurreco gauza oien gañean, orduan juzgatuco dezun bezala, orain bertan juzgatceco, eta gracia eraguille bat, orduan naico dezun gucia, orain gogotic, ta biciro eguiteco. Jauna, zuri contu ona emateco, David ſantuarequin eſaiozu: *Confige timore tuo carnes meas: à judicijs enim tuis timui.* Jauna, nere gorputza, ta biotza zure bildurtaſun ſantuaz joſiezazu, ceren zure juicioen icara andi batec artu nauen. Pſal. 118.

JUI-

JUICIO ONETAN IRU GAUZA CHIT ſcaragarriac dituzu.

1. Zure anima Jaincoaren Tribunalean aguertcea.
2. Zure animaren bici guztico contuac artcea.
3. Zure animaren betico ſententencia ematea.

LENENGO PUNTUA.

FEdeac eracuſten dizun eguia, emen gogora ecarzu, ta nola zure bicitza en arceneco inſtante, ergai, edo momentuan, zure animac ſalto eſpantoſo bat eman bearduen, bicitza oneratic beſtera, mundu onetatic beſtera, demboratic eternidadera. Puntu artan aldatuco da, ta arquituco alderri, edo erregio guciz berri, ta bacar batean, ſeculan, edo iñoiz ere icuſi gabeco lecuan, cabu gabeco ſoledade, edo eremu triſte, zabal, neurri gabeco artan.

Zure eſpirituac bere burua, dan bezala an icuſico du, baña bacarric, adiſquide, ta lagun gabe, ezagun, bitarteco, amparo, ta arrimo gabe: urre, ta ondaſun gabe, onra, ta anditaſun gabe: arſeguin, ta jolas gabe: bacar baçarric: ezdiote utzico, ezta

ta bere gorputza ere berequin eramaten. Ori, arrac jateco, usteldu, ta loi, ta auts biurtceco emen guelditucoda. Zure obrac bacarchoric jarraituco dizute: *Opera enim illorum sequuntur illos*; ta oriei dagoquiena, emango zaio an bacoitzari: *Unicuique secundum opera eius.* O! Utciten dezun munduaz, cer juicio eguingo dezu orduan! Ondo pensa ezazu orain bertan.

Jarri zaite pusca bat zure artean consideratcen, cer iritzico diozun ordu artan oraingo Egercicio oietaco erretiro, ain bear onez, ta zure salvacioaren gañean Jaincoarequin jardute, ta tratatce onez? Cer esango dezu orduan, oraingo zure naguitasunaren cateac urratu, munduco arazo, edo embarazo gucien damuan, Jaungoicoari, ta zure anima baçarrari eguncho oiec ematera ausartu, ta animatu, ciñan orduaz?

Cer bada, cer iritzico diezu ceruco argui, ta desengaño emen zure biotcean sortu, ta artu cinduenaz? Cer emendic ateracinduen gogo sendo, ta proposita eraguilleaz penitenciaren eguiazco frutuac eguiteco, ta bici modu berri bat aurrera arteco? Ta cer baldin Santu penitente, ta beñ betico Jaincoagana convertitu ciranai eguiaz jarraitu badiezu? Ah! Onela San Pedro, San Pablo,

Mada-

Madalena, San Agustin, ta beste asco len pecatari, guero Santu penitente, Jaungoicoagana bein biurtu, ta gueiagoren gueiago pecatura biurtu etciran: ta beren pecatuen penitencia requin ceruco bidea eguinzuten. Au bai proposítua.

Cer Santu oriec bezala, pecatu gucien confessio andi oso bat eguin, ta Egercicioen ondoren, Confessore señalatu bat, Aita espiritual jaquinsu, ta Jaincoaren adisquide on bat artu badezu, ceruco bidea eracusteco, ta lagun onac bezala zu guidatceco, ta fede osoarequin ari, Jesu Cristori berari bezala obeditceco, ta Jaunaren vorondatea gauza gucietan aren esanaz eguiteco? Baldin bide onetan, ta Jaincoac ipiñi zaituen Estaduan, bera zucendari dezula, erregla seguruac artu badituzu, noiz, edo cembat bider confesatu, ta comulgatu beardezun: nola gau oro zure conciencia esaminatu, nola, ta cein librutan zure egun oroco iracurri aldia, faltaric gabe, ta soseguz eguin beardezun.

Baldin Egercicio oietan, Jaunaren graciaz janci, ta Cristoren espiritu, ta virtuteaz armatu bazera zure etsairic andien, edo vicio aguintariena ezagutceco, juramentu, edo birau etan, gueiegui jatean, edo edatean, ta ortic datozen gaitcetan, jocoan, jancian, lo egui-

eguitean, beguiratcean, itzquetan, ta besṭe onelaco oidiran era gaboco gauzetan, orien contra beranaz peleatceco, ta instraictic ateratceco.

Baldin Gurasoa bacera, nola echeari, ta echecoai beguiratu, cer egemplo, cer aviso, cer erreglac ondo bicitceco, obraquin itzaquin baño gueiago eman bear dizquetzun: nola Meza enzun, Doctrina errepasatu, Ama Virgiñaren errosario santua errezatu bearduten: nola guciaquin paque, ta amoriá, ez iñori gaitzic eguin: nola lurreco gauzaz ondo usatu, ta ceruco escala eguin beardan, alcar ondo eraman, edo sufrituaz: nola munduco esamesac, ta erresperto vanoac oin pean iduqui, ta pisatu beardiran: nola emengo gorriberac, beste neque, ta contraco gauzac ondo eraman, ta emengo trabaju gucietan Jaungoicoaren juicioac, ta vorondatea adoratu, ta chit gogotic eguitera animatu beardan: nola, ta cerraraño Jaincoac ondasunic eman badizu, Jesu Cristori bere pobrechoetan limosna eguin.

Onelaco gaucetan, diot, Aita espiritualaren erreglac artu, bici modu santu bat zucendu, orri equin, ta jarraitu, ta orretan eriotzac artcen bazaitu: cer igaro dan bi-

citzaz esangodezu ? Orrelaco bicimodu, ta obra onai cer iritzico diezu ? Ay ! Cer poza ! Oriec dira flota, ta galeoiac beste munduan erregistro gabe igarotcendiranac : oriec ango moneda jaquiña, ta chit estimatua. O cer dicha! Guchiaz damua. Ah!Orain eguizu.

Baña contrara : ez orrela, ezpada gaizqui bici izan bacera, asco, edo gueienac mundan bezala vicio, ta pecatuen pauso, charretan, edo naguitasun peligro sobatean, obra on gabeco, fede ill, ta biotceco oztasun lastimoso batean, ta erreligioco, edo Evangelioco gauzen gañean ajola gabe, ta nola nai, animaco gauzac artuaz : Ay cer pena, cer damua, cer naigabe, cer infernuco bildur, ta larriac, eriotzaco orduan icusi dezun bezala, artuco zaituen ! Laster, bada, laster, biciro, oraiñ bereala bici modu berri santuori asi, ta oraiñ juicioan naico dezuna, eguin.

BIGARREN PUNTUA.

ZUre bici guztico contua artcea. Gorputcetic anima irten, ta bereala bertan, Juicioan Juezaren presencian aurquez aurque arquitucoda. Teatro, edo Biltoqui aguiri, ta icaragarri onetan zure animaren causa, edo aucia justician ifiñicoda. Ecin igues

eguin-

eguingo dezu iñora, ceren Jaunaren poderio, anditasun, edo Magestade guciac bereganan alde gucitic, bere erdian, edo azpian bezala, gure esacran artu: ta sartuco zaituen. Eztezu Jaungoicoa icusico; baña espantu, esan al guciac baño andiago batean, bere virtute, indar, ta aunditasuna sentieraazoco dizu puntu artan. Munduco soledaderic andien, ta triste illunen onetan zure espiritua bacarric asustaturic, ta icaraz arrituric dagoela, iru testigu aldi, ta acusatzalle zure contra salatcen asicodira: oiec dira demonioa, Ainguerua, ta zure conciencia.

DEABRUEN ACUSACIO, TA CARGUAC.

Oiec, zure etsairic andienac bezala salatcen asicodira: oiec lembicico acusazalleac izango dira, ta suz, ta garrez, gorrotoz, ta aserrez irazaquiac, ta guztiz itsusi, ta izugarriac aguertuco dira. Arrabiaz beteric bereala deadarca asicodira. Jauna, esango dute: au da Urliaren anima, zuc aimbeste estimatucenduena, bada Ceruraco eguin cenduen, ta pecatuaz galdu, ta gure mendean cegoela, infernutic, ta gure atzaparreratic libratceagatic, Guizon, onen amorez, eguin ciñan: ain garesti costaric, zure odol, ta eriotzarequin erosi cenduen: ta

arrezquero aimbeste oneguite, ta gracia zure amoriozeo Sacramentuetan eguindizcatsu, ta beste milla moduran.

Baña, orra zure amorio guciari bere bici moduan nola eranzun dion: orra cer esquerrac, ta cer pagua eman dizun. Chiqui, edo gaztetatic pecatuac eguiten asizan, ta guc nai guenduen erara, bide orri beti jarraitu dio. Beguira, Jauna, zure pasio, ta odola nola estimatu, edo çertan iduqui duen: ta orren, ta zure vorondate, ta amorioaren contra cer eguin duen. Zure Legue santua osticopean erabilli, ta milla bider autsidu, edo Legue bague, ta abere baten guisan bici izanda.

Beguira, onelaco sujeto, alaco personarequin, cer pecatuac itcez, obraz, gogoz: onelaco egun, ordu, ta lecutan, onelaco, ta alaco bazterretan, cer gauzac, cer ofensac, cer pecatu loi itsusi, ecin esan ditezqueanac, ta ecin contatu ala, bere gurariz, edo naiez, beste gabe, zure Leguea urratu, ta eguindituen. Ezuen gure bearric: bera, ta berez begui bietarano pecatuetan, ta ocasioetan sartenzan.

Ainguern santuen esanai, ta zure mandatuai ez jaramon, ta guc nai guenduena eguiten zuen. Ainguruen inspiracioac baño,

gure

gure sugestioac pozicago artcencituen. Guri jarraitcencigun, gure bandera pean beti ibillida: guri natagocigun, zuri baño: gure lagun, ta adisquide beti izanda. Gurea izanda bicitzan, gure izan biardu eriotzan. Betor, betor gure atzaparretara: betor oraiñ betico gurequin bere saria artcera. An daucagu infernuan onen toquia, beronec bere obraquin eguin duena. Betor, guc emango diogu mereci duen pagua: betor betico infernuetara.

Justicia, Jauna, pecatari galdu onen contra: Justicia, Juez justua, zure ellairic andien onen contra. Beronec eguindu, beronec pagadezala: beronec nai izandu, beronec ardezala. Betor bada, onen gañera zure betico aserrea: betor zure ira, madaricacio, ta condenacioa. Betor, Jauna, demonio gueiaquin infernura.

Ay Cristau aditcen zaudena! Ay! zure anima tristeac cer eguin, cer esan, cer pensatucodu orduan? Nora begniratu, norganonz biurtucoda trance icaragarri artan? Ay cer infernuco icerlicac, gure esaeran, cer penac, cer larriac emango diotea! Ah! cer juicio eguingo dezu orduan, oraiñ aiñ aisa, ta aleguere galtcenditutzun eguri onaz, ambeste era, ta ordu dichosoz, nola orain, Jaincoac ematen dizquitzun. Dea-

Deabruac, bearbada, eztiran gauza asco esan, edo aunditu naico dituzte: balizaque ori. Baña ay! Orrelaco gabe, cembat eguia (bera guezurren Aita bada ere) cembat egui-azco culpa zure contra esanditzaque? Orrez gañera, juicio onetan eztira etsaiac barric salatzalle izango: oiec isilic baleude ere, beste testigu obeac izango dira, norc itzeguin, ta norc zu acusatu. Eta nor? Ay! Aingueru santuac.

AINGUERUEN ACUSACIO, TA CARGUAC.

Bigarren lecuan oiec zure adisquideric andienac irtengo dira. Gucien artean zure Aingueru Guardacoa, jaio ciñanetic juicioco puntu artaraño, betico zure lagun, aldeco zure zai, beñere utci gabe, zure pausu gucietan beguizco, ta icusizco testigu fiela: ta baldin zure bicitza gaiztoa izan bada, cer esan dezaque lagun onec?

Ah, Jauna! esangodu Ainguerů Santuac, an da ulraren Anima, zure vorondate, ta amorio aitarenaç gordetceco niri emancidana. Nic, daquizun bezala, contu artu, ta eguin diot: nic gau, ta egun beguiratu, nic onen beste urtean gorde det: bere animaco, ta gorputceco gaitz, ta peril gucietatic libratu det. Nic, ceruco bidean ibilli cedin, zure

zure mandatu gozo, ta aviso santuric asco emandiozcat:

Baña, Jauna, chiquitatic arrazoiaren arguia zuenetic, bereala oquertcen asizan: zure Leguetic descamiatu, ta bere burua onelaco, ta alaco bicioai emancien. Nic deitu agatic, gueroago, ta gaiztoago, ta zure deienzat gortu, ta sortuzan, ta itsutu, ta begui bietaraño culpa, ta bicioetan sartuzan: Zaldi gogor brida, edo freno gabe baten guisan, etsiac bezala, emancion zure Legue santua autsi ta urratceari, or aguinte bat, emen bestea, gaur bat, biar bestea, ta egunoro, ta gueiago. Deabruen esclavo billau naiago zuen bici, gure adisquide baño. Azquenic, Jauna, orra nola dagoen.

Puntu artan: Ay cer penarequin (gure esaeran) zure Ainguerù Santu orrec aguertucoditu beraren begui argui, ta garbien aurrean oraiñ zuc aiñ erraz, aiñ errespeto, ta lotsa guchirequin eguin dituzun Jaunaren ofensac, pecaturic loien, itsusien, ta lotsagarrienac! Beguira ondo: cer larriac, cer antsiac emango dizuten. Munduan cenduen Lagunic santuen, ta adisquideric laztanena zure contra onela biurturic icusi ta, cer eguin, cer esan, cer pensatuco dezu? Nora biurtuco cera? Ainguerù eguiati baten cargu

gu oiei, ta onelaco beste asco, ta andiagoai cer descargu emango diezu? Ay cer damu samiña, cer pena garratza berari ez jarraituaz iduquico dezun! Etzan besteric deabru etsai guezurtiari sinistu, ta aren esana eguin; ta Ainguero eguiazco adisquideari ez sinistu, ta eranzun nai ez?

Cer erremedio, bada, zuretzat? Orduan ezta dembora, ta erremedioric: oraiñ bai. Jaincoari milla esquer, ceren ascori eman ezdion dembora au, emandizun: lecu, ta argui au zure erremedioraco, ta Ainguero ceruco Lagun, adisquide maite ori, or, ta lecu gucian zu gordetceco, zu salvatu artean: au zure escuan, zure nai, edo vorondatean dago: ori Jaincoac naidu, ori Ainguero santuac. Erremedio erraza, ta segurua da, goizean jaiquitcean, zure anima, ta gorputza, zure aleguin, ta pensamentu, itz, ta obraquin, ceran guztia, Ainguero santu orien escuetatic, Jaincoari presentatu, ta esquoñtcea, aren vorondatea gauza gucietan eguiteco. Erremedioa da, beti, ta lecu gucian beguiratu, Jaincoa dagoquizula beguira.

Beguira ondo, ceruco Ainguero eder ori dagoquizula beguira. Beguira ondo emendic aurrera etzaudela bacarric, ta Ainguerua

rua aldean dagoquizula beguira. Beguira ondo non sartcenceran, nerequin zauden, ta norequin zabiltzan. Beguira cer esaten, cer eguiten dezun Ainguerù orren aurrean. Edocein lecu, ta socotan, gau ta egun zurequin dago Ainguerua: oraiñdaño baño errespeto, amorio, ta devocio gueiago iduquizaiozu. Beguira, beguira, nere, edo edoceiñen aurrean lotsatuco ciñaqueana eguitea, ez arren orren aurrean eguin.

Adisquide leial baten guisa, legue ona, ta amorio andibat iduquizaiozu, ceruco Ainguerùaren lagunac bezala. Ay! Onela eguin, ta beguiratu baciñio, beste bicimodu artuco cenduen! Ay! cembat pecaturatic libratuco ciñan! Erremedioa da, egunoro jaiqui, ta bereala Actu contriciozco andi bat propositu firmeaz eguin, ta zure Ainguerùari esan.

Ceruco nere adisquide maite, nere biotceco Ainguerù santua: orra nere biotza, nere anima, ta gorputza, naizan gucia gaurco, ta betico, zure escuetan. Ta, bada, zuc naizu nic Jaungoicoaren vorondatea eguitea, aren Legue santuari, ta nere obligacioai ondo eranzutea. Ea, bada, izan, ta eguinbidi gucia. Zu nere Maisu, nere Laguin, nere Guida cera ceruco bidean: governa nazazu, gorde ta zucendu nere pau-

lo,

so, obra, itz, ta pensamentu gucietan: eraculi, ta lagunzadazu, ondo crabilli, ta tentacio, ta pecatuen bide gucietatic libranazazu, zuri zucen jarraitu, bicitza berri bat eguin, ta eriotza on batequin zurequin sarceco Ceruco glorian. Amen.

Oracio au, edo onelaco bat goizoro eguiten badezu, nere contu, Ainguer uac gorde, ta gai tzetatic ateraco zaituela.

Zure Concienciaren acusacio, ta carguac.

ZUre animaren auzi andi onetan Aingueru, ta deabruac isillic baleude ere, norc itzeguin izango da, testigu fiel, ta echecho lapurra ren guila, guciaren berri osoro daquiena. Au da zure Conciencia bera. O juicio icaragarria! Ta cere burua zuc salatu bearra! Orain colcoan escutuan estaliric dauzcatzun culpac nola aguertuco ditu? Zure bicico pauso oquer chiqui, ta andiac, nola diranac, esango ditu orduan? Cer deadar icaragarriac emango ditu Conciencia orrec gorderic, ta bear bada, lotsaz, bildurrez, maliciaz ondo confessatu gabe or barrenen dauzcan culpac Tribunal artan, plazara bezala, gucien aurrera ateratceco?

Ni naiz, esango du, ni naiz urlia zori gaiztocoaren anima, billau salsiaz betea,

Jain-

Jaincoaren, ta Ainguertien beguietan nazcagarria, ta betico galdu bearra. Lotsa, ta desventura au, ta andiagoac ondo mereci ditut: bada ordu onetan cer igaroco citzaidan, nequiela, orregatic ere eguin nituen onelaco, ta alaco pecatu, ta gaiztaqueria, loi itsusi, ecin esan ditezqueanac: onela, ta ala Jaunaren Leguea aursi, ta nere Jainco, ta Aita amoroso onena aimbeste bider ofenditu nuen,

Ay zori gaiztoco egun, ordu, ta lecua, ceñean urlia icusi, ta condenatceco ezagutu nuen! Ay pensamentu madaricatuac, ceñaquin deabruari, ta pecatuari nere biotcean ostatu emanien! Ay ill baninz milla bider lenago, nere Jaungoicoa ofenditu baño! Trance onetan orain icusico ez ninzan. Orduan erremedioric ezta, orain bai: Borratu, bada, ta odolezco negarraquin, albacer du, zure concienciaren Libruan gaizqui eguin, ta escribitu dezun gucia borratu, ta penitencia, ta bicitza berriaren obrac eguin, ta escribitu zure Libru orretan.

ZURE JUEZAREN CARGUAC.

JUicioac duen pausoric izugarriena au da. Cer carguac dauzcatzu zure beguira orduric tristeen onetan? Cer, ta nolacoac Jesu Cris-

Cristoc bere aotic eguingo dizquitzu bere aserre guciaren ordu onetan? Esangodizu: Anima galdu, deabruen servitzari billau zori gaiztocoa, Cristau fede gabe, ta legue gabecoa. Eguindezu, nai dezuna: sufritu zaitut, ta oraindaño issillic egon naiz. Baña orain da, ta artu det dembora, zure contra itz eguiteco. Izan cindezquean, ta nic nere amorioz, nere alaba, ta biotceco espossa maite naicindudan eguin, betico nere glorian ceruco erreguiña izateco.

Nere vorondate ta esana eguin, nere Leguea beste anima justuac bezala gorde, ta ain erraz zure escuan ori ceneucala, etzan bestéric, nizaz zure Jaun, ta Jainco, Aita onguilleaz orrela aztu, ni utci, ta deabru zure ersairic andienen bandoco eguin, ta nere contra biurtu, ta zure indar, ta aleguin guciaquin oriei jarraitcea? Nic ecer ezetic eguincindudan, ez deabruac: nic aimbeste urtean bicia, ta animan, ta gorputcean bear cenduena emandizut, ez arc: nic gurutcean ill, ta erosi cindundan, ez arc: nic aimbeste bider infernutic, nola Sacramentuan pecatutic, libratu zaitut, ez arc. Nic aimbeste mirari zugatic eguin ditut, ez arc.

Cer guciago zu salvatceagatic eguin nezaquean? Ta cer pagu orien ondoren, ta

oriec

oriec gatic eman didazu zuç? *Quid est, quod debui ultra facere veniæ meæ, & non feci?* Isai. 5. 4. Nere masti zure animaren orregatic cer gueciago eguin nezaquean? Cer aserrea, bada Juez justu onena izangoda, ta cer ateleccac, eguingodizquitzu berriro esatean: *Filios enutrivi, & exaltavi; ipsi autem spreverunt me.* Isai. 1. 2. Nere ume, seme, edo alaba maitea bezala aimbeste costurequin azi cindudan, nere dotrina, egemplo, milagro, ta Sacramentu aquin, nere gorputz, ta odol erregalatuaz, nere bioteeco amorio gueiaz: zu, lurreco ar ecer ez bat ciñala, alchatu, ta ceruco gaucetara igo cindudan.

Orrembeste onguite, gracia, ta amorio gatic, çer pagu eman didazu? Ta esquerren lecuan, ondo ceneritzan: ta etzan besteric, ni sorqui zatar bat bezala utci, ta oiñ pean erabiltcea? Ta cergatic guero ori guztia, ta aimbeste bider? O ceruac, ò lurra! Etzan cergatic, ezpada ceren ala naicenduen, ala gogoac eman citzun: zure, ta nere etsairic andienaz bat eguin, ta aiec servitu, aien ondoren, ta nere contra ibilli naicenduen. Ah zori gaiztoco deabruen servitzari lotsa gabea, ta lotsagarria!

Bada orain nic ere argüituco dizut zure arpeguian: zure bicitza arguitara atera,

ta zure culpeñ nazcagarri beticó guciaz emango dizut beguietan. *Arguant te, & statuam contra faciem tuam.* Psal. 49. *Ponam contra te omnes abominationes tuas.* Ezec. 7. Ay! Cer gauzac plazara ertengo diran ordu onetan, ceñean Jaunac berac dio, bere jaquintasun arguiaz, pecaturic escutatu, ta gordeenac billatu, ta aguertuco dituela. *Scrutabor Hierusalem in lucernis*: Sophon. 1. ta justiciac berac ere juzgatuco dituela: *Ego justitias judicabo.* Psal. 74.

Orrembeste estutasunequin Anima justua, Gerusalen en izenean aditcen dana, artuco badu, ta justiciac, edo obra onac berac orrela esaminatu bear baditu, cer eguingo ezretu zugan, pecatari Babilonia nastu bat ceranean, ta zure obretan, ceñac aiñ oquerrac, ta Jaincoaren Legue, ta vorondatearen contra, icusten dezun bezala, izan diran? Ay cer lotsa paregabea, Cristoren orduco asercer lotsa paregabea, Cristoren orduco aserrea icustea! Argatic Santuac diote, infernua bere su, ta garraquin, ta ango tormentuac baño, infernu, ta tormentu andiagoa dala, nolere bait, juicio oneran Jesusen arpegui eder gozoa, bere ira justu guciarequin aiñ aserre, ta gogor icustea.

Baldin mundutan eguin al ditezquean picardia, ta infamia guciac errian, ta erricoen

con-

contra zuc eguin, ta eriotzaren ſentencia emateco Jueza zure ondoren, ta billa dabillela, beraren echean, ta beguietan gaiztaqueria, lapurreria, ta eriotzaric icaragarrienac eguingo bacindu: ta azquenic bere Tribunalean, mundu guciaren aurrean cere burua cateaz beteric, acuſaturic, ta urcamendico ſentencia artceco icuſico bacendu: cer lotſa, cer larria, cer naigabea, trance artan artuco cenduque? Siniſtu, ta penſezazu, bada, juicioco orduan Criſto zure contra icuſi, ta infernuco pena, naigabe, ta tormentu andiago izango dezula, ceren bera, ta bere beguien aurrean zuc ala ofenditu dezun.

Ta au da David penitentearen biotz preſtu, edo noblea ſentimentuz joſitcen, ta erdiz erdi partitcen cion eſpata gogorra. *Tibi ſoli peccavi, & malum coram Te feci.* Ah, ñere Jaungoico maitea! Nic pecatu eguindet zure contra, ta zure beguien aurrean. Pena au berau izangoda, zure anima tormenturic andienaz joſi, ta erdiratucoduena, orain erremediatcen ezpacera. Baña Jaunari eſquer milla, zure eſcuan daucazu erremedioa: penitencia, negar, damu, propoſitu eguiazco, ta biçi modu berri ſantu bat bereala artcea.

IRUGAR-

ZURE ANIMARI BETICO SENTENCIA emanatea.

ESandiran gauza, edo carguac igaro, ta pensaczazu, nola zure anima triste bacarra bere sentenciaren beguira egongodan. Au, gure esaeran, mundu onetaco auzi batean oidan bezala, izangoda. Importancia andico auzi batean, acienda, ta ondasun ascoren, onra, edo infamia, biciaren, edo eriotzaren gañean sentencia eman beardanean: cer quezca, cer antsia, cer bildurra dauca auzilariac? Cer ay biotcecoa? Ez jan al, ez lo eguin aldu.

Alasse, bada, puntu artan zure anima egongoda. Ay, esangodu, ay! Cer sentencia izango ote det, auzi onetan, ceñean dijoaquit, ez guchiago, ezpada ceruco ondasunac, edo infernuco betico pobreza! Ay! cer sentencia izangodet auzi onetan, ceñean dijoaquit, edo Jaincoaren semearen onra ceruan, edo Lucifer, ta Satanas-en esclavo billau betico izan infernuan! Ay! ta cer sentencia emango ote zat auzi onetan, ceñean dijoaquit, edo betico bicia ceruco glorian, edo betico erio-

tza infernu gorian ! Yguerricodu bereala, baña, eguizu contu, onela dagoela dudan. Naizu seguratu: naizu jaquin? Bada zure escuan dago, ez orduan, bai orain, bicitza berri santu batequin.

Gauza oiec laster igaroco dira an: ta zure salvacio, edo condenacioco sentencia Juez guciz justuac bereala emangodu. Baldin condenaciocoa bada: Ay cer desdicha, ta calte beticoa ! Eztu balioco an, ez Jesusen odol zugatic isuriac, ez Ama Virgiñaren, ez San Josef, ez Santuen erreguac. Condenacioco sentencia bada, puntu artan Jaincoac largaco zaitu zure etsai deabru gucien presa: ta oiec iscambilla, garraisi, ta iseca andiaz erasoco dizute: atzapar gorri aiequin zure animari irsatcico diote, burlaz, arrabiaz deadarrez, ta algaraz esaten diotela:

Ator ona infernuco alaja, ta esclava: demonio gucien lagun aiz: ator ona, zori gaiztocoa. Cer? Etzan besteric ire gurari guztiaz asperttu, gure naia, ta esanac beti eguin, ta begui bietaraño bicio, ta pecatuetan sartu, ta ondatcea? Orain ire saria artu, ta alde batera gucia pagatucoder. Jaincoaren doai guciac erancico dizeate, ta Crisma santu, edo Cristañaren señalea, lotsa,

ta tormentu gueiagoraco utcico diote, ta puntu artan infernuco leice zulo cabu gabe aietan betico beraquin ondatuco dute. Ay anima feculaco galdua!

Baña falvacioco fentencia badezu: cer Ainguerucn pozaldia! Cer Aleluiac cantatuco dituzte! Cer ongui etorri, cer laztanac emango dizquitzute! Jefu Criftoc bere arpegui chit gozoaz beguiratu, ta efango dizu: Atoz, atoz, nere fervitzari leiala, nere vorondatea beti eguin naicenduena: atoz, anima juftu nere Biotceco Efpofa maitea ceruco Coroa artcera: atoz nigana: feculaco laztan gozo bat indazu: farzaitez betico nere gloria bician, nere Biotcean.

O anima doatfua! O efpiritu dichofoa! Urratu, ta etendira deabruen lazoac, araguiaren griñac, ta munduaren cate guciac. Bitor, bitor, gure lagun cera, Ainguerua c efango dizute: Ceruco erreguiña izan beardezu. Atoz cerura, goazen gloriara.

O cer efquerrac Jaincoari emango dizcatzun, cer bendicio, ta alabantzac Jefu zure Jabe maiteari, Ama Virgiña zure Ama gozoari, San Jofef, Ainguera, ta Santuai! O cer poza lengo neque, tentacio, penitenciaz, paciencia, humiltafun, caridade, ta befte virtute, ta obra onaz orduan oroitcean!

tecean ! Ta onetan, sartuco cera Jaincoaren glorian. O ! Cer icusico dezu an ? Nore guri esan ? Ea bada : esperanza onequin bici modu berri orduan naico dezuna, artcera animatu : seculaco pecatuen bide, ta infernuco pausoac utci, ta ceruco bidea artu.

Beguira orain ondo bataren dicha, ta zori ona ; ta bestearen desdicha, ta zori gaiztoa. Beguira ondo, ta erremedio gabe, suerte bata, edo bestea izango dezula. Beguira, contu, cein izangodan zurea. O perill, ò quezca, ó bildurra ! Bat, edo bestea bear, ta ez jaquin ceiñ izangodan zurea. Beguira ondo emen biciceran artean, nola goien cerua, ta bean daucazun infernua. Zure azceneco pausoac auzi au, duda au ebaqui, ta betico erabaquicodu. Eztaquizu, pauso ori noiz, non, ta nola emango dezun. Eztaquizu ceiñ izangodan zure azceneco pausoa. O salto izugarri, ò pauso icaragarria! O puntu ! ò instante ! ó momentu, gucien peligrosuena, ceñari nere eternidadea dichecan ! Ta ez jaquin nizaz cer izangodan.

Naizu bada, nere anima maitea, naizu jaquin? Orra bada: zure bicitzac esangodu. Beguira, zure obraquin noronz zoazen ? Ceruronz, ala infernuronz ? Noronz beguira zauden, aronz joangocera. Arbola bat eba-

quitcean, edo escuietara, edo ezquerretara erori beardu: beguira noronz ceartcen, edo macurtcen dan, ta ara eroricoda. Ala zure anima. Ezquerretara ceartua badago, seguru zoaz betico infernura: *in quocumque loco ceciderit, ibi erit.* Eccl. 11. Bestetic dio Jaincoac:,, bacoitza joango dala bere eternidadeco echera: *Ibit homo in domum æternitatis suæ.* Eccl. 12. Zure pensamentu, itz, eta obraquin eche au eguiten beri aricera. Cer eguiten dezu? Noraco aricera? Ceruraco, ala infernuraco? Ceren beguira zaude?

COLOQUIO, EDO ATCENECO ITZQUETA.

O Nere Jesus maitea, orduan Juez guciz aserrea, ta orain amoriozco Aita paquetsua! nere auqueran, ñere escuan, nere vorondatean utcididatzu zuc nere salvacio, edo condenacioa: *Apposuit tibi aquam, & ignem: ad quod volueris, porrige manum tuam.* Eccli. 15. 17. O ontasun, ta beraatasun paregabea! Zuc, Jauna, naidezu gucioc salvatcea; baña bacoitzari bere vorondate librea naidiotzu gorde: salvaceco, salvatu naibadu, ta bere vorondatez condenatceco, condenatu nai badu. Cer gueiago zure ja-

quin-

quintasun, ta amorio neurri, ta cabu gabeac gure oneraco eguin aldezaquean, gu salvatceco.

Zure partetic seguru gaude: zuc beti naidezu, beti zaude prest: beti zure escua, zure arguia, zure gracia ematen dezu, gu salvatceco, guc nai badegu. Orrela gure aldetic dago peligro, ta bildur gucia. ta gauza oiec onela, ta sedeco eguiac izanic, izangoda, zu, edo besteric, bere escuan salvacioa, ta ceruco gloria daucala, condenatu naiduenic? Bada orrela Jaincoaren vorondatea jaquin, ta guc salvatceco cembat eguinduen, ta Cristauric bada pecatu eguin, ta bere anima, ta Jaincoa galdu naiduenic, ondo irabaci, ta ondo merecia du orrelacoac infernu bat, ta infernu asco. Condenatceco gogo gucizco andia beardu, ori icusi ta condenatu naiduenac.

Ez, ez, nere Salvodorea, ez nic seculan orrelaco lanic. Naiago det bicia, lurreco ecer ezqueria guciac galdu: ta milla biciza, ta gueiago banitu, guciac eman lenago, zu pecatuaz ofenditu ta galdu baño. Ez, ez, Jauna pecaturic gueiago: sobra, ta gueiegui dira oraindañocoac: orien damua daucat, ta iduquico det beti. Penitencia eguiazcoa eguin naidet, ez gogo erdi, edo nai erdi

otza-

otzaquin oraindaño bezala; ezpada biotz, oso guztitic.

O nere Jesus maitea! Juicioco puntuan aserre egongo cera, ta arrazoiez, pecatuaren contra: orain amorioz, ta piedadez beteric: orain, bada San Josef gozoac, orain zure Ama maiteac ni gatic erreguten dizute: Bitarteco oiec gatic, arren indazu zure gracia bicitza berri bat eguiteco. Orreraco nere culpa, ta zure contra eguin ditudan ofensa andi itsusi guciaquin nere arpeguian, diran bezala, indazu, lotsatu, ta humillanadin, ta gucien penitencia eguiazcoa eguin, ta juicioan ondo irten nadin, zu beti alabatceco. Amen.

INFERNUCO PENA, TA TORMENTUEN gañeco Egercicioa.

Vixunt in bonis dies suos, & in punto ad inferna descendunt. Beren egunac ondasun etan igaro, eta puntu batean infernura jachitcen dira. Job. 21. *Ibunt hi in supplicium æternum.* Gaiztoac gaitzondo, edo betico infernura joango dira. Matth. 25.

FEdeco eguia andi onetatic, ta infernuco penen pensamentu icaragarri tic atera bear dezun frutua, da zure peçatu, edo Jaungoico aren contra eguin dituzun ofensa gucien gorrotoric aldezun andiena Jainco aren aserre justuaren bildurra, ta aurreraco proposítu sendo bat: eta eguiaz eriotzaren, ta infernuaren baño ere, pecatuaren contraco biotceco bildur andiago bat.

Composicio, edo lecu eguitea.

Lurraren centro, edo erdian bean pensa ezazu lecu andi bat, al dezaquean illunen, tristeen, izugarriena, suz, ta garrez, queçz, ta usairic loien, ta nazcagarrienaz berea, ta an betico egon bear duten condenatu zori

gaiz-

gaiztocoac icusten dituzula, alde gucitic Jaunaren aserre, ta justiciaren su biciac erretcen dituztela: Labe, edo carobi aietan beguira sartu, ta betico josiric.

Escari, edo peticioa.

Fede bici bat Jaincoari elca zaiozu, ta biotceco argui, ta sentimentu andi bat, es-dichadu aiec infernuan daramazquiten tor-mentu icaragarriac ezagutceco: ta bait in Jaincoaren ume ona bezala, aren amorioac zure Aita maitea servitu, ta amatcera muguitcen, ta empeñatzen ezpa zaitu; edolaric tormentu gogor oriec atcera erazo, ta ez Jaincoa gueiago ofendirceco bildur santuan sartu, ta betico lotu zaitzaten. Bada, ezpadezu eguiten pecaturic, eztezu izango infernuric: quen ezazu zuc pecatua, ta nic quenduco det infernua.

IRU GAUZA INFERNUAN diranac.

1. Infernuco lecua, ta betico lagunac.
2. Infernuco gorputzaren betico tormẽtuac.
3. Infernuco animaren betico tormentuac.

LENENGO PUNTUA.

SArzaite pusca bat zuregan, ta penseza-zu infernuan. Ah! Cer pensamentu pro-

vecho-

vechoſoa ! Ta infernua cer da ? Zoro andi aſco dira, infernuaren izenic ere aditu, edo ezun nai ezdutenac. Eſan bear etzaie, ez predicatu, ez iracurri, ta ez aitatu ere infernuric, ceren icentatceac berac bildurtcen, ta gueiegui, diote, icaratcen dituen.

Ta ori diotenac, nor dira ? Nor ? Bici modu galdu, ta bicioetan beguietaraño ſarturic, ta orregatic biciric beren aldetic infernuan daudenac. Ay zori gaiztoco itſu, deabruac engañatu, ta zoraturic zautenac ! Cer zaio deabruari, ceña zu beccin boboa eztan, zuc infernuan penſatcea, edo ez; baldin penſatu, edo penſatu gabe, poſtaca aren ondoren infernura bazoaz ? Cer zaio baldin uſtez uſte gabe, zure obrac ara bazaramazquite?

Ez, nere Criſtava : zu, ta ni, oriec bezala, orren itſu izan ez gaitcan. Biciric orain conſideracioaz jachi gaitezen infernura, guero illic, edo iltcean jachi ez gaitezen ara. Ar dezagun bioc San Bernardoren conſeju au: ta jarrai diozagun San Franciſco Borja andiaren egemploari. Santuac, Eleizac dion bezala ordu aſco egunoro, ſei, zortci, ta gueiago oracioan igarotcencituen; baña orietatic, dio beraren bicitzac, egunoro faltaric gabe, ordu bete infernuco penen conſidera-

cio, ta gogartuari beti ematen ciola. Ain Argatic ala bici izan zan, ta Santu ain aundi eguinzan. Ay! Ta pensamentu orren bearrago nor da? Zu ala Santua?

Jachizaite bada, orain ura bezala infernura, gucro bera bezala igotceco Cerura. Ce da bada infernua? ia. Lur pean lecu bat d guciz illun, ta icarragarria, ceñean alde gucietatic besteric eztago, ezpada sua, garrata quea: su ori Jaun guztiz aserratu justuaren aiceric portitcenac era batera beti irazaquitcendu, ta su orren berezquiroco gai guciac biribillatcen ditu. Zufre, pique, erresina, ta brea, sucor mota guciac alcarrequin an dira. Baña su bat bere batean beti berdin icequia, beti gartua, beti illuna, edo beñere ez arguitua, beti tormentatcen dagoena; ta beñere illtcen eztuena: beti deseguiten, ta beñere acabatcen eztuena.

Su bat, gu emen berotcen, ta gozatcen gaituena bezalacoa izan agatic, ta gure onegaraco; an guztiz da aserrea, ta Jaunaren justicia, ta podore guztiac goratcendu suaren gorputz ori, ta anima, edo espiritu an diran guciac, betico aiei eransi, ichequi, ta bat eguiñaz erretcen ditu. Su bat añ cintso, ta jaquinsua, non, balequi bezala, Jaunari obeditcen dion, ta condenatu bacoitza

bear

bear dan neurrian, ta bere culpai dagoquien bezala erretcen dituen. Au da infernuco sua, ceñaren aldean mundu gucico sugarrac, pintatuac bezala, edo ecer ez bat dira.

2a. Infernua carcela guciz illun izugarri bat da, loiez, atsez, ta quiratsez betea: an condenatuac sartcen dira, an pecatari galdu, gende infame, canalla, billau, ta emengo picaro guztiac batcen dira: balca artan demonio guciaquin naste daude, ta betico egon bear dute. Baña alcarrequin guciac egotea, baten ere consueloa ezta; ceren alcar ecin icusiric, beti arrabia bician, desesperaturic, ta alcarren contra, etsairic anbdienac bezala, amorraturic dauden. Ala bataren infernua bestearen tormentua da. Aitaç semea icustean, ta semeac Aita tormentu berria dauca, ta orrela beste guciaquin.

3a. Infernua ciega ciquintasun guciaz bete bat da. Beñ an sartu ezquero, secula gucietan irteteric, igues eguiteric eztago. An gauza onic, ez onaren cutsu, edo arrastoric eztago. An, gaitz gucien lecuan bezala, gaitzic batere falta ezta. An sartu orduco condenatu tristea artcendute batean, ta betico, gaitz mora guciac: miñac, samiñac, penac, arrabiac, ansiac, naigabeac, goseac, egarriac, otzac, beroac, pobrezac, infamiac,

gucia-

guciaren bearrac, cargac, nequeac, icerdiac, eridac, tristezac, ta beste gaitz guciac betico eriotza bici artan.

42. Pensezazu ondo, condenatu bacoitzac cer Lagunac dituen infernuan. An daude oraiñ gorputz, ta anima infernuan biciric ondatu ciran asco: ta azquen juicio ezquero, guztiac ala egongo dira an. Beste lagunic eztute bada izango, ta ez secula gucietan, icusico an, ezpada demonio, deabru, ta condenatuac alde gucietatic. Batec gora beguiratcen badu, aguertuco zaizca demoniac: bera beguiratcen badu, demonio, ta condenatuac: demonioac alde batetic, deabruac, ta condenatuac bestetic.

Lagun madaricatu oriez asco ezpalira bezala, beguira ondo beste, berari dagozcan Lagun alde gucitic artu, ta betico tormentatuco dutenac: Zucarrac, otsoac, arzac, leoiac, basacatuac, musquerrac, sugueac, zapoac, armiarmac, basilisco, caiman, edo musquertzarrac, eta beste pistia mota guciac.

Oiec, eta onelaco esan al baño gueiago, izugarriago diran bidutci, edo mostruo irsusi suz ta garrezco aserre amorratuac izango dira condenatuen betico Lagunac: ta nai, ta nai ez, aien artean beti egon bear: eciñ igues eguin: ecin beguiac ichi: nai ta nai ez beti-

co icusi bear. O cer Lagunac! O cer tormentua! O cer infernua!

Pisa ezazu ondo, Cristava, fedearen pisuan, edo Jaincoaren balanza berdiñean ipintzu, cer suerte pecatariac berentzat autatcen, edo artcenduen. Aingueru, ta Santuen Lagun ceruan izan bear zuena: Jesus maitearen ispillu eder, garbi, ta gozoaren arpeguian bere burua icusi bearzuena, Ama Virgiña Santa, ta ederrena, Cerutar guciaquin icusi, ta betico glorian Lagun bear ciatuena: bere naiez, ta vorondatez, beste gabe, Lucifer, ta demonio gucien mempeco servitzari billau eguitenda, burniz, suz, ta garrez estecatu, edo lotu, ta infernuco ciega onetan betico egoteco. Ta au da condenatuen lecu, edo toquia: au da infernua.

Ta zori gaiztoco en lur peco toqui ori noiz eguin zan? Mundu aren asieran, cerua, ta lurra bere itzaz Jaungoicoac eguin cituenean. Ta lurpe toqui castigu, pena, ta gaitz guztiaquico ori Jaunac certaco eguin zuen? Mundua ondo gobernatceco, ta munduco ac zucen erabiltceco: ta onez cerua gatic nai ezpazuten, edolaric infernuaren bildurrez oquerric iñorc eguin etcezan; edo eguiten bazuten, gaitzqui bici, ta gaizqui ilcen ciranac, infernuan betico paga cezaten.

Egu:a

Eguia fedeco au, ta onaren, ta gaitzaren berri ſuſtrai etic jaquiteco, ta dan bezala barrenteeco, aditu, ta jaquin beardezu, nola Jaungoicoac bere jaquintaſun guciaz Guizona ecer ezetic bere antcera eguinzuen. Eccli. 15. 14. Mundu onetan bidezco zucena paratu zuen: beregañ, edo bere buruaren Jabe utci zuen: bere Leguea, ta aguinteac eman ciozcan.

Jaunac eſancion, ta orain zuri eſaten dizu: Orra, libre eguin zaitut: ona, ta gaitza zure vorondatean dago gucia. Ondo eguin nai badezu, ta nere Legue, ta Mandamentuac gorde, doatſua betico eguingo zaituzte: Orra ura, ta orra ſua: artu naizuna, zure eſcuan dago. Orra çerua, orra infernua: naizuna artu. Orra bicia, orra eriotza, ona, ta gaitza: zure vorondatez nai dezuna, emango zatzu.

Jaungoicoaren vorondate ſantua au da. Ta erraz emendic ezagutuco dezu, condenatcen dana, bere naiez, edo vorondatez galtcen dala. Jaincoa guciz juſtua da, gure Jabe bacar, ta Aita maitea da: zuri, ta beſte gucioi libertade au emango digu, ta eſcua, nai badegu, ſalvatceco. Zure auquera, ta libertade ori, vorondate libre orren privilegio, erregalia, ta fueroac oſoro gorde

de nai dizquitzu. Orra cerua, salvatu nai badezu: orra infernua, condenatu nai badezu. Jaunac berac, zu, ta gucioc salvatcea nai du. Beraz galtcen bacera, zure culpaz, zure naiez, zure vorondate libreaz condenatuco cera. O Cristau pecatari itsua! Cer aitzaquia Jaunaren Tribunalean artuco dezu?

Pensezazu, nola Jaincoaren vorondatea virtute, ta ontasun gucien asiera, neurri, ta erregla cierto zucena dan, ala zure, ta beste gucien vorondate libre au gaitz, bicio, ta pecatuen iturri bat beti gaitza dariona, ta culpa gucien sustraia dala. Argatic Jaincoac berez, ta lenda bicitic Guizona zucena eguin bazuen ere, bereala, edo laster oquertcen, ta macurtcen asizan, ta bere burua cabu gabeco gaitcetan nastu zuen; ta ez beste gatic, ezpada ceren berac ala naizuen, bere vorondateaz gaizqui valiatu, ta ongui usacezaqueala, bere naiez gaizqui usatu. Eccl. 7.

Jaincoac ala Cain doacabe, bere anaia Abel justuaren Eralle infameari esancion. Bere anaia ecin icusiric gorrotoz iltzuenean, ta pecatu beltz itsusi orrez contu artu cionean: Cain, cer eguin dezu, esan cion? Eztaquizu, obra ona, edo ongui eguiten badezu, orren saria artuco dezula? Baña gaitza, edo gaizqui eguiten badezu, zure pe-

catua

carua bertan atzetan dezula? Ala ere gaitz eraguille, edo zure apetitua zure vorondate pean egongo da, ta gaitceraco griñari zuc agu induco diozu.

Au berau zuri, ta guztia Jaincoac esaten dic. Cain aurrenecoa infernura joanzan, ta aimbeste milla urte da an dagoela: ta ori ceren berac naizuen: ta orregatic beragatic daude an aren ondoren joan diran, ta egunoro ara dijoazenac, ceren berac beren griña, edo inclinacio gaiztoz, gaizqui eguin, ta infernura nai duten. O pecatuaren itsusitasuna!

Ay nere Jaungoico maite, gauza on gucien eguille, ta emalle bacarra! Cer zoraqueria, cer itsusqueria infameagoric zurequico pecatari batena baño? Zure ontasunez bacoitzari zuc eman vorondate librea, zu billatceco, zuri jarraitceco, zu amatceco, ta gozatceco: ta Zu bere On gucia utci, ta mundu, aragui, ta deabruaren ondoren ibilli, ta ori bere naiez! Eguia utci, ta guezurra sinistu: arguia utci, ta illuna billatu: cerua utci, ta infernuan sartu! Ay Jauna! Ta ceñ gaizqui pecatariac darabillen zure antececo anima, Zuc eman ciñion joiaric preciatuen, doairic señalatuen, prendaric baliosoenaz, ceña dan vorondate libre, zuc emana, gaizqui usatuaz! Ta

Ta orra, Cristava, arguiro fedeco-eguia andi au, ascoc ondo aditcen ezpadu eres edo aditu, ta bear dan bezala, ondo sinistu nai ezpadu ere. Zuc zure oneraco, beñ, edo beñ ondo sinistezazu: ta orretaco ondo icasi, ta fede biciaz ondo beguiratu, bartendu, edo penetratu ondo, ezagutu, ta Jaincoaren aurrean aitortu, zu, ta ni guerenez pecatua, ta gaitza baicic ezguerala: gure vorondatea, bicio ursa, beti berez gaitceronz dijoala, gaitz eraguille, ta griñaldea baicic ezguerala.

Gure ecer ez, edo gaitz gucien ondora jachi gaitean (ta erremedio bacarra ori da): ta be orretatic David penitente arequin esan diozagun: *Ego verò egenus, & pauper sum: Deus adjuva me.* Ah, Jauna: ni alde gucietatic zure bear, atondoco, esquecco pobre bat naiz: laguntzadazu, nere Jaincoa.

Fedeco eguia da, Jaun onen gracia, ta escua beti prest dagoela gu salvatceco: ta guc ez mereci agatic, Jesus onac mereci, ta irabaci digula: gure etsaiac baño adisquideac gueiago dirala: gure pecatu, bicio, ta deabruen tentacio, ta aleguiñac baño andiago, ta indarsuago dala Jaunaren gracia, zuc orrez baliatu nai badezu: ta salvatcen eztana, bere naiez dijoala infernuco carcela orretara. Ta orra munduaren asieratic Jaincoac certaco ori eguinzuen. P Ba-

Baña, nola emengo carceletan cembat, eta nolacoac diran guizonen gaiztaqueriac, ambat andiago, ta alacoac diran oriei dagozquien penac: ori bera Jaincoaren justiciac eguitendu infernuco carcela artan. Batzuec daude eun milla pecatu gatic, besteac milla gatic, besteac berrogueí, edo amarre gatic, ta asco culpa bacar bategatic: ta cembat andiago, edo itsusiago diran, ambat tormentuac andiago dira an. Iñor oteda, carcela onetan betico sartu naiduenic, ta gorputceco, ta animaco ango tormentuac bere gañean artu nai dituenic? Bada, nola pecatuan bici cera?

BIGARREN PUNTUA.

GOrputz condenatuaren betico tormentuac. Emen gogora ecarri bear dituzu, gorputzac dituen bost sentiduac, ta bacoitzari dagozquion penac.

Lenengoa, beguiaz icustea: condenatuaren vista tormentatuco dute demonioac, ta beste condenatu guciac. An diranac, eta bacoitza ersairic eriotzeco enac dira: ta condenatu bacoitzac, nai, ta nai ez guciac icusi bear ditu, ta gorroto ecin esan al batequin. Cer ichurac artuco dituzte demonioac, ta aiñ izugarri, aserre, illun, ta tristeac, abe-

re,

re, ta gauza icaragarri gucien antcera. Ah! Ta ori guztia beguien libertade, ta pecatuen castiguan! Orañ begujac gaitzqui darabiltzanac, aurs pusca baten ederrasuna icusteco, eztu seculan icusico an demonio, ta condenatu itsusiac besteric.

Bigarrena da enzutea. Cer tormentuac izango ditu onetan? Beti enzuten egon beardu deabru, ta condenatu gucien donaberac, adiac negarrac, deadar, garrasi, zanca, orroa, incitia, nazcac, buroac, ta madaricacio amorratuac. Ah cer musica, ta soñuac! Ta ori gucia, ta gueiago emen enzuten cituen Jaunaren ofensaco itz loy, contu, ta canta itsusi, ta beste itzqueta, edo jolas gaizto, ta zoraqueriac gatic.

Irugarrena usai eguitea. Munduan indartic ezta, ango condenatuen gorputzac bota, ta banatuco duten usai nazcagarri, quitats ciquin loia eramateco: ta orien, ta beste infernuco pistia liquits, ilgarrien usai ustel gucien artean cōdenatuac egon beardu beti, ceren emen, lurreco usai gozoaquin Jaincoa ofenditu zuen. Ay munduco erregalatuac, ta cer tormentuac ichederen dizuten infernuan betico.

Laugarrena da gustua. Cer gose, cer egarri arrabiatuac izango ditu condenatuac? Nola

la deabruac arrerazo, ta traga erazoco diozcate infernuco suz, ta garrezco janari, ta edari, ozpin, beazun, asensio, belar, ta beste gauza samin, garratz gucien zucuac: sugueen, zapoen, arratoi, armiarmen, ta beste pistien odol ustel, birica quiratstu, izurriac, ta puzoniaz beteac? Ah munduco jale, ta edale itsu era gabe, sabela beste Jaincoric ezdezutenac! Ay, ta cer janari, cer trago samiñac, berun, ta metal urtu gorizcoac artu bearrac ceraten deabruen atzaparretatic! Orrela ase, ta betoco cerate gañez eguin arterraño, eztanda, ta ler gaizto zuen biricac, eta eztarri zabalac eguin arteraño.

Bostgarrena da escuaz uquitcea. Baña, nola sentidu au gorputz guztian banatua dagoen, ala gucian izango ditu condenatuac bere pena, ta tormentuac. Ta emen sartcenda Jaunaren justicia aserrea, ta bacoitzaren gorputzari dagozquion penen neurria. Cembat, eta andiago, ta guciago izan diran len gorputzaren pecatuzco gusto, ta atseguiñac: ta nondic, eta nola bacoitzac Jaincoa gueiago ofenditu zuen, ambat andiago izango dira deabruac alde artatic emango diozcan gorputzaren pena, ta tormentuac. Escritura santac ala dio: *quia per quæ peccat quis, per hæc & torquetur*. Sap. 11.

Ta cembat eta bat Jaincoaren contra gueiago ausartu, ta gloriatuzan bere gorputcean abereen guisa, fede, legue, ta lotsa gabe: ambat tormentu, ta lantu gueiago Jaunaren aserreac aguintcendu pecatu zale nabarben, dollor infame orrenzat: *Quantum glorificavit se, & in delicijs fuit: tantum date illi tormentum, & luctum.* Apoc. 18. Ay munduco jale, edale, ta beste atseguin loien zaleac, nola an aspertuco ceraten, ta betico damu erremedio gabe arequin!

Sarzaite, arren, Cristava, pauso onetan, chit zure barrenen, ta cere buruari galde zaiozu. Baldin emengo gaitcetan, ta edocein gauza zure nai, edo gustoaren contraco etan aiñ senticor bacera: ta Baldin uste gabeco edocein neque, pena, edo lurreco atsacabe, edo bestec emaren dizun nai gabe chiqui ecer ez bat asco bada, ceregandic atera, ta loa gal erazotceco: eta dan valiente ena, ta berez arrotnena euli char, edo pistia cital batec batzuetan ala erretcen, ta inquietatcen badu, ura quendu artean gozo onic eztuela: cer izangoda, gaitzondo, pena, ta tormentu gucien betico lecu arran?

Emen aguiñetaco oñaze bici bat da asco, loa, ta paquea quendu, ta burua gal erazotceco: atera bada contua, cer izango litzaque

que oguei, edo berroguei urtean, gau, ta egun, aguiñetaco miñic andiena eraman bearra? Esateac berac, beste gabe icaratcendu Cristava. Cer izangoda, bada, gorputz guztico miñac,ta oñaze amorratuac alcarrequin batean, ta betico condenatu bacoitza alde gucietatic artcea? An izango dira buruco miñ arrigarriac, beguietaco, ta belarrietaco, eztarrico, aoco, escu, oñ, saiets, biotz, sabeleco miñ amorratu, ta beste gaitz mora guciac.

Munduco guiza semeric galduen, ta desdichaduena bere pecatuac gatic ondo merecíduela ere urcatcen, edo erretcen icusteac berac ascoren biotzac erdiratcen ditu aren erruquiz. Cer pena, ta naigabea izango litzaque, batec nai, ta nai ez, icusi bearra bere adisquideric laztanen, seme, edo alaba maiten, bere senar, edo emazteric onena bere beguien aurrean eregosten, laurguiten tenaza, edo currica goriaz pulcatcen?

Cer miña, eriotza guciac baño gogor, ta portitzago izango litzaque, lurpeco zulo batean, sugue, zapo, ta pistia pozoniazcoen artean, biciric Santa Tecla bezala bat sartcea? Falaris-en metalezco cecen goriaren barrenen, edo Magencio-ren troietan, ceñetan guizon bici bat gorputz ili batequin lotu-

Ieutcen zuten, usai ustel, ta pena icaragarri orretan ill cedin?

Ay nere anima! Alere au gucia utsa da. Pena oriec, ta beste emen aima alditezquean guciac ecer eztira infernucoen aldean. An condenatu bacoitzac bere burua, ta besteac icusico ditu orrelaco pena mota gucietan betiro. An deabruac burutic, eta beguietatic sartuco diozcate burni gorizco lanzac, ta erlugue izugarrien antcera, ta zucar amorratuen guisa ozca eguingo diote belarrietatic, aotic, eta gorputz gucitic, ceren burua zoratu, ta pensamentuz, beguiaz, aoz, ta orrela Jaincoa ofenditu zuen.

An galda beticoaquin iraquingo diote buruco muñac pensamentu gaiztoaz Jesu Cristori arantzazco coroa ipiñi ciolaco. An erre, ta egosico diozcate beti biriçac, erraiac, biotza, ta gorputz gucia, ceren araguiaren gustoaz Jesu Cristori bost milla azote culpa bacoitcean, aiñ aisa sedeaz ori cequieli, bere najez emanciozcan. Ay pecatari itsu galdua, ta zure bici modu orrequin nora zoaz? Infernuco tormentuetara. Cer erremedio bada? Damua, propositua, confessio, ta penitencia: biciera berria, bicitza santua.

IRUGARREN PUNTUA.

ANima condenatuaren betico tormentuac A. S. Ignacioc banaca ipinteen ditu bost gorputzaren sentiduen penac, orietatic animarenac ateratceco: ta ceimbat dijoan gorputzetic animara, onen prestutasunez, aimbat dijoa aren penetatic onen tormentuetara. Animarenac beti meago, andiago, ta miñago dira. Gorputzaren guisa animac ere beste bost almen, edo potencia barrengoac ditu, ta bacoitcean bere tormentuac: ta nola ciran emengo pecatuac, ala izango dira ango betico castiguac.

An imaginacio, edo irudiguille eroa tormentatuco dute beti aurrean iruditüco zaizcan icusgarriric triste enac, ta secula gucietan icusico eztu gusto, ta atseguiñezco gauzaric, ta ori, ceren emengo zoraquerietan eroturic nola nai, Jaincoaren ofensan egon oizan. An gogoguille, edo aperitua desseguingoda ertiric betico, gustoen lecuan, penac, naigabeac, antsiac, ta infernuco eriotza baric izango ezduela: ta ori ceren Jaunaren bildur gabe, Legue santua urratceco, freno gabe asgaturic pecatuetan bere erara ibillizan

Memoriac izangodu an bere pena guciz andia,

andia, beti gogoratuaz, beñere aztu gabe, Jaincoaren favore, gracia, ta mesede guciac, ceren oriez azturic legue bague bici izanzan: pecatu bici guzticoac beguietan beti iduquico ditu, ceren orien penitencia eguin etzuen. Adimentua berriz, ceren Jaincoa ezagutceco ondo usatu etzuen, an beti itsua egongoda, beti argui gabe, bere culpaz uts eguiten beñere atsedenic eztuela.

Azquenic vorondatea amorraturic, arrabiaz, gorrotoz, penaz beteric, era guztietara: ta ceren lurrean Jaincoaren vorondate santua eguin bearrean, gaiceraco berea eguinzuen, bera izangoda bere borrero bere buruaren contra, Jaincoaren, Ama Virgiñaren, ta Santuen contraco aserre, ta gorroto amorratu bici batean. Nola gure Legue santuac amar Aguinte dituen: ala animac, gorputcean dagoen artean, Leguearen contra bere naiez pecatu eguiteco, modu asco ditu, eta guero gucietan culpac pagatcen ditu infernuan.

Baña ay! Orañdaño esan diran pena otiec ecer eztira esan quizunaren aldean. Pena gucien pena, tormentu gucien tormentua, infernu gucien infernua, ta gucien andiena Jaincoaren gloria, ta arpegui ederra ez icustea. Oni dañuco pena, edo animaren

beti-

betico caltea deritza. Bada nic ezdacuts (esango dezu) Jaincoaren arpeguiric, ta ezdet orrelaco penaric. Ah nere Cristava! Eguia da. Baña cergatic? Ceren gorputceco carcela orretan zauden artean, itsua, ta Satoi bat bezala begui gabe ceran.

Carcela orretatic zure anima, edo espiritua libratcean, eriotzaco puntuan, bereala chussen chussẽ igo bearluque bere toqui, edo centrora, gloria bici artara, ceña dan Jaungoicoa bera beti icusi, ta gozatcea. Contu atera bada, ta ondo pisa ezazu, al badezu, cer pena, cer calte, cer tormentua izangodan zure Jaungoico guciz eder gozo agandic betico quendu, ta desteguitu, edo dislocatcea zure anima, Jabe maite orrec beretzat, eta bere gai eguin zuena? Anima ori ecerc ere munduan gauzac ecin osoro betecodu, ta ez ontasun guciaquin beñere seculan bere erara asecoda, ezpada bere Jaincoarequin: onen falta ecin betecoda.

Argatic pena au gucien andiena da: onec neurtiric, ta caburic eztu, ceren Jaungoico betico an galtcen danac eztuen. Itzic ezta, pena au, dan bezala, zuri esateco: burururic ezta, au, dan bezala, iñorc emen barrentceco, edo compreenditceco. Ara nola bait: zure besoco ezur bat autsi, edo dislo-

catcen

eatcen bazatzu, cer oñaze, cer arrabiac dira zureac orduan? Munduco ondasun, edertasun, ta atseguin guciac zuri emanagatic, paque, ta gozo onic etcenduque izango. Ta cergatic? Ceren ezur bacar bat bere lecutic desteguitu, edo aterаric daucazun. Ondo. Bada zure anima Jaincoaren Espiritu eder, gozo, santua, ta atseguin gucien toquia icusteco, ta gozatceco eguiña, bere centro, ta lecu orretatic dislocatcea betico, cer tormentu, cer infernua izangoda?

Ceruco gloria, ta atseguiñac alde onetatic nola diran, ala dira infernuco pena, ta atsacabeac neurri orretan bertan. Ta nola neurri, ta caburic Santuen contentuac ezduten, ala condenatuen tormentuac ere ezdute. Nola Jaincoa Ontasuna bera dan, ta Espiritu, edo Izate bat, on gucien onena, ta on bacuna, guciz garbia, nas gabe, ta cabu gabe edo infinitoa, ala on ori galtcea da gucia batean galtcea, ta gaitz, ta calte neurri gabea, cabu, edo fin gabea, ta argatic infinitoa, ta beticoa.

Calte onetan sartcendira beste calte guciac, ta seculan ez icusi bearra, Jesus, ta Ama Virgiña guciz doatsua, ta oien arpegui eder gloriaz beteac, ta ez Santuen Laguntu, ezpada deabruena beti izan bearra. Nore bada,

elan

esan al, edo pensa aldezaque pena au, dan bezala: ta nola pecatua gatic añ aisa batec bere anima condenatcen duen seculaco ez icustera bere Erregue Santu gucien gloriemallea, ta gloria bera, ta bere Aita, ta Jabe guciz maitagarria, ta ez icustera aren, ta gure, berac Gurutce santutic eman cigun Ama guciz ona, ta onetan sarcen diran bendicio, doai, ta favore gloriaz beteac?

Baldin Coroa baten, Erreino baten, ta mundu gucian diran ondasunen Jabe bat izateco, orien diña dala, ta gucien derechoa duela, oriec gucioc quendu, deserritu, ta eriotzaric tristeen, ta lotsagarriena, emango baliote, cer castigu, cer pena izango litzaque? Ta ceren eriotzac edoceñi lurreco gauzac quentcen diozcan, gauza añ gogot izugarria bada; cer izangoda infernuco eriotza bici ura, ceñac Ceruco arreinoa, ta ango gloriazco Coroa ondasun guciaquin condenatuari berico quendu, deserritu, ta eriotza ematen dion?

Araco azquen juicioco egunean, nolerebait, condenatuac dacustenean Jesu Cristorea, Ama Virgiñaren, ta Santuen gloria, Coroac, doaiac, edertasun, ta atseguiñac, ortic atemco dute cer dan galdu zuten gloria, ta orrec emango die miñic garrarcena,

ta

ta damuric amorratuena: añ erraz salva citezqueala, ta beste doatsuac bezala, penitenciaz, ta biciera santuaz cerua irabaci, ta goza citezquecala, ori gucia añ aisa ecer ezegatic betico galduaz.

Pensezazu ondo, esandiran penaz gañera condenatuac dutela beste pena, ta tormentu bat, Jesu Cristoc Evangelioan ponderatcen dizuna: *Vermis eorum non moritur: & ignis non extinguitur*; Marci 9. aien arra iltcen eztala, ta aien sua itzaltcen eztala. Ar onec, beñere utci gabe, deseguingo ditu beti, ta gure esaeran, puscatu tormenturic portitzenaz. Ah! aiñ erraz salva nindequean, ta añ aisa condenatu naiz! Ay pecaturic, beste asco bezala, libra nindequean: ta nere naiez pecatuco bide, ta echean sartu ninzan: an sartcea, infernuan sartcea zala jaquiñic! Ay besteac bezala, gucia confessio on batequin erremedia nezaquean, ta ori eguin nezaquecala, eguin eznuen!

Ay onelaco urte! Ta ay onelaco dembora, ta egunac, edo lecua, ceñean araco Egercicio etan nere biotccan Jaincoac aimbeste avisu, ta mandatu gozo eman cizquidan, bera gana eguiaz biurtceco, ta nic ez jaramon, casoric eguin eznion! Ay orduan cembat pecaturic irten, ta ceruco bidean

dean ſartu ciran! Ay, ta cembat gaiztaqueriac nerequin eguin cituztenac! Ay, ta cembat, nic baño ere pecatu gueiago, andiago, ta itſuſiago cituztenac! Ay, ta nic ori bera ezagutu, ta nequiela, eta aiec baño obeto, orregatic ere eguin ez nuen, ta betico galdu naiz! Au, ta onela izangoda ar bat beñere iltcen eztana, ta condenatuaren barrena beti orchicatcen, ta chiquitcen duen tormentua.

Azquenic beguira, ta piſa ezazu ondo, nola pena, ta tormentu oiec, ta eſan al gueiac baño andiagoac, diran, ta izango diran beti, ta betico, cabu, edo fin gabe, alivio, ta erremedio gabe, Jaincoa, Jaincoa dan arte, ta ala beti eternidade guzico. Demagun, condenatu bati Jaincioac eſaten diola: Azquen juicioa irago, ta utcico zuela emen Choricho bat, ta onec milla urtetic milla urtera ur tanto bat ichaſotic ateraco zuela: ta ichaſo gucia choriac orrela aortcean, condenatua pena aietatic libratuco zala. Bertan, edo puntu artan aren tormenturic andiena uſte orrequin acabatuco litzaque.

Baña ay! Eztu, ta izango ecindu orrelaco uſte, edo eſperanzaric. Ta ala igaroco dira milla urte, ta beſte milla, ta milla bider milla; ta orregatic egun bat igaro ezpaliz

beza-

bezala, ta lenda bicico puntuan bezala aren betico tormentuac izango dira. O penac! O tormentuac! O infernua! O gaitz beriçoa! O! Ta nola da Cristauric, pecatuaz Jaincoa añ erraz galdu, ta betico condenatu nai duenic?

COLOQUIO, EDO ITZQUETA.

O Anima nerea! Cer da au, edo non zabiltza? O zure fedearen otza, edo guciz illa! Laster zugana biurzaitez. O ceñ gauza latza, ta garratza dan, Jaungoico aserratu baten escuetan erortcea! Baña nere Jabe on, ta Salvadore maitea! Zure aserre bici gucia, badaquit, Jauna, pecatariaren contra pecatua gatic dala. Ori bada, nere Jesus ona, ori bera nigandic betico quendu naidet; ta sustraietic betico atera, ceren pecatuac bacarric zu ofenditcen zaituen. Orren contra nic ere aserratu naidet, ta nere biotcean, aldedan gorrotoric andiena seculaco artu.

Ez, ez, nere anima, zure Jaungoicoa añ erraz, ta ecer ez egatic, oraiñ daño bezala, gueiago aserratu, ta galdu. Zure Jaun, ta Jabe bacar gozoa ofenditu, ta galdu, ta non dago zuretzat erremedio, ta gozo onic? Iñon ere ez. Ta cer? Pecatu barequin

Jain-

Jaincoa galdezaquezu betico? Ay! Ay! Cer bildurra! Ay cer quezca! Ta cer? Zure animaren caltean deabruari aimbeste atseguin nai diozu eman? Peligru onetan zaude, ta zure culpaz betico condena zaitezque, ta Jaincoa galdu dezaquezu, ta orren lasai, orren aisa bici cera?

Ay nere tristea! Ta izan diteque ori? Ta zu infernuco su garretan erretcen icusi, ta Jaunaren justicia aserrea orrez beti atseguin artcen dago queala! Jesus milla bider! Cer eguia izugarria! Ez, ez, Jauna. Ez, arren ni pecatuan, ta orregatic infernuan erortcen utci. Ill, Jauna, lenago: milla bici banitu, lenago guciac galdu, zu ofenditu, ta galdu baño. Ill bedi pecatua, ta bici bedi nigan, nere Jesus, nere Jainco maitea.

Zure pena, ta tormentu guciac gatic, Jauna, zure azote, arantza, ta zure negarrac gatic: zure odolezco bost iturri nere salvacio-raco idiqui, ta eman cinduenac gatic escatcen dizut barcacio, ta paquea. Zure negar malco bat, odol tanto bat asco det, Jauna, nere culpa gucien manchac quendu, ta nere anima garbitceco. Zure odolaz baliatu naidet, penitencia, ta biciera berria eguiteco. Lagun zadazu, arren, pecatutic irteten, nere bicia zucentcen, zu bacarric,

nere Jauna, billatceco, servitceco, ta ceruan beti alabatceco. Amen.

AZQUEN JUICIOA REN GAÑEAN Egercicioa.

Congregabo omnes gentes, & deducam eas in vallem Josaphat: & disceptabo cum eis ibi. Joel. 3. Biribillatuco ditut (*dio Jaunac*) gende guztiac, eta Josafateco ibarrera eramango ditut, eta an gucien gañean juicioa eguingodet.

FEde bici batequin azquen juicioa gogora ecarri, eta munduaren cabu onetatic atera bear dezun frutua da Jaunaren bildur andi bat, San Juan Evangelistac dionez, bacoitzaren, edo juicio particularean esanzan bezala, eta bildur santu orrequin beti ondo bicitcea, Juicio andi onetan Jaunari contu ona emateco.

Lecua, edo Composicioa eguitea.

Contu eguizu orañ bertan Josafateco celaiean, Calvarioco, ta Oliveteco mendien artean arquitcen cerala, ta an munduco

 gen-

gende guciac, ill ezquero pizturic beren gorputcetan icusten zaudela. An airean odoi zuri baten gañean bere Jarlecu, edo Tribunalean dacutsula Jesu Cristo, Evangelioan berac dion bezala: aren escuietic Ama Virgiña guciz doatsua gloriazco bere Jarlecuan: eta Apostolo, ta beste aiei jarraitu cien Santuac beren lecuetan, jarriric. Juicioaren lecua onela eguin ta

Escaria, edo peticioa.

Au izangoda, David Santuarequin escatcea: Josi itzatzu, Jauna, zure bildur santuaz nere anima, ta gorputza, bada zure juicioac icaratcen naute: Fedea, ta juicioa orañ indazu, orduan bezala orañ juzgatceco mundua, ta munduco gauzac, ta nere mundu chiqui au: ta orduan bezala orañ lurreco anditasun, ondasun, ta atseguiñac oñ pean eguiaz iduquitceco. Ay Jauna! Mundua juzgatcera zatoztenean, ez arren ni condenatu.

JUICIO IZUGARRI OÑETAN IRU gauza andi dituzu.

1a. Cergatic Jaunac Juicioco egun au eguin naiduen.
2a. Orduco munduaren cabuan izango diran señaleac.
3a. Mundu guciaren juicioa, ta sentencia beticoa.

LENDA BICICO PUNTUA.

BEguira, ta pensezazu ondo, cergatic Jaincoac eguin naiduen Juicioco egun aundi au: egun icaragarri, besteric ez bezalaco, pare gabe, munduan beñere icusi eztan, eta bereco mundu guciaren batsarri, edo junta aundi au? Fedeac dio: gauza asco gatic, eta causa asco dituela Jaunac, juicio ori eguiteco berac daquizquienac. Baña guretzat jaquiñenac dira iru.

1a da, ceren bere Seme maitearen gloriagatic Aita Eternoac mundu guciaren aurrean biurtu naiduen. 2a: ceren bere justu, ta servitzari leialen onragatic biurtu naiduen. 3a: ceren bere juicio justu, ta justicia zucena gatic munduaren aurrean biurtu naiduen.

1a Evangelioac eracusten dizu. ,, Jaincoac bere Semea bialdu zuen mundura,

 ,, mun-

„ mundua , edo animac ſalvatceco. *Miſit Deus Filium ſuum in mundum, ut ſalvetur mundus per ipſum.* Baña mundua añ zoroa , añ juicio gabea cegoen , non ezagutu izan nai etzuen bere On gucia , bere Salvadorea. Etorrizan , dio San Juanec , bereen artera, jaio , ta agertuzan bere aideen erdian , ta berac etzuten artu : *in porpria venit , & ſui eum non receperunt.*Ioan. 1.

Ta badaquizu cergatic ? Ceren humiltaſunaren Maiſua bezala , janciera , edo traje humillean Jeſus etorrizan : eta mundu ero itſuac humildadearen balioa , ta edertaſuna ezagutcen ezdituen. Orregatic, naizuten erara , erabilli zuten Pilatos egandic Herodes egana , tribunal etic tribunal era , Anas, Caifas , ta beſteen aurrera : ta Jeſus en Perſonaz , gucien artean , nai zutena eguin , ta azquenic condenatu , ta Gurutcean illzuten.

Cer bada , dio Aita Eternoac ! Bialdu nic, ta ez guchiago , ta ez beſteric , ezpada nere Seme bacar maitea , gucien Maiſu izan cedin , ceruco bidea eracuſteco , egemploa emateco , eta animac ſalvatceco : ta mundua añ zoroa , añ juicio gabe , ta ari pagu ori eman ? Bada nic juicioco egun arrigarri bat eguingodet : orduan gucia aguertucoda, ta mundu itſuac içuſicodu nerequin zuen,

ta

ta borrto gogor, ta besteac norgan beren escuac ipiñi cituzten, nor oñ pean erabilli, nor azotatu, aranzaz coroatu, ta nor ill-zuten.

Lenengo Jaincoaren Semea gure araguiz janciric lurrean aguertuzancan, gugatic traje humill orretan etorrizan, munduaren juicioac igaro, ta munduan juzgatu izatera: argatic munduco itsuac etzuten ezagutu: baña bigarren aldian gloriaz, ta anditasun guciaz bereric etorricoda mundura, munduco guciac juzgatcera: munduari juicioa eman, ta eguingodio, ta orduan, beren danu gaiztoz icusi, ta ezagutuco dute, len ala tratatu zutenac.

Ay cer juicio tristea! Ay cer munduaren trucada, ta suertea! Ay cer esangodute orduan Anas, ta Caifas batec, Pilatos, ta Herodes batec? Cer Judas billau falsariaz saldu zuenac? Cer lotsa bada arena, ta aren ondoren, edo Judas en azpian egongo diran Cristau, pecatu bacoitzaz, cequitela, Cristo Gure Jauna añ merque, ta doaric saltcen zutenenac? Cer bada, araco gaitzqui comulgatu, ta Judas en guisa falsiazco laztanaz, Jesus, arc baño ere merquecago saltcen zutenac? Cer esangodu Pilatos, eriotzaco sentencia añ oquer, ta gaizqui emancionac, eta

cer Juduac, Barrabas baño ere guchiagoan Jesus gucien Erregue santua iduqui zutenac? Ah! cer Cristau galdua?

Bitartean, zuc, nere anima, amoriozco milla esquer biotz guztitic eman bear diozcatzu Aita Jaincoari, ceren bere Seme guciz humill, ta maite agatic onela mundu guciaren aurrean, ta Juicio andi onetan biurtu naiduen. Ta icusiric zure Salvadore, ta Erregue Jesus laztana, bere gloria, ta magestade guztian, biciac, ta illac, ceruco, ta infernucoac belaunico adoratu bear dutela, batezere bere etsaitic andienac, ta nai, ta nai ez, damuz, ta arrabiaz bada ere, Jen ezagutu nai etzutenac berac adoratcen dutela: bera gatic zure milla obetari, edo parabien eman bear diozçatzu:

Atseguindet, nere Jaun, ta Jabe biotceco bacarra: ordu onean, ta zori onean biz, Zu mundu guciaren beguietan ezagutu, ta adoraturic orrela icustea. Atseguindet, nere Jesus maitea, zure gloria guztiaz: guztia zorzatzu, Jauna, ta ordu onean betico izanezazu. Ay Jauna! Ojala milla espiritu, ta milla biotz, ta milloiac, ta izan al guciac banitu: guciac zure oñetan betico ezartceco, zuri esqueñtceco, zu ezagutu, ta Jaun, ta Jainco, secula gucieraco nere Erregue be-

zala

zala beti zu adoratu, ta amatceco!

Ta orra cergatic, ta cer arrazoi andia requin Juicioco egun andi au Jaunac eguin naiduen: bere Seme aren onra, ta gloria gatic biurtceco.

Bigarren Juicio ori eguiteco causa, ta ondo pensatu bear dan gauza, ta eguia da, ñola Jaincoac bere justuen onra gatic mundu guciarē aurrean biurtu naiduen. Mundu eroa bere juicio etan, naiduen bezala, ta chit oquer dabil: argatic onari gaiztoa deitendio, arguiari illuna, ta virtute ari bicioa. Beren era, edo modara munducoac oraiñ gauzai deitcendic. Onen gañean dira aimbeste ay triste, ta madaricacio Profeta santuen aoan, ta Jesu Cristoc bere Evangelioan orobat dio juicio oquer, ta gaiztoen gañean.

Munduan asco dira, Jaincoa eguiaz billatu, ta biotz gucitic servitcen dutenac: ta oiec icustendira nequez, ta penaz beteric. Beste asco dira, Jaincoaren etsai eguiñic, pecatuetan beguietaraño sarturic bici diranac, eta oiec naiduten guciarequin irteten dira. Mēdi arte, ta bazter oricetan pobrecho asco dira Jaunaren Leguea fede andi batequin artcen dutenac. Gordetcen dute lenengo Aguintea, bigarrena, ta amar diranac: eta gueiago balira, guciac gordetceco prest dira: eta oiec

beti

beti nequearen, ta zorren azpian. Beren gau, ta egun etaco icerdi aquin, beren Eleiza, ta Jabe en zorrac pagatceco, ozta dute: beren alegain guciaquin, doi doia dute, edo ascoc ezdute zatarcho bearrenic ere, berac, ta beren umeac cerequin estali, edo janci, Meza bat, bear bezala icusteco, edo Eleizan aguertceco.

Ta bitartean cembat munduco aberats abeeren guisa legue gabe bici dira? Autciten dute lenengo Mandamentua, bigarrena, ta besteac: eta gueiago balira, guciac aufiteeco prest dira: ta orregatic oiec triunfatcen dute, jan, edan, janci, ta nai durena eguin, necazari pobreen icerdi, ta odolaren costura: beren auditasun, ta soberviaz, necazale garbi, berai jateco einaren dienac, lur pean ondatu, ta oshico pean darabilztela, beñere pobreenzat justiciac balio eztuela, ta andi naiaquin ur garbiric ecin atera dutela: Ah! Ta cembat onelaco mundu zoro orretan igarotcen ote da?

Ay Jauna! Cer da au? Nola dijoaz gauza oiec? „Justua cera zu, ni zurequin argu„imentuan sartceco. Jerem. 12. Baña ala „ere eguiaz zurequin jarden beardet: No„la, Jauna zure etsai gaiztoenac, zu ofen„ditcen, nai duten bezala, ta beren etara

„bici

,, bici dira? ,, Ta justuac zure adisquide maiteac nequez, ta dolorez? ,, Ori, ta orrelaco asco dacutsula, nola zaude orren isilic? ,, Eche, edo Palacioac, soñecoac, ondasunac, ta erregaloac, norenzat eguin cinduen? Cer da au, Jauna? Habac. 1.

Oriec gucioc, dio Jaincoac, nic eguin nituen nere servitzari, ta adisquide nere Legue, ta amorian bici citánenzat. Nola bada zure etsai, ta munduco andiac guciaz jaso dira? Ea: zaude paquean, dio Jaunac: mundua zoroa, ta itsua dago: bacoitzari berea ematecoo, juicio zucenic eztu oraiñ. Juicioco egun bat nic eguingodet, ta bacoitzari dagoquiona emangodiot. O nere Jaungoico guciz justua! O juicio estua!

Cer izangoda, orduan icustea, emen gaizqui tratatu, ta humillatu ricaco pobrecho asco, an Jaunaren escuietatic, Patriarca, Apostolo, ta Aingueruen artean? Ta emen len aien Jabe, ta Aguintari andi, justicia, ta arrazoiaren contra pobreen icerdi, ta odolac aũ aisa chupatcen cituztenac, Lucifer en, Astarot en, ta deabru gucien azpian, suz, ta garrezco coroza lotsagarriaquin betico condenaturic icustea? Cer oien arrabia amorratua, beste justu oñ pean aimbeste bider emen erabilli cituztenac, alaco glorian

icusi, ta beren buruac alaco lotsa, ta infernu bician icustea?

Ta justuac orduan cer esango dute goi artatic? Ah ceñ pozez cantatuco duten: *Utique est fructus justo: utique est Deus judicans eos in terra.* Ps. 57. Ay Jauna! Ceñ eguia andia zan, dembora batean an bean Predicadore, ta Confessoreac esaten ciguten a: Jaincaoren escutic bezala, lurreco gaitz, bear, ta nequeac artceco: laster igaroco cirala: oguei, edo berroguei urteco, edo guchiago pena, ta doloreac izango dirala: Zuc, Jauna, andiagoac gugatic artu cinduela: Zuri beguiratu, ta paciencia iduqui guenezala.

Ango gaizac igaro, ta emen ceruan descansu osoa, ta betico gloria bicia guenduela. Ay, Jauna, cer eguia, ta cer saria orañ! Ara bean munduco gure Aguintari gogorrac, cer lotsan, ta tormentuan dauden orañ! Justua cera, Jauna, ta zucena zure juicioa munduu eroaren gañean. *Justus es Domine, & rectum judicium tuum.* Ps. 118. Onela justuac esangodute, ta onela orien onra, ta gloriagatic Jaincoa biurtucoda.

Irugarren Juicio andi au eguiteco causa da, ceren Jaincoac bere Justicia gatic biurtu naidu en. Emen fede biciaz gogora ecartzu, lurrean beñere ecin ondo bartendu, ta adi-

aditu oidan eguia andi au, ta Jaincoa ceñ zucen bere juicio, ta gauzetan dabillen. Gure fede illarrequin, ſator itſuac bezala guera, ta argatic illun pean beatz topaca, uts eguiten, ta cenzu gabe gabiltza: dacutſcunaz pagatcen guera, irudiaz, ta ez eguiaz. Baña Jaincoac ez orrela: bacoitzaren biotza dacus, ta barrendic, dan bezala, juzgatcendu: *Nec juxta intuitum hominum Ego judico: homo enim videt ea, quæ parent; Dominus autem intuetur cor. Scrutans corda, & renes Deus.* 1. Reg. 16. Argatic juicio andi onetan arguiro, ta garbiro nor, ta cer zan bacoitza icuſicoda: nor, ta nolacoa lurrean bici zanean, izan zan.

Ay! Ta cer gauzac arguizco, ta eguiazco juicio onetan aguertuco diran! Cer falſiac, nolaco traicioac, cer intencio, ta aſmo dollorrac: cer choraqueriac, cer aicezco lancai croenac, cer venganza billan, cer pecatu itſuſi loiac: cer gauza loſagarriac, penſamentu, ta guſto, abereen guiſaco atſegun atſac: cer lagunaren emazte, edo ſenarraz eſcutuan eguin daco adulterioac, ta beſte orrelaco ecin eſan ditezquean gaiztaqueriac!

Cer bada? Etzan beſteric: fede, ta Jaincoaren bildur gabe, aiſa, aiſa cere burua pecatuai eman, gurari infernucoai lecu eman, ta

zale-

zaletcen ciñana, edo gogoac emana, iñorc jaquingo etzuelaco, efcutuan eguin. Bada zuc efcutuan eguin cinduen lotſagarri oriec, Juan juſtuac aguirian ateraco ditu gucien aurrean, ta beguietan bere juicioan.

Penſezazu, guizon preſtu, edo andre onaren papera eguin dutenac cembat diran munduan: Criſtau onzat aſcoren beguietan daudenac; baña ez Jaunaren aurrean. Cembat Criſtau en izena dutenac; baña gentil, edo atheiſta, Jaincoa ucatcen dutenaç bezala, bici diranac: camporic erreligio, edo piedade aren capa, baña barrendic biotcean Jaincoac daquien bezala. Bada cer? Oriec orrela irago beardute? Ez ori, dio Jaunac: nic plazara ateraco ditut: mundu guciac jaquin beardu nor, ta nolacoa zan bacoitza.

Ah! munduaren juicioac ceñ itſu bide gabeac diran! Aſcotan beſte guizon, edo andrea, ceren urrea darion, ondaſunac dituen, urrez, ta ſedaz modaco ſoñeco ederraz apaindua: orri Agur andiac, ta Jainco bati bezala gurte, edo adoracioac: ta bearbada guizon, edo anre ori pecatuan dago: ta bere deſdichaz, ala badago, orren anima da deabruen ciega bat, Lucifer en infernuco preſa bat bere cateaquin loturic daucana. Anima ori demonio guciac baño beltzago,

ta itsusiago dago. Ainguerüac orren igues dijoaz, infernuco izurritu bategandic bezala, ta deabruac orren beguira, noiz baño noiz Jaincoac orren biciaren ari mea eten, edo ebaquico duen infernura egramateco. Ah! Ta zu orren itsua; ta camporonzco edertasun orrez pagatua! Bost onelaco irago, ta tragatcenda munduan.

Pensezazu, nola bitartean esqueco pobrecho bat, edo beste, zure ondotic igarotcendan, eta ceren arlote datorren, edo ez añ ondo jancia, orri ez jaramon, arpegui ric ere eztiozu eman nai. Ta orren anima Jaincoaren gracian dagoque: ala badago, da Jaunaren jar lecuric ederren, ta gozoena, ceru bici bat, ta ceruac baño ederrago: Jaincoaren ispillu garbia, Jesu Cristoren Esposa, ceruco Erreguiña gaia, Ainguerüac beti lagun dituela. O munduco juicioac! Ta anima justu orren balioa ezagutu gabez, orren estimacio guchi! O Jaun santu, dana dan bezala bacoitcean icusi, ta bere neurri, ta pisuan estimatu, ta gucia juzgatcen dezuna!

Ta emendic, nere Jaungoico gucic justua, cer atera beardet nic, ezpada bildur santu bat, baña ez mundu zoroaren esamesena, baicic zure eguiazco juicioena. Cer atera beardet, ezpada zure ofensa gucien damua,

ta

ta zure beguietan diran bezala? Cer, ezpada biciera berria, biotz argui, ta garbiaz zure aurrean dagoena bezala, beti bicitceco: nere vorondate orañ daño itsutu nauena, betico ucatu, ta nere aleguiñaz zurea billatu: nereaz deseguin, ta zurea beti eguin. Ay Jauna! Bada nere obra onac ere juzgatu bear dituzu: *Cum accepero tempus, Ego justitias judicabo*: zuc añ justuac bezala, bacoitzari berea emateco: contu estu, ta juicio berri onetan sartu naidet, Jauna: penitencia eguin, ta ondo bici naidet, zure juicio andi artan ondo irteteco. Amen.

BIGARREN PUNTUA.

JUICIO BAñO LENAGOCO SEñALEAC eta munduaren acaballa.

EMen gogora ecarzu Jesu Cristoc bere aoz predicatu zuen eguia au, ta nola juicioraco mundua deseguin baño len, alde gucietatic señale icaragarriac izango diran: *Erunt signa in Sole, in Luna, & in Stellis, &c.* Luc. 21. Siñaleac ceruan, bada Eguzquia illundu, Illarguia odoldu, ta Izarrac puscatu, ta ceruetic erorico dira. Siñaleac, bada ceru gucia nastu, ta odei illunez bete; ta dem-

zuen biotcen zoragarri ciran edertasun, ta beste gauzac non diran, edo cer eguin diran. Ay pecatarien zoro, edo juicio gabeac! Beguira zuc nere Cristava fedeco arguiaz munduaren cabu oni.

Non dira orañ eche, edo Jauregui andi, vanidade, edo andi naiac aimbeste pecatuequin, ta anima ascoren caltean jaso cituenac? Non dira baratza, edo jardin eder, ta paseo erregalo raco aimbeste costaric eguiñac? Non dira joiac, urre, cillar, ta beste ondasunac? Non dira galac, edertasun, erregalo, ta beste atseguiñac? Autsa, ta què utsa icustenda. O cer icusgarri illun tristea! O munduco falsia, ta guezurra! O choro en jostallu ichura gabea! Onela gucia igarotcenda: onela mundu gucia acabatcenda. *Praterit enim figura huius mundi.* 1. Cor. 7.

ILL GUCIEN PIZTIA, EDO ERRESURRECCIOA.

FEdeco eguia au pensezazu ondo: munduaren fin lastimagarri ori ezquero, nola illac piztu bear duten: bacoitza bere len izan zuen gorputzean, Jaunaren aguintez, biciric jaiquicoda, San Pabloc dionez: *Canet enim tuba, & mortui resurgent.* 1. Cor. 15. Lau munduaren parte etan juicioco trompe-

taren ots guciz andia adituccoda, ta Ainguertu batec deadarrez aguinducodu : *Surgite mortui, & venite ad judicium.* Illac piztu zaitezte, ta juiciora atozte. Esan, ta eguin: puntu artan mandatu oni diranac obeditucodiote, ta berealà biciric jaiquicodira.

Ah! Beguira cer icusi bear dezun orduan! Justuen animac cerutic, ta gaizto enac infernutic etorri, ta bacoitza bere lengo gorputcean sartuco dira. Gucien gorputzac gueratuco dira oso, ta bici beren animaquin; baña guciac ideac bezala, Jesu Cristoren urte, edo oguei ta ama iru urtecoen guisa : *in mensuram ætatis plenitudinis Christi.* Ephes. 4. Pensezazu, nola, ta ceñ laster, ta ceñ eder argui gloriaz janci, ta beteac santu, ta doatsuen gorputzac egongo diran, ta anima an sartcean, eguzquia baño claruago jaiquico dira, ariñac, alaiac, ta chit ederrac.

Ay! Cer bendicio, ta graciac Jaincoari emango diozcate, ceren gorputz artan bera servitu, ta aren vorondate santua eguin, ta Leguea gordezuten! Cer esquerrac animac bere gorputzari, ceren garbiro bici izan zan, edo argalac bezala, pecatuac eguin bacituen, orien penitencia ere eguin zuen! Cer bada gorputzac animari, ceren Jaunaren bildür santuaz ceruco bidean zucen erabilli zuen,

edo

edo iñoiz lurreco gaucetara oquertu, edo macurtu bazan, ondasun, edo atseguin loiedatan sartu bazan: oriec ezagutu, ta guero damu, ta eguiazco proposítu eraguilleaz confessatu, ta Jainco agana biurtu, ta biciera berri santua artu zuen, ta eriotzaraño ondo iraun zuen! Ay cer poza! Cer gloria bicia!

Ta bitartean, norc esan dezaque condenatu en gorputzac nolacoac egongo diran? Orien anima zori gaiztocoac etorrico dira, nai, ta naiez, infernutic, demonioac baño beltzago, ta itsusiago; su bici eguiñic. Araco beren gorputzac icustean, cer tormentu amorratua artuco dute? Ator ona, esangodio baçoitzac, ator ona deabru gucien laguna, ta nere carcela madaricatua: ator ona ire saria nerequin batean betico artcera. Ah zori gaiztoco gorputza! Onembeste urte da igatic ni infernura nintzala. Cer etzan besteric, Jaincoaren Legue santua urratu, ta ire anima garbia loitcea, abere en guisaco atseguin lotsa garrietan, venganza cital, ta beste dollorqueria, ta pecatuetan, ta añ merque ecerez egatic deabruai saltcea, edo doaric anima bacar au ematea? Ator, bada, orain gucia nerequin batean pegatcera.

Oiec, edo onelaco gauza asco esanaz an sartucoda anima, ta gorputz ori jaiquicoda be-

reala infernuco su gori bici, ta illsi eguiñic. Orduan cer madaricacioac gorputzac animari, ta onec ari? Cer negar malco suz, ta garrezcoac? Cer deadar, ta garrasiac? Cer biotceco inciria samindu garrazac? Onela asicoda seculaco, ta beñere ezta aspertuco, eternidade gucian.

Ay anima Cristau au iracurtcen, edo enzutenzaudena! Cer izango oteda zuzaz? Orduan mundu guciaren aurrean cere burua naico dezu icusi desdicha onetan, lotsa, pena, ta tormentu orietan? Ez, ez, anima nerea, ez Jainco agatic: ez nere gorputza, zure, ta nere onagatic. Ea bada, animo, ta penitencia bereala: eguiazco biurrera, edo conversioa, Jainco agana,: damu, ta negar biotcecoac, propossituac, ta biciera berria. Bai, nere Jainco maitea, bai zure graciarequin. Emen penac, emen tormentuac. Betoz, Jauna, betoz ordu onean, zure escutic bezala, betoz nequeac, gaitzac, betoz emen zure amorioan. Zure escuetan, zure mendean nago: ona nere anima, ona nere gorputza, zure vorondate gozoa beti eguiteco, ta zu oraiñ, ta beti amatceco. Amen.

MUNDUAREN JUICIOA, TA GUCIEN sentencia beticoa.

EMen dator fededo eguia. S. Pabloc diona: munduco gucioc Jesu Cristoren Tribunal aren aurrean aguertu bear degula: *Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi*: ta an bacoitzac bere merecia artuco duela. Orretaco gucioc pizturic Josafateco Celliera joan bear degu. Beguira, nola justuac, Jaunaren vorondatea eguite agatic, obedituco duten bereala, ta gozo chit andiarequin, beren Arintasun aren doaiaz, esan, ta eguin, puntuco ara joango dira airean, Jesu Cristori echedetera: *Obvyam Christo in aeras* 2. Cor. 5. Thesal. 4.

Condenatuac berriz jaun naico eztute lotsaz, ta icaraz: ernegatcen, ta birauca egongo dira: mendiai ots eguingo die, azpian artceco: eriotzari, bertan ondatceco; baña baliatuco etzaie: ta bitartean deabruac joca, bulzaca, osticoca, ta arrastaca aramango dituzte lanzaquin, eztenaquin, ta beren pecatuen carea pisuaquin. Ay cer carga, cer nequea, cer tormentu amorratua eramango duten! Baña ondo merecia: bada añ erraz

raz penitencia eguin cezaquetela, eguin etzuten, justuac bezala, arin, ta aila joateco Josafateco ibarrera.

Ara Jesu Cristo jachicoda, mundua juzgatcera. Aurrena San Miguel, edo Aingueru bat etorricoda gure Salvadore aren Gurutce, ta gure erremedioaren Estandarte guztizco ederra requin: onec justuac atseguin, ta gloriaz, ta gaiztoac icaraz, ta infernuco penaz beteco ditu. Orren ondoren Aingueruen egercituac gloriaz jancitic jachico dira, gucien Erregue ari gorte eguiten.

Orduan Jesu Cristo Gure Jauna aguertuco da, jarlecu, edo odei zuri ederrezco Carroza batean, bere mende, ta magestade guciarequin: *Cum potestate magna, & maiestate*, eta anche gucien gañean gueratucoda. Ama Virgiña gucien Erreguiña bere Seme aren ondoan trono guciz eder batean eseritcoda: eta beren lecuetan Apostolu santuac, ta aien lagunac mundu gucia juzgatceco.

Emen beguira ondo Gure Jesus onaren gloria andia: ceren bere Aita ren onra, ta gure ona garic aimbesterano humillatuzan, orregatic juicioan onratua, ta adoratua izangoda: ori bera Ama Virgiña, santu, ta jus-

tu

tu gucietan icusicoda. O cer humiltasunaren sari ugaria! Cer gozaldia Ama maitearen biotcecoa, bere Seme bacar, len Calvario an Gurutce an dolorez illtcen icusi zuena, alaco glorian orañ icustea! Cer Santuen poza, ceren Ama Virgiñari bere dolore etan, ta Jesus onari, bacoitzac bere gurutce, ta emengo neque etan, moderaro, ta pacienciaz jarraitu cioten!

Cer gloria pare gabea, icustea an, nola munduan izan ciran Erregue, Aguintari, Bidegabe, edo Tirano gogor guciac, belaunico, nai, ta nai ez, Jesus Erregue, ta Jaun gucien Erregue, ta Jaun becarra confessatcen, ta adoratcen mundu guciaren aurrean! Ea, animo, nere anima maitea! Jesus zure Jaunari orañ zure bici moduco gurutce, ta neque en artean jarrai zaiozu: Ea, laster igaroco dira: arc, eta santuac bezala paciencia pusca bat iduqui zazu, eta alcha gora zure biotza: jaso gora zure beguiac, pensamentu, ta gogoac, biciera berriaz, an Jesus en ondoan, ta glorian arquitceco.

JUSTUEN, TA GAIZTOEN SEPARACIO, EDO berezdea.

BIgarren gogora ecarri bear dezun gauza da, nola Jaunac Aingueruari, Juez ac beza-

bezala, aguinduco dien, justuen artetic atera, bereci, edo aparta ditzatela condenatu guciac, anchumeac arcume etatic, zalquea garitic, ta lastoa aletic bezala: *Exibunt Angeli, & separabunt malos de medio justorum.* O cer trance estua! Onac, edo Santu guciac chit eder arguiac Jesus en escuiean gueratuco dira airean: ta gaizto guciac, Ainguerııac botaco dituzte ezquerrera, infernuco egur sorta illun irazaquiac bezala. Norc esan dezaque oien tormentu amorratua deabruen ostico pean? Aberatsac, andinaiac aguintari era gabeac infernuco lorsa, ta arrabia andiagoa izango dute, ceren lurrean pobrechoac oñ pean erabilli cituzten, ta an gloria andian Ainguerıı tarrean oriec berac icusico dituzten. Ay! Beguira orañ ondo.

Cembat munduaren paper, edo ots andia eguin zutenac, an bean ezquerretatic egongo diran, beste en suerte onaz arrituric! Ah! Gure zoro irsuac, esango dute, uste guenduen, cerbait guiñala munduan, ceren aberats, andi, estimatuac, nai guenduena eguiten bici guiñan: ta ango pobrecho bearrac, ta beren icerdi aquin jateco ematen ciguten ac, ecertan iduqui ez guinduen! Ay gure zori gaiztocoac! Ara, ara, goien aiec Ainguerıı, ta Santu aquin non dauden, mun-

duan

duan paperic eguin ezpazuten ere : iñorc ezagutu gabe , azturic bici izan ciran , ta orra cer gloria aiena oraiñ ? Gu guiñan desdichadu eroac , aiec ero , ta desdichadutzat iduqui baguinduen ere. Aiec zuten Jaunaren bildurra , ta juicioa : guc itsu galduoc ez : aiec bezala , Jaunaren bidea jaquin ez, ta utseguin , ta galdu degu gucia : *Ergo erravimus à via veritatis.*

Beguira , cembat guraso on orduan gloriaz beteric escuietatic egongo diran , ceren bildur santuaz Jaincoa servitu, ta beren ume, ta ondorengoai ceruco bidea obraz , ta itzez eracusi cien : ta bear bada orien umeac ezquerretatic deabruen artean , ceren gaztetatic gaizqui , ta beguieta raño pecatuetan sarturic bici izan ciran. Beste ume , edo senide batzuec egongo dira goien santuen artean, ta orien senide, edo gurasoac bean deabruen artean. O,ta cer gauzac icusi bearrac gauden!

Ta cer suerte izango ote da zurea? Jaquin naizu?Bada beguira ondo nola bici ceran:Noronz orain zauden , aronz beti egongo cera. Ceruco bidean , penitencia , ta zure estaduco virtute en bidean zabiltza escui eronz ? Bada escuiean arquituco cera. Pecatuen , bicioen artean ezquerreronz zaude? Bada ezquerreronz erori,ta beti egongo cera.Au zure escuã

dago

dago orañ, ez orduan. Zuc orañ nai dezuna, ta eriotzaraco artcen dezuna, seguru izango dezu orduan. Ea bada: ceren beguira nago? Ceruco bidea ar dezadan, Jaincoaren Leguea bidera santu bat, escuieco aldetic ceruco gloriara igotceco. Amen.

CONCIENCIACO LIBRUEN IDIQUIERA.

JUicioco egunac aguertuco dizun beste eguna au da: *Libri aperti sunt.* Conciencia gucien Libruac idiquico dira. Eleitza Ama Santac dio, Libru onetan escribituric dagoela gucia, andic juzgatceco mundu guztia. Esan naidu: Jaincoaren argui golpe andi batequin, diran guciac, eta bacoitzac chit arguiro, ta batean icusico dituztela mundu gucian eguin izan dira pensamentu, itz, ta obra onac, eta gaiztoac.

O cer trance lotsagarrizcoa pecatarientzat, ta cer gloria justuentzat! An culpa loi itsusi escutuan eguiñac aguertuco dira: an basterretan bacarric eguin daco ecin aotan artuditezquean guisaco pecatu nazca garriac: an traicio, falsia, dollorqueria, intencio billau, ta biorceco venganza citalac, ta niceezco beste vanidade, ta buru ariñ ascoren choraqueriac: an confessioan lotsaz utci ciran, edo estali, edo chiquitu ciran pecatuac

tuac ertengo dira. Ay! Ay! Cer lotsa!

Berriz an justuen obra onac aguertuco dira: araco escutuan, iñorc etcecucela eguiñac: oien intencio garbi, ta gogo santuac, oien limosna, oracio, ta isisillic eguindaco penitencia, mortificacio, ta beste onelacoac; baita justuen pecatuac ere, ta guero Jaunaren graciaz eguin zuten penitencia. Au Jaincoaren gloria raco: ta onec onra, ta edertasun andia justuai, ta lotsa, ta tormentua gaiztoai emangodie.

Baldin emen guchiren artean, falsia beltz, infamia era gabe, edo pecatu desonesto itsusi batean arrapatcea bat, gauza añ lotsa garria bada, ta alacoa daquiten enen artetic igues bati eraguiteco trancea: mundu guciaren aurrean, eciñ igues eguingo duela, orrelaco etan bat artcea cer izangoda? O lance guztien estuena! Argatic nere anima, Jaincoaren aurrean bezala bici gaitean. Beguira, Jaunac icusten zaituela. Beguira, Jaincoa dagoquizula beguira: Ondo bici, biotz, ta biciera ona.

SENTENCIA BETICOA.

AU da Juicioaren azqueneco pausoa: Juezaren sentencia, baña sentencia erabacduna, edo definitiv: Sentencia, baña

ña guciz zorrotza, ta zucena: Sentencia, baña arguia, ta beticoa: Sentencia onai, ta gaiztoai dagoquiena, ta an emango zaiena.

Lenengo, Jesus ceruco Erreguea bere arpegui chit eder gozo arequin bere justu etara biurtu, ta esangodie: *Venite, benedicti Patris mei, &c.* Matth. 25. Atozte, nere Aitaren bedeicatuac: atozte, munduaren asieraric zuenzat dagoen ceruco Erreinoa artcera: ceren gose ninzan, ta jatecoa eman ciñidaten: egarri ninzan, ta edatecoa ere bai: ta orrela beste misericordiaren obrac. Atozte. O cer deia! O cer poza, ta gloria! Doatsuac esango diote: Noiz, Jauna, icusi cindugun gose, edo egarri, bidezco, ta soñeco gabe, carcelan, edo gaisôric, zuri obra on oiec eguiteco? *Quando te vidimus, &c.* Ta Cristoc eranzungo die: Ah! Araco pobrechoari vorondate onez orrela obrac eguitean, niri eguiten ciñizquidan: ta pobreari eguiña nic neretzat artcen nuen.

O nere Jesus guciz misericordiosoa! O nola zure misericordiaz, ta ontasunez mundua salvatu naidezun! O ceñ urricalsu, ta amoriozcoa ceran: bada nere culpen zortac añ aundiac dirala, zure izenean nere laguin urcoari eguiten diodan misericordiaz, guciac nic añ erraz pagatcea nai dezu, ta nic

zure misericordia, ta gloria guztia orrela irabaztea! Icasi ezazu, Cristava, obra onac besteai eguiten, ta zuretzat naidezun gucia zure lagun urcoari: bada erregla onetatic Jaunaç azquen juicioan sentencia emango dizu.

Guero enean justuac beren saria artu, ta seguru daudela, Juez icaragarria aserre gucien arpeguiaz ezquerrecoetara biurtu, ta sentencia emango dic esanaz: *Ite: discedite à me malediĉti, &c.* Zoazte, madaricatuac, zoazte seculaco nere beguietatic: zoazte infernuco su, ta gar, edo tormentu etara: zoazte betico deabru guciaquin, bada nere misericordiaz etcerate baliatu. Gose, ta egarri ninzan, ta ecer eman etciñidaten. Pobre ninzan, ta carcelan, ta ez janci ninduzuten, ta ez icustatu. Ta orrela beste obra onetan.

Orduan gaiztoac esango diote: Noiz, Jauna, orrela icusi cindugun, obra on oriec eguiteco? Esango dic Cristoc: Nere pobrechoai eguin etciñioten, ta argatic ezta niri ere. *Nescio vos*: Zoazte madaricatuaç infernura. Etzan besteric, nere Legue, ta vorondate aren contra nai cendutena eguin? Bada orañ, ta beti vorondate orrec eguin zuena pagadezala. Ta despedida triste onequin Juez justuac bjaldu, ta botaco ditu condenatuac.

tuac. Orduan demonio, ta deabruen lagun gaizto guciac naste, ta batean, puntu artan ondatuco dira infernuco leiza zuloetan. Ta orra munduaren cabua. Justuac Aingueru, ta Santuaquin Jesus, ta bere Ama gozoarequin batean ceruco gloriara: ta gaiztoac Lucifer, Satanas, ta beste deabruaquin betico infernura.

COLOQUIO, EDO ATCENECO ITZQUETA.

AY nere Jaungoico guztiz ona! Au cer da? Nere fedea, nere juicioa non da? Ta fedeaz zure juicio andi au, nere zorrac, ta ango contu estu zorrotzac icusi ezquero, nic cer esan, ta cer eguin aldezaquet? Zu, nere Jesus maitea añ aserre icusi, ta nora, edo norgana biurtuco naiz? Baldin justuenac icaraz, ta bildur santuz ba daude, ta orduan ozta seguru egongo badira, nizaz cer izango oteda? Job santu bat añ justu, ta garbia, bere ánima pecaturic etceecucena, juicio andi onen arguiaquin lenagotic ala bildurtcen bazan, nic, pecatari galdu triste onec cer eguingodet?

Zure adisquide leial prestu onec juicioco zure aserre aldi añ andia icusiric esancizun: *Quis mihi tribuat, &c.* Ay Jauna! Nor legoquean infernuan sarturic, zure aserre sumiñ izu-

izugarria igaro artean! Cer esan aldezaquet nic nere anima culpaz beteric dauca dala? Nere pecatuac, Jauna, carga pisu eraman ecin ditequeanac bezala, ondatcen naute infernuan. Baña orregatic ere, nere gaitz gucien, ta infernuaren ondarretic dei, ta ots eguingo diot zure misericordia cabu gabeari: *De profundis clamavi ad te Domine: Domine, exaudi vocem meam.* Ea, Jaun piadosoa: zugan dago nere erremedio gucia: zure misericordia onetaco da, nere pecatu andi gucien carga ondagarri au nere animaren gañetic quentceco. Orretaco nere pecatu, ta zorrac zure contura, ta zure gañean artu cinduen: zure pasio, ta eriotza requin Aitaren justicia aserreari osoro ciranac pagatceco.

Ay nere Salvadore, ta erremedio bacarra! Juicio artan ez zure neque, icerdi, ta negarrac, ta zure odola, ta eriotza baliatucozat. Baña oraiñ bai, pecatuetatic libratu, ta zure escuiean ni orduan ipintceco. Ona bada, Jauna, ona non dezun munduco pecatariric andiena: ona non zure piedadea eracutsi, ta nori barcatu: ona nere biotceco miserien gañean zure misericordiaren jarlecuric onena. Nere calte, ta desdichac erremediatceean dago, Jauna, zure

Biotz

Biotz amoroſo aren deſeo gucien cumpligarri betea. Eſan dezaquet, zure gloriaraco: zure piedade gozoarenzat lecu obeago, ta berezco egoquiagoric eztala arquituco, nere anima triſte galdua baño.

Ea bada, Jauna, barcacioa, erremedio nerezat, ea betor zure paquea, zure eſcuiecco aldea nerezat. Zure odol tanto bat, zure negar malco bat aſco det, zure Biotceco aſnaſe bat aſco da. Ea beñ, edo beñ acabite nere gaitzac, ta orrequin zure aſerreac: betor zure ſalvacioaren alegria. Orretaco zure vorondatea bada, betoz oraiñ, Jauna, betoz lenago emen zure aſerre juſtuaren caſtiguac: betoz ordu onean, zure miſericordiazco azote, neque, ta gurutce zuç, bici naizan artean, bialtcen dituzunac: betoz, Jauna: diranac dirala, zure eſcutic datozenac neretzat onenac izango dira, ta nic beſoac zabaldu, ta laztanga artuco ditut. Zuc naizuna, ni naidet pocic, guero nere burua zure eſcuiean icuſteagatic. Nere pecatuen damuz, ta gorrotoz gucien confeſsio andi bat eguin naidet, ta propoſitu ſendo ſeculan ez autſitceco batequin: coſta dediña, coſta dedilla.

Ta bada biciera ſantu zure antceco batequin zure miſericordia orduco irabazteco,

zuc naizu nic orañ nere gueide, èdo lagun urcoai misericordia eguitea, ta zugatic aiei al ditudan obra onac, zuri bezala eguitea: biz, Jauna, ordu onean. Zure amorez eguingo diet aleguin gucia, ta neretzat naico nuqueana: emango diet egemplo ona: nere al eguiñac lagunduco diet obra onaquin, al ditudan limosnaquin, consejo on, ta nere erreguaquin, orrela erraz zure misericordia seguratceco: paciencia aiequin, ta are gueiago nere burua requin neque, ta trabajuetan iduquico det pocic, zure vorondate santua beti eguiteco, ta paquezco bicia, ta eriotza on bat: ta zurequin, nere Jesus ona, zure Ama gozoarequin, Ainguerú, ta Santuaquin zure escuiean juiciotic igotceco zu alabatcera ceruco gloriara. Amen.

BICI MODU BERRIA ARTCECO, edo estaduaren eleccioa èguiteco Egercicioa.

ANima pecatuetatic libratu, ta errazago Jesu Cristori jarraitceco, Aita San Ignacioc naizuen, Cristau bacoitza, modu

 sua-

suave batequin, chit berèta Jaincoaren eraza virtuteen bide errealean sarrerazo, bere vorondate gaiztoa aursi, ta ucatu, ta Jaunaren vorondatea gauza gucietan gogoric billatu, ta eguiteco. Orretaco, bere animaren salvacioraco conveni zaion bidea artceco, ta Estaduaren eleccioa, Jaincoaren aurrean, bear bezala eguiteco, Erregla seguruac beren consideracioaquin Sãtuac ematenditu.

Jaincoac deituric, beren Estadua artu ta dandenai, ta Jaunaren vorondatea egunoro obeto eguin nai dutenai ere, Santuac bere Erreglaquin laguntcendie, beren bici modua zucentceco, ta ceruco arguiaquin biotzac jaso, ta pauso guciac Jaunaganonz seguru emateco.

Oriec eztute ya beste Estadutan pensatu bear, ceren tentacioa izan oidan; ezpada artu duten Estaduari ondo equin, beren obligacoiai obeto beguiratu, esâminatu, ta animatu fede on osoaz, ta biotz onaz zucen Jaincoari jarraitcera.

Beardute oiec, David Santuac bezala, Espiritu Santuari bere arguia, ta gracia escatu beren obligacioac ezagutu, ta oriei ondo eranzuteco. *Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis*: Psal. 67. *Confirma me in verbis tuis*:

Psal.

Pſal. 118. *Et eſpiritu principali confirma me.* Pſal. 50. Jauna, zuc gugan eguin dezuna, ſendo iſintzu. Zure itzetan ſegura nazazu: eta zure eſpiritu principal, edo guciena bear dedanaz ſendo nazazu.

ESTADUA ARTU NAIDUTENAC, JAINÇOAREN *aurrean ondo penſatu, ta piſatu bear dituzte erreglà oiec.*

1. ERregla. Eleiza Ama Santac dituen Eſtadu guciac onac berez izangatic, batzuec obeac dira beſteac baño. Ezcontza, edo Ezconduen Eſtadua, ceñeạn aſco ſalvatu, ta Santu izan diran, ona da; baña Ezcongaiena, edo continencia obea da, ta Religiocoa arç obeago, ceren onetan arazo guchiago, ta virtuteac, ta ſalvacioa alcanzatceco ſocorru gueiago diran. Erri bateraco bide aſco mola oi diran. baña batzuec obeago beſteac baño, ceren laburric, ta pelisgrorìc eztan.

2a. Eſtadu guciac onac berez izan arren, ta batzuec obeago beſteac baño; orregatic artu bearduen edocein perſonarentzat orrela eztira. Ceren bat Jaincoaren aurrean beragana deitua ſentitcen bada, Religioraco gogo, ta inſpiracioaquin, ta ori dala Jaincoaren

vorondatea ezagutu, ta beste mundnco estaduric artuco balu, ya anima orrenzat ori ezlitzaque bide ona izango, ezpada peligrozcoa.

Contrara: batec bere umore, edo condicio, edade, ta Jaincoac emandizcan prenda, ta doaiac ondo ezagutu, ta Jaunaren aurrean icusico balu, secular izan, ta bide orretatic bera servitcea naiduela, ya persona orrenzat ezlitzaque obeago, ta ez ondo beste Estadu berez obea dana, ceren ori ezdagoquion. Nola janari asco berez onac, ta batzuec besteac baño obeago izan arren, ez datozquie estomago guciai ondo, ta batzuei on eguiten dienac, besteai gaitz: ori bere estaduac animetan.

3a. Estaduaren auquera, edo eleccioa eguin bearda, arazo gucietatic libre, ta paquean anima arquitcen danean: ez aserre, ira, edo uste gabeco beste pasioren batequin gozagaitzturic dagoenean; ceren orrela ecin gauzac bearbezala pisatu, ta arrazoiai beren lecu, ta indarra eman daquiequen: biotceco soiegu, ta Jaunaren paque arguia, acertatceco bearda.

4a. Jaungoicoarequin batean bein ondo beguiratu, consejua artu, ta cer estadu, salvatceco convenizatzun erabaqui ezquero,

ezta atcera erraz edoceñ gauza gatic biurtu bear; batez ere animaren tristeza, desamparo, edo tentacioen demboran; ceren orduan illundu, ta nasturic arquitcen dan, ta gauzac diran bezala, icuiten ez dituen.

5a. Estadua artu bearduenac, lenengo Jaincoari arguia escatu, ta bere buruaz fiatu gabe, consejú segurua artceco, Aita espiritual Jaincozco, jaquintsu, ta cintzo, edo prudente bat billatu, ta arequin itzeguin, ta guciaren contu eman, ta aren consejuz erabaqui beardu. Humildade onec Jaincoa, bere argui, ta gracia ematera obligatu oidu: ta bestetic bacoitza bere gaucetan ez oida Juez ona, bere vorondate, ta amorioaren peligro, ta engañuac gatic.

6a. Orregatic, Estaduaren puntu au, ta Jaincoaren deia, edo vocacio, ta inspiracioac, seglare, ta munducoa quin tratatcea, uts eguiteada, ta peligrozco gauza: orobat aideaquin. Oriec eztira animaraco gaucetan consejari onac; ceren berenez, ta gueieneau araguiari, ta odolari darraizca, ta icusia da orien intencioa, ceña munduco conveniencia, interes, edo andinaiean daucaten. Orrelacoac beren juicio, ta afectoa itsua, ta galdua daucate, ta virtute, ta salvacioaren impor-

importancia eztute bear bezala estimatcen.

7a. Ondo iritzi agatic Jaincoa servitceco bici modu bati, ta ori artu naiagatic, ez berealacoan erabaqui, ta ez cere burua, Estadu ori artcera, votoz obligatu, chit ondo contu eman, ta persona virtutezco jaquintsu baten conseju gabe.

8a. Jaincoaren escuetan daude gure suerteac: andic argui, gracia, ta doai guciac etorri beardute: baña orregatic ere cer bicimodu salvatceco bacoitzari dagoquion, gueieenean ecin batec jaquin dezaque beguiz icusi ta bezala, edo evidenciaz; ceren Jaincoac, San Pabloc dionez, naidu, „ icara, ta bil„ durtantuaz guc gure salvacioa obratcea, „ edo irabaztea. Ta ala, Jainçoaren deian, edo vocacioan, ta zucembide, edo estadu artceco puntu onetan, señale, ta milagroac billatcea, edo escatcea, gaizto da, ta utseguitea: ta are guciago, estadu obera, ta salvatceco obero dagoquionera, bar inclinacioac daramanean.

Emendic atera, ta icusico dezu munducogendeen engañita: bada, baldin munduco conveniencia andiren bat, escura badatorquie estadu secular, ta peligrosoan izan arren, beretatic, itsuan consejn gabe, berenzat artcen dute, ta bessteai aconsejatcendie.

Baña

Baña Cristau bat estadu santuagora inclinatua sentitcen bada; orduan consultac consultē gañean nai oi dituzte, ta beguiz icusi, edo evidenciac escatcendituzte. Oiec dira arico Salvadoreac, aserratu, ta esancien nen guisa. *Generatio mala, & adultera signum quarit, & signum non dabitur ei.* Cristori jarraitceco, milagroac naidituzte: ta Cristori ez jarraitceco, ta munduari laztan emateco, beren gusto, edo gurari bat asco dute.

BICI MODUA ARTCECO EGERCIcioa, bere consideracioaquin.

Doce me facere voluntatem tuam. Psal. 142. Jauna, zure vorondatea eguiten eracatsi zadazu. *Domine, quid me vis facere.* Act. 9. Jauna, cer naizu, nic eguitea.

COMPOSICIO, EDO LECU EGUITEA.

COnsideratu gure Jaungoico gucien Aita chit amorosoa, guri bacoitzari bere doaiac ematen, ta beren inclinacioac, ta banaca bere deiaz, edo inspiracioaz, beren salvacio, ta cerico gloria alcanzatceco, cer

Esta-

Estadu, ta bici modu artu bearduen, bacoitzari señalatcen.

Peticioa.

Jaungoicoari escatu bere argui golpe andi bat, cer Estadu tan bera servitcea naiduen ezagutceco, ta beraren vorondate, ta graciaz zu salvatceco obeto dagoquizun bidea artu, ta animo andiaz berari jarraitceco, beardezun indar gucia.

LENDA BICICO PUNTU, TA CONSIderacioa.

IRU GUIZON MOTA EMEN ICUSI, edo considera itzazu, edo iru Cristau genero, bacoitza bere bidetic dijoazenac.

BArtzuec Cristori jarraitu, ta salvacioa alcanzatu naidute; baña fin ori eragozten dioten gauzaz deseguiñ nai eztute, ta ez Jaincoac eraman naidituen bidean sartu, ta beardiran medioaz baliatu. Oiec dira, osasuna naiduten eri en guisa; baña gaitz eguiten dien janaria utzi nai ez, ta ordo dagozquien, ta beardiran erremedioac artu nai ez dituztenen guisa.

Bigarrenac ere salvacioa naidute; baña ez

Jain-

Jaincoac deitzen, ta eracuſten dien bidetic, ezpada beren erara. Criſtoc, lurreco gauzac utzi, ta berari jarraitcea aguintcen, edo eſaten die; ta naidiote jarraitu, baña munduco gauzai itſatſi, ta daudela. Criſtoc bide onetatic naidituela; ta berac leian beſtetatic naidutela: ta ori ona dala uſtearequin, engañatcen dira: Jaincoac aien vorondateari, ta ez berac arenari, obeditu bear balie bezala. Oiec araco eri-en guiſa dira, ceñac oſaſuna nai duten, baña ez Medicu jaquintſuac emandaco erremedioaquin, ezpada berac on dirala adituaquin, edo gogoac eman dizcanaquin.

Irugarren Criſtau, edo animac eguiaz, ta biotcetic beren ſalvacioa naidute: oiec erreſiſtencia gabe, ta gogotic beren vorondatea Jaincoari bere eſcuetan oſoric, ta ecer nai gabe, uztendiote: emen dituzten gauzac, edo iduqui, edo utzitceco, ta Jeſu Criſtori, berac bere onra, ta gloriaraco, naien duen bidetic jarraitceco, preſt daude: eri beren oſaſuna nai, ta edocein erremedio ſamiñ, edo garratcena ere artceco preſt, beren burua Medicuaren eſcuetan largatcen dutenac bezala.

Iru Criſtau mota oietatic lenengo biac gaizqui daude Jaincoaren deia, edo voca-

cioa enzuteco: itugarrenac bai orretaco prest daudela: oiec confiadezaquete, Jaincoac bere argui, ta graciaz lagunduco diela, ta beren animac salvatceco bidea aguertuco diela. contrara lenengoac, Jaunaren vorondateari eguiten dioten erresistenciaz, peligru chitezco andian dabiltza, Jaincoaren vorondate, ta deiari eranzun, ta emangoeizten socorruac berac, ucatu, ta beren animac galtceco.

Sar zaitez orain zuregan, ta beguira ondo, iru Cristau modu orien artean, ceñetatic zu ceran. Baldin, Jaunaren graciaz batean, aren vorondatea ezagutu, ta Berari jarraitceco prest bazaude, gucia beraren escuetan largaric. O cer dicha zurea! Bada orrela zure favore, Jaincoa obligatu, ta empeñaturic daucazu! Bera Piloto izangoda zure ontcia gobernatceco, ta munduco itsasoan porturaño seguru eramateco.

Baña zure vorondatea zure erara eguin naibadezu, ta Jaincoaren arguiac señalatcen dizun bide, edo errumboa utci, ta zure gogoz gobernatcen bacera: O cer peligro icaragarria! Cer importa da zure animaren osasuna desearcea, baldin ceruco Medicuac ematen dizquitzun erremedioac artu nai ezpadituzu? Ta zuri ondo deritzuna artu naiagatic,

gatic, cer importa da, Jaungoico, zuri cer obeto dago quizun, cierto daquienari sinisten ezpadiozu?

Itsutasuna da, bidea ecin utseguingo duenari ez jarraitzea: zoraqueria itsu bat besteaz guidatcea. Itsua cerala ezagutcen badezu, bada, nola cere buruaz guidatcera atrevitcen cera? Jaincoac ecin utseguin badezaque, ta nic, nic nere burua baño gueiago amatcen banau; baldin nere salvacioa amorio guztiz andiaz deseatcen badu: orretaco eguin baninduen, ta bere odol preciosoa ilsuri bazuen: nola onen deiari, ta vorondateari jarraitcen ezdiot? Nola onen escuetan osoro nere anima uzten ezdet?

O nere Jaun, ta Jabea! Ceren beguira nago? Ona, Jauna nere biotza: Cer naizu nizat? Cer naizu nic eguitea? Emen nago prest, zure deiari jarraitceco. Esadazu, cer naizun: ona nere vorondatea prest beti betico zurea eguiteco.

BIGARREN PUNTUA, TA CONSIDERACIOA.

PEnsatu ondo, auquera, edo eleccio onen importancia: onetan acertatcean, edo utseguitean, dago gure onic, edo gaitzic andiena. Condenatcen diran gueienac puntu one-

onetatic ceruco bidea utzi, ta infernucoa artcen asi ciran, ceren pecatu ascoren peligroetaco bici modua artu zuten, ta virtute enzat chit gaitza, ta ori Jaincoaren vorondatea beguiratu gabe, ezpada beren gusto, ta interes Iurrecoac bacarric.

Beguira bada ondo, bici modu bata, ta bestea, ta duda orretan, cein conveni zaitzun. Beguira ondo, alde gucietatic gauzac pisatu ta, zure salvacioraco ceiñ obeto dagoquizun. Ta baldin pasio gabeco consideracio argui au ezquero ezagutcen badet Estadu batera deitcen didala, ta ez besteetara, ori artu bearder, ez besteric. Baldin cembat gueiago, Jaincoaren escuetan berac nai duen eraco, jartcen naizan: cembat, eta gueiago Ama Virgiñari, ta nere devocioco Santu bitartecoai biotz gucitic escatcen diedan, orduan arguiroago ezagutcen badet. Jaincoac Estadu orretara, ta ez bestera, nere biotza daramala, ta icusten badet, nere salvacioraco, bide ori naiduela nic artcea, ta conveni zadala, ori vorondate guciaz artu beardet,

Onela Jaincoac deitcendizu, ta dei amorosso oneran zure biotceco confianza andi seguru bat iduqui bear dezu. Onela, bere gloria, ta atseguin andiraco, ta zure animaren dicha, ta zori oneraco, cer naien duen Jau-

nac

nac aguertcen, ta eracustendu: Onela Jaincoaren vozac, ta zure barrengo deiac ots egingo dizu, estutuco zaitu, ta golpez, ta deiez esango dizu, len baño len, ta beingoan munduco cateac urraditzatzula.

Orduan munduac contrara deadar eguingodu, bere interes, gusto, atseguin, ta cariñoaz, oriec ez largatceco. Baña ezta ansi: ta zuc eranzun bear diozu araco Jesu Cristoren sentencia eraguille arequin: *Quid prodest*, *&c.* Cer, cer baliatuco det, irabaztea mundu au, galtcen banaiz ni nerau?

Esaiozu bada cere buruari: onetan, animа nerea, ezdijoa guchiago, zu betico galtcea, edo irabaztea, salvatcea, edo condenatcea baño. Beguira mundu au naizun: ondasun, ta atseguiñac eiqueñtcen dizquitzu; baña milla beaztunez, naigabez, ta sustoz beteac daude. Beguira nai dezun, ez mundu gucia (ori Erregueric andienac ere eztu) ezpada orren parte chit chiqui bat, acienda pusca bat, aimbeste quezcarequin gordetcendana: fortuna labur bat, aimbeste urte, ta neque alcanzatcea costaco zatzuna, ta burlatu, ta escuen arteric joango zatzuna.

Beguira, lurreco ondasun, guero enean utzi bearrac, beste ascoc lenago utzicituenac, nai dituzun. Beguira, orrelaco ecer

ezquetia bategatic Jaincoaren vorondatea utci, ta zure anima condenatceco zorian ipintcea, ondo deritzatzun. Ay! ta cer da au? Ceiñ guchi zure burua estimatcen dezun, ceruco gloria baño ecer ez lurreco bat gueiago estimatcen dezunean! Emen urte, edo egun guchiren barrenean utcicodezu gucia.

IRUGARREN PUNTU, TA CONSIDERACIOA.

COntu eguizu, eriotzaco orduan zaudela, ta eternidadearen atcetan cere burua icusi, ta bici modua artceco puntu onez acordatcen cerala. Galde cere buruari: orduan cer eguiñ izan naico cenduque? Nere araguiac orain naiduena? Orduan naico ote nuque, orain nere andi nai, interes, edo munduco eroqueriac aguintcen didatena? Ez orrelacoric, ta ez guchiagoric. Cer bada? Orain Jaincoaren dei, ta mandatuac nere biotcean esaten didatena: nai, ta nai ez Jaunaren vozac nere biotcean ematen dizquidan golpeac sentitcen, ta adicten ditut orain.

Ta noiz nago eguia esateco, ta nere buruaren consejari izateco era obean? Candela triste eriotzaren arran, dan bezala, eguia icustean, edo munduco ecerez ustac engañatu-

ñaturic naucanean? O nere Jaun eguiazco Confejaria: zure gracia, ta indarra indazu eguiteco orain, orduan seguru naicodedana, ta ecin eguingo dedana! Orain zure voron-date, ta deiari eranzun, ta jarraituaz ordu-an atseguiñ artucodet, ceren ori nere zori oneraco dagoquidan. Orain, bada, eguin dezaque danean, bide ceruraco au ardeza-dan, nere iltececo zorian atseguin andia bai, ta damuric izan ezdezadan.

LAUGARREN PUNTU, TA CONSIDERACIOA.

ORrez gañera, contu eguizu, Jesu Cristoren Tribunalean arquitcen cerala. Bere Evangelioan dio:,, an bacoitzaren obrac ,, nola diran, ala amangodiola. Bicitzaço obra on, edo gaiztoac Estaduaren eleccio, edo auquera onetan gucienean daude, edo asitcendira. Icustean, bada, cere buruia acaballaco Tribunal guciz estu, ta justu onetan, zure lengo bicia nola zucendu izan naico dezu; zure gurarien, ala Jaincoaren vorondatearen erara? Ta orain ematen dizun, ta biotcean sentitcen dezun vocacio orren gañean, cer carguac eguingo dizquitzu?

Ay! Ta nola esango dizun: Etzera acordatcen, Cristau esquer gaiztocoa, nola onelaco

laco dembora, tá lecutan, onelaco, ta alaco desengaño, ta bulcadaquin, golperic asco zure biotzari emanion, ta otseguin, salvacin-dezen, niri jarraitceco: ta zu gortu, ta sortu ciñan, ez nere deia aditceco, aitzaquiac billatuaz, zure barrengo avisoac, ta ecin burutic quenducinduen nere mandatuac, orrela aztu erazotceco? O desdichadua! Uste cenduen nic zure bearra nuela? Etzan besteric, nizaz aztu, ta pensatcea, zuc naizenduen bidetic, ta ez nic nai nuenetic salvatuco cindudala?

O zori gaiztocoa! Beguira, besteac nere vorondatea eguin, ta irabaci duten gloria: beguira zuc zurea eguin, ta betico galdudezuna. bacenequien nere esana: „ Deitu nizuten, ta otseguin, ta zuec ez jaramon: „ nere consejú guciac aztu, ta utci. Bada „ orain zuen betico calteaz farra, burla, ta „ iseca eguingodet. *Vocavi, & renuistis. Despexistis omne consilium meum... Ego quoque in interitu vestro ridebo, & subsanabo.*

Ay nere Jesus maitea, ta orduan Juez aserrea! Indazu, arren, Jauna zure ontasunagatic, orain beardedan valore gucia zure dei amorosoari eranzun, ta jarraitceco: ez arren ni utci, zure cerucco alea nere biotcean ito ez dedin, ezpada zure bendicios

beti-

betico frutua nere animan emandezala, ta orain eguin, beti naico dedana. Amen.

BOSTGARREN PUNTU, TA CONSIDERACIOA.

PEnsaezazu, zure adisquide andibat, cere burua bezala amatcen dezuna, ceñen salvacioac chit asco deseatcendezun: zu zauden dudan arquitcen dala, ta zu bezalaco arrazoiaquin bereric, era besteric, zure osasuna, indar, ta gauza gucietan zure antcecoa, ta zu ceron bezalacoa. Contu eguizu, conseju escatcen dizula, cer eguingo duen.

Cer consejù emango ciñioque, zure conciencian, ta eguiazco adisquidetasun, ta caridadearen leguearequin ondo cumplitceco? Ta orain ondo pisaezazu, iñori besteri eztiozula zor aimbeste adisquidetasun, nola cere buruari, ta ortic atera, cein zoroa, ta nere animaren etsai izango nintzaquean, besteri neronec emango nioquean consejua neretzat artcen ezpadet.

SEIGARREN PUNTU, TA CONSIDERACIOA.

BEguira ondo, ta contu eguizu, esatendizutela, nola ondasun, edo erranga andi

andi batzuec zuri datorquizun, ta beste interesatu batzuec zure justicia, ta derechoa nastu, ta quendu naidizuten. Zure aleguin guciac bereala etzinduque eguingo? Edo beiñ asi, ta utcico ote zenduque gueroco, aimbeste importatcen dizuna aztuaz, ta Juez orain favorecitu naizaituztenac, zure naguitasunaz aserratu, ta zure contra biurtu arteraño?

Bada sinistaezazu, Jaincoaren deiac zure salvacioco camio seguruenetic deitcean, ceruco zure Aita onac ango gloriaren mayorazgo, ta ondasunen emandizun derechoa, bici modu santu onetatic, aguertu zazula. Nor bada ain zoro izango da, bertatic derecho ori aseguratu naico eztuena? Nola aiñ itsu izango cera, demonio, mundu, ta araguiari sinistu, ta zure betico dicha ori galtceco?

Esango dizute, bai: bicitza onetaco ondasunac ez ditzatzula utci, edo galdu: zure aide, ta adisquideaz acorda zaireala; baña zu zure fedeaz acordazaite, beste gazteari Jesu Cristoc cer esancion: onec Cristori jarraitu naicion; baña lenago bere Aita ilrzana enterratu naizuen: *Sinite mortuos sepelire mortuos suos.* Larga, esancion, larga, munduan: illen guisa bici diranac, illen contu ardezatela: zuri bacarric tocatcen zatzu, nere deiari eranzun, ta zure bici beticoa seguratcea. Esan-

Esango dizute, bai: edolaric pusca bat echedereco, era ona guero ere izango dala. Baña zuc enzun bear dezu, zure Salvadoreac diona: *Ambulate dum lucem habetis, ne tenebræ vos comprehendant.* Egu arguia dan artean, Jaincoac bidea aguertcen duen artean, obe da orain jarraitu: gueroco utci, ta biotza illundu diteque, ta bidea utseguin, ta ecin arquitu.

Cristoren voza aditu, ta Apostoloac bereala jarraitu cioten: ta Zebedeoren semeac: *Relictis retibus, & patre, sequuti sunt Dominum:* arrantzaco Sareac, ta beren Aita utci, ta bere bereala jarraitu cioten. Ta jarraitu ezpaliote bereala, norc daqui, sare orietan nastu, ta guero jarraituco cioten? Norc daqui, itsasoan oriec botarcean, orien ondoren ondatuco ote ciran?

O! Ta cembat icusten dira, lastercaco eriotza zori gaiztoco batequin acabatcen, Jaunaren vocacioa gueroco utciagatic! O! Ta cembat galdu dira seculaco, Jaungoico deitcen cienari gortuaz! Ustezuren beti otsez egongo citzaiela; baña Jaincoaren aurrean munduco guciac aurs pisca, ecer ez bat dira, ta iñoren bearric eztu: orrelacoai deiez egon, ta cansatu, ta utcieguiten die, abere gogorrai bezala, beren deicoen ondoren di-

 joa-

joazela. Ta zuc nere anima, cer diozu: *Si aliquando, cur non modo?* Guero animatuco cerala badiozu; cergatic ez bertatic? Norc daqui gueroric zuretzat izangodan? Norc daqui guero eraric izango dan? Munduco ondasunac utcicocinduque gueroco? O zoraqueria! Ta zure salvacioa peligro oietan naizu utci? Ah! Orain eguiten ezpadezu, bearbada seculan iñoiz eguingo eztezu. *Si non modo, fortasse nunquam.*

Coloquioa.

O nere Jesus maite, eguiazco adisquide bacarra! Zu bacarric cera Bidea, Eguia, ta Bicitza, niri ceruco Bidea eracusteco, ta Bici eguiazcoa emateco illciñana. Zure amorio guztiagatic, zure Pasio, ta eriotzagatic, indazu arren, Jauna, zure Eguia, ta vorondatea ondo ezagutu, ta animo eraguille batequin, ta nere biotceco gogo guciarequin jarraitceco zure vorondate ni salvatceco dezunari, zure onra, ta gloriaraco, ta nere animaren oneraco. Amen.

Ama Virgiñari Coloquioa.

Nere Ama Virgiña guciz Santa, ta pecatari penitente gucien Ama gozoa. Zu artizar, edo Norteco Izar eder arguia cera, munduco itsaso illun onetan galtececo, ta ondatceco zorian dabiltzan animena. Ezta secu-

lan

lan aditu zugana biotz onez datorrenic galdu dala. Arren bada alcantza zadadu zure Semé, nere Jaunagandic orain beardedan arguia, ta gracia, aren vorondate ſantua bacarric billatceco, ta arquitceco, ta berac naiduen bidetic zure amparoan, biotz oſotic jarraitceco, beraren, ta zure gloriaraco. Amen.

ESAMEN CONCIENCIAREN EGERcicioa.

AIta S. Ignacioc lendabicico aſtean bereala Examen modu bi ematenditu, Egercicio oiec eguitendituenac bere animaco loi, edo pecatuen manchac ondo billatu, beguiratu, ta garbitceco. Batari Eſamen particulara, ta generala beſteari deitcendio.

Eſamen particulara da bicio bacoitzaren contra banaca pelearceco modua: ta au Jaincoac A. S. Ignaciori, beſteri ez bezala, eracutſicion: ta bacoitzari obeto bere Aita eſpiritualac eracatſicodio. Orain beſte Eſamen pecatu guciena, edo generala eſangodegu.

Eſamen generala bere boſt puntuaquin.

Eſamen au, A. S. Ignacioc emanzuen bezala, dio Maiſu andi Aita Luis Puente vene-

ragarriac, niceusidedan gauzaric provechosoena da, ta Cristau suerte gucienzat, oracio eguiteco moduric onena.

Egercicioetaco Santuaren textoac dio onela: Esamen generala eguiteco modua: ditu bost puntu.

1. puntua da, Jaincoac eguindizquizun beneficioen esquerrac, edo graciac berari ematea.

2. da, eguindituzun culpa, edo pecatuac ezagutu, ta quentceco, gracia berari escatcea.

3. jaiquicißan ordutic onaraño zure animari contu artcea: ordutic ordura, edo dembora batetic bestera, lenengo pensamentuen, guero itcen, guero obren gañean.

4. Jaincoari zure falta, edo culpen barcacioa escatcea.

5. Beraren graciaz emendatceco proposituaartcea. *Pater noster.*

Confesio generala, edo particulara ondo eguiteco, Instruccio, edo Iracasdea.

MOdu bitan da Confesioa. Baldin azqueneco confesiotic onara eguindaco culpac confesatu nai, edo bearbadituzu, deritza *Confesio particulara.* Baldin bici guztico culpac, edo urte, ta dembora ascotacoac confesatcen badituzu, deritza *Confesio generala,*

la, edo culpa guciepa. Au eguiteco, edo ondo prestatceco, beste obra onetan bezala, emen iru gauza bearditutzu.

1. Jaunaren gracia. 2. dembora. 3. diligencia.

1 JAungoicoaren gracia beti prest dago, ta pecatutic beregana gu biurtcea, ta salvatcea naidu. Arguia, ta gracia berari escatcea costaco-zatzu, esangodaa bezala.

2. Dembora. Confesatcera baño len, cembat dembora bacoitzac bearduen, ecin guciai batean esangozaie. Nola dan bacoitzaren conciencia, bici modu, ta beste orrelacoac ondo icusi, ta cer dembora beardezun, zure Aita Espiritual jaquinsuac obeto esangodizu.

3. Diligencia, edo zure equin naia. Ecindan, edo imposibleric gure Jaungoicoac aguintceneztu: gure partetic aleguiña eguitea, bai, ta ez besteric, edo gueiago. Nola munduco eguiteco, edo contu andi batean bere aleguiña bacoitzac bere aldetic ipintcenduen, ondo eguiteco: ori bera, ta ez gueiago, Jaunac zuri escatcendizu. Badaquizu, ceñ importancia andico gauza dan zure animaren salvacioa, ta cer aleguiñac escatcendituen. Baña au ezta gucienzat berdin, edo era batean; ezpada, nola dan bacoitzaren buru, edo

capa-

capacidadea, ta gaia, bere partetic ondō prestatceco.

Penitenciaco Sacramentua ondo arteco, ta culpa gucien confesio general on bat eguiteco, Egercicioetan, edo bestela, lecu on bat billatu beardezu: erretiro, edo bacartasunac aico laguntcendu. Emen, Jaincoaren arguiaz baliatcencerala, zure memoriaz, adimentu, ta vorondateaz jardun beardezu. Memoriaz zuré pecatuaz acordatceco, adimentuaz, oriec ezagutu, ta ondo pisatceco, ta vorondateaz orien damu, ta gorroto aldezun andiena, propositu chit bici, eraguille, sendoenaz zure biotcean arteco.

Badaquizu, pecatu gucien confesió andi au ascorenzat dala gauza chit bearra. Len confesio gaistoac, daquitela, eguindituzten guciac, salvatuco badira, confesio generala eguitera daude obligatuac. Confesioac gaizqui eguitendira 1. ceren culpa graveren bat, edo asco bildurrez, lotsaz, edo bestela beraziaz, jaquiñaren gañean confesatu gabe uztendiran, edo guezurra orietan esatendan. 2. ceren baten culpaz, edo nagusitasunez, beardan esamen concienciacoa eguiten ezdan. 3. ceren beardan dolore, ta propositua eramaten ezdan.

Propositu au gueienean faltazaie, bestere-

quin

quin pecatuan, edo orren bide, ta ocasioan sartu, ta daudela, confesatcendiranai, edo gorrotoetan gaizqui bici diranai, besteren acienda, edo onra galdu, edo quendua biurtu bear, ta dezaquetela, biurtu nai ezdutenai, ta onela besteai. Oiec, bada, salvatuco badira, lenengo gaizqui confesatu ciranetic onara, eguin beardute pecatu gucien confesio generala.

Beste ascorenzat ezta añ bearra, ta ez premiazcoa. Baña len confesio generala eguin eztuenarentzat, da conseju chit provechu andicoa, ta Jaincoaren aurrean irabazi andia dacarrena; ceren lotsa, damu, ta proposito gueiagorequin culpa guciac era batera confesatcen diran. Da frutu, ta consuelo andico gauza, bicitza berri on bat, ta eriotza paquezco bat eguiteco. Ascoc urtean beñ urteco errevista bat aguintcendute. Beste ascoc illoro erretiroco egun bat artu, ta illoroco confesio generala, frutu andiaz eguin oidute. Aita espiritualaren esana zuc eguizu.

Esamen au eguiteco modua.

LEcu on batean bacarric sartu, ta are gueiago bacoitza bere biotceco bacartasunean, bearduen dembora artu, ta bereala Jaincoari erregutu, ta bere gracia Esamen

..u ondo eguiteco escatu beardio, era onetan.

Oracioa.

O nere Jaungoico guztiz ona, ta misericordiaz betea! Ona, Jauna, ni pecatari galdu bat, guero ere erremedioaren billa zugana biurtcen naizana. Zure ontasunac naidu, ta aguintcendit, nere biotz gucitic zugana biurtunadilla. Biurtu naidet, bada, nere Jabe bacarra. Baña nic nerez, edo zu gabe, ori ere ecindet. Zure biotz amorosoac nacar, ta zure graciac aurrea artcendit.

Betor, bada, Jauna, zure arguia: indazu zure escua, aguintcen didazuna ondo eguiteco. Ay! Ta ceñ gaizqui joanzadan, munduaren ondoren ibilli naizanea! Ay cer biaje luce, ta urrutia! Ay! ta Zugandic joan ezquero, cer calte gorriac nere animac icusidituen! Alere guztiac zure graciaz erremediatu naiditut.

Aita Eternoa: ez arren beguiratu nere pecatuai: beguira zure Seme Jesu Cristoren arpegui ederrari: ori icusi, ta zure justiciaren aserrea gozatu, ta zurequin nere artean paqueac eguinditzagun. Jesus zure Seme maite zuc bialdua da Artzai ona, nere animaren billa ibillizana: ona bada, Jauna, ni ardi galdua bere Artzai amorosoaren deia aditu, ta zugana biurtcendana. Zure piedade guztiaz, ar-

arren eguiazco penitenciara biurnazazu Jesu Cristo zure Seme, ta gure Jaunagatic. Amē.

Virgiña Ama miragarria, Jesus onaren, ta argana convertitcendiran pecatarien Ama gozoa. S. Josef, nere bitarteco maitea: zuen Jesus aur gozoa galdu, ta aren billa, Jerusalen-en arquitu artean ibilli ciñateneco, zuen biotcetaco dolore andi argatic, eta ura arquitu, ta zuen animac artuzuten pozagatic: arren lagunzadazute, nere biotz guztiaz Jaincoa billatcen, ta nere animan diran culpa guciac, ondo confesatceco, biribillatcen, ta nere Jaunaren eguiazco paque, ta amorioa betico arquitcen. Amen.

Aita Eternoa: Zure Espiritu Santuaren graciac nere sentiduac, eta biotza, Esamen, ta confesio onetan arguiditzala, zure Seme Jesu Cristo gure Jaunagatic. Amen.

Onela Jaincoari, ta Santuai deituaz prestatu beardezu, Esamen concienciarena asitceco. Baña puntu onetan ascoren desalai, edo bildur gueieguiac quentceco, ta Esamen onetan pecatuac errazago arquitceco erregla jaquin seguru batzuec arritzatzu.

Esamen au ondo eguiteco Erreglac.

1 ERregla. Bere dembora artuetan, lecu onean jarri, ta aldizca Mandamentuen ispillu garbia beguien aurrean iduqui

bear-

beardu, ta ot bere animari ondo beguiratu, Jaincoari escatuaz, bere pecatuac burura ecarri dizaizcala, diranac diran bezala. Ta onela Mandamentu bacoitcean bere contuac atera bearditu, certan, cembat bider, ta nola orien contra utseguinduen, obraz, itzez, ta pensamentu, edo deseoz.

2a: Bici guztico confesioa eguin naidnenac, bere culpac errazago gogora eracartceco, bere bicitzaco pausoai jarraitu beardic: zazpi urte cituenetic asi, ta amabi, edo amalaurańo: emendic oguei urterańo: oguicetatic oguei ta amar erańo, edo ezcondu, edo beste estadutic artu arterańo: eta orrela orain dituen urteetarańo. Ta beguirada au eguinbeardu, len bicituzan erriaz, ibillizan bideaz, iduquicituen oficio, edo bicimoduaz, ta orietan izancituen lagun, ta adisquideaz, ta iduquidituen bicio, ta grińa gaistoaz.

3a: Mandamentu bacoitza onela igaro beardu: ta bere aleguińa eguin ezquero, pecatu gueiago arquitcen ezpadu, soseguz gueratu beardu, ta ez gueiegui bildurtu. Jaincoac paquea naidu: badaqui gure memoriaren argaltasuna: batec nai eztuela, pecaturen batzuec aztu badira, oriec ere barcatcendira: ta guero, acordatcen bada, oriec confesatceco obligacioa orduan du.

4a. Esamen onetan nasluteen diranac, ala beren pecatudia andiagatic, nola cembatezco, edo numeroagatic, ecin seguratu diranac, esan bezate cembat demboran bici modu, edo culpen oitura gaistoetan egon, edo ibilli ciran, ta orrela beren contua atera bezate, GUCHI GORA BERA, egunoro, asteoro, illoro, edo asteca bata bestearequin: edo confesio bacoitcean bata besteaz: ta Confesoreac lagundu, ta chit ondo confesatucodira.

5a. Cristau fede, ta vorondate onezcoenzat, consuelo andico erregla au jaquizu. Memoriaren faltaz confesio gaistoric ezta eguiten, ta ez alde onetatic iñor condenatcen, ezbada bacarric vorondatearen faltaz, edo culpaz. Penitenciaren Sacramentu, edo Confesioac iñor obligatcen eztu, ezbada bacoitzac concienciarn sentiduena, ta sentiduen moduan, esatera: ori eguin, ta guero uts-eguiten badu, edo, berac nai eztuela, aztutcen bazaio orregatic Confesio ona da.

6a. Pecatuac esan beardira, ciertoac ciertotzat, dudacoac dudan. Baldin duda badu, eguincituen, edo ez, consentitu, edo lecu emancien, duda orretan ipiñi beardira. Gauzaren bat pecatu etzalaco eguin badezu, ta guero iracurri, edo enzunaz jaquin, pecatu dala;

dala; orregatic len pecaturic etzenduen eguin, non, ta berariaz, zure culpaz ez jaquite ori izan etzan. Contrara: gauza bat, pecatutzat cencucala, edo dudan, pecatu otezan, eguin bacenduen, zuc pecatu eguincenduen, berez pecatu ezbazan ere: ta ala confesatu beardezu. Baña berez pecaturic ezta ecertan, vorondateac nai artean. Burura etorriaren gauza itsusiac, edo Fedearen, ta Mandamentuen contra, vorondateac nai ezpadu, ezta pecaturic.

7a. Gogoratcendira pecatuac mundu onetan, bigarren Mandamentuan, egemplotzat: onelaco dembora, ta lecutan zortei guezurrezco juramentu: alaco bicimodutan amabi: bestean amar. Baña confesioan eztira orrela banaca confesatu bear; ezpada alcarren anteeco guciac alcarri erantsi, ta batean esan beardira: guezurraren gañean oguei, ta amar juramentu: ta erregla au berau beste pecatuetan.

8a: Esamen onetan guero datorren Instruccio, ta Galde, edo pregunteran dauden gauza asco noiz, ta nola pecatu diran, mortal, edo venialac, Confesore jaquinsu oitu, edo practicoac bearbezala esangodizu: ta Esamen au ondo eguitē erraz berac lagunducodizu. Carga au asco arintcenda bacoitzari

dagoz-

dagozquion galdeaquin : ta Confesoreac bacoitzari esangodio cembat egun, edo dembora egunoro beardúen, ta nola Esamen au, bear bezala, eguindezaquean.

9a. Pecatu venial, edo ariñen preguntac emen eguiten eztira, ceren oriec gauza bear, edo confesioraco premiazco materia, edo gaia eztiran, ezpada batec, nai badu, bere vorondatez confesatceco.

10. a : beren devocioz confesio generala, obligacio gabe eguin naidutenac, beren escuan daucate, utcitcea, confesatu, edo esan gabe, ucci nai dituzten pecatuac, diran itsusien, ta andienac izan arren ere, ceren len ondo confesatuac dauden.

Damu, edo dolorearen gañean.

DAmu onec biotcecoa izan beardu : ta dolore au eztago negarrac eguitean, ta ez biguntasuna sentitcean : alcotan, ta arrazoi andiarequin biotceco doloreac negarrac culpac gatic eraguitenditu : ta ori gauza ona da. Baña pecatuen dolore au animan barrengo gauza da, ta berez animan dago, eta da beti biotcetic damutcea Jaincoa ofenndituaz, ceren bera añ ona dan, ta Ontasun guztia, ta fin gabea, gure amorio gucia mereciduena, ta amorioric andienaren diña.

Ta Jaincoaren amorio santu au da, ta deritza ACTU CONTRICIOZCOA.

Edo ta dago pecatuaz bañi damutcean, ceren oriez infernuco penac merecitudituen, edo oriez ceruco gloria, ta Jaincoaren arpeguia icustea galduduen: edo fedeaz pecatuaren itsustasuna ezagutu, ta gauza añ nazcagarria ceren icustenduen: ta ACTO ATRICIOZCOA da au, ta propositu firmeaz batean, confesio on bat eguiteco ascoda au.

Orregatic ere, arrazoi andia da, ta alde gucietatic seguruago Jaincoaren amoriora biotza esportzatcea, ta amoriozco damua iduquitçea. Eriotzaren orduan aleguiña eguinbearda, amorio santu au iduquitceco, ta gure Jaungoicoa gauza gucien gañean amatceco, ta guztiac baño gueiago, ta diranac lenago galdu, Jainco guciz ona, ta maitea ofenditu baño: ceren gauza guciai baño Jaincoari gueiago naidiogun. Amoriozco damu, edo egercicio onetan, Contriciozco actu ascorequin oituzaite bicitzan, errazago ori eguiteco eriotzan.

Propositu eguiazcoaren gañean.

PUntu onetan deabruac bere guezurraquin calte andiac animai ecarri oidiezte. Ara nola. Penitenciaren Sacramentutic, edo ascotan, ta ondo confesatcetic atceraerazoteco

tceco osasunan, ta eriotzaco orduan, guztia albadu, galerazotceco, buruan sartcendie, chit gaitz dala, ta ecin izangodan gauza bezala, eguiazco proposítu au iduquitcea, ta bicitza emendatceco beardan gogoa.

Eguia da, bat, bere buruari, edo argaltasunari bacarric beguiratu, ta Jaunaren graciac lagundu gabe, deabruaren tentacioetan erraz eroricodala. Baña gure proposituac bere firmetasuna eztu gure izate, edo naturalezan; ezpada Jaincoaren graciazco indarrean. Gracia au beti prest dago, guc naidegun gucian guri laguntceco. Ta orra nola deabruaren guezur, ta engañua aguertcendan. Zuc eguitendezu zure bicitza emendatceco proposítu firmea? Bada orduan bertan zuc ezaguruagatic, argala bezala, eroricocerala, edo gaizqui oitu, ta deabruaren tentacioai lecu emangodiezula; orregatic ere zure proposítua izanditeque firmea, ceren pecatu naiezdezun.

Proposítu au dago, bada, zure biotza orañ firme, ta sendo, Jaincoa ez gueiago ofenditceco, egotean, ta ez pecatuaren bide, edo ocasioan zu sartceco, ta orrelaco bide, peligro, edo tentacioetan arquitcen bacera, zure Jaungoicoari, beraren graciarequin leial izateco: ez zugan, ezbada bera-

ragan confianza daucazula. Ta au da, zuc beardezun propositua. Onetan zu firme zaude, ta Jaincoaren graziac gordecozaitu beti.

Dolore, ta propositura biotza mugiutceco, berariazco Consideracio laburrac.

1 COnsideratcea Jaungoicoaren Ontasun gueiegguia, ta neurri gabea: nola dan gure Aita, gu beretzat eguinguinduena: gure Salvadorea, bere tormentu, pasio, ta eriotzarequin gu erredimitu, edo erosi guinduena: bere gracia emanciguna, ta bere gloria eman naidiguna, ta bere Biotceco amorio guztiarequin. Ta ontasun onen, ta ondasun oien paguan cer biurtudiozu zuc? O pensamentu tristea! Jaun ori bera Gurutcean berriro josi, ta illdezu beste aimbeste bider, nola pecatua zuc eguindezun. Seme batec bere Aita guciz Santu, onguille amoriozco, beti on eguiten cegoquiona, ill balu: bere gan biurtu, ta cer pena, cer damua artucoluque, bere Aita illaz? Bada ori bera zuc.

2. Consideratcea, edoceñ pecatu mortal, zuc añ erraz eguiñaren pisutasun andia; bada ceruco gloria galdu, ta infernuco penac merecidítu. Beguira atseguin itsusi baren laburtasuna, edoceñ culparen torpeza: ceñ frutu guchi, ta cembat gaitz icarragarri da-

car-

carcien. Beguira, ceñ nazcagarria zure anima, len añ ederra, uceiduen, biciric infernuan baceunde bezala: ta an orañ baño, len egongociñan, eriotzac orrela artubacindu, asco, zu baño urte, ta pecatu guchiagorequin, gaur infernuan dauden bezala. O! ta cer zordiozu Jaincoari ontasun, ta piedade onegatic?

3. Consideratcea gure Jesus maitearen misericordia, ta esanal baño andiagoa: eta nola onen amorio, ta merituac, fin gabe gueiago, ta andiago diran gure pecatu, ta desdicha guciac baño: nola bere eriotzarequin nere culpac pagatuciruen chit ugarro: nola orien barcacioa nic escatcea baño ere, berac niri barcatcea naiagoduen, nola ni salvatcea berac naiagoduen, ta orretaraco berac niri aurrea artcendidan, arguia, ta escua salvatceco socorru guciaquin emanaz: nola, ta ceñ erremedio erraza Penitenciaco Sacramentu oneran emandidan, baño lagradu batean bezala sartceco, ta berari Confesore baten oñetan nere culpac esan, ta orien manchac garbitceco, ta ceruco nere Aita gozoarequin seculaco paqueac eguiteco. O dicha paregabea! Cerequin misericodia, ta amorio au pagatucodiozu?

Zoaz bada bereala beregana, ta Evange-

lioco Seme galdua bezala, zure Aita onaren aurrean etcinzaite, zure lotsa, ta are gueiago, zure amoriozco damu, ta propositua eracusteco, ta esaiozu biotcetic:

Nere Jesu Cristo Jauna, Jainco, ta Guizon eguiazcoa: Nere Criadore, ta Redentorea: Zu ceranagatic, ta ceren amatcenzaitudan gauza gucien gañean: damudet, Jauna, damudet biotz guztitic, zu ofenditu izanaz, propositu firmearequin ez gueiago pecaturic eguiteco, zu ofenditceco bide, ta ocasio guztietatic apartatceco, confesatceco, ta ematenzadan penitencia cumplitececo. Esqueñtcendizut nere bicitza, obrac, ta nequeac nere pecatuen satisfacioan. Ta nola escatcendizudan, ala confiatcendet zure ontasun, ta misericordia infinitoan, zure odol precioso, pasio, ta eriotzaren meritoacgatic barcatudizquidazula, ta gracia emangodidazula emendatceco, ta zu servitcen eriotzaco orduraño perseveratceco. Amen.

Oracio oni ACTU CONTRICIOCOA deritza, ta chiquitatic guztiac icastendutena. Biotcetic, ta ondo pensaturic eguiten bada, Oracio mental aldatequean ederrena da, Jaincoaren gloria andicoa, ta animaren provechu guztizcoa. Cristavac ala bician, nola eriotzan beatren dituen virtuteric nobleenac be-

regan encerratcenditu : nola diran Fede, Esperanza, Caridadea, edo Jaincoaren gauza gucien gañeco amorioa: propositu, humildade, confianza, escaria, on gucien deseoac. Oracio guciz bearra, ondo confesatceco, ta Jaunaren gracian bici, ta illceco.

Eguizu bada aldezun gucian, goizean, ta arratsean, Eleizara zoacenean, ta zure desdichaz, pecaturen bat eguindezula ezagutcean. Baña contu: eguizu beti biotz guztitic, Jaunaren aurrean asco mereci nai badezu. Contricioa, edo amoriozco damu au berez dago itz, edo afecto onetan: „ Nere Jaungoicoa: „ ceren Zu añ ona ceran, ta ceren gauza gu„ cien gañean amatcenzaitudan, damudet, „ Jauna zu ofendituaz propositu firmeare„ quin ez gueiago zu ofendirceco. Borondate onetan dago, ta au da amoriozco dolore, edo Contricio eguiazcoa, pecatu guztien barcacioa mereciduena.

Orañ Mandamentuen galde, edo preguntac.

Lenengo Mandamentuan.

Escola dutenac, Libru ascoran daucate Esamen au eguiteco modua. Iracurten ezdaquiten Euscaldunai, daquien barec iracurri, ta ori errazago eguiteco bidea nic eman naidet.

Mandamentuetan, cierto ezdaquienac cembat bider pecatu eguinduen, bere modura esan beardu: ONEMBESTE BIDER GUCHI GORA BERA: ta g. g. b. letra oiec ori esan naidute.

Bici guztico pecatuac billatu naidituenac, uso arrazoiezcotic asi beardu pregunta bacoitcean.

Esamen onetan galde cere buruari, Jaincoaren Leguea, ta Doctrina, edo jaquin bearciran gauzac, bere demboran icasicinduen, edo ez: ta zure ume, edo contucoai eracatsiciñiozcan, edo ez.

Fede, Esperanza, ta Caridadearen actoac eguindituzun.

Fedeco gauzen contra ecer sinistudezun, ezaguturic Fedearen contra zala: oartu ezquero orrelaco pensamentu, edo dudari lecuric emandiozun. Baña tentacioac nai eztezula, burura etortcea, ezta duda, ta ez pecatu quentceco aleguiña zuc eguiten badezu.

Amersetaco gaucetan, sorguinqueria, edo orrelacotan sinistudezun, edo orrelacoric eguin, edo eraguin.

Jaincoaren misericordiaz desesperatudezũ.

Jaungoicoaren, Ama Virgiñaren, edo Santuen contra aserratu, edo blasfemiaric esandezun. Ma-

Madaricaturic, edo efcomicaturic egonceran.

Confesio, edo Comunio gaiſtoric eguindezun, pecatuac berariaz, edo lotsaz; edo beſtela utciaz, dolore, edo propoſituaren faltaz, ta cembat confesio gaiſto urtean izandiran.

Penitenciac çumplitu gabe utcidituzun, ta cembat bider g. g. b.

Urteoroco Confesioa, edo Paſquetaco Comunioa utcidezun. Ta Confesio gaiſto, ta Comunio ſacrilegoaz, edo gaizqui eguiñaz Eleizarequin cumplitcen ezta.

Sacramenturic, nola dan Ezcontza, edo beſteric, pecatu mortalean zaudela, artudezũ.

Voto, edo Promeſa Jaincoari, edo Santuai eguiñic cumplitu gabe zure culpaz utcidezun.

Beſteen devocioaz, virtutezco obra, egercicio, edo obra onaz, edo orietan dabiltzanaz burlaric eguindezun.

Bigarren Mandamentuan.

Juramentu falſoric, edo guezurraren gañean eguindezun: cembat g. g. b. Ecerezen gañean, edo ecer importa ezagatic, Juramentua guezurrarequin dan gucian, da pecatu mortala.

Dudan, edo ala zan, edo ez gauza jaquin gabe,

gabe, dudaren gañean ciertotzat juramenturic eguindezun.

Erreparo gabe, naiz guezurra, naiz eguia dala, juramentuac eguiteco oitura, edo costumbreriz izandezun.

Gaitz andiren bat iñori eguiteco, ta cumplitceco intencioaz juramentu eguindezun. Gaitz eguiteco intenciorik ezbazan ere, beti da pecatu mortala, ceren guezurrarequin dan. Gaitz andi, edo pisua da bofetada bat ematea, ta beste gaitz andiagoac,

Pecaturen bat ez eguiteco, edo obra onen bat eguiteco juramentu eguin, ta autsi dezun cembat bider g.g.b. Gauza chiquien gañean juramentua austea, pecatu veniala da.

Pecatu mortalen bat eguinduela, bere burua alabatcea, edo eguingoduela esatea, naiz eguia, naiz guezurra dala, beti da pecatu mortal, orren gañean juramentu eguitea: ta cumplitcea guero da beste pecatu mortala.

Justiciaren aurrean juramentu falsoric eguindezun, edo besteri eraguindiozun: ta iñoren caltean zan.

Juramentuac berez nola diran, ta cer itz modu juramentu diran, edo ezdiran, Confesore jaquinsuac bacoitzari ondoena esãgodio.

Juramentutzat itcen batzuec artu, edo iduqui badituzu, ta guezurraz esan, edo dudan,

orrela confesatu bearditutzu:ta geroco jaquin ondo, juramentu noiz diran.

Irugarren Mandamentuan.

Bearric, premia gabe, Igande, edo Jaietan eguin, edo eraguindezun. Festetan, necesidade gabe, bear eguitea, beti da pecatu. Noiz dan veniala, edo mortala, Confesoreac esangodizu.

Jai eguinetan zure culpaz Meza utcidezun, edo besteri enzutea eragotzidiozun. Batec uste bazuen Meza izangozala, ta aleguiña eguin, ezta culpa, ez arquitcea.

Meza galtceco peligroan zure culpaz, egonceran.

Bidezcoai, aur chiquidunai, ta Eriaquin daudenai cer eguin bearduten, Confesoreac esangodie.

Mezaren parte andian itzquetan, batera bestera beguira egonceran, edo orrela besteri eraguindiozun.

Garizuman arraulza, edo esne gauzaric, Bulda artu gabe, jandezun: ta artceco intencioa ezta asco.

Oguei ta bat urte cumplitu ezquero, Elizaco barau egunac gordedituzun.

Primicia, ta Amarrenac, bear bezala, pagatudituzun.

Onetan umeac Gurasoai zordiozcate *Amorioa*, *Errespetoa*, ta *Obidiencia*. Beguirezazu bada, ondo, oien contra gauza pitu, edo anditan faltatudezun: beguira ondo zure demboraco obretan, itcetan, ta beste moduetan nola, certan, ta cembat bider g. g. b. utseguindezun Jaincoaren Legue onen contra.

Gurasoen icenean emen aditcendira Gurasoen ordeco guciac, ta Nagusi, Echecoandreac.

Orrelacoen Testamentu, ta Mandac, zure contura daudela, cumplitu gabe utcidituzun.

Emen Gurasoac, orien ordeco, ta Nagusi, Echecoandreac beguiratu beardute beren obligacio andiai nola eranzundien: umeac, edo beren contucoac nola aziditruzten, ala dotrinan, nola oitura, edo costumbre oneran, ta Jaunaren beldurrean. Edo gaitzeraco bideric egemplo gaizto, edo escandaloric emandien. Edo beren demboran estadua emandien, edo ori ondo, ta pecatu gabe, arceco bidean lagundudien.

Jocoan, tabernan, edo vicioetan echeraco bearzana galduten, edo echean bici gaistoa emanduten.

Bost-

Bostgarren Mandamentuan.

Bere buruari, edo besteri eriotza, edo gaitz andiric deseatudion: edo iñor illduen, eritu, maquilladaric eman, edo beste gaitzic eguin, edo deseatu, cembat b. g. g. b.

Iñor itcez bere arpeguian gaizqui tratatuduen.

Aserre aldi, edo ocasioric billatuduen, edo orrelacoetan arquitudan; edo pecatu mortalean dagocla eriotzaco peligrotan, edo ocasioan sartudan.

Iñoren gaitz andiaz bere biotcean atseguin artuduen, edo iñoren onaz damuric izanduen.

Diosala, salva, edo itza aserrez iñori ucatudion.

Gorrotoric biotcean iñoren contra iduquidezun.

Madaricacio, edo maldicioric iñori botadiozun. Jan, edancan gueiegui zure osasun, edo buruaren caltean, ezaguturic larrúiceran: ta gucian, cembat b. g. g. b.

Aurric galtceco, edo abortoren batean culparic izandezun.

Seigarren, ta bederatzigarren Mandamentuan.

Emen beguiratu beardezu, cer pecatu eguindituzun, pensamentuz, itcez, eicuca, ibilleraz, ta obraz; ta cer personaquin, edo

cer estadutacoaquin, ta cembat b. g. g. b.

Esan bear diran estaduac dira: 1. Libreac ciran. 2. Ezconduac, edo caribu ceudenac, 3. Jaincoari consagratuac. 4. Zure aideac, laugarren graduraño: edo bestearen, ceñarequin pecatu eguindezun, bigarren graduraño. Ta ezcondua bacera, zure guizon, edo andrearen aide zan, ta au laugarren graduraño. Besterequin pecatu eguin ezquero, oiec dira esan beardiran estaduac.

Pecatu gucietan zure estadua esan beardezu: libre ciñala cembat, ezcondu ezquero cembat: voto, edo juramentu, onetan pecatu ez eguiteco, ezquero cembat.

Lecu sagraduan onelaco pecaturic eguindezun.

Pensamentu loietan atseguin artudezun, edo ezagutu ezquero, zure artean atseguin atracen egonceran.

Gogoz, edo deseoz orretan consentitudezun: „ Nic onelaco gauza, edo gusto eguin- „ gonuque urliarequin. Ta esan bearda estadua, ta cembat b. g. g. b.

Pecaturaco iñor billatu, edo tentatudezun, isill mandatu, erregalo, billete, edo bestez baliatu ta.

Orrelaco bide, edo pausoetan iñori lagundudiozun, edo pecatuen estalqui, edo infernuco mandatari izanceran. Itz

Itz desoneſtoric eſandezun, arſeguin ar-tcen, edo beſteri arrerazotcendiozula: ta ambat da, conturic contatu, canta, edo danza, edo carta torperic eguitea: Coplaric eſcribi-tu, bialdu, artu, edo iracurridezun, &c.

Pecatu eguiñaz iñoren aurrean cere burua alabatudezun, edo orrela bere pecatuaz ala-batceco iñori bideric emandiozun.

Pecaturic aſmatu, edo eguin bacindu be-zala contatudituzun.

Pecatu ez eguiñaz, damutuzatzun: gu-cian cembat b. g. g. b.

Obrazco pecatu, ta orien ocaſioaz cam-pora, beguirada torpe, eſcuca, muſuca, edo ibillera orrelacoric izandezun: perſonen eſ-tadua, ta cembat b. g. g. b.

Cere buruarequin pecatu itſuſiric, anima, ta gorputza loituaz eguindezun (bearduenac aditcendu, ta gueiago ezta eſan bear): ta onelaco torpezetan zure gogoan iñor çeneu-can, edo cer eſtaducoac: cembat bider, edo cembat demboran oitura ori, edo coſtum-brea iduquidezun.

Ameſetan orrelacoric iduquitcea deſea-tudezun, edo ameſetan orrela iduquiaz, guero arſeguin artudezun. Baña beſtela amets gaiſtoetan berez pecaturic ezta.

Beſte bitartecoz, iñor pecatura eracartce-

co baliatuceran, edo iñoren adisquidetasuna aurrera eramateco.

Pecatuetan aurric ez izateco ecer eguinduen: edo aurren bat, berea duela jaquin, ta ucatu, ta galtcen utciduen.

Ezcontceco itz guezurtezcoaz, edo bestela pecaturaco iñor engañatudezun, edo nai, ta nai ez, pecaturic eraguin, edo doncellaric orrela galdudezun.

Ezconduac Ezcontzaren zor santua, causa gabe, edo gaitcez alcarri ucatu dioten: edo bestela Matrimonioco Sacramentuaren contra eguinduten.

Bestela, mutillac mutillaquin, edo icusi, edo eraguiñaz, edo guizonac alcarrequin; nescach, edo andreac andreaquin, Sodomaco pecatari galduen guisa, eguitendituzten nazcagarrizco gauza; ta are gueiago, abereaquin orrela eguiñac, ezdira aztuco: berac lanic, quezcaric, ta arantzaric asco bacoitzari biotcean, ondo confesatu artean emangodiote.

Onelaco pecatari gasioac ceruco Aitac bezala, Confesoreac lastimaz, ta amorioz beteric artu bearditu, ta soseguz, ta paciénciaz aditu. Ta guero esan, ta adierazo beardie aleguiñaz, gaitz, ta desdicha oriec Jesu Cristoren oñetan beñ ondo esan ezquero, betico libre daudela. Emen

Emen aviſo, ta erregla conſuelo andico bat. Criſtau bildurti, ta lotſaria: jaquizu ceruco dotrina au. Seigarrenaren contraco pecaturic, diranac dirala, diran itſuſien, ta icaragarriennac badira ere: naiz zure aideric urcoenaquin, nola diran Aita, edo Ama, Seme, edo Alaba: naiz abere, edo animali aſcorequin eguin badituzu ere; zure pecatu oriec berez eztirala heregiaco pecatuac. Jaquizu, oriec guciac zuri barcatceco, Erromara joanquizunic ezdezula. Conſolazaite triſtea: orche, zure errian, Bulda dezula, edoceñ Confeſore aprobatuc pocic, eta erraz, ondo confeſatu, ta abſolvitucozaitu.

Jaquizu azquenic, Confeſorea eztala arrituco orrelaco zure pecatuaquin: badira oriec baño quezca gueiago ematendigunen pecatuac: zure oriec erraz quentcendira, ta ſeculaco azturcendira. Ta ala Confeſoreac, erreco balute ere, edo chiquitu, ta illco balute ere, zuc ari confeſioan eſanicaco pecaturic, ez Inquiſicioari, ez beſte munduan dani ſeculan ecin eſangodio. Ay Confeſore Jaunac! Eguia oiec gucien biotceran ondo joſiric betico baleude! Deabruaren guezurrac ſiniſtu, ta aimbeſte anima ala galduco ezliraque!

Baldin pecatuen eſtadu, edo locardan ſar-

tu, ta luzaro urte ascoan amancebatu, ta jarritic bezala, cere buruarequin, edo beste ascorequin egon bacera nastu, ta oitura gaistoan ondaturic; orduan zure Esamen, ta contuac eguiten chit erraz da: cembat dembora iraunzuen pecatuco bide, edo ocasioac, ta illean, edo astean cembat ciran bataz beste: egunoro, edo beti ciran, edo nola.

Zuc zure animaren calteac, bici modu charra, ta pecatuen peligroac ondo ezagutu, ta vorondate osoaz, ta eguiazco gorrotoaz, bide orietatic igues eguiteco propositu eraguillea badacartzu: pecatu guciac, ta orien aranzac ondo, ta sustraietic ateracodira, zuc Confesoreari esan, edo onec zuri galderu. ta lagunduaz: ta onela zure anima, confesio oso batequin beñ betico Jaunaren paque gozo, ta amorio santuan guelditucoda: ta aurrera lengo pecatu, edo gauzaric ez gueiago nastu, ta erabilli.

Zazpigarren, ta amargarren Mandamentuan.

Iñori ecer ostu, edo quendudiozun: cembat, edo cer, ta cembat aldiz: gauza sagradaric, edo lecu sagraduan.

Iñori bere aciendan calte andiric eguindiozun.

Ecer ostutcen, edo calte eguiten iñori lagun-

gundudiozun : ecer estali , edo orrelacoric aguindudezun : nola , ta cembat b. g. g. b.

Bide gaistoetatic , edo fin gaistoraco iñoren ondasunic deseatudezun : fin onetaraco, ta modu onean ondasunac desçatcea ezta pecatu mortala.

Tramparic jocoetan , tratu , artu emanetan , neurri , edo pisuetan eguindezun : cer calte , ta nola eguindezun , edo gaizqui eramana , eta cembat bider g. g. b.

Daquizula , iñori berea quendu , edo zordiozula , biurtu , edo errestitucioa eguin gabe , egonceran , edo Confesoreac aguindu, ta esan , nola asi pusçaca , eta eguin beardezun , ta naguitasunez cumplitu gabe , aldezula , egonceran. Orobat beste zorrac , pagatu gabe orrela utcidituzun.

Artcecodun justuac , languilleac , mirabe, edo servitzariac berena cobratceco , pagatu nai ezic , aldezula , gaizqui erabillidituzun, ta cer calte onetan eguindiezun.

Seme , ta alaba , edo umeac beren gurasoai , ta lagunaren ume , edo criaduac beren nagusiai ecer ostudien , ascotan , pusçaca, edo nola , ta cembat b. g. g. b.

Religioan sartcea iñori eragotcidiozun, edo conseju gaistoaquin atceratu , edo orrela , embarazatudiozun.

Testimonio falsoric, edo guezurrez iñori alchatudiozun, edo iñoren calte andian guezurric esandezun, ta nola.

Gauza jaquin, edo publicoa eztala, iñoren pecaturic aguertudezun, edo gauza pisuetan murmuratu.

Bacoitzari bere fama, edo creditua, gaizqui quendu, edo galduerazodiozun: ta bear bezala biurtudiozun, ala ez.

Secretoco gauzaric errebelatu, edo carta bear eztanic, idiquidezun.

Juicio gaiftoric, eceri ezdagoquiola, iñorentzat eguindezun.

Azquenic bacoitzac bere estadu, ta bicimoduco obligacioac jaquin ondo, ta beguiratu, edo esaminatu bearditu: ceran utseguindnē jaquiteco, taob eto erremediatceco

Beste culpa asco, emen ezdaudenac, jaquiñac dira, edo guchitan oidiranac, ta berariaz uteiditut: alde onetatic peligroric ezta. Erregłaric segurueña da, duda dezun gucian, pecaturic libratceco, Confesore oiru, jaquinsu bati beti galdetcea, au, edo ori pecatu dan, ta cer eguin beardan.

Onela Esamen zure concienciarena, alegniñez, igaro, ta bereala Jaincoagana biurzaitez: eguindizun piedadeaz esquerrac emaizca-

izcatzu, ta zure pecatu, ta beraren ofensa gucien barcacioa escatu esanaz biotcetic urrengo.

Esamenaren ondoren Orotioa.

O nere Jaungoico, argui gucien Aita, ta, doai on gucien emallea. Ezagutcendet, zure gracia dala, nic eguinaldezaquedan on guciz. Zuc nere anima salvatceco deseo au emandidazu: Zuc nere pecatuac billatceco arguia, ta arquitceco gracia. Zuri, bada, Jauna bacarric gloria guztia: Zuri nere biotceco esquer fin, ta cabu gabeac. Amen.

Santu, ta Aingueru guciac, ta are milla bider obeto Ama Virgiñac, ta Jesus, aren, ta Zure Semeac alabazaitzatela orañ, ta beti, niri eguindidazun misericordia andi onegatic. Amen.

Barcacioa escatceco Oraciox.

Ay, nere Jainco guztiz ona, ta justua! Nere pecatuen artean sartunaiz, ta arritu, ta gueldituaiz. Ezdaquit nondic asi, ta ez cer esan. Zure Justicia aserreari beguiratcen badiot, ta contuetan nerequin sartcenbada; galdua naiz, Jauna; ceren nere culpac, ta zure contraco ofensac, contu, ta numeroric ezduten. Buruco illeac baño, ta itsasoco ondar aleac baño gueiago dira, ta orien carga pisuac seculaço ondatcen nau.

Cer eguin aldezaquet, bada, estu onetan! Lotsaren, ta icararen pasioz, nere ecerezera ondaturic, zure Justiciatic zure Misericordiara biurtcen naiz, ta oni nere favore deitcendiot. Badaquit, Jauna, zure Misericordiac caburic eztuela, ta nere miseria guciac baño andiago dala. Bearra det, Jauna, bearra det: ta au obeto arquitceco, Santu, ta pecatari penitente gucien damua, ta orien eguiazco dolore, ta propositua orañ iduqui nainuque.

O Jaun guciz santua, pecatuari gorroto gabe ecin beguiraticodiozuna! Nere Jesus, zure Semeac, pecatuen contra iduquizuen, eta Zuc, eta arc orien contra beti dezuten, ecin esan alaco gorrotoa bera, zure Justiciari esqueñtcendiot: eta ori da zure Ontasunari dagoquion pagu osoa. Arrezazu, bada, Jauna, ofrenda andi au: ta ez ni gatic, ezpada zure Seme Jesu Cristo gure Jaunagatic, ceñen icenean escatcendizut.

Ez, arren, Jauna, nere culpa andiai beguiratu; baicican aren meritu andiagoai, aren Guruiceco negar, pena, ta amorio guztiari. An nigatic, ta niri barcatceco, negarrez, ta deadarrez erregutucizun: ta Zuc bere erreverencia gatic Jesus ona aditucenduen. Indazu, bada, ondo confesatceco beardedan gracia. Amen.

Emeta

Emen quezca, ta bildur gucietatic libratceco, Actu contricioco alco, Confesoreagen oñetara baño len, eguin bearditozu, modu onetan, edo urrengo.

Actu Contricioecoac.

Jauna: Zu cera nere Jaungoico guciz Ona: ta orregatic damudet biotcetic zu ofēdituaz, ez guciago ofenditceco proposítu firmearequin.

Jauna: Zu cera nere Aita guciz maitea: ta orregatic damudet biotcetic zu ofendituaz, proposítu, &c.

Jauna: Zu cera nere Jabe guciz santu, ta justua: ta orregatic damudet zu ofendituaz, proposítu, &c.

Jauna: Zu cera nere Onguille guciz amoroso, ta doai gucien Emalle guciz ugaria: ta orregatic biotz guztitic det damu, nere pecatuaquin zu ofenditu izanaz, ez guciagoren guiago zu ofenditceco proposítu fimeaz.

O Jauna! Zu cera nere Salvadorea, ta eman naididazu ceruco gloria! Orregatic, bada, ta ceren guztia Ona ceran, damudet, Jauna, nere pecatuaz, proposítu, &c.

Ay nere pecatu zori gaiſtocoac! Ay seculan eguin ezbanitu! Ay cer dicha, milla bider ill baninz, nere Jaungoico maitea ofenditu baño lenago!

Jau-

Jauna: ez guciago zure ofensatic: ill bedi pecatua, bicibedi nere Jaungoicoa. Jauna, naiagoder ill, zu ofenditu baño.

Beti ondo, damu, propositu, ta frutuaz confesatceco, iru consideracio jaquiñac. 1. Edoceñ Confesore gana joatean, contu eguizu, Calvarioco mendian Guruce pean, Jesus-en oñetan jartcencerala. Ama Virgiñaren ondoan an arquitu baciña, cer eguin, edo esango zenduen? 2. Fede bici batez sinistu: orañ Jesu Cristorequin, ta ez guizonarequin confesatcen naiz. Bada Cristoc gucia daqui, ta nere pecatu guztiac: lotsaz ez utci ecer. 3. Confesio onetan Jaincoac, edo Aingueruac esango balizu: au zure atceneco confesioa da. Nola confesatuco ciñaque? Bada illceco bezala beti confesazaite: esan zure culpac garbiro, ta ez besterenac. Guero Confesoreac cer esatendizun, cer consejuac, cer penitencia ondo aditu: damuaz absolucioa artu, ta jaiqui, Jaincoari esquerrac ematera, ta comulgatceco ondo presstatcera.

Au berau beste bere lecu batean, ondo confesatceco, ta ondo comulgatceco oracioaquin, arquitucodezu.

COMU-

COMUNIO SAGRADUARACO EGERcicioa. Comulgatu baño lenagocoa.

Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam eternam. Ioan. 6. Nere aragüia jatenduenac, ta nere odola edatenduenac, dauca betico bicitza. Comulgatcendanagatic au Jesu Cristoc esatendu. Ta Jesus-en ceruco bicitza berri ori da Comunioaren fin, eta frutua.

ORACIORACO LECU, EDO COMposicioa.

FEderic aldezun bicienarequin, Jesu Cristo G. Jaunari beguirazaiozu Aldareco Sacramentu, edo Ostia Santan, bere gloria, arguitasun, ta edertasun, ceruan Aita Eternoaren aldean duen guciaz: ta nola Oguiaren accidente pean estaliric, ta lurreco oguia dirudien artan eguiazco Ogui cerucoa guretzat gorderic dagoen, ta nola Aingueruac biribillan icusten, ta adoratcenduten.

Peticio, edo Escaria.

Au da Jaincoari escatçea, nere animaren

gusto, ta aozapaia berè graciaz garbidezala, Jaincozco ogui, ta cerúco janari onen gozotasun, ta suavidadea artu, ta gueiago zaletudedin, gose santuaz, ta gogotic jandezan; eta orrequin nere animac, berari jarraitceco, beardúen indarra ardezan, beraren vorondatea gauza gucietan eguiteco, ta bera bacarric servitceco gogo sendo bat.

LENDABICICO PUNTUA.

COnsideratu ondo, Comunioco Sacramentu, edo Ostia Santan nigana noc datorren. Dator Jesu Cristo G. J. Jaungoico, ta Guizon eguiazcoa, Aita Eternoarequin glorian dagoena, ber bera, ceruaren, ta lurraren Jabea, ecer ecetic beretzat eguin, ta pecatutic libratu nindúena, bera servitceco bicia ematendidana, ta juzgatuco nauena.

Beguira ondo Jaun onen Magestade, Podore, Jaquintasun, ta Ontasun cabu gabea. Emendic ateraezazu, ta bicierazo zure animaco aldezun erreverencia, ta amorioric andiena: bada Jaun onec zuri dizun amorioaren prendaric andiena ematendizu, ta guero eman naidizun gloriaren gogoa eracustendizu. Ay nere anima! Jaun au zure beguiz icusten bacendu! Cer erreverencia, cer amorioa iduquicociñioque? Bada beguiz baño

ciertoago zaude fedez, zure aurrean ori daucazula Sacramentu onetan. Ondazaite, ta acusatu zure fede argala; bada orren epel, edo otza zaude, ta ez, bear bezala, Jaun ori biotcean artceco prestaturic.

BIGARREN PUNTUA.

COnsideratu, Jaun andi ori norgana datorren. Nigana. Ta nor, edo cer naiz ni? Pecatari billau, galdu bat: argal, itsu desdichaz, maliciaz, culpaz alde gucietatic betea: orañdaño eguiñaz gañera, egunoro Jaincoaren gracia, ta misericordiac guchiago ezagutu, ta gaizquiago pagatcendiozcadana. Milla infernu merecinituena.

Emendic nere miseriac, ta esquer gaistoac pisatu bearditut, Jaunaren aurrean: ta baldin Centurion Evangeliocoa, Jesus aren echean sartceco diña ezbazan: ta S. Pedroc Cristoren aurrean egoteco diña bere burnari ezbaceritzan esancionean: „ Aparzaite, Jau„ na nigandic, ceren guizon pecatari bat „ naiz ni: ta S. Jaun Bautistac Cristoren zapataco locarria ascatceco dinatzat bere burua ezbaceucan: ta ceruco Aingueruac aren beguietan garbiac arquitcen ezpadira. Ay! ta cer izango da nizaz? Cembat guchiago naiz ni, ta ez diña Jaun ori bera nere biotcean artceco? Cer

Cer esangocenduque , Erregue bat bere bera icusicobacendu eiqueco pobre bat icustera, ta orren echeco, edo basterchoan orrequin egotera, sartcendala ? Arritucocinaque, ta mirari anditzat contatucocenduque. Bada cembat andiago da, Zugan zuc icustendezuna ? Jaincoaren Mageſtade guztia, Guizon eguiñic, ta ceruco bocadu orretan, ez zu zure echean icuſtera bacarric, sartcea, ezpada janari eguiñic zure biotcean egoteco, ta bere bicitza zuri emateco ? Ah ! Cer dira munduco Erregueac Jaun onen aldean? Ecer ez utsa. O mirari gucien andiena !

IRUGARREN PUNTUA.

COnsideratu, Jaun au nere anima, edo biotcera certara datorren. Erregue andi batec jornadaric eguiten eztu gauza andiren bategatic ezpada. Cergatic, bada, Jaincoaren Semeac cerutic lurrera onelaco jornada eguitendu ? Ez ala fede, bere, ezpada nere interesagatic. Nere onac, beste gabe, dacar nigana : Nere gaitz guciac, Medicuac bezala sendatcera : nere bearrac erremediatcera: nere animari graciazco bicia ematera : bere adisquide, ta berequin bat eguitera : ni beregan besteratu, edo transformatu, ta Jaincoaren guisan jaincotu, edo endiosatcera. O

gure

gure anima, añ guchi guc estimatcen-degunaren balioa, ta estimacioa! O Jesus ceruco Erregue bacar, gure animaz, guisa onetan, ta jaincozco modu miragarrian onela enamoratu, ta biotz-uquitua!

Beguira ondo, bere Evangelioan Jesus'en Biotceco amorioac diona: Bocadu onetan, berequin batean bere bicitza, ta bere antz eguin eguiña eman naidigula. Ecin gueiago esangodu, ta ecin gueiago eguingodu Jaincoaren Biotz eztizco, ta amoriozco guciac. Guizonagatic Guizõ eguitera, cerutic lurrera, ta Virgiña Amaren sabelera, Jaincoaren Semea etortcea arrazoi andiaz deritzagu, gauza miragarria: ta ala jornada, ta etorrera onec arritu cituen ceruac, eta lurra: ta gure animac cembat estimatcen cituen orduan icusizan: bada gugatic Jaungoico guztia Doncella baten Sabelean milagroz, ecer ezbat bezala eguin, ta aurcho chiqui; ta ichi, edo encerraturic egontzan. O Jaincoaren amorio paregabearen indarra.

Ta emendic cer atera beardezu? Amorio ori bera zurequico ezagutu, ta arrazoi andiagoaz chit arritu. Jaincoac aimbeste amatcen, ta estimatcendu zure anima, non da pocic Aita Eternoaren aldetic zugana jachierazotcendu, ta janari, edo bocadu chiqui bat egui-

ñic

ñic dator ceruco bicia zuri ematera. O ceruac, ó lurra! arrizaitezte nerequin batean! Ta amorio ecin gueiago alaco au iensi, ta lagunzadizute, nic obeto ezaguttu, ta estimadezadan, ta nere anima Jaun au, bear bezala, artceco ondo garbitu, ta humildadez, amorioz, ta beste virtuteaz aleguiñaz apaindudezadan.

Coloquio, edo artceceo izqueta.

AU izaogoda Jesus maitcari bere beguien aurrean ipintcea, berari ondo dagoquion bezala, zure biotzean bera artceco beardezun modu, ta prestaera onena. Ay, Jesus ona! esaiozu: Lurreco Jaun, edo Erregue batec bere biajean erri chiqui batean sartu, ta gueldittu bearduenean, lenago bere gendeac bialtcendittu, beardan guciarequin, edo errecamara, Jaun ari dagoquion bezala ostatua prestatceco.

Ta, bada, Zuc Erregue gucien Erregue cerucoac, jornada onetan nere animaco ostatu, edo baster pobre onetara etorri beardezu: Betor bada, Jauna, aurrera bialezazu zure prestatatzallea. Au da zure Espiritu Santua bere zazpi doaiaquin, ostatu, edo anima au, zuri dagoquizun bezala ondo prestatu, ta ederqui apaindudezan.

Betor

Betor Espiritu ori bere bildurtasun santuaren doaiaz nere anima beteteera, fede bici batez nere pecatuac ezagutu, damuz, ta humildadez diranac quendu, ta erreverenciaz garbitu, ta betenazan: esperanza firmeaz sendotunazan: nere salvacioaren, ta zuc aguindudidazun gloriaren prenda, ta señale segurua zure Sacramentuan artudezadan: Amorio irazaqui bat, beste zuc naienditüzun virtuteaquin, Zu nere biotcean artceco prestanadin. Amen.

COMUNIO EZQUEROCO EGERCICIOA.

Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem; in me manet, & Ego in illo. Ioan. 6. Nere Gorputza jatenduena, ta nere Odola edatenduena, dago nigan, ta Ni argan. Au comulgatcendanagatic dio Jesu Cristoc: ta ondo comulgatcendanaren frutua au da.

LECU EGUITEA, EDO COMPOSICIOA.

ZUre biotzari, Jaincozco Sagrario bati bezala, beguirazaiozu, Aingueruz Li-

n-

nbillan betea, ta oiec beren Jauna adoratcen-daudela, zure biotceco ostatuan dacustela: ta nola erleac beren abarasca, edo Panal eztizcora! ala oiec beren gozo guztira, ceña zure biotceco corchuan daucaten, datozela.

Peticio, edo Escaria.

Au izangoda, Jesu Cristo G. J.ri: gracia escatcea, beraren Gorpuz chit preciosoa, nere biotcean daucadan dembora onetan (au da Ostia Santa deseguin artean, edo Especie Sacramentalac estomagoan dirauten bitartean) nere animaren beguiac beragandic apartaezditezen, ta nere biotceco deseo, ta afecto guciac beraganonz izanditean: eta ongui etorri aña ona nic eguindiozadala, non da bere bendicio, ta doai bearren dedana, berac obeto daquien, ta naien duen bezala, emandizadan, berequin bat eguin, ta beraren vorondatea beti daguidan.

LENDABICICO PUNTUA.

FEde bici batequin consideratt, nola Jaun andi ura bera zure barrenean daucazun, ceña Ama Virgiñac bere Sabel garbian bederatzi illaberean iduqui, ta Belengo Portalean jaio, ta abereen Pesebre, edo majaderan ezarrizuen, esatenciola: „ Ongui etorria ce-

„ rala

„ rala, nere Jainco, ta Jaun, ta nere Seme
„ maitea, ta mundu galduaren erremedioa!
An Aur chiqui, ta Jainco andi au bere bio-
tzeco amorio guztiaz adoratuzuen. Zuc ere,
bada, ori bera eguizu, ta zure biotcean dau-
cazun Jesus maitea adoratu, ta amaezazu.

2a. Consideratu nola zurequin daucazun, Simeon agure Santuac bere besoetan artu, ta chit gozotoro iduquizuen Jesus munduaren Salvadorea: beguira ceñ fede biciaz adoratuzuen, ta esperanza, ta amorioz beteric nola esancion: Ea, ascoda Jauna: Zu icustea baicen nai ezuuen: Munduaren Argui ederra, icusizaitut; orañ illnaidet: paquean arrezazu nere anima.

Pensezazu ondo, cer afecto miragarriac Ama Virgiñari bere biotcean eraguingociozcan: ta orobat Simeon Santuari. Ori bera Jesus aurcho gozoac Artzai dichosoetan, Iru Erregue, ta beste bera icusi, ta adoratuzuenen biotcetan eguinzuen. Cer fede, cer errevérencia, cer amorio itazaquia oriena! Cer bendicio, cer doaiac, cer mesedeac eguin, ta emangociesten!

Oriec gucioc zuri eman, ta eguin naidizquizu. Baña ay! Nola ondo prestatcen eceztan: Nola aiec bezalaco onguicorria zure Jabe bacar, Jesus onari eguitenezdiozun: be-

tarequin guchi tratatu, ta gaizqui jardunaz: ta aimbeste bider, ta añ erraz edoceñ gauzagatic zure Jaun ori utci, ta azruaz: orregatic ceruco doai, añ ugari Jaun onec eman naidizquitzunac, artcen ezdituzu. Ea, bada: eguin gaurco eguunetic propositu firme aíco, zure bicitza emendatceco: emendic aurrera gueiagotan, ta obeto comulgatceco: Jaun andi amoroso au zure biotcean artuaz, trocatu zaitean Cristau berri, justu, ta Santu batean.

BIGARREN PUNTUA, COLOQUIOAren guisan.

COnsideratu, nere Animac, eri triste baten guisa dagoela, Jaincozco erremedio bat, ceruco bocadu onetan artcenduela: ta Medicu amoroso Jesu Cristo, bere podore, jaquintasun, ta ontasun guciaz, Anima gaitz gucietatic libratu, ta eguiazco osasuna, ta ceruco bicitza ematera datorquiola.

Ay nere Jesus ona! Zuc daquizu, nic baño ere obeto, nere gaitz, ta miseria gucien berri. Ona, icusiczazu nere barren gucia, ta cer calteac pecatuen pozoiac eguindizquidan: nola galdu, ta eriotzara, ta infernura onelaco bicioc, ta alaco pasio charrac naraman: Ona nere sobervia, ta orren lagun, ta ondo-

ren-

rengoac, nere isutasuna, otz, edo epeltasuna, ta obra on guciraco argaltasuna.

Zu cera bocadu onetan gucien erremedio, ta virtutea. Indazu, bada Jauna, etorrera onetan zure gracia nere pecatu gucien gorroto, damu, ta propositnarequin. Indazu arguia ondo icusteco, ta zure biotceco sua, diranac or erre, ta acabatceco. Zu, gracia, ta bicitzaren ibaia cera: busti, ta irrigabiaezazu nere animaco lur leor, ta gogor au, ceruco frutuac aurrera emanditzan.

Zu, nere Jaungoicoa, munduaren Jabe bacarra cera: izanzaite ordu onean: ona Gaztelu onen guiltzac, orra nere vorondate, ta biotceco afecto guciac. Zu cera Maisua eracatsizadazu ceruco bidea, ta zure ondoren beti ibilcen. Zu cera Arcume chit mansoa: arren lotuitzatzu nere sobervia, ira, aserre, ta bicitasunac. Zu cera Leoi indarsua: indazu, bada, Jauna, zure virtute, ta sendotasuna, demonio, mundu, ta araguiaren contra pelcatceco.

Zu cera Artzai ona: zure dei gozoa aditu, ta zugana eracarrinazazu, ceruco lurrean zure ondoren nabillen. Zu cera anima garbien Esposo maitea: culpa gucien manchac nere animatic quendu, ta zure paquezco, ta amoriozco laztana, ta zure Espirituaren gozo lan-

tua indazu. Zu cera nere Aita, ta Guraso guztien onena: ona, bada, Aita Amoroso, eguiazco Aitaric onena, ona non zugana biurtcen naizan. Ay Jauna! Seme, edo alaba galdu bat orañdaño izan banaiz: emendic aurrera zure ume fiel, humilla, ta garbia naidet izan: zure echean, zure paque, amorio, ta gracian arnazazu betico. Amen.

IRUGARREN PUNTUA.

SANTA ISABEL-EN VISITACIOAREN gañean.

COnsideratu, nola Santa Isabel-en echean sartuzanean Jesu Cristo G. J. bere Ama Virgiña chit Santaren sabelean encerraturic bacegoen ere, echea, ta echecoac ceruco bendicioz betecituen. S. Juan Amaren entrañetan cegoen aurchoa, pecatutic libratu, ta Jaincoaren graciaz betezuen: ta aurra, ta bere Ama espirituco gozo andi batez, ta Profeciazco doaiez jancicituen: ta Santa Isabel humillac orduan esanzuen: „ Nondic onelacò dicha niri, nere Jaunaren Ama nigana etortcea?

Fede bici batez beguirezazu, nola Jesu Cristo G. J. berbera eguiaz, bere Personan zugana oran

oraň etorri, ta Oſtia Santan artudezun. Nola orduan, ta beti beceň poderoſoa dan oraň zure animan ontci garbia bezala preſt balego, bere doai, ta graciac iſurtceco, ta zu betececo. Ah! Ori naidu, ta ez beſteric Jaun onec! Eſcazaiozu, bada zure culpen mancha ori eragoztendutenac berac quendu, ta zure biotceco ontcia garbi garbi utcidezala, emendic aurrera cerucο ur graciazcoa bere iturri onetan obeto artceco, ta Jaun onen vorondare ſantua zure obra, ta aſnaſe gucieran eguiteco.

Beſte alderic Santa Iſabel-ec bezala, ta arritu, ta ſede humill batez eſaiozu: Nondic onelaco dicha niri, nere Jaungoicoa bera nigana etortcea? Nigana, pecatari galdu billau bat ni izanic? Nigana, aň legue, ta eſquer gaiſtocoa ni izanic? Nigana Jaun andi, ta Mageſtade guzticoa? Nondic onelaco favorea niri? Nere merecimentuac garic oteda? Ez eguitequi; ezpada bere Ontaſun andiagaric. O bedeicatua izandedilla Jaun onen caridadea; bada ni icuſtera, ta viſita onequin erregalatcera etorri nai izandu! Nola pagatucodiot onra, ta meſede eſan al baño andiago au? Nola? Ondo, ta aſcotan comulgatu, ta oranche becala ſoſeguz, ta devocioz-graciac, edo eſquerrac emanaz, ta aurrera-

co berac naiendituen mesede, ta favoreac biciro escatuaz.

LAUGARREN PUNTUA.

JACOB SANTUAREN BENDICIOAren, ta beste orrelacoen gañean.

COnsideratu, Jacob Patriarca Santuac gau gucian bere oracioa Jaunaren Aingueruarequin, edo atçoc dionez, Jaincoaren semearequin, lucha, edo pelea igaro, ta nola esancion: ,, Ez Jauna, joaten utcico ezdizut, ,, zure bendicioa lenago ematen ezbadidazu. Onela, bada, nic ere, comulgatçen naizan gucian eguin bearder: Jesus maitearen oñetan nere burua bota, ta humildade, reverencia, ta amorio guciaz, eldu, ta itsequi, ta estu estu artu bearder: ez, Jauna, nere biotcetic joan bear eztu, bere bendicio gucia niri emangabe. Ea, Jauna: badaqui cer bearren dedan: betor eguiazco, bere anteceo, ta bioteeço humildadea: betor trabajuetan paciencia, caridadea, &c.

Modu onetan, Esposa santaren confianza, ta amorioaz baliatu, ta esangodiot: Ea, nere Jaun, ta Jabe maitea: ona non dedan, nic bearnuen, ta nainuen gucia. Zu çera, Jesus

sus ona, nere guztia: emen eldu, ta nere eguin, ta zaucatzit, ta ezditut utcico, nere anima zure virtutez, ta doaiez betearteán. Indazu, bada, zuc naidezun, ta aguintcendidazū guztia, ta aguinduzadazu naidezun gucia.

Edo ta Cristoren Discipuloaquin Emauſco bidean esandiozaquet: Guerazaite, Jauna, gurequin, ceren ya berandu da. Jauna, ez nigandic joan: emen zaude, zure graciaz ni beti animatcen: ez ni beñere utci, zu gabe galdu eznadin. Bearrago zaitut, orañ Jauna, ceren nere biciaren eguna acabatcenda, ta nere eriotza ya dator. Orañ, ta beti zu bearzaitut, ta zu bacarric naizaitut, ceren zu nere Zorion gucia ceran.

BOSTGARREN PUNTUA.

LAPUR ONAREN GURUTCECO Erreguaren gañean.

GOgora ecartzu, Lapur dichoso Gurutcean Jesus ona ezagutu, ta beragana biurtuzanac nola esancion: „Zure ceruco „Erreinoan, acordazaite, Jauna, nizaz. Beguira ondo, comulgatu, ta orañ zure animan daucazun Jaun ori bera, ceruan dagoen Jaincoaren Semea dala: ta an, orañ or zure

barrenean bezala, Aingueru guciac beri adoratcen, ta alabatcendutela. Beguira, cer Bitarteco, cer Abogadu andia ceruan Aita Eternoari erreguitceco daucazun: ta nola bere ceruco Erreino, ta gloria bici artara eraman naizaituen. Au Jaun oni nola pagatucodiozu? Ara nola: Jaincoaren leguic, ta vorondatean firme egonaz, ta onen esanac eguiñaz: bidezcoa, ta ceruracoa bezala ondo biciaz. Escatu bada, ondo bici, ta ondo iltceco beardezun gucia.

Comunioa ezqueroco beste Oracioac, ta Jaunari graciac emateco, ta escatceco berariazco modua, beste bere lecuan, Egercicioetan arquitucodituzu.

¶ Azquenean, emen esandiran Egercicio, ta eguia oien gañeco copla, edo defengañuac datoz, gucia zure biotcean obeto, ta betico jositceco.

GURE AZQUENECO
fiñ-aren gañean.

Endechac, edo
Adiac.

P*Ensa ezazu ondo*
Cein dan zure fiña,
bitirzari emateco
asiera ombat.
Eztira zure fiña
munduco atseguiñac,
fin bat altuagoa
eman cizun Jaunac.
Servitcea oraiñ berá,
guero gozatcea,
auxen da gauza hura
bacar, ta bearra.
Memoria, entendimentu,
ta vorondatea,
ceiñ izan da Oraiñoco
zuen Jarduera?
Ah! Ceruaz azturic
bici izan guera,
munduari jarraizen
gue guere atseguiña!
Eguzquia dijoa
aurrera bidean,
ceña eman izanion
bere eguilleac.
Oro bat Illarguia
ceru eder orretan,
beti aci, ta beratu
ilberri, ilberetan.
Goiz, ta arrats inguruan
oy dabillez ceruac
atseden artu gabe
Creaciotican.
Lan au, ta ez besteric
da eman cien lana,
lan au, ta ez besteric
da eguiten duena.
Guizona, eguin ezazu
zure cer eguiña,
bestela utsac dira
zure alleguiñac.
Mundua, ta ondasunac
zuc irabazteac
cer baltoco dizu
galduric anima?
Cerua beardezu
billatu Cristava:
hura galdu ezquero
guztia galdu da.

Peca-

Pecatu mortala. Launa-
ecoac.

NOre quendu cien ichura
Ainguera eder asi ori,
cein ta eguiñic illiti
jaitsi ciran infernura.

Pensamentu batequin
Luciferren soberviac,
ta lagunen goiteriac
aldanza au zuen eguiñ.

Adan, zu essadazu,
nola paradisuan
sagar bocadu bat jan,
ta eguindezu becatu?

Cer irabazten dezu
gusto ori artuarequin?
Bocadu Samiñ orrequiñ
gucia galdu dezu.

Galdu dituzu Semeac,
eta cere burùa,
galdu dezu cerùa,
eta irabaci nequèac.

Becatu onen jatorriàc
dira eriotza desterrùa,
otz, bero, gueria, ta sùa,
munduco gose, egarriàc.

Essadazu cergatic
Noeren ontci artàn
guztiz salvatu etziràn
zortzi persona baicic?

Calte ori guciac
aimbeste, ta aiñ andì,
mundu onetan dacazqui
Adanen becatuac.

Nola farra, nola lò
guizonac eguiten dù,
eta atseguin artcen dù
becatuan badago?

Esna zaite lo orretatic
arnasa baicic ez guera,
gaur bear bada illco cera,
eta infernura bertatic.

Infernuan daude asco
becatu bategatic,
eta ambat zuc eguiñic,
etzera bildurtuco?

Eriotzari. Soñu mol-
dea.

JEsus ona,
ceure eriotzagatic
eriotza ombat indazu;
baña eriotza ona izateco
bitza naidet mudatu.

Gau, ta egun
dacardan beti gogoan

nere

nere azquẽneco eguna,
izan ezzeaiñ gueio negarra
betico nere laguna.

Nola Arrosa
uda berrico goicean
bazaude ere ederric, (roa,
bazerandezq̃ bay gazte zo-
arretseraco igarturic.

Eriotza
etorrico da isillic
noiz ezzaquidã ordũa (naiz;
lotã arquitcẽ banan galdu-
iratzarriric nagoan.

Iguitayac
nola belarrac celayan,
eriotzaren codeñac
chiqui, ta andi ebaten ditu
aberats, ta pobreac.

Erreguerie
izan diran andienac
ezziraden gueldítu emen,
lurra besteric ezziran, eta
autsetan biurtu ciraden.

Juicio Particulararí. Eusquera.

Azquenengo arnase emã, ta
arreneco instancean
jurgatua izango cera
Jaungoicoaren aurrean.

Tribunala ipiñico da
venturaz oe orretan,
ceñean lotan zeundean
illic gueldituziñan.

Oe orretan, non bear bada
beiñ baño gueiagotan
erori izandu cerade
pecatu ichusi ascotan.

Jesu Cristo etorrico da
zuri contra artcera;
cer eguin aldezaquezu
gaizqui bici bacera?

Jaungoicoa cere contra,
cere contra Ainguerua,
conciencia ere contra,
cere contra deabrua.

Nor gana biurtuco cera
ordu artan, Cristava?
arren oraiñ ar ezazu
beste bici modu bat.

Gorputz illari. Lenendecoan.

ARribatec
seculaco estalcendu
icenic dan andiena,
mundu

munduan eroacemen aimbeste
estimatu oy duena.
Aberatsa
ceure dirvac non dira?
Cer daramazu munduric?
Essalqui zar bat, eta ez
gueiago
nere ondasunac utziric.
Guero eguiñ
izan nai cenduqueana
bereala eguiñ ezazazu,
ceiñe ill ezqueroco negarrac
cuer betioco eztizu.
Certaco da
oraiñ eguitea guero
damutubearco zatzuna,
eztaquizula, arteco damu
emango zaitzun dembora.
Lagunen bat
ondo zenduque, Guizona,
eternidaderaco bideanz (zu
bada obra onac eguiñ itza-
bici ceraden artean.
O betico
bici bearren lucea
glorian, edo penetan!
Beti zu suerte bioc daudela
infinitu baten mendean.

Infernua. Amarna-
coac.

Nai ezpadezu ill ezquero,
infernura zuc jaitsi,
jaitsi zaite bertati,
bici ceradela guero
etche ezau, illun, ta bero,
carzela betico artan,
sartu ciñan lecuan
beti egon bearco dezu:
orduan essango dezu,
belu damuturican:
Jaungoicoaren leguea
nola ez nuen nic gorde,
ta artunuen aren orde,
pecaturaco bidea?
O nere doacabea!
diozu zuc negarrez:
cer dago emen? onic ez;
on guztiac an ceruan,
arquitcen naiz infernuan
su bician dolorez.
O madarica dedilla
jaio nintzan eguna,
ta artunuen laguna
ibiltececo gusto billa!
bitiric nago, ta illa
seculan ez ilteco,

illic banengo, obetò
nenguque; baña iñoiz ere
ezta cumplituco nere
naya atsecabero.
O seculaco sua!
O! O eternidadea!
Jaunac bati lutzacea
bere beso, ta esitua!
O ceiñ gauza pisuà
instante baten gozatu
beti, ta beti peñatu,
ta erremedio gabe!
Nola bici guerade?
Emeti aurrera contu.

Azquen Juicioa. Eusquera.

Ez iruseagaric
Juicioco eguna,
Justuena balegoque
infernuan sartua.
Geronimo batec beti
belarrian cedocan
Juicioco Trompetaren
ots icaragarri hura.
Illac illac viztu zaite,
eta goazen contura;
edo cerura betico,
edo ezpada iefernura.
Izan diradeñac, gueran,
eta izango diranac,
guztioc batuco guera
Josafatco ibarrean.
Cerûco Santu, ta Santa
Ainguerû on, ta gaiztoac
Adanetic araño co
Guizon, ta emacumeac.
Biotzaren barreneco
pensamentu estaliac
an salatuco dirade
guztioc dantzugula.
Baita Justuen obra on,
penitencia, baravac,
dicipliña, cilicio
ezcutuan eguiñac:
O! oiec cer poz andia!
O! aiec cer damua!
Aiec cerua betico,
oiec betico suà.
Cer sentencia nai dezu
egun artan Cristavà?
guero nai cenduquecana
daucazu oraiñ escuan.

LAUS DEO.

LIBRU ONETAN DAUDEN GAUCEN ASIERAC
arquiteco bidea, edo Lista.

EGercicoac ceri deriztén, edo cer diran. 10
Egercicioen Librua onec eguin, edo emezué. 14
Egercicoen provechua, ta orien estimacioa 17
Egercicioac norc, ta nola eguinditzaquean. 23
Egercicioac ondo eguiteco Erreglac. 30
Egercicioen Asiera, edo Fundamentua. 35
Zure azquen fiñ[illegible] gañean Egercicioa. 64
Pecatuen gañeco Egercicioa. 78
[illegible]zaren gañeco Egercicioa. 124
[illegible] baten, ta pecatariaren Eriotza. 157
[illegible]otzaren, edo Gorputzillaren Egerciocioa 172
[illegible]icio particularaten Egercicoa. 188
[illegible]naco tormentuen gañean Egercicioa. 215
[illegible] Juicioaren gañean Egercicioa. 241
[illegible], edo becimodu arteco Egercicioa 273
Esamen concienciacoaren Egercicioa. 293
[illegible] eguiteco modua, Erreglac, ta Orac. 299
Damu, ta propositu[illegible]aco Consideracioac. 306
Mandamentuetan esaminatceco modua. 309
Esamen orgen ordorengo Oracioac. 323
Comunio Sagraduraco Egercicioa. 327
Comunio ezqueroco Egercicioa. 333
Egercicio oien gañeco sentenciac, edo coplac. 343

INSTITUCION SANCHO EL SABIO
OBRA SOCIAL
Caja de Ahorros de Vitoria